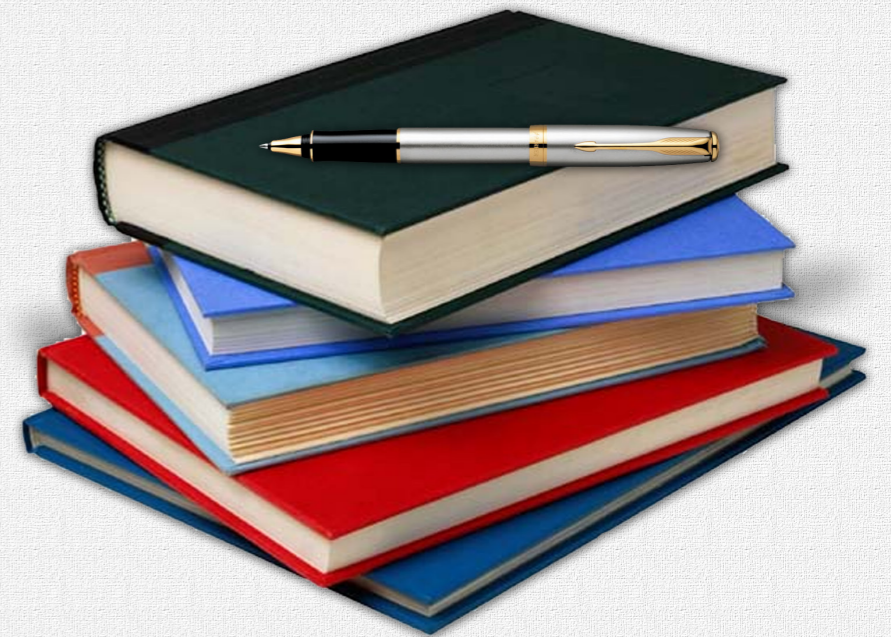

สหกรณ์ออมทรัพย์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

การใช้สินทรัพย์... ...สร้างความมั่นคงในสังคม

หลากหลายมุมมอง หลาก...ความคิด
ของสมาชิก สอ.มก. ในเรื่องสหกรณ์...

การใช้สินทรัพย์...สร้างความมั่นคงในสังคม 1

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สนับสนุนโดย

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด
50 อาคาร สอ.มก. 36 ปี ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-5561-4 ภายใน 1580, 1588 แฟกซ์: 02579-7521
www.coop.ku.ac.th email: ku.scco@ku.ac.th, kuscco@gmail.com

การใช้สัณฐานออมทรัพย์... ...สร้างความมั่นคงในกมชีวิต

หลากหลายมุมมอง หลากความคิด
ของสมาชิก สอ.มก. ในเรื่องสหกรณ์...

การใช้สันทนาการออมทรัพย์... ...สร้างความมั่นคงในเกษียณชีวิต

ISBN 978-616-7522-23-4

เจ้าของ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด
50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
www.coop.ku.ac.th E-mail : ku.scco@ku.ac.th

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2554

จำนวนพิมพ์ 10,000 เล่ม

จัดทำโดย คณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ ปี 2553 และ 2554

ปี 2553 คณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ **ประธานกรรมการ** ผศ.ดร.ทวีวัฒน์ ทศนวัฒน์
กรรมการ ผศ.สุชิน ปลีหะจินดา, นายพงศ์พันธ์ เหลืองวิไล, นายชาญชัย ไล่เลิศ, นายวิเชียร
ไล่เลิศ, นายสมนึก ตั้งสุวรรณเสมา **กรรมการและเลขานุการ** นางพูนทรัพย์ บุญรำพรรณ
สมาชิกสัมพันธ์ นางสาวสดใส ศรีเจริญสุข, นางสาวจารุพัฒน์ เอี่ยมพุ่ม

ปี 2554 คณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ **ประธานกรรมการ** ผศ.ดร.ทวีวัฒน์ ทศนวัฒน์
กรรมการ ดร.จีรศักดิ์ พงษ์พิษณุพิจิตร, นายชาญชัย ไล่เลิศ, ผศ.ภัคพร วงษ์สิงห์,
นายบุญช่วย เอี่ยมประพัฒน์, นายอรรถพงศ์ คำอาจ **กรรมการและเลขานุการ** ดร.ปรีชา
ลธิธิกรณ์ไกร **สมาชิกสัมพันธ์** นางสาวสดใส ศรีเจริญสุข, นางสาวจารุพัฒน์ เอี่ยมพุ่ม

ภาพปก นายเกียรติณรงค์ ถนอมทรัพย์

พิมพ์ที่ อักษรสยามการพิมพ์
16 ซอยบางแวก 2 แยก 4 แขวงคูหาสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ 10160
โทร. 0-2410-8795-6 โทรสาร 0-2410-7813
E-mail : aksornsiam@yahoo.co.th
นายประพล รุ่งรุจิโรจน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2554

บทนำ

“การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์สร้างความมั่นคงให้กับชีวิต” เป็นหนังสือที่เกิดขึ้นจากดำริของท่าน รศ.วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อดีตประธานกรรมการดำเนินการและอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปลายปี 2552 ที่เห็นว่า สอ.มก. ควรมีการจัดทำหนังสือเกี่ยวกับคุณประโยชน์ต่างๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งนอกจากเป็นการเผยแพร่หลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปที่สนใจแล้ว ยังสามารถใช้หนังสือดังกล่าว “ขับเคลื่อน” สอ.มก. ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้

คณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ 52 ประจำปี 2553 ได้มอบหมายให้คณะกรรมการการศึกษา และประชาสัมพันธ์ ปี 2553 รวบรวมบทความ ข้อคิดเห็น ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งตีพิมพ์ใน “ข่าว สอ.มก.” “รายงานกิจการประจำปี สอ.มก.” และเพื่อให้เห็นภาพของการใช้สหกรณ์ออมทรัพย์พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ชัดเจน ให้รวบรวมความเห็นของสมาชิกที่พิมพ์ใน “หนังสือที่ระลึกงานเกษียณอายุราชการ” ด้วย

เนื้อหาของหนังสือ “การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ สร้างความมั่นคงให้กับชีวิต” นอกจากมีที่มาดังกล่าวแล้วยังมีบทความจากสมาชิกที่ชนะการประกวดหัวข้อ “การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิต” และ “สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ที่สมาชิกอยากเห็น” และเพื่อให้หนังสือมีขนาดพอเหมาะจึงแบ่งการจัดพิมพ์ออกเป็น 2 เล่ม

สอ.มก. ขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่มีส่วนร่วมทำให้หนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ 52 ประจำปี 2553 ที่ริเริ่มให้จัดทำหนังสือ และผู้ที่ให้การสนับสนุนการจัดพิมพ์ ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็ม เอฟ ซี จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิง คอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัท เอส อินเตอร์แอสโซซิเอต จำกัด บริษัท ไทยมารุ๊ก จำกัด บริษัท แคนดาคอนสตรัคชั่น จำกัด

สอ.มก. หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์พอสมควรต่อสมาชิกและผู้สนใจ ขอภัยในความล่าช้าและความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

(นายนิพนธ์ ลิ้มแหลมทอง)
ประธานกรรมการ สอ.มก.

สารบัญ

	หน้า
ความทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์	
• สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นคืออะไร?	2
• ระบบคิด ภารกิจเป้าหมาย และสวัสดิการ สอ.มก.	11
• นโยบายของ “การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสหกรณ์ออมทรัพย์”	18
• การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ให้เกิดประโยชน์	20
• เงินทุนของ สอ.มก. บริหารอย่างไร?	21
• อัตราเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ควรสูงต่ำเพียงใด	24
• ส่วนแบ่ง เฉลี่ยคืนและเงินปันผล สำหรับสมาชิกสหกรณ์	28
• สหกรณ์เป็นตลาดรูปแบบพิเศษ	30
• สหกรณ์ออมทรัพย์...นั้น เป็นอะไรได้หลายอย่าง	33
• สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสหกรณ์ออมหนี้ของสมาชิก	34
• บทบาทหน้าที่ของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ : กรณีศึกษา สอ.มก.	36
• งานบริหารกำไรสุทธิประจำปี ของ สอ.มก.	41
• สหกรณ์ออมทรัพย์ทำให้ชีวิตเราดีขึ้นอย่างไร	52
• ความเป็นอิสระของสหกรณ์	54
• การออมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดียามเกษียณ	55
• ถ้าไม่เริ่มออมวันนี้...ลำบากแน่	57
• ออม...ออม...ออม	58
• วางแผนทางการเงิน...เพื่อใคร	60
• ถูกบังคับให้ออม	61
• ศัตรูของเงินออม	62
• วินัยทางการเงินและการออม : ทางออกของปัญหาการเงินระดับบุคคล	63
• วางแผนออมดี รวยก่อน สบายกว่า	65
• อิทธิฤทธิ์ของการทบต้นด้วย เงินปันผล	67
• มีเงินเหลือวันละหนึ่งบาท...ลงทุนอะไรดี?	69
• หุ่นที่เก็บออม แบ่งออกมาใช้บ้างได้ไหม?	71
• ลดรายจ่ายเกินจำเป็น ด้วย บัญชีครัวเรือน	72
• สัญญาณอันตรายจากปัญหาเรื่องเงิน	74
• ความต้องการเงินจากสหกรณ์ของสมาชิก	75
• ลินเชื่อเพื่อการพัฒนา	77

	หน้า
● การออมและการบริการการออมที่แจ้งวัตถุประสงค์ล่วงหน้าในสหกรณ์ออมทรัพย์ : กรณี สอ.มก.	79
● กู้ยืมอะไรเพื่อการบำบัดทุกข์-บำรุงสุข	80
● กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน : แนวคิดและวิธีการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ค้า	83
● วิฤติเงินบาทแข็งค่า สร้างปัญหาให้สหกรณ์หรือเปล่า?	85
● ทำไม? สอ.มก. จึงมีเสถียรภาพ	86
● ความมั่นคงอย่างยั่งยืนของ สอ.มก.	88
● คิดเห็นอย่างไรเมื่อได้ร่วมสัมมนา กับ สอ.มก.	90
● ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk)	92
● บทบาทของสมาชิกต่อความยั่งยืนของสหกรณ์	94
● ผู้นำที่พึงปรารถนาของสหกรณ์	96
● สหกรณ์เป็นของใคร?	98
● คณะกรรมการดำเนินการ...คนสำคัญในธุรกิจสหกรณ์	100
● นักสหกรณ์ คนกลุ่มน้อยผู้จุดพลังความร่วมมือ	103
● ประโยชน์ของทุนสำรองของสหกรณ์	105
● ทุนสำรองของสหกรณ์คืออะไร รู้ให้จริง	107
● สวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์ : ควรจะพอดีสักแค่ไหน	108
บทความวิชาการประกวดปี 2552	
● การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิก	116
จากประสบการณ์ของสมาชิก สอ.มก.	
● จากประสบการณ์ของสมาชิก สอ.มก.	134
● จรรยาบรรณของกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์	142
● คณะผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ประจำปี 2553	144
● คณะผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ประจำปี 2554	145

សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារ
ស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានជាតិបច្ចេកទេស
ស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានជាតិបច្ចេកទេស
ស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានជាតិបច្ចេកទេស
ស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានជាតិបច្ចេកទេស
ស្រាវជ្រាវ និងការងារ

KU HOME

อาคาร สอ.มก. 36 ปี

ความทั่วไป....เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์

“สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ประสงค์จะออมทรัพย์ จะมีประโยชน์มากสำหรับผู้รู้จักนำไปทำประโยชน์ แต่จะมีโทษกับผู้ที่นำไปใช้ในทางสุรุ่ยสุร่าย”

ศาสตราจารย์อินทรี จันทรสถิตย์
อดีตประธานกรรมการ สอ.มก. คนแรก

สหกรณ์ออมทรัพย์.....นั้น คืออะไร? (1)*

กวีวัฒน์ กัคนวัฒน์ (2210)

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ ซึ่งเมื่อได้รับการจดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้ว จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล (ม. 33 และ ม. 37)

เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งตามประกาศกระทรวงการคลัง ดังนั้น**สหกรณ์ออมทรัพย์** คือ **นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจทางการเงิน บนพื้นฐานของหลักการสหกรณ์**

ดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของหลักการสหกรณ์ **แตกต่างกับ** ดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของทุนนิยม

ธุรกิจแบบทุนนิยมนั้น กำไรและการองกองของกำไรคือภารกิจหลักของธุรกิจ สิทธิในการบริหารจัดการธุรกิจและกำไร เกือบทั้งหมดจะเป็นของผู้ถือหุ้นใหญ่ แต่บนหลักการสหกรณ์นั้น อำนาจในการเลือกผู้ที่จะมาบริหารจัดการสหกรณ์นั้นเป็นของสมาชิกเท่าเทียมกัน โดยการใช้สิทธิผ่านขบวนการเลือกตั้ง “คณะกรรมการดำเนินการ” ซึ่งมีการเลือกตั้งเป็นประจำทุกปี สำหรับการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้นจะต้องเป็นไปตามความเห็นชอบ ที่ถูกหลักเกณฑ์ของสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ กำไรจะถูกจัดสรรตามข้อบังคับของสหกรณ์แต่ละแห่ง ซึ่งอยู่ในกรอบของหลักการสหกรณ์ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยนัยนี้ กำไรจะถูก “กระจาย” ไปตามการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างเหมาะสม รวมทั้งการกระจายไปที่ “เป้าหมาย” เพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสหกรณ์แต่ละแห่งไม่ “กระจุก” อยู่ที่ผู้ใดผู้หนึ่งแบบทุนนิยม

สาเหตุของการรวมตัวกันเพื่อจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์มีหลายอย่าง ซึ่งรวมถึงความรู้สึกว่าเวลาที่เอาสินค้า (เงิน) ไปขาย (เปิดบัญชีเงินฝาก) กับสถาบันการเงิน อัตราที่เขารับซื้อ (ดอกเบี้ย) ต่ำเกินไปหลายครั้งที่ต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อ แต่เวลาที่จะไปขอซื้อ (กู้) สถาบันการเงินขายแพงกว่าตอนรับซื้อค่อนข้างเยอะ ด้วยแรงจูงใจดังกล่าว สหกรณ์ออมทรัพย์เมื่อจัดตั้งขึ้นใหม่ๆ จึง “รับซื้อ” สินค้าจากสมาชิกด้วยราคาที่สูงกว่า และ “ขาย” ให้สมาชิกด้วยราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด ทุนของสหกรณ์จะอยู่ในรูปของ “หุ้น” สินค้าที่สหกรณ์รับซื้อส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของ “เงินฝาก” ส่วนสินค้าที่สหกรณ์ขายเรียกว่า “การให้สินเชื่อ”

วิธีการ “รับซื้อ” แพง และ “ขาย” ถูกกว่าท้องตลาด ทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ มองเห็นภาพลักษณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ว่า **เป็นแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูก กู้ง่าย** ไม่ยุ่งยากเหมือนสถาบันการเงินอื่น ซึ่ง “กลบ” ภาพลักษณ์การเป็นแหล่งออมทรัพย์ของสมาชิกจนเกือบมิด สมาชิกส่วนใหญ่จะ “ออมหุ้น” ในลักษณะ “ได้ออม” ตามกติกาของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นๆ เพื่อรอการใช้สิทธิของตนเองในการ “ขอซื้อ” สินค้า

หากเปรียบเทียบ “การออม” กับ “การออกกำลังกาย” การออกกำลังกายที่เป็นคุณต่อร่างกายคือต้องออกกำลังกายให้เหงื่อไทม์กาย การที่ร่างกายได้เคลื่อนไหว ออกกำลังแต่เหงื่อไม่ออก เป็นแค่ “การซ่อมบำรุง” ไม่ใช่ “การเสริมสร้าง” ให้ร่างกายแข็งแรง การ “ได้ออม” เปรียบแล้วก็เหมือนการที่ร่างกายได้เคลื่อนไหว การตั้งเป้าการออมและ “ออมได้” ตามศักยภาพของตนเอง ก็เหมือนกับการออกกำลังกายให้เหงื่อไทม์กาย

ทั้งๆ ที่รู้ว่า ออกกำลังให้เหงื่อไทม์กายนั้น “เป็นคุณ” ต่อร่างกาย แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังละเลย ด้วยเหตุผลเดียวกันจึงทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็น “ของดี” ที่สมาชิกยังใช้ไม่คุ้ม อย่างนั้นหรือ?

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 3 เดือนเมษายน 2550

สหกรณ์ออมทรัพย์.....นั้น คืออะไร? (2)*

ทวิวัฒน์ ทักทวิวัฒน์ (2210)

“สินค้า” ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ นำมา “ขาย” ให้กับสมาชิกนั้นมีคุณภาพดีไม่แพ้สินค้าจากสถาบันการเงินอื่น แต่ “ราคาและวิธีการซื้อ” ถูกและง่ายกว่า ดังนั้นในสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งใหม่ “ทุน” ซึ่งถูกนำมาเป็นสินค้าจึงมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก สมาชิกนอกจากต้อง “เข้าคิว” แล้วยังอาจได้รับสินค้าจำกัด ไม่เต็มจำนวนตามที่ต้องการ

คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นๆ ส่วนใหญ่จะแก้ปัญหานี้ด้วย 2 วิธีควบคู่กันคือ ประกาศ “รับซื้อ” สินค้าจากสมาชิกด้วยกัน และไป “ขอซื้อ” จากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นที่มีสินค้าเหลือ

ในการดำเนินการทั้งสองวิธีดังกล่าว คณะกรรมการต้อง “สร้างความเชื่อมั่น” ให้เกิดขึ้นทั้งในมวลสมาชิก และสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จะไปขอซื้อ

การทำให้สมาชิกเชื่อมั่นจนกล้านำ “สินค้า” มาขายให้มันใช้เวลาช้านาน แต่ความเชื่อมั่นจากสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นนั้นใช้เวลาน้อยกว่า

การสาละวอนอยู่กับการหา “สินค้า” มา “ขาย” ให้กับสมาชิกด้วยวิธีดังกล่าว **เป็นการตอกย้ำภาพลักษณ์** มิติเดียวของสหกรณ์ออมทรัพย์ให้สมาชิกทราบว่าเป็น**แหล่งเงินกู้ ดอกเบี้ยถูก อยู่ตลอดเวลา**

สมาชิกจะได้ประโยชน์จากสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างมากหากเป็นการขอสินเชื่อเพื่อเพิ่มทรัพย์ (“**หนี้เพิ่มทรัพย์**”) (อาบ นคะจัด ชาว สอ.มก. ส.ค. 2547) ในทางกลับกันก็จะเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับสมาชิกที่ขอสินเชื่อเพื่อความสุรุษสุร้าย (“**หนี้เพิ่มหนี้**”) (ศาสตราจารย์อินทรี จันทรสถิตย์ รายงานประจำปี สอ.มก. 2545)

สหกรณ์ออมทรัพย์ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 **นั้นมีหลายมิติ มิติที่สมาชิกส่วนใหญ่รับรู้คือ เป็นแหล่งเงินกู้ที่กู้ง่าย** นอกจากดอกเบี้ยแรกคิดจะถูกแล้ว ดอกเบี้ยสุทธิยิ่งถูกมาก เนื่องจากเงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับปลายปี คณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับมิตินี้ ทำให้ไม่มีเวลาสำหรับการสื่อสารหรือผลักดันมิติทางการออม และการเป็นแหล่งสวัสดิการสำหรับสมาชิก ซึ่งเป็นมิติที่เป็นคุณค่าต่อสมาชิกอย่างมาก เพราะอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่างแท้จริง

การออมนอกจากเป็นมิติที่สำคัญมิติหนึ่งของสหกรณ์ออมทรัพย์แล้ว ยังเป็นมิติสำคัญมิติหนึ่งของชีวิตคนทำงานทุกคน หากนับช่วงชีวิตตั้งแต่เริ่มต้นทำงานจนถึงเกษียณของแต่ละคน ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลายสิบปีนั้น จะเห็นว่าบางช่วงของชีวิต “รายรับน้อย-รายจ่ายมาก” บางช่วง “รายรับ-รายจ่ายพอๆ กัน” และบางช่วง “รายรับมาก-รายจ่ายน้อย”

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 4 เดือนพฤษภาคม 2550

ชีวิตในแต่ละช่วงดังกล่าวของแต่ละคนจะไม่เท่ากัน หลายคนใช้เวลาอยู่ใน 2 ช่วงแรกนานเกินไป บางคนมีเวลาในช่วงที่สามไม่ทันไรก็เกษียณแล้ว

เราจะจัดการ “รายจ่าย” ในแต่ละช่วงชีวิตอย่างไรเพื่อที่จะให้มีเงินเหลือออม?

เราจะนำ “เงินเหลือออม” ไป “ลงทุนเพิ่ม” อย่างไร จึงจะทำให้เงินออมนี้ “ดูแล” เราได้พอควรหลังเกษียณ

สหกรณ์เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายของสมาชิกทั้งสถานะทางการเงิน ความรู้ ความสามารถ การถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และการช่วยเหลือระหว่างสมาชิกด้วยกันเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคน มีใช่หรือ?

สหกรณ์ออมทรัพย์.....นั้น คืออะไร? (3)*

ทวิวัฒน์ กัศนวิวัฒน์ (2210)

หากมองชีวิตย้อนกลับไปในสมัยเป็นเด็กนักเรียน หลายๆ คนจะคุ้นเคยกับเสียงของคุณครูทำนองนี้ว่า “...เงินที่คุณพ่อคุณแม่ให้มาซื้ออาหารทานที่โรงเรียนนั้น **เหลือ**ให้ไปหยอดกระปุกออมสินไว้...”

เราถูกปลูกฝังเรื่องการออมมาตั้งแต่เป็นเด็กนักเรียนแล้วครับว่า “**เหลือแล้วออม**” ซึ่งดูจะเหมาะสำหรับชีวิตในช่วงนั้น ในชีวิตการทำงานหลักการ “เหลือแล้วออม” แม้จะดีแต่ก็เป็นคุณน้อยกว่า “**ออมก่อนใช้**” การออมทั้งสองแบบนี้เกิดขึ้นในวันติดกันแต่ต่างกัน 30 วัน แบบหนึ่งนั้นเกิดขึ้นปลายเดือน อีกแบบหนึ่งเกิดขึ้นต้นเดือน แบบหนึ่งนั้นไป “ทำงาน” แล้ว 30 วัน อีกแบบหนึ่งเพิ่งจะจ้วงเจียวไปทำงานทำ

การออมหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นระบบ “**ออมก่อนใช้**” ซึ่งเป็นภาคบังคับสำหรับสมาชิกทุกคน เนื่องจากหุ้นของ สอ.มก. นั้นสมาชิกไม่สามารถถอนออกมาใช้ได้ (ข้อบังคับข้อ 23) โดยนัยนี้ หุ้นของแต่ละคนใน สอ.มก. จึงเป็น**กองทุนส่วนตัว**ที่แต่ละคนเตรียมไว้เพื่อใช้หลังเกษียณ ซึ่งเป็นช่วงเวลาทีนอกจากรายได้ที่เคยได้ประจำจะหายหรือลดลงไปอย่างมีนัยสำคัญแล้ว ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพจะเริ่มมากขึ้น **ระบบการออมหุ้นใน สอ.มก. จึงเป็นระบบการสร้างกองทุนบำเหน็จบำนาญด้วยตนเอง**

หากความเข้าใจว่าสหกรณ์ออมทรัพย์คือระบบสร้างกองทุนบำเหน็จบำนาญด้วยตนเองประเภทหนึ่งนั้น ถูกต้อง เราจะวางแผนออมหุ้นอย่างไรที่ไม่กระทบรายจ่ายอื่น? เราจะจัดการกับรายจ่ายอย่างไร ถึงจะออมหุ้นเพิ่มได้? เราจะนำเงินปันผลไป “ลงทุนต่อ” หรือไม่อย่างไร? เพื่อว่า ปันผลจากมูลค่าหุ้นที่มี ณ วันเกษียณนั้น สามารถดูแลตัวเราได้พอควรตามสถานะ

ตารางที่แนบมาคือตัวอย่างการออมหุ้น 35 ปี (เริ่มออมเมื่ออายุ 25 ปี) ด้านซ้ายคือการออมหุ้นรายเดือน เดือนละ 500 บาทเท่ากันทุกปี ด้านขวาคือการออมเพิ่มขึ้นวันละ 1 บาทในปีถัดไปทุกปี เมื่อครบ 35 ปีในกรณีที นำเงินปันผลไปใช้ทุกปี กองทุนฯ ที่สร้างขึ้นต่างกันเท่าตัว (210,000 เทียบกับ 424,200) หากนำเงินปันผล (6%) ที่ได้ทั้งหมดในแต่ละปี ไปลงทุนเพิ่ม เมื่อครบ 35 ปี การออมหุ้นเพิ่มขึ้นวันละ 1 บาทในปีถัดไปทุกปีทำให้ผู้ออมมี หุ้นเป็นล้านได้เหมือนกันครับ (690,342 เทียบกับ 1,163,853)

คุณเกียรติดิรงค์ ถนอมทรัพย์ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ สอ.มก. **ได้ปรับปรุงโปรแกรม “คำนวณเงินออมจากการซื้อหุ้น”** วางไว้ที่เว็บไซต์ www.coop.ku.ac.th สมาชิกและผู้สนใจสามารถตรวจสอบและวางแผนสร้างกองทุนบำเหน็จบำนาญได้ด้วยตนเอง ข้อมูลทุกช่องเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการครับ

การจัดสรรเงินได้รายเดือนเพื่อจะออมหุ้นเพิ่มวันละบาทในปีถัดไปทุกปีจนเกษียณให้ได้นั้น หากใช้โปรแกรม “คำนวณเงินออมจากการซื้อหุ้น” เป็นแรงจูงใจ ร่วมกับคาถา “**พออยู่ พอกิน พอควรตามสถานะ**” ซึ่งเป็นคาถา “**ควบคุมความอยาก**” เพื่อลดรายจ่ายเกินจำเป็น จะทำให้ถึงเป้าหมายได้ดีขึ้น ลองดูเกิดครับ

สหกรณ์ออมทรัพย์นอกจากจะเป็นแหล่งเงินกูดอกเบี้ยถูก เข้าถึงง่ายแล้ว ยังเป็นองค์กรที่มีระบบในการให้สมาชิกสร้าง “กองทุนบำเหน็จบำนาญ” ด้วยตนเอง ซึ่งหากสมาชิกได้เรียนรู้ ซึมซับ ระบบคิดในการ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2550

ครองชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรื่องเงิน และการจัดการเรื่องใจเพิ่มขึ้นแล้ว มูลค่าหุ้นที่สร้างขึ้นมาตลอดชีวิตการทำงานจะทำให้ชีวิตหลังเกษียณมีความสุขพอควรตามสถานะ

ออมหุ้นเพิ่มขึ้นอย่างน้อยวันละบาทในปีถัดไปทุกปี ยิ่งเริ่มเร็ว ยิ่งดีครับ เพราะนี่คือประสิทธิผล (Outcome) จากมิติทางด้านการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่สมาชิก สอ.มก. ทุกคนควรจะได้รับอานิสงส์ ไซ้ไหมครับ?

ส่งหุ้นรายเดือน 500 บาท อัตราเงินปันผล 6.00% ออมจากปันผล 100.00% ระยะเวลาการออม 35 ปี

ปีที่	ออมหุ้นเท่าๆ กันทุกปี					ออมหุ้นเพิ่มวันละ 1 บาทในปีถัดไปทุกๆ ปี				
	หุ้นรายเดือน	หุ้นสะสมต่อปี	เงินปันผล	ออมปันผล 100%	ยอดหุ้นสะสมทั้งหมด	หุ้นรายเดือน	หุ้นสะสมต่อปี	เงินปันผล	ออมปันผล 100%	ยอดหุ้นสะสมทั้งหมด
1	500	6,000	195	195	6,195	500	6,000	195	195	6,195
2	500	6,000	567	567	12,762	530	6,360	578	578	13,133
3	500	6,000	961	961	19,723	560	6,720	1,006	1,006	20,859
4	500	6,000	1,378	1,378	27,101	590	7,080	1,482	1,482	29,421
5	500	6,000	1,821	1,821	34,922	620	7,440	2,007	2,007	38,868
6	500	6,000	2,290	2,290	43,212	650	7,800	2,586	2,586	49,254
7	500	6,000	2,788	2,788	52,000	680	8,160	3,220	3,220	60,634
8	500	6,000	3,315	3,315	61,315	710	8,520	3,915	3,915	73,069
9	500	6,000	3,874	3,874	71,189	740	8,880	4,673	4,673	86,622
10	500	6,000	4,466	4,466	81,655	770	9,240	5,498	5,498	101,360
11	500	6,000	5,094	5,094	92,749	800	9,600	6,394	6,394	117,354
12	500	6,000	5,760	5,760	104,509	830	9,960	7,365	7,365	134,679
13	500	6,000	6,466	6,466	116,975	860	10,320	8,416	8,416	153,415
14	500	6,000	7,214	7,214	130,189	890	10,680	9,552	9,552	173,647
15	500	6,000	8,006	8,006	144,195	920	11,040	10,778	10,778	195,465
16	500	6,000	8,847	8,847	159,042	950	11,400	12,098	12,098	218,963
17	500	6,000	9,738	9,738	174,780	980	11,760	13,520	13,520	244,243
18	500	6,000	10,682	10,682	191,462	1,010	12,120	15,048	15,048	271,411
19	500	6,000	11,683	11,683	209,145	1,040	12,480	16,690	16,690	300,581
20	500	6,000	12,744	12,744	227,889	1,070	12,840	18,452	18,452	331,873
21	500	6,000	13,868	13,868	247,757	1,100	13,200	20,341	20,341	365,414
22	500	6,000	15,060	15,060	268,817	1,130	13,560	22,366	22,366	401,340
23	500	6,000	16,324	16,324	291,141	1,160	13,920	24,533	24,533	439,793
24	500	6,000	17,663	17,663	314,804	1,190	14,280	26,852	26,852	480,925
25	500	6,000	19,083	19,083	339,887	1,220	14,640	29,331	29,331	524,896
26	500	6,000	20,588	20,588	366,475	1,250	15,000	31,981	31,981	571,877
27	500	6,000	22,184	22,184	394,659	1,280	15,360	34,812	34,812	622,049
28	500	6,000	23,875	23,875	424,534	1,310	15,720	37,834	37,834	675,603
29	500	6,000	25,667	25,667	456,201	1,340	16,080	41,059	41,059	732,742
30	500	6,000	27,567	27,567	489,768	1,370	16,440	44,499	44,499	793,681
31	500	6,000	29,581	29,581	525,349	1,400	16,800	48,167	48,167	858,648
32	500	6,000	31,716	31,716	563,065	1,430	17,160	52,077	52,077	927,885
33	500	6,000	33,979	33,979	603,044	1,460	17,520	56,243	56,243	1,001,648
34	500	6,000	36,378	36,378	645,422	1,490	17,880	60,680	60,680	1,080,208
35	500	6,000	38,920	38,920	690,342	1,520	18,240	65,405	65,405	1,163,853
รวม		210,00	480,342	480,342			424,200	739,653	739,653	

สหกรณ์ออมทรัพย์.....นั่น คืออะไร? (4)*

ทวีวัฒน์ กัศวัฒน์ (2210)

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็น นิติบุคคลทางการเงินที่ดำเนินธุรกิจบน พื้นฐาน หลักการของสหกรณ์ (ข่าว สอ.มก. เม.ย. 50)

นิติบุคคลใดๆ ก็ตามจะสามารถดำรงทั้งสถานะและกิจการต่างๆ ในสังคมได้ การดำเนิน “ธุรกิจ” ของนิติบุคคลนั้นต้อง “มีกำไร” สหกรณ์ออมทรัพย์ก็เช่นเดียวกัน ไม่อยู่ในข่ายยกเว้น แต่หลักการพื้นฐานอย่างหนึ่งของสหกรณ์คือ “การไม่แสวงหากำไรจากสมาชิก” จึงเป็นที่มาของรายการ “เงินเฉลี่ยคืน” ปรากฏในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามข้อบังคับสหกรณ์ซึ่งออกตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 (ม. 60) ดังนั้นโดยหลักการธุรกิจหลังจากหักเงินเฉลี่ยคืนแล้ว ดอกเบี้ยสุทธิตามสมาชิกจ่ายให้กับสหกรณ์จึงควรสูงกว่า “ต้นทุน + ค่าดำเนินการ” ของสหกรณ์

คำถามมีว่า “จัดสรรกำไรสุทธิ อย่างไร?” จึงจะทำให้สหกรณ์นั้นสามารถดำรงทั้งสถานะและกิจการต่างๆ อย่างก้าวหน้ามั่นคงบนหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสหกรณ์อย่างแท้จริง

การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามข้อบังคับข้อ 65 ของ สอ.มก. นั้นประกอบด้วยรายการหลักๆ ดังนี้คือ ทุนสำรอง ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ทุนสวัสดิการ ทุนสาธารณประโยชน์ และโบนัสกรรมการเจ้าหน้าที่ ในองค์ประกอบเหล่านี้นอกจากสะท้อนให้เห็นเจตนาช่วยเหลือซึ่งกันและกันผ่าน “กองทุนสวัสดิการ” แล้วยังเห็นเจตนาการเกื้อกูลสังคมของ สอ.มก. ผ่าน “กองทุนสาธารณประโยชน์” อีกด้วย

“ทุนสำรอง” เป็นของสหกรณ์โดยส่วนรวม สมาชิกจะแบ่งปันหรือเรียกร้องแม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ไม่ได้ (ข้อบังคับฯ ข้อ 67) แต่ผลประโยชน์ (เงินปันผล) อันพึงจะเกิดขึ้นจาก “ทุนสำรอง” สามารถนำมาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกผ่าน “ทุนสวัสดิการ” ได้ เนื่องจากสหกรณ์เป็นนิติบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ไม่ต้องเสียภาษีเงินรายได้ ประกอบกับขนาดธุรกิจของ สอ.มก. หากต้องเสียภาษี จะอยู่ที่ 30% ดังนั้นการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มก. เป็น “ทุนสำรอง” และ “ทุนสวัสดิการ” รวมกันแล้วไม่ควรต่ำกว่า 30%

“ทุนสวัสดิการ” จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรไม่ควรน้อยกว่า อัตราปันผล x ทุนสำรอง

“เงินปันผล” เป็นผลตอบแทนในการ “ลงทุนออม” ในรูปของหุ้น เนื่องจากเป็นการลงทุนระยะยาว ถอนออกมาใช้ไม่ได้ อัตราเงินปันผลที่จะจัดสรร ต้องมากกว่าอัตราเงินฝากเฉลี่ยของ สอ.มก. และหากมองว่า การออมหุ้นคือการสร้าง “กองทุนบำเหน็จ/บำนาญ” ด้วยตนเอง (ข่าว สอ.มก. มิ.ย. 50) ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจอีกทางหนึ่ง หากเป็นไปได้ อัตราเงินปันผลทุกปีควรจะสูงกว่าอัตราเงินเพื่อ

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2550

“เงินเฉลี่ยคืน” เป็นเงินจ่ายเงินคืนให้สมาชิกตามส่วนจำนวนรวมแห่งดอกเบี้ยเงินกู้ที่สมาชิกผู้นั้นได้จ่ายให้แก่ สอ.มก. อัตราเฉลี่ยคืน เมื่อจัดสรรแล้วดอกเบี้ยสุทธิของผู้กู้ไม่ควรต่ำกว่า ต้นทุนเฉลี่ยของ สอ.มก. + 1

“โบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่” เกณฑ์ที่ใช้คิดคือ “อัตราที่ใกล้เคียงกับปีที่แล้ว” ซึ่งไม่น่าจะเป็นเกณฑ์ที่ถูกต้อง โดยหลักการโบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่ควรขึ้นอยู่กับผลประกอบการและควรจ่ายเป็นขั้นบันได หากหาอัตราที่พอเหมาะพอควรไม่สูงหรือต่ำเกินไปสำหรับกำไรแต่ละ 100 ล้านบาทได้ จะเป็นผลดีต่อการดำเนินงานของ สอ.มก.

แนวคิดในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มก. บนหลักการ “ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” มีได้หลายแนวคิด โปรดอย่าลืงเลที่จะเสนอความเห็น เพราะ สอ.มก. เป็นของเราทุกคน ไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่งครับ

สหกรณ์ออมทรัพย์....นี่คืออะไร? (5)*

ทวีวัฒน์ ทักทวัฒน์ (2210)

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นนิติบุคคลทางการเงินประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นดำเนินงานหลักการ “ช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

แต่แปลกนะครับที่ธุรกรรมส่วนมากของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สมาชิกส่วนใหญ่ “เห็นและสัมผัสได้” คือ การเป็น “แหล่งเงินกู้” ดอกเบี้ยถูก เข้าถึงง่าย ไม่ยุ่งยาก เหมือนสถาบันการเงินอื่น เป็นมิตี “ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน” ที่เป็น “แรงขับเคลื่อน” สูงมากในการจดทะเบียนจัดตั้งหรือการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ สอ.มก. ซึ่งก่อตั้งมา 48 ปีแล้วก็เช่นกัน สมาชิกส่วนใหญ่ รับรู้้อยู่แล้วว่า สอ.มก. เป็นแหล่ง “ให้สินเชื่อ” “ให้สวัสดิการ” และ “ให้ออมหุ้น” เท่านั้น

มิตี “ช่วยเหลือตนเอง” ตามศักยภาพ เป็นมิตีที่ได้รับความสนใจจากสมาชิกค่อนข้างน้อย ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็น “ของดี” ที่สมาชิกส่วนใหญ่ใช้ไม่คุ้ม

ใช้สหกรณ์เพื่อ “ขอสินเชื่อ” แต่ไม่ได้ใช้สหกรณ์เพื่อ “สร้างความมั่นคงให้กับชีวิตหลังเกษียณ” ควบคู่กันไป

บนหลักการ “ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น สมาชิกจะมี ธุรกรรมอย่างน้อย 3 เรื่องด้วยกันคือ **สินเชื่อ การออม และ สวัสดิการ**

สินเชื่อและการออม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกแต่ละคน สำหรับสวัสดิการนั้นเกี่ยวข้องกับสมาชิกทุกคน

สหกรณ์ออมทรัพย์แต่ละแห่งนั้นจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความหลากหลาย แตกต่างกัน ทั้งความคิด ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ทำอย่างไรองค์ความรู้เกี่ยวกับ “การจัดการ” สินเชื่อและการออมส่วนบุคคลตลอดจนระบบคิดของ สวัสดิการ “ซึ่งมี” ในสมาชิกส่วนหนึ่งจะสามารถกระจายไปยังสมาชิกทั้งหมดได้ เพื่อว่าขอสินเชื่อก็เพื่อเป็นการ เพิ่มทรัพย์ หรือบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้า ออมก็จะมีที่ตั้งเป้าหมายในการออมและขับเคลื่อนไปหาเป้าหมายนั้น ตามศักยภาพของตน เพื่อว่าหลังเกษียณแล้ว “เงินที่ออม” ไว้นั้น สามารถ “ดูแล” เจ้าของได้พอควร สวัสดิการก็ จะมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง เป็นธรรม และมั่นคงยิ่งขึ้น

“การจัดการ” สินเชื่อ การออม และสวัสดิการ “เป็นศาสตร์และศิลป์” ที่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ทุกคนควรจะได้เรียนรู้ ซึมซับและนำไปปฏิบัติ เพื่อที่จะทำให้ทั้งสมาชิกและชุมชนที่สมาชิกอาศัยอยู่มีความสุขตาม วัตถุประสงค์ตลอดไป

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 9 เดือนตุลาคม 2550

สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นเป็นนิติบุคคลทางการเงินประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นธุรกิจบนหลักการ “ช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

ภารกิจเป้าหมายของสหกรณ์ออมทรัพย์คือ**การทำให้สมาชิกเข้าใจในศาสตร์และศิลป์ของการจัดการ** **สินเชื่อและการออมส่วนบุคคล ตลอดจนการเกื้อกูลกันผ่านระบบสวัสดิการสหกรณ์** ซึ่งการจัดการดังกล่าว **จะทำได้ผลดี พื้นฐานของ “การจัดการเรื่องเงินและใจ” จะต้องดีก่อน**

“...สุนทรนั้นไซ้...คือหมาน้อยธรรมดา หมาน้อยๆ ธรรมดา...” เสียงของ “ผู้ใหญ่ลี” ตอบ ตาสี หัวคลอน ที่ถามว่า “สุนทรนั้นคืออะไร?” ลอยมาเข้าหู ทำให้ต้องรีบจบ เพราะชินเขียนต่อไป เดี่ยว “สหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ไซ้...(ก็)จะ) คือหมาน้อยธรรมดา หมาน้อยๆ ธรรมดา ..” เหมือนเพลงผู้ใหญ่ลี

มันจะยุ่งเอาครับ

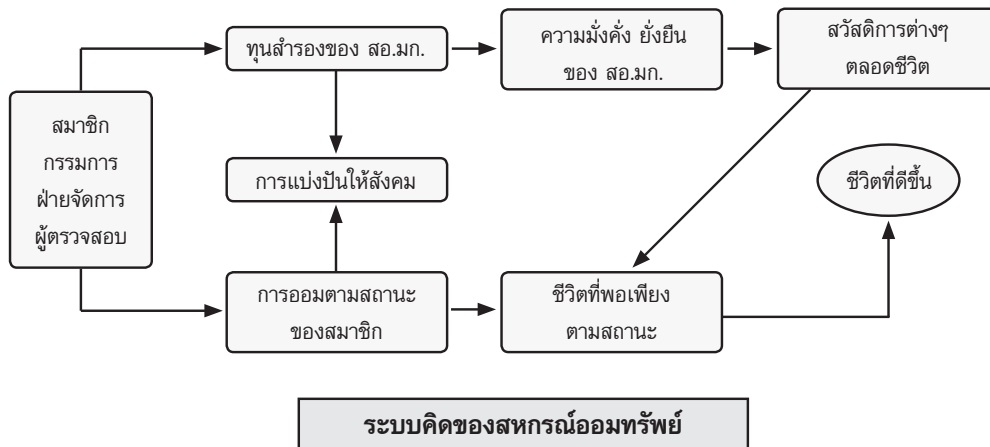
ระบบคิด ภารกิจเป้าหมาย และสวัสดิการ สอ.มก. (1)*

ทวิวัฒน์ ทักทวิวัฒน์ (2210)

สหกรณ์เป็น คณะบุคคล ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก บนหลักการ “ช่วยเหลือตนเอง และ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ซึ่งเมื่อจดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้วจะมีสถานะเป็นนิติบุคคล (พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542)

เนื่องจากสหกรณ์มีหลายประเภท ดังนั้นแนวทางในการ “ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” จึงแตกต่างกันในสหกรณ์แต่ละประเภท

สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยเฉพาะ สอ.มก. การทำให้ฐานะและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิก ดีขึ้นนั้น “ระบบคิด” ของการ “ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ที่ต้องช่วยกัน “ขับเคลื่อน” ให้ เกิดเป็นรูปธรรม คืออะไร?

ผังระบบคิดของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เสนอให้พิจารณาข้างบนนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ **ทุนสำรอง** ที่มีต่อความมั่งคั่ง ยั่งยืนขององค์กร การแบ่งปันให้สังคม และการจัดสวัสดิการต่างๆ ตลอดชีวิตให้กับสมาชิก บทบาทของ “ทุนสำรอง” เป็นบทบาทหนึ่งของ “การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ส่วน “การออมของสมาชิก” นั้น เป็น “การช่วยเหลือตนเอง” ตามสถานะ

จากผังข้างบน มองอีกมุมหนึ่งได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นแท้จริงแล้วเป็นองค์กรสวัสดิการสำหรับสมาชิก ทุกคน สามารถทำให้สมาชิกทุกคนมีชีวิตที่ดีขึ้นได้ผ่านระบบ “ช่วยเหลือตนเอง และ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

ดังนั้น “ทุนสำรอง” และ “การออมตามสถานะของสมาชิก” จึงเป็นเรื่องที่ต้องทำให้มวลสมาชิกของ สหกรณ์ออมทรัพย์เข้าใจตรงกัน และต้อง “ขับเคลื่อน” ให้เกิดขึ้นได้จริง

ความสามารถในการเพิ่มทุนสำรองนั้นไม่ใช่ปัญหาใหญ่เพราะข้อบังคับกำหนดไว้ การเพิ่มความสามารถ ในการออมต่างหากที่เป็นงานท้าทายสำหรับสมาชิกทุกคน

งาน “ท้าทาย” แบบนี้จะสำเร็จได้ ก็ด้วยฝีมือของสมาชิกทุกคน ไม่ใช่คนใดคนหนึ่งครับ

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2549

ระบบคิด การถือเป้าหมาย และสวัสดิการ สอ.มก. (2)*

กวีวัฒน์ กัคนวัฒน์ (2210)

ระดับความเข้าใจในเรื่อง “การจัดการเกี่ยวกับเงินและการจัดการเกี่ยวกับใจ” มีผลต่อความสามารถในการออมของแต่ละคนไม่น้อย

การออมของบางคนอยู่บนแนวคิดที่ว่า “เงินออมคือเงินที่เหลือจากการจ่าย (เงินออม = รายรับ - รายจ่าย)” แต่หลายคนใช้หลัก “ออมก่อนจ่าย (รายจ่าย = รายรับ - เงินออม)”

หากใช้เงินออมจากแนวคิดทั้งสองไป “ทำงาน” แบบเดียวกันจะเห็นได้ชัดว่าแนวคิด “ออมก่อนจ่าย” จะให้ผลตอบแทนดีกว่าเนื่องจากมีเวลาในการทำงานมากกว่า

การ “ออมก่อนจ่าย” อย่างเดียว โดยไม่ได้นำ “ปันผล” หรือ “ดอกเบี๋ย” ที่เกิดขึ้นจากเงินออมนั้นไป “ลงทุนต่อ” ผลลัพธ์ที่ได้ก็ธรรมดา ยอดรวมของเงินออมจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่ออมในแต่ละเดือน การลงทุนต่อ จะให้ผลลัพธ์ที่มหัศจรรย์แก่เจ้าของอย่างยิ่ง สมมุติว่าเราเป็นพ่อค้ารายย่อย ประเภท “ซื้อมา-ขายไป” “กำไร” ที่เกิดขึ้นหากใช้หมดทุกครั้ง กิจการของเราจะมีขนาดคงที่ไปตลอดไม่มีวันที่จะเติบโตขึ้น แต่หากแบ่ง “กำไร” มา “ลงทุนต่อ” กิจการก็จะใหญ่โตและมั่นคงขึ้น เงินปันผลที่เกิดขึ้นจากหุ้นที่ออมไว้ก็เช่นกันหากแบ่งมาลงทุนต่อเนื่องจนกว่าจะเกษียณจะได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ส่งหุ้น รายเดือน (บาท)	ยอดรวมของมูลค่าหุ้น (บาท) ตาม % ของเงินปันผลที่นำมา “ลงทุนต่อ” (%)							
	0		25		50		100	
	จำนวนปี		จำนวนปี		จำนวนปี		จำนวนปี	
	25	35	25	35	25	35	25	35
500	150,000	210,000	181,844	275,775	222,310	368,668	339,886	690,338
1,000	300,000	420,000	363,687	551,550	444,621	737,335	679,771	1,380,677

จากตารางข้างบน เงินที่ออมในรูปของหุ้น สอ.มก. เดือนละ 500 บาท หาก “ใช้” ปันผลสมมุติว่าได้มา 6% หมดไปทุกปี เมื่อครบ 25 หรือ 35 ปีมูลค่าของหุ้นที่มีจะเท่ากับ 150,000 หรือ 210,000 บาทตามลำดับเท่านั้น แต่หาก “เจียด” เงินปันผลที่ได้ มาลงทุนในหุ้นต่อเนื่อง สมมุติว่า แบ่งมา 25% หรือ 50% เมื่อครบ 35 ปี จาก 210,000 จะกลายเป็น 275,775 หรือ 368,668 บาท เพิ่มขึ้น 65,775 หรือ 158,668 บาทตามลำดับ

ถ้าวางแนวคิดไว้ว่าหุ้นที่ออมแต่ละเดือนคือส่วนที่เตรียมไว้ใช้หลังเกษียณ เงินปันผลที่ได้ทั้งหมดในแต่ละปีจึงนำไปลงทุนต่อ ดังนั้นจาก 150,000 หรือ 210,000 จะเป็น 339,886 หรือ 690,338 บาท ตามลำดับ ในปีทีเกษียณหากปันผลอยู่ที่ 6% หุ้นที่ออมไว้ 25 หรือ 35 ปี ดังกล่าวจะทำให้ “เจ้าของ” มีรายได้จาก สอ.มก. เฉลี่ยประมาณเดือนละ 1,700 หรือ 3,450 ตามลำดับ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 8 เดือนกันยายน 2549

“การลงทุนต่อ” ยิ่งนานสัดส่วนผลตอบแทนยิ่งดีกว่า

ตัวเลขการส่งหุ้นนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยใช้โปรแกรม “คำนวณเงินออมจากการซื้อหุ้น” และโปรแกรม “คำนวณเงินออมวันเกิด” ซึ่ง สอ.มก. แชนน ไว้ที่ www.coop.ku.ac.th สำหรับใช้วางแผนการเงินตามสถานะของแต่ละคน เพื่อว่าหลังเกษียณแล้วทุกคนจะสามารถ “ช่วยเหลือตนเอง” ได้ตามสมควร

“การลงทุนต่อ” และ “การรู้จักพอ” ตามสถานะ เป็นสองปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความสามารถในการออมของแต่ละคนได้ “การลงทุนต่อ” จะเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง “การรู้จักพอตามสถานะ” ต้องเกิดขึ้นพร้อมกันด้วย

ชีวิตจะสมดุลงดอายุชัชหากทำให้ “การลงทุนต่อ” และ “การรู้จักพอ” เกิดขึ้นต่อเนื่องได้ในชีวิตจริงครับ

ระบบคิด การถือเป้าหมาย และสวัสดิการ สอ.มก. (3)*

ทวิวัฒน์ กัคนวัฒน์ (2210)

สหกรณ์เป็น “ชุมชน” ที่เกิดขึ้นโดยมีเป้าหมายหลักในการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้นผ่านการประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยความหมายเช่นนี้ สหกรณ์จึงเป็น **วิสาหกิจชุมชน** ประเภทหนึ่ง ซึ่งสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น “เงิน” คือสินค้าที่สมาชิกผลิต บริโภค และซื้อขายร่วมกัน

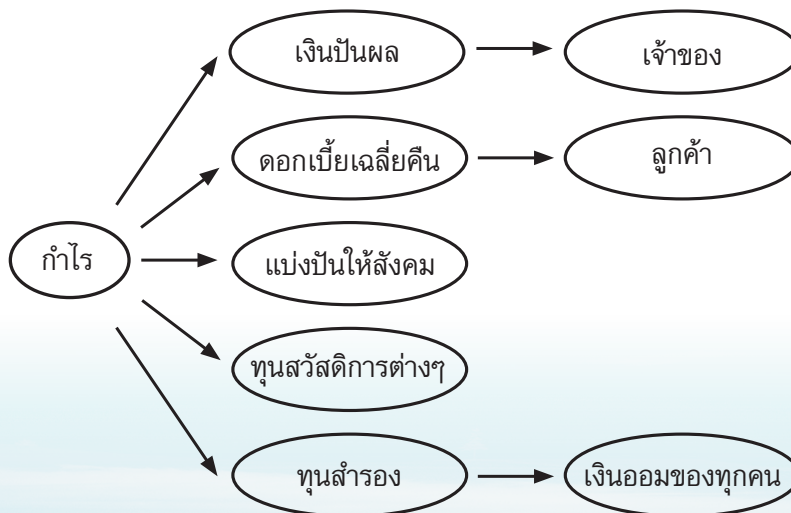
เมื่อสิ้นรอบปีบัญชี จะจัดสรรกำไรสุทธิอย่างไร? จึงจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น

ข้อบังคับ สอ.มก. ข้อ 65 ว่าด้วยการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีนั้น กำหนดให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เกินร้อยละห้า (ปัจจุบันสูงสุดไม่เกิน 10,000 บาท) เป็นลำดับแรก **กำไรสุทธิส่วนที่เหลือ ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรเป็น** เงินปันผล ดอกเบี้ยเฉลี่ยคืน โบนัส ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนสมทบสร้างสำนักงาน และทุนสวัสดิการ โดยทุกรายการยกเว้น รายการดอกเบี้ยเฉลี่ยคืน จะมีอัตราสูงสุดกำหนดไว้ เมื่อจัดสรรตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว หากยังมีกำไรสุทธิเหลืออีก ให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น (รายละเอียดของข้อบังคับดังกล่าวดูได้ที่เมนูหลัก www.coop.ku.ac.th)

ข้อบังคับฯ ให้ความสำคัญกับ “ทุนสำรอง” ไว้มาก เนื่องจากเป็นดัชนีหนึ่งที่สะท้อนถึงความมั่นคงและการเติบโตขององค์กร (ข้อ 65 และ 66) นอกจากนี้ยังกำหนดไว้ว่า ทุนสำรองนั้นเป็นของสมาชิกทุกคนแต่สมาชิกจะนำมาแบ่งปันกันหรือเรียกร้องจากทุนสำรองไม่ได้ (ข้อ 67)

“ทุนสำรอง” นั้นยิ่งมากยิ่งเป็นคุณต่อองค์กร แต่การจัดสรรโดยมุ่งที่การเติบโตขององค์กรอย่างเดียว โดยคนในองค์กรไม่ดีขึ้นด้วย การเติบโตนั้นจะมีความหมายอะไร?

ผังการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่เสนอมาให้พิจารณานั้น เคยเสนอในข่าว สอ.มก. ฉบับเดือนตุลาคม 2548 มาแล้วครั้งหนึ่ง ในคราวนั้นเพื่อที่จะให้เห็นภาพการจัดสรรกำไรสุทธิชัดเจนขึ้นได้ให้เห็นว่า

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2549

“เงินปันผล” คือผลตอบแทนที่ “เจ้าของ” พึ่งได้รับจากการ “ลงทุน” สำหรับ **“ดอกเบี้ยเฉื่อยคืน”** คือ ส่วนลดที่ให้กับลูกค้า ส่วน **“ทุนสำรอง”** นั้น คือเงินออมของทุกคน แล้วมันให้ผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรมแก่ “เจ้าของ” และ “ชุมชน” อย่างไร?

หากที่ประชุมใหญ่สามารถจัดสรรกำไรสุทธิได้ดุลกันทุกส่วนโดยยังคงเป้าหมายหลักขององค์กรอยู่นอกจากองค์กรจะเติบโตอย่างมั่นคงแล้ว สมาชิกทุกคนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

“ความเข้าใจ” ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้

ไม่น่าเชื่อนะครับว่า **“การจัดสรรกำไรสุทธิ”** ในแต่ละปีของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น หากจัดการได้ถูกต้อง จะมีส่วนสำคัญไม่น้อยในการ **“ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”** ตามแนวคิดของสหกรณ์

ระบบคิด การกิจเป้าหมาย และสวัสดิการ สอ.มก. (4)*

กวีวัฒน์ กัคนวัฒน์ (2210)

คำว่า “สหกรณ์” นั้นเริ่มปรากฏในกฎหมายไทยมาประมาณ 90 ปีแล้ว (พ.ร.บ. สมาคมเพิ่มเติม พ.ศ. 2459) และต่อมาได้มีการปรับปรุงนิยามและบทบาทของสหกรณ์หลายครั้ง (พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2471, พ.ร.บ. สหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติม 2476, พ.ร.บ. สหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติม 2477 (ฉบับที่ 2), พ.ร.บ. สหกรณ์ 2511, พ.ร.บ. สหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 และ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542)

ผ่านไปเกือบหนึ่งร้อยปีแล้ว ไม่น่าเชื่อนะครับว่า สมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์แต่ละแห่งยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งสหกรณ์นั้นๆ

สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้นมีหลายประเภท ซึ่งภารกิจเป้าหมายในการรวมกลุ่มเพื่อตั้งเป็นสหกรณ์แต่ละชนิด แต่ละแห่งนั้นจะแตกต่างกัน

อะไรคือ “ภารกิจเป้าหมาย” ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด? และ “ภาพลักษณ์ขององค์กร” ที่ สอ.มก. ต้องพัฒนาให้สมาชิกและชุมชนได้ประจักษ์ควรเป็นอย่างไร?

“ภารกิจเป้าหมาย” และ “ภาพลักษณ์ขององค์กร” เป็นสิ่งที่สมาชิก สอ.มก. ควรจะได้เห็นพร้อมกัน เพื่อที่จะได้ใช้และขับเคลื่อน สอ.มก. ในการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตตามศักยภาพของแต่ละคน ตามระบบคิดของสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. ได้ตกลงร่วมกันว่า การทำให้ “ระบบคิดในการครองชีพของสมาชิกดีขึ้น” จะเป็นภารกิจเป้าหมายของ สอ.มก. และจะพัฒนา สอ.มก. ให้รับรู้เป็นการทั่วไปว่าเป็น “องค์กรที่ส่งเสริมฐานะและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิกบนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นองค์กรที่เกื้อกูลสังคม”

“ระบบคิดในการครองชีพดีขึ้น” หมายความว่าเมื่อเกษียณแล้วสมาชิกสามารถพึ่งพาตัวเองได้จากหุ้นและเงินที่ออมเอาไว้ในช่วงที่ทำงาน ซึ่งการที่จะมีเงินเหลือออมได้นั้นต้อง “ประหยัดเป็น” และใช้ชีวิตแบบ “พออยู่พอกิน พอประมาณ” ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

มีเงินออมแต่ไม่รู้จักนำเงินที่มีไป “ลงทุนต่อ” จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มูลค่าของเงินที่มีในปัจจุบันลดลงได้ในอนาคต เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อและดัชนีค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นความเข้าใจใน “การจัดการเรื่องเงิน” จะต้องทำให้เกิดขึ้นในมวลสมาชิกให้ได้ ส่วนการที่จะสามารถ “พออยู่พอกิน พอประมาณ” ได้นั้น แต่ละคนต้องรู้จักจัดการกับ “ความอยาก” ของตนเอง การจัดการกับความอยาก เป็นการจัดการเรื่องใจอย่างหนึ่ง

การจัดการเรื่องเงินกับใจเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปเสมอ หากทุกคนสามารถ “จัดการเรื่องเงินและใจ” ได้ดีขึ้น “ระบบคิดในการครองชีพ” ของแต่ละคน จะดีขึ้นอย่างแน่นอน

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 11 เดือนธันวาคม 2549

การจัดการเรื่องเงินได้ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพึ่งตนเอง การจัดการเรื่องใจ “ให้รู้” ความพอดี พออยู่ พอกิน พอประมาณ การมีโมตรจิตต่อกัน จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการเกื้อกูลสังคม สวัสดิการต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน สอ.มก. คือรูปธรรมของการ “ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

การ “เจียด” เงินปันผล ที่ได้รับในแต่ละปีมาอมเป็นหุ้นเพิ่มขึ้น เป็นการ “ลงทุนต่อ” ที่ง่ายที่สุดที่ให้ผลตอบแทนพอประมาณ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีให้ “พอดี พอประมาณ” กับทุกฝ่าย จะมีอิทธิพลต่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาก

การ “เจียด” เงินปันผลฯ และ “จัดสรรกำไรฯ” ให้ พอดี พอประมาณ กับทุกฝ่าย เป็นระบบคิดของ **สหกรณ์ออมทรัพย์ ครับ**

นัยยะของ “การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ในสหกรณ์ออมทรัพย์ (1)*

กวีวัฒน์ กัคนวัฒน์ (2210)

หลักการสำคัญของสหกรณ์คือ “การช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ เช่นการหักเป็นเงินออมหุ้นก่อนจ่ายเงินเดือน ซึ่งหุ้นนี้จะจ่ายคืนเมื่อลาออกหรือพ้นสภาพการเป็นสมาชิก รวมทั้งการจัดสรรกำไรสุทธิให้เป็นทุนสำรองก่อนการจัดสรรเป็นอย่างอื่นแล้ว จะทำให้เห็นแนวคิดหรือเป้าหมายของ “การช่วยเหลือตนเอง” และ “การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” เป็นรูปธรรมได้ชัดเจนขึ้น

ข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ทำให้การออมหุ้นของสมาชิกแต่ละคนเป็นการออมระยะยาว (30-35 ปี) เพื่อว่าหากลาออกจะได้เงินที่ออมในรูปของหุ้นก้อนหนึ่งออกมาใช้ หรือ หลังเกษียณจะได้มีเงินปันผลเป็นแหล่งรายได้ใหม่ทดแทนเงินเดือนที่หายไปหรือลดลง (สำหรับสมาชิกที่รับบำนาญหรือรับบำนาญตามลำดับ) ดังนั้นเป้าหมายหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการออมหุ้นของสมาชิกคือการออมตามศักยภาพให้ถึงระดับที่เงินปันผลที่ได้รับหลังเกษียณสามารถ “ดูแล” สมาชิกผู้ออมได้ตามควรแก่สถานะ

การออมตามศักยภาพจะให้ผลตอบแทนดีมาก หากนำ “เงินปันผล” ที่ได้รับแต่ละปีไปเปลี่ยนเป็นหุ้นเพิ่มขึ้นตามภาวะการเงินของแต่ละคนในแต่ละปี เรียกว่าเป็นการลงทุนต่อ การ “ลงทุนต่อ” แบบนี้จะให้ผลตอบแทนสูงสุดหากเป็นการลงทุนต่อด้วยเงินปันผลทั้งจำนวน และจะได้ผลตอบแทนลดลงตามการ “ลงทุนต่อ” ที่ลดลง

ในทางตรงกันข้าม หากนำเงินปันผลที่ได้ไปใช้หมดทั้งจำนวนมูลค่าของหุ้น ณ วันเกษียณ น่าจะลดลงเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น

ไอน์สไตน์ นักวิทยาศาสตร์ชื่อดังของโลกบอกว่า การนำเงินปันผลไป “ลงทุนต่อ” เป็น “สิ่งมหัศจรรย์” สิ่งหนึ่งในศตวรรษที่แล้ว แต่การออมตามศักยภาพ แล้วลงทุนต่อด้วยเงินปันผลที่ได้รับในแต่ละปี ร่วมกับการออมเพิ่มอย่างน้อยวันละหนึ่งบาทในปีถัดๆ ไป ต่อเนื่องทุกปี เป็น “สิ่งมหัศจรรย์กว่า” ที่สมาชิกทุกคนสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ด้วย “มือ” ของตนเอง แต่ต้องใช้เวลาหน่อยนะครับ

การออมตามศักยภาพเป็น “การช่วยเหลือตนเอง” ของสมาชิกแต่ละคน แต่มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยที่ออมหุ้นต่ำกว่าศักยภาพ ไม่เห็นความมหัศจรรย์ของการนำเงินปันผลไป “ลงทุนต่อ” และไม่เห็นอิทธิฤทธิ์ของการออมหุ้นเพิ่มวันละหนึ่งบาทในปีถัดๆ ไปทุกปี สมาชิกที่รู้ควรจะ “แนะ” คือบอกให้รู้ (โปรแกรมคำนวณเงินออมจากการสะสมหุ้นที่ เว็บไซต์ www.coop.ku.ac.th) และ “นำ” คือทำให้ดูด้วยแผนการออมของตัวเอง เพื่อที่สมาชิกสหกรณ์คนอื่นจะได้มีชีวิตหลังเกษียณพอควรแก่ศักยภาพ เป็น “การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ตามหลักการสำคัญของสหกรณ์

กรรมการ/เจ้าหน้าที่ อย่าเอาแต่ “แนะ” อย่างเดียว ต้อง “นำ” ด้วยนะครับ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 9 เดือนตุลาคม 2551

นัยยะของ “การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ในสหกรณ์ออมทรัพย์ (2)*

ทวีวัฒน์ ทักวัฒน์ (2210)

กิจการของสหกรณ์นั้นได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างน้อยในเรื่องภาษี กล่าวคือกำไรจากการดำเนินงานของสหกรณ์ และเงินปันผลที่สมาชิกได้จากหุ้นได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษี เงินรายได้ประจำปี โดยรัฐบาลมีเงื่อนไขในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต้องจัดสรรเป็น “ทุนสำรอง” ก่อน และ**ทุนสำรองนี้จะนำมาจ่ายแก่ แจกจ่ายกันในหมู่สมาชิกไม่ได้**

เป็นที่ยอมรับกันว่า **ทุนสำรองยิ่งมาก สหกรณ์ออมทรัพย์ยิ่งมั่นคง จัดสรรเป็นทุนสำรองมากๆ ก็กระทบต่ออัตราปันผล/เงินเฉลี่ยคืนที่จะได้รับ ทำอย่างไรสมาชิกถึงจะยินดีในการจัดสรรฯ เป็นทุนสำรองในอัตราที่สูงกว่ากฎหมายกำหนด?**

การใช้ “ทุนสำรอง” มาจัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการ และกองทุนต่างๆ” และสร้างระบบสวัสดิการขึ้นมา เป็นสิ่งที่**ทั้งองค์กรและสมาชิก “ได้” ด้วยกันทั้งคู่** สหกรณ์ได้ความมั่นคง ในขณะที่สมาชิกได้สวัสดิการ

ระบบสวัสดิการของ สอ.มก. ประกอบด้วย**สวัสดิการหลักและสวัสดิการเสริม** สวัสดิการหลักคือสวัสดิการที่สมาชิกทุกคนจะได้รับตามระเบียบ ประกอบด้วย**สวัสดิการวันเกิด สวัสดิการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และสวัสดิการครองชีพ** สำหรับสวัสดิการเสริมนั้นสมาชิกจะได้รับตามเงื่อนไขเช่น **แต่งงาน คลอดบุตร ยังเป็นโสด เมื่อเกษียณ เป็นต้น**

ในอัตราสวัสดิการปัจจุบัน ณ ปีที่เกษียณ (อายุการเป็นสมาชิก 35 ปี) จะได้รับสวัสดิการวันเกิดประมาณ 1,300 บาท และ สวัสดิการส่งเสริมคุณภาพชีวิต 45,000 บาท [คำนวณจากอายุหุ้น (ไม่เกิน 30 ปี) x 3000/2] **สวัสดิการต่างๆ** ดังกล่าวในวรรคก่อนสามารถ**ปรับเปลี่ยนได้** หากทุนสำรองได้รับการจัดสรรมากขึ้น เท่าที่คำนวณดู **ทุกๆ 100 ล้านบาทของทุนสำรองที่เพิ่มขึ้น สวัสดิการวันเกิดสามารถปรับเปลี่ยนได้** และหากสะสมมากเข้าสามารถเพิ่มอายุหุ้นเป็น 35 ปี และเปลี่ยนตัวคูณ จาก 3000/2 ได้อีกด้วย

เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีสถานะทางการเงินแตกต่างกัน บ้างไม่มี บ้างพอมี บ้างมีมั่ง และ บ้างมั่งมี **คละเคล้ากันไป ทำให้เกิดความแตกต่างในการออมหุ้นของสมาชิกแต่ละคน**

การปรับเปลี่ยนสวัสดิการผ่านการเพิ่มทุนสำรองดังกล่าวนอกจากจะช่วยทำให้**สมาชิกที่ออมหุ้นได้น้อยมีคุณภาพชีวิตหลังเกษียณดีขึ้น**แล้วยังเป็นการ **“เพิ่มมูลค่า”** ให้กับระยะเวลาของสมาชิกทุกคนที่ออมหุ้นมาเป็นเวลาค่อนข้างชีวิตด้วยครับ

การ **“ซบเซ่ล่อน”** ให้สมาชิกออมหุ้นตามศักยภาพ ให้ถึงระดับที่ดูแลตัวเองตามสถานะหลังเกษียณได้ และการปรับเปลี่ยนสวัสดิการ ผ่านการเพิ่มทุนสำรอง เป็นกิจกรรมที่อยู่บนหลักการ **“ช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”** หากทำให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมใน สอ.มก. ได้.....จะเยี่ยมมาก

แต่...ต้อง “ออกแรง” มากหน่อยนะครับ

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2551

การใช้สิทธิออมทรัพย์ให้เกิดประโยชน์*

พ.ศ. ๒๕๖๓ (๗๓๑๕)

สิทธิออมทรัพย์เป็นองค์ประกอบในสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการออมและการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น ส่วนสวัสดิการและบริการ/กิจกรรมด้านอื่นๆ สิทธิแต่ละแห่งอาจจัดเพิ่มขึ้นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกได้ใช้สิทธิออมทรัพย์เป็นเครื่องมือช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยอาศัยพื้นฐานแห่งการช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์

ในกรณีของการส่งเสริมการออม สิทธิออมทรัพย์จัดให้มีการออม 2 ประเภท คือ

(1) การออมระยะยาวเพื่อให้สมาชิกสะสมเงินไว้ใช้ในอนาคตในรูปแบบการถือหุ้น การออมประเภทนี้เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ โดยสมาชิกต้องยินยอมให้สหกรณ์หักส่วนหนึ่งของเงินเดือนถือหุ้นในสหกรณ์เป็นประจำทุกเดือน การถือหุ้นในลักษณะนี้ นอกจากจะช่วยให้สมาชิกสร้างวินัยการออมให้ตนเองได้แล้ว ยังเป็นหนทางหนึ่งซึ่งช่วยให้สมาชิกมีเงินออมก้อนใหญ่ไว้ใช้ในอนาคตได้ด้วย และเพื่อช่วยให้สมาชิกสามารถบรรลุวัตถุประสงค์แห่งการออมดังกล่าว สหกรณ์จึงกำหนดกติกาไว้ว่า ในระหว่างที่เป็นสมาชิกอยู่ จะถอนหุ้นออกจากสหกรณ์และงดส่งค่าหุ้นเกินกว่า 2 งวด (ขึ้นอยู่กับข้อบังคับ) ติดต่อกันไม่ได้ นอกจากนั้น หากสมาชิกรายใดเห็นว่าจำนวนเงินออมจากการถือหุ้นรายเดือนน้อยเกินไป ยังสามารถถือหุ้นเพิ่มเป็นกรณีพิเศษเป็นคราวๆ ตามที่สหกรณ์กำหนดเงื่อนไขไว้ได้อีกด้วย การออมด้วยวิธีนี้ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนตามสมควรในรูปแบบเงินปันผล (ไม่เสียภาษีเงินได้) อย่างไรก็ตามการออมเงินในรูปแบบหุ้นมีข้อจำกัดว่า ในระหว่างที่ยังเป็นสมาชิกอยู่จะไม่สามารถถอนเงินมาใช้ได้ สมาชิกจึงต้องวางแผนการออมให้รัดกุมเหมาะสมกับตนเอง

(2) การออมระยะสั้นเพื่อเก็บเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉินหรือพักเงินไว้สำหรับเพื่อใช้จ่ายในกรณีต่างๆ ในอนาคตที่ไม่แน่นอนมากนัก การออมรูปแบบนี้ สมาชิกสามารถฝากเงินไว้ในสหกรณ์ได้หลากหลายประเภท ทั้งประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ ฝากประจำ และการถือตั๋วสัญญาใช้เงิน เช่นเดียวกันกับการฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ทั่วๆ ไป แต่การฝากเงินในสหกรณ์จะได้รับความสะดวกมากกว่า และได้รับดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่า รวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝากจากบัญชีประเภทออมทรัพย์และออมทรัพย์พิเศษด้วย การออมด้วยความสมัครใจนี้ สมาชิกต้องวางแผนการออมและการใช้เงินในช่วงเวลาต่างๆ ให้ดี โดยต้องพิจารณาพร้อมกันทั้งดอกเบี้ยที่จะได้รับและช่วงเวลาที่สามารถนำเงินฝากออกไปใช้ได้

สำหรับการใช้บริการเงินกู้จากสหกรณ์นั้น เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการกู้เงินมากที่สุด สมาชิกจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการนำเงินไปใช้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจำนวนเงินกู้ที่จำเป็นต้องใช้จริง สมาชิกควรมีการวางแผนการกู้เงินและการชำระคืนเงินกู้ให้สอดคล้องกับความสามารถชำระหนี้ของตนเอง โดยคาดการณ์ถึงความพร้อมและความเสี่ยงในอนาคตด้วย เงินกู้ที่สหกรณ์ให้บริการมี 3 ประเภท คือ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ แต่ละประเภทมีวัตถุประสงค์แห่งการนำเงินไปใช้ที่แตกต่างกัน แต่ที่เหมือนกัน คือ สมาชิกต้องรับภาระค่าดอกเบี้ยส่งให้สหกรณ์ทุกเดือน การกู้เงินทุกครั้งจึงต้องมีความรอบคอบและระมัดระวัง

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2551

เป็นทุนขอ สอ.มก. บริหารอย่างไร*

พท.สุชิน ปลื้หจินดา (7315)

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด (สอ.มก.) เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) แม้ว่าสหกรณ์จะมีสมาชิก เพียง 6,171 คน (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550) ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ในขนาดเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาจากทุนดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่ามีจำนวนมากถึง 12,604,921,842.22 บาท จำนวนเงินทุนที่มากระดับนี้ จำเป็นต้องได้รับการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อสามารถสร้างความมั่นใจแก่สมาชิกซึ่งเป็นเจ้าของสหกรณ์ได้ว่าเงินออมที่มีอยู่ในสหกรณ์ จะอยู่อย่างปลอดภัยและได้รับผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์มาจาก 2 ส่วน คือ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (อาจเรียกว่าทุน) โดยเงินรับฝากจากสมาชิก (จัดเป็นส่วนหนี้สินของสหกรณ์) มีสัดส่วนสูงสุด คือร้อยละ 68.41 รองลงมาเป็นทุนเรือนหุ้นซึ่งเป็นเงินออมระยะยาวของสมาชิก ร้อยละ 20.90 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 10.69 เป็นหนี้สินและทุนรายการอื่นๆ ที่มีสัดส่วนแต่ละรายการเพียงเล็กน้อย จากทุนดำเนินงานกว่าหนึ่งหมื่นสองพันล้านบาท สหกรณ์ได้นำไปฝากและลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ โดยมียอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ดังนี้

(1) เงินสดและเงินฝากธนาคาร	55 ล้านบาท	ร้อยละ	0.44
(2) เงินฝากสหกรณ์อื่น	440 ล้านบาท	ร้อยละ	3.49
(3) เงินลงทุนต่างๆ	5,059 ล้านบาท	ร้อยละ	40.14
(4) ให้สมาชิกกู้	2,510 ล้านบาท	ร้อยละ	19.92
(5) ให้สหกรณ์อื่นกู้	3,769 ล้านบาท	ร้อยละ	29.90
(6) โครงการลงทุนพิเศษ มก.	509 ล้านบาท	ร้อยละ	4.04
(7) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ สิทธิการใช้ประโยชน์ในอาคารฯ	125 ล้านบาท	ร้อยละ	0.99
(8) สินทรัพย์อื่นๆ	137 ล้านบาท	ร้อยละ	1.08
รวม	12,605 ล้านบาท	ร้อยละ	100.00

การนำเงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ไปฝากและลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างผลตอบแทนให้แก่สหกรณ์และสหกรณ์นำไปจัดสรรให้สมาชิกทั้งในรูปแบบรายคน เช่น เงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนปริมาณธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ (ตามจำนวนดอกเบี๋ยจ่าย) รวมทั้งจัดสรรให้สมาชิกในรูปแบบรวมทั้งสหกรณ์ เช่น เงินสำรอง เงินสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆ (ส่วนใหญ่จัดเป็นสวัสดิการให้สมาชิก) แต่การฝากและลงทุนอาจมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ดังนั้น การเลือกที่จะนำเงินทุนของสหกรณ์ไปฝากและลงทุนในสินทรัพย์ใด จำนวนเท่าใดนั้น โดยหลักการบริหารการเงินจะต้องคำนึงถึงสภาพคล่อง ผลตอบแทนที่จะได้รับ และความเสี่ยงจากการฝากและลงทุนควบคู่กันเสมอ สำหรับสหกรณ์เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนกับความเสี่ยงแล้ว จะให้ความสำคัญกับความเสี่ยงที่มีระดับต่ำสุดเป็นลำดับแรก เพราะสหกรณ์ตระหนักอยู่

* รายงานกิจการประจำปี 2550 วันที่ 24 มกราคม 2551

เสมอว่า เงินทุกบาททุกสตางค์ในสหกรณ์เป็นของสมาชิกที่เก็บออมไว้ใช้ในยามเกษียณ เมื่อใดที่สมาชิกประสงค์จะถอนเงินค่าหุ้นและเงินฝากคืน สหกรณ์ต้องสามารถจ่ายคืนได้เต็มจำนวนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย (เพราะสหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจไม่ใช่องค์กรการกุศล)

การเลือกชนิดและสัดส่วนสินทรัพย์ที่สหกรณ์จะนำเงินไปฝากและลงทุน ทั้งในรูปเงินฝาก เงินให้สมาชิกกู้ และเงินลงทุนอื่นๆ นอกจากต้องพิจารณาด้วยความระมัดระวัง รอบคอบแล้วยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด ยิ่งไปกว่านั้นการฝากและลงทุนของสหกรณ์ยังต้องอยู่ภายในกรอบที่กฎหมายสหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542) กำหนดไว้ในมาตรา 62 โดยมาตรานี้กำหนดว่า สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังนี้

- (1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (2) ฝากในธนาคาร หรือในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (3) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- (4) ชื่อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- (5) ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- (6) ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการสหกรณ์ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
- (7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) กำหนด

ในกรณีของการลงทุนตามมาตรา 62 (7) นั้น คพช. ได้ออกประกาศ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งได้กำหนดประเภทและเงื่อนไขของหลักทรัพย์ที่สหกรณ์อาจนำเงินไปฝากหรือลงทุนไว้ด้วย

อย่างไรก็ตาม การฝากและลงทุนของสหกรณ์ มีทั้งส่วนที่สหกรณ์ดำเนินการเอง และส่วนที่มอบให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) ดำเนินการให้ เนื่องจากเงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีจำนวนมากถึงหนึ่งหมื่นสองพันล้านบาทเศษนั้น แม้ว่าจะให้สมาชิกกู้ยืมไปตามระเบียบของสหกรณ์แล้วก็ตามสองพันล้านบาท แต่ยังมีเงินทุนเหลืออยู่อีกจำนวนหนึ่งซึ่งหากไม่ได้รับการบริหารจัดการที่เหมาะสม นอกจากอาจทำให้ได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่าแล้ว ยังอาจเกิดความเสี่ยงที่สูงเกินไปได้ สหกรณ์จึงกระจายเงินทุนส่วนหนึ่งประมาณ 1,000 ล้านบาทมอบให้ บลจ. 5 แห่ง เป็นผู้จัดการแทนในลักษณะกองทุนส่วนบุคคล เนื่องจากเห็นว่า บลจ. เหล่านี้มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีการบริหารเงินลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีข้อมูล ข่าวสาร และมีผู้ติดตามดูแลการลงทุนได้ใกล้ชิดกว่าสหกรณ์ การลงทุนในลักษณะนี้สหกรณ์ยังมีสิทธิที่จะเข้าไปดูแลการลงทุนได้เช่นเดียวกับการลงทุนเอง ซึ่งในปี 2550 ที่ผ่านมา การลงทุนที่ให้ บลจ. ดำเนินการสามารถสร้างผลตอบแทนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 6 ต่อปี

การนำเงินทุนของสหกรณ์ไปฝากและลงทุนในปัจจุบันและอนาคต ไม่ว่าจะ เป็นไปในลักษณะใดก็ตาม จะ ประสบกับความยุ่งยากอันเกิดจากปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในบางครั้ง เช่น นโยบายของ ภาครัฐ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น การตัดสินใจเพื่อฝากและลงทุนของสหกรณ์ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ โดยอาศัยทั้งทฤษฎีและหลักการทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลที่ถูกต้องและเป็น ปัจจุบันช่วยในการบริหารมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนั้นการลงทุนของสหกรณ์ อาจต้องคำนึงถึงความเสี่ยงมากขึ้น นั้นหมายความว่า การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ไม่อาจหวังผลตอบแทนจากการลงทุนในอัตราสูงเสมอไป ดังนั้น หากผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารเงินทุนและสมาชิกในฐานะเจ้าของเงิน ได้เข้าใจเหตุและผลของการบริหาร เงินทุนของสหกรณ์ดังกล่าวอย่างถูกต้อง ตรงกันแล้ว เชื่อว่าการทำงานร่วมกันของบุคคลทุกฝ่ายในสหกรณ์รวม ทั้งสมาชิกจะเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งสหกรณ์ร่วมกัน

อัตราเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ควรสูงต่ำเพียงใด*

พศ.สุชิน ปัสสีจินดา (7315)

ในช่วงเวลาใกล้วันประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ วงสนทนาของสมาชิกส่วนใหญ่คงหนีไม่พ้น การคาดการณ์อัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนที่จะได้รับ ซึ่งดูเหมือนจะเป็นช่วงเวลาแห่งการรอคอยเพื่อลุ้นรางวัล ที่สหกรณ์มอบให้ สมาชิกบางรายอาจให้ข้อเสนอแนะผสมการเรียกร้องไปในตัวให้สหกรณ์จ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนในอัตราที่สูงขึ้นกว่าปีก่อน ทั้งๆ ที่โดยข้อเท็จจริงนั้น สมาชิกนั้นแหละคือผู้มีอำนาจในการพิจารณาจัดสรร กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ในฐานะเจ้าของสหกรณ์

ในการกำหนดอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน มีกลุ่มบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ (1) คณะกรรมการ ดำเนินการทำหน้าที่กำหนดอัตราที่เหมาะสมและนำเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา และ (2) สมาชิกทำหน้าที่ผ่าน ที่ประชุมใหญ่พิจารณาให้ความเห็นชอบอัตราตามที่คณะกรรมการดำเนินการเสนอ สมาชิกหลายท่านอาจมีคำถาม อยู่ในใจว่าอัตราสูงสุดของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนอยู่ตรงไหน อัตราที่เหมาะสมนั้นคืออะไร และอัตราที่สมาชิก ได้รับกันอยู่ในปีนี้สูงหรือต่ำเกินไป ซึ่งถ้าสมาชิกได้รับคำตอบที่ดี อาจส่งผลให้การพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ในที่ประชุมใหญ่มีเหตุมีผลมากขึ้น

ก่อนที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับคำถามเหล่านี้ ขอให้ท่านทำความเข้าใจกับคำว่า อัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ให้ตรงกันก่อน

คำว่า “เงินปันผล” หมายถึงผลตอบแทนที่สหกรณ์จ่ายให้สมาชิกในฐานะผู้ถือหุ้นในสหกรณ์ ซึ่งจะแตกต่าง จากการถือหุ้นในบริษัท เพราะการถือหุ้นในสหกรณ์มุ่งเน้นการสะสมเงินออมเพื่อไว้ใช้ในอนาคต ไม่ใช่การลงทุน เพื่อแสวงผลตอบแทน หุ้นที่อยู่ในสหกรณ์คล้ายกับเงินลงขันที่สมาชิกนำมารวมกันเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานสำหรับ ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจร่วมกัน และเมื่อพิจารณาร่วมกับหลักการทางสหกรณ์ที่ให้ความสำคัญกับคนมากกว่าเงินแล้ว นักสหกรณ์บางท่านจึงให้ข้อคิดไว้ว่า หากสหกรณ์จะให้ผลตอบแทนแก่หุ้นก็ควรให้ในอัตราจำกัด อย่างไรก็ตามใน ทางปฏิบัติสหกรณ์บางแห่งจะให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกผู้ถือหุ้น โดยเทียบเคียงว่าหากนำเงินค่าหุ้นไปฝากไว้ใน ธนาคารก็จะได้ดอกเบี้ยเงินฝากจำนวนหนึ่ง ด้วยหลักคิดนี้จึงมีผู้เสนอว่าอัตราเงินปันผลตามหุ้น ควรเท่ากับ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำหนึ่งปี เช่น หากเงินฝากประจำหนึ่งปีของธนาคารพาณิชย์เท่ากับร้อยละ 1 อัตรา เงินปันผลก็ควรเท่ากับร้อยละ 1 เช่นเดียวกัน แต่หลักคิดนี้ก็มีผู้โต้แย้งว่า เงินฝากธนาคารมีสภาพคล่องสูงกว่า การถือหุ้นในสหกรณ์มาก เพราะจะถอนเมื่อไรก็ได้หากไม่คำนึงถึงเงื่อนไขของการคิดดอกเบี้ย แต่หุ้นในสหกรณ์ สมาชิกจะถอนออกไม่ได้ครบใดที่ยังเป็นสมาชิกอยู่ ดังนั้นอัตราเงินปันผลควรชดเชยสภาพคล่องที่น้อยลงไปด้วย เช่น หากอิงกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำหนึ่งปีก็ควรบวกด้วยร้อยละ 2-3 แต่ไม่ว่าจะคิดด้วยวิธีใดก็ตามในปัจจุบัน กฎหมายกำหนดไว้ว่า หากปีใดสหกรณ์มีกำไรสุทธิให้จัดสรรกำไรนั้นเป็นเงินปันผลตามหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 10

ส่วน “เงินเฉลี่ยคืน” หรือเรียกให้เต็มว่า เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ หมายถึง เงินที่สหกรณ์จ่ายกลับคืน ให้สมาชิกในฐานะผู้ร่วมทำธุรกิจและสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์ เพราะโดยปกติแล้ว สหกรณ์จะทำธุรกิจและคิดค่า

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 26 ฉบับที่ 11 เดือนธันวาคม 2552

บริการ (ดอกเบ็ญ) จากสมาชิกในราคาตลาด แต่เมื่อสหกรณ์มีส่วนเกิน (กำไร) เพียงพอแล้ว ก็จะจ่ายกลับคืนเพื่อให้สมาชิกมีรายจ่ายลดลง โดยการจ่ายกลับคืนนี้จะจ่ายตามสัดส่วนปริมาณธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ระหว่างปี เช่น สมาชิกรายใดจ่ายดอกเบ็ญเงินกู้ให้กับสหกรณ์มาก ก็จะได้รับเงินเฉลี่ยคืนกลับไปมากเป็นสัดส่วนกัน แต่อัตราการจ่ายจะสูงต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละสหกรณ์

จากที่กล่าวข้างต้น จริงอยู่แม้ว่าเพดานอัตราเงินปันผลตามหุ้นที่กฎหมายกำหนดจะไม่เกินร้อยละ 10 ส่วนเงินเฉลี่ยคืนไม่มีการกำหนดเพดานไว้ก็ตาม แต่เราควรตระหนักอยู่เสมอว่า สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจรูปพิเศษ ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกเข้ามารวมกันเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำกิจกรรมบางอย่างที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถทำได้หรือทำได้ไม่ดี โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงกำไรมาแบ่งปันกัน บนพื้นฐานการเคารพความเป็นมนุษย์ที่ต้องพึงพาอาศัยกันมากกว่าการบูชาเงินตรา สหกรณ์หนึ่งๆ มีสมาชิกที่มีฐานะแตกต่างกัน มีความเดือดร้อนจำเป็นและโอกาสที่แตกต่างกัน ส่วนเกิน (กำไร) ที่สหกรณ์ได้รับแต่ละปีนั้น ควรกระจายกลับคืนสู่สมาชิกทั้งในรูปส่วนตนและส่วนรวมอย่างไร และควรจัดสรรไว้สำหรับการพัฒนาสหกรณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างไร น่าจะเป็นประเด็นที่ควรร่วมกันคิดควบคู่ไปกับการพิจารณาอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนที่สมาชิกแต่ละคนจะได้รับในแต่ละปีด้วย

ทุกวันนี้ สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษีกำไร (ภาษีนิติบุคคล) สูงถึงร้อยละ 30 ภาษีรายได้จากการฝากและการลงทุนร้อยละ 15 รวมทั้งค่าธรรมเนียมการทำนิติกรรมบางอย่างอีกจำนวนหนึ่ง ด้วยรัฐบาลเห็นว่าสหกรณ์เป็นองค์กรที่ไม่ได้แสวงกำไรเพื่อมาแบ่งปันกันและยังเห็นว่าสหกรณ์ไม่ใช่ของคนรวย โดยหวังว่าเมื่อสหกรณ์มีส่วนเกิน (กำไร) พอสมควรแล้ว ก็ควรที่จะจัดสรรกำไรนั้นกระจายไปสู่สมาชิกทั้งส่วนตนและส่วนรวมพอสมควร รวมทั้งกลับคืนสู่สังคมและชุมชนด้วยความยุติธรรม

อัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ควรสูงหรือต่ำจึงไม่อาจแยกส่วนพิจารณาตามลำพังได้ สมาชิกในฐานะเจ้าของสหกรณ์ กรรมการดำเนินการในฐานะผู้รับอาสาจากสมาชิกให้มาบริหารสหกรณ์ อาจต้องมีแนวทางการจัดสรรส่วนเกิน (กำไร) ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ การมองอนาคตของสหกรณ์ในระยะยาว และที่สำคัญที่สุดคือความเห็นอกเห็นใจกันในฐานะสมาชิกที่มีความไม่เท่าเทียมกันด้วย

อัตราเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ควรสูงต่ำเพียงใด

ศาสตราจารย์พิเศษ อาบ นก:จัด (77)

พศ.สุชิน ปลีหะจินดา เขียนบทความชื่อเรื่องเดียวกันกับที่ผมเขียน ลงใน “ข่าว สอ.มก. ธันวาคม 2552” ได้เปิดประเด็นเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า “...สมาชิกในฐานะเจ้าของสหกรณ์ กรรมการดำเนินการในฐานะผู้บริหารอาสา สมาชิกให้มาบริหารสหกรณ์ **อาจต้องมีแนวทางจัดสรรส่วนเกิน (กำไร) ที่เหมาะสม** โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ อนาคตของสหกรณ์ในระยะยาว และความเห็นอกเห็นใจกันในฐานะสมาชิกที่มีความไม่เท่าเทียมกันด้วย”

โดยคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ที่ อ.สุชิน ระบุไว้ข้างต้น ผมมีความเห็นเรื่องอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน เพื่อเป็นแนวทางจัดสรรกำไรหรือส่วนเกินประจำปีการบัญชีของสหกรณ์ออมทรัพย์ เช่น สอ.มก. ดังนี้

- (1) อัตราเงินปันผลตามหุ้น ควรจัดสรรให้ไม่เกินหนึ่งเท่าตัวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (เงินฝากที่กำหนดเวลาถอน) โดยเฉลี่ยประจำปีของสหกรณ์นั้นๆ เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากับ 2.65% หากบวกให้อีกเท่าตัวก็จะเป็น 5.30% ที่ สอ.มก. คิดให้ 6.25% ในปี 2552 สูงไปกว่าที่ควร เพราะ**ค่าเสียโอกาสและค่าความเสี่ยงในการลงทุนในรูปหุ้น⁽¹⁾** ไม่น่าจะเกินหนึ่งเท่าตัวของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากโดยเฉลี่ยดังกล่าวใน สอ.มก. ด้วยกันเอง ซึ่ง**ควรต้องมีค่าเสียโอกาส** และมี**ค่าความเสี่ยงในการลงทุนในรูปเงินฝากเหมือนกัน** แต่ก็ควรจะน้อยกว่าของหุ้นประมาณหนึ่งเท่าตัวหรือไม่เกินหนึ่งเท่าตัว โดย พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 86 หุ้นของสมาชิกสหกรณ์จะไม่มีมูลค่าสูงขึ้นกว่าเดิม (capital gain) เหมือนหุ้นของบริษัทที่อาจสูงกว่ามูลค่าหน้าหุ้นได้ตามราคาตลาดหุ้นหรือฐานะของบริษัท
- (2) อัตราเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ ควรตั้งอยู่ในแนวทางเพื่อปรับให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ไม่สูงกว่าหรือต่ำกว่าที่ควรเมื่อเทียบกับอัตราเงินกู้ซึ่งเป็นอัตราตลาดทั่วไป รวมทั้งอัตราของสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นในเครือข่าย หรือนอกเครือข่าย แต่มีขนาดเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน และอยู่ในชุมชนประเภทเดียวกัน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ด้วยกัน รวมทั้งเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในเกษตรกลางบางเขน

ในปี 2552 สอ.มก. มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 5.43% ต่อปี เงินเฉลี่ยคืนให้ร้อยละ 33 ของดอกเบี้ยเงินให้กู้เท่ากับลดลง 1.79% ต่อปี เหลือดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3.64% ต่อปี แต่ไม่มีฐานเทียบให้รู้ว่าต่ำหรือสูงกว่าสถาบันการเงินอื่นในรูปสหกรณ์ออมทรัพย์ หรือในรูปธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงบอกไม่ได้ว่าเป็นอัตราที่เหมาะสม โดยทางทฤษฎี comparative advantage.

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม 2553

⁽¹⁾ ท่านที่สนใจรายละเอียดทางวิชาการเรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการลงทุน อาจดูได้ที่หนังสือ “Analysis for Financial Mangement, Chapter 8 : Risk Analysis in Investment Decisions” by Robert C. Higgins, Eighth Edision, 2007, McGraw-Hill, International Edition, Boston, Seoul, Singapore.

(3) หุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิก รวมกันเป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์นำไปใช้ให้เกิดผลเป็นการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์

(4) คูตารางอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนที่เปลี่ยนแปลงมา 12 ปี (พ.ศ. 2541 - 2552) ท้ายบทความนี้

สรุป : เพื่อนสมาชิก สอ.มก. ควรแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ให้มีจำนวนมากๆ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. พิจารณาหาแนวทางในการจัดสรรกำไรแต่ละปีในอัตราที่เหมาะสมสำหรับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

ตารางข้อมูลอัตราเงินปันผลและเฉลี่ยคืนของ สอ.มก. 12 ปี (2541 - 2552)

ปี	อัตราเงินปันผลตามหุ้น (%)	อัตราเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแบ่ง ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ชำระแล้ว
2541	13.00	12.00
2542	11.00	15.00
2543	7.00	15.00
2544	7.00	25.00
2545	6.50	25.00
2546	5.50	25.00
2547	5.50	25.00
2548	5.75	30.00
2549	6.00	30.00
2550	6.50	30.00
2551	6.25	33.00
2552	6.25	33.00

ที่มา : (1) ตัวเลขข้อมูลจาก สอ.มก. รายงานกิจการประจำปีต่างๆ
(2) จัดรูปตารางโดย อาบ นคะจัด

ส่วนแบ่ง เติบโตขึ้นและเป็นปันผล สำหรับสมาชิกสหกรณ์*

ดร.ชาญชัย เพ็ญประพันธ์กุล ภาควิชาสหกรณ์ (8647)

ในสหกรณ์ทุกๆ แห่ง สมาชิกซึ่งเป็นเจ้าของสหกรณ์จะลงทุนกับสหกรณ์ด้วยการซื้อหุ้นตั้งแต่สมัครเข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์ออมทรัพย์ สมาชิกอนุญาตให้สหกรณ์หักเงินเดือนของตนเป็นค่าหุ้น หรือนำเงินสดมาซื้อหุ้นเพิ่มเติมตามที่สหกรณ์อนุญาต **เงินค่าหุ้นของสมาชิกจึงถือเป็นเงินลงทุนของเจ้าของกิจการสหกรณ์** เงินลงทุนจำนวนนี้จะไปรวมอยู่ในส่วนของเจ้าของ (Equity) และกลายเป็นส่วนหนึ่งของทุน (Capital) หากเงินลงทุนส่วนนี้ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน สหกรณ์ก็จะทำการกู้ยืมเงินทุนจากภายนอก **เพื่อนำมาใช้หมุนเวียนหรือขยายการลงทุนในกิจการ เพื่อให้เกิดผลตอบแทน (Return)** เมื่อหักรายจ่ายทั้งหมดแล้วจะได้กำไรขั้นต้นของกิจการ พระราชบัญญัติสหกรณ์ให้สิทธิแก่สหกรณ์ไม่ต้องเสียภาษีกำไรสุทธิของนิติบุคคลในอัตรา **30%** ตามสมมติฐานว่าสหกรณ์ทุกประเภทเป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคมภาคประชาชน ที่มีได้มุ่งเอากำไรจากสมาชิก (Not for profit organization) แต่อาจมีส่วนเหลือ (Surplus) จากการดำเนินกิจการ เพื่อให้สหกรณ์มีส่วนเหลือมากพอที่จะจัดสรรสวัสดิการและให้บริการสมาชิกได้ รัฐจึงยกเว้นภาษีส่วนนี้ให้

สมาชิกที่ลงทุนซื้อหุ้นย่อมเห็นว่า การลงทุนซื้อหุ้นของสหกรณ์ไม่ต้องรับความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business risk) เหมือนการลงทุนในภาคการผลิตที่แท้จริง (Real sector) แม้ว่าอาจจะมีความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) อยู่บ้างแต่ก็อยู่ในระดับที่พอรับได้ เมื่อคณะกรรมการนำเงินทุนของสมาชิกไปลงทุนในตลาดการเงิน สมาชิกจึงคาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารพอร์ตการลงทุนให้ เวลาจัดสรรกำไรสุทธิตอนสิ้นปีการเงิน อัตราเงินปันผลที่สมาชิกได้รับ หากน้อยกว่าผลตอบแทนที่สมาชิกคาดหวัง สมาชิกอาจหันไปลงทุนหรือหันไปออมกับสถาบันการเงินอื่นๆ หรือออมในรูปแบบอื่นหรือออมน้อยลงก็ได้ **คณะกรรมการจึงต้องบริหารการเงินทั้งสามด้านให้เหมาะสมระหว่างเป้าหมาย/วัตถุประสงค์และนโยบายของการหาได้มาซึ่งแหล่งเงินทุน เป้าหมายวัตถุประสงค์และนโยบายการใช้ไปซึ่งเงินทุนในการลงทุนและดำเนินกิจการ เป้าหมายสุดท้ายคือการกำหนดอัตราเงินปันผลและส่วนแบ่งเติบโตขึ้นที่เหมาะสม** ทั้ง 3 เป้าหมาย ต้องคำนึงถึงสภาพคล่องของเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) ตลอดเวลาที่ดำเนินกิจการ ดังภาพที่ 1

พื้นที่ A แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราต้นทุนของเงินทุนทั้ง “ทุน” และ “หนี้สิน” กับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่มากกว่าอัตราต้นทุนของเงินทุนที่คณะกรรมการสามารถหามาได้ พื้นที่ A จึงแสดงถึงความสามารถของคณะกรรมการในการบริหารการเงิน

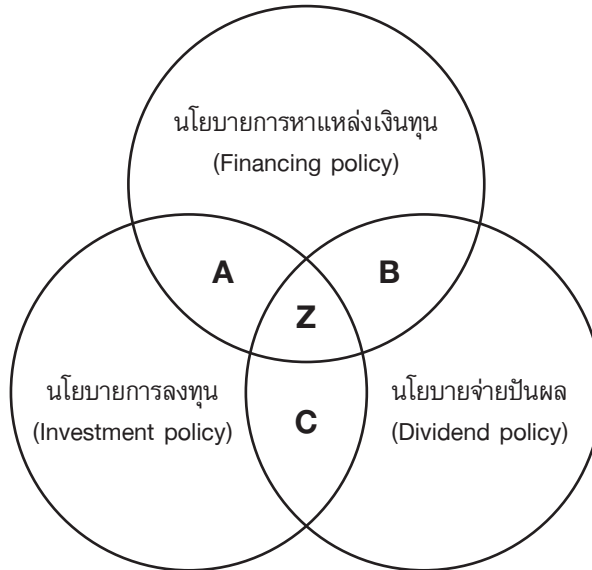
พื้นที่ B แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราต้นทุนของเงินทุนกับอัตราเงินปันผลที่สมาชิกคาดหวัง พื้นที่ B จึงแสดงถึงความรักและความร่วมมือที่สมาชิกมีต่อองค์การสหกรณ์ที่ตนเป็นสมาชิก

พื้นที่ C แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่สหกรณ์ได้รับกับอัตราผลตอบแทนที่สมาชิกจะได้รับจากอัตราปันผล พื้นที่ C แสดงถึงระดับความอยู่รอดขององค์การสหกรณ์ (ที่ต้องรับผิดชอบต่อต้นทุนของเงินทุน คือ ปันผล และต้นทุนของหนี้ คือ ดอกเบี้ย) กับความอยู่รอดของสมาชิก (ที่ต้องการผลตอบแทน

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2553

ของเงินลงทุน) หากคณะกรรมการบริหารได้ดี สหกรณ์ก็จะมีระดับของพัฒนาการที่ยั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ คือเป็นที่พึงของสมาชิก ทั้งทางธุรกิจคือความอยู่รอดของสมาชิกและองค์การสหกรณ์ และทางสังคมคือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของสมาชิก

ภาพที่ 1 นโยบายหลัก 3 ด้าน ในการบริหารการเงิน

พื้นที่ Z แสดงถึงระดับสภาพคล่องและความสัมพันธ์ของนโยบายทั้ง 3 ด้าน ที่คณะกรรมการจะต้องบริหารให้ดีและหาจุดเหมาะสม ระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ และสังคม ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : มิติของเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ขององค์การสหกรณ์กับผลตอบแทนและรางวัลตอบแทน

	กลุ่มคนที่ได้รับ	ได้รับเป็น	มิติทางเศรษฐกิจ	มิติทางธุรกิจ	มิติสังคม
ผลตอบแทน (Return)	สมาชิก: ในการร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์	ส่วนแบ่งเฉลี่ยคืน (Patronage refund)	ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ลดช่องว่างระหว่างคนรวย/จน	ดำเนินธุรกิจโดยไม่หวังผลกำไรจากสมาชิก แต่มีส่วน	สร้างสวัสดิการทางสังคม
	สมาชิก: สำหรับเงินลงทุนของสมาชิก	ปันผล (Dividend)	ได้รับผลตอบแทนของ "เงินทุน" ที่ลงทุนไปในการร่วมดำเนินกิจการ	เหลือหรือส่วนเกินจากค่าธรรมเนียมการให้บริการ	พัฒนาสังคม ชุมชน ส่งเสริม
รางวัลตอบแทน (Reward)	คณะกรรมการ: ที่บริหารงานบรรลุประสิทธิผล	โบนัส	ทำให้สมาชิกลดปัญหาทางเศรษฐกิจลงได้	ผลตอบแทนการทำงานเพื่อองค์การ	คุณภาพชีวิตประชาชน
	ฝ่ายจัดการ: ที่ทำงานบรรลุประสิทธิภาพ	โบนัส	ทำให้สหกรณ์ดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรได้มีประสิทธิภาพสูงสุด	ผลตอบแทนการทำงานเพื่อองค์การ	

สหกรณ์เป็นตลาดรูปแบบพิเศษ (1)*

ศาสตราจารย์พิเศษ อาบ นະຈັດ (77)

องค์ประกอบของสหกรณ์ที่เป็นตลาดรูปแบบพิเศษ (Formal market) ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 มาตรา 33 และมาตรา 37 มีดังต่อไปนี้ ถ้าขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ย่อมขาดความเป็นตลาดสหกรณ์

- (1) เป็นคณะบุคคล (จำนวนตามที่กฎหมายกำหนดและมีจำนวนมากพอที่จะทำให้เกิด “การประหยัดโดยขนาด” (Economics of scale) ในการซื้อสินค้าหรือขายสินค้าตามหลักเศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
- (2) ซึ่งรวมกันดำเนินกิจการ
- (3) เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม
- (4) โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์
- (5) ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์แล้ว

คณะบุคคลที่รวมกันได้ขนาดเป็นตลาดพิเศษในรูปสหกรณ์ตามกฎหมายดังกล่าวนี้ ต้องมีค่านิยมทางคุณธรรมประจำใจเพื่อกำกับความประพฤติของสมาชิกตลาดรูปแบบพิเศษ (cooperative values)* ค่านิยมดังกล่าวนี้คือความเชื่อในหลักการและวิธีการปฏิบัติ ที่ยึดคุณธรรมของสหกรณ์ 7 ประการคือ ยึดถือการช่วยตนเองโดยรวมกันทำการเป็นคณะบุคคล ยึดถือระบบประชาธิปไตย ยึดถือประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ยึดถือเสรีภาพ ยึดถือความเสมอภาค ยึดถือความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น และยึดถือการทำให้สังคม (ของพวกเขา) ก้าวหน้าโดยให้การศึกษาอบรม

ค่านิยมทางเศรษฐกิจและสังคมของสหกรณ์

ดังได้กล่าวไว้ บรูพาจารย์ด้านสหกรณ์ของไทยได้นำมาบรรจุไว้ใน พ.ร.บ. สหกรณ์ฉบับต่างๆ และทั้งกำหนดไว้ในข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ประเภทต่างๆ อยู่แล้ว เพื่อให้สหกรณ์เป็นตลาดรูปแบบพิเศษ

สหกรณ์เป็นตลาดรูปแบบพิเศษ เพราะทำหน้าที่การตลาดเพื่อให้บริการแก่สมาชิก

คำว่า “ตลาด” หมายความว่า 2 ประการ คือ

(1) **สถานที่** ซึ่งสมาชิกจะมาทำธุรกิจ หรือธุรกรรมกับสหกรณ์ได้ สถานที่ดังกล่าวนี้ เรียกว่า ตลาด หรือเขตแดนของตลาดรูปแบบพิเศษ ซึ่งอาจเป็นเขตทางพื้นดิน หรือเขตงานขององค์กรที่สมาชิกสังกัด ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

(2) **จำนวนลูกค้า** ซึ่งเป็นเจ้าของสหกรณ์ด้วย เรียกว่า สมาชิกและสมาชิกเท่านั้นจึงจะมีสิทธิทำธุรกิจหรือธุรกรรมกับสหกรณ์ได้ และได้รับสิทธิและประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมจากสหกรณ์ได้

คำว่า “การตลาด” หมายความว่า การทำหน้าที่การตลาดสินค้าของสหกรณ์ให้เกิดอรรถประโยชน์แก่สมาชิกผู้อุปโภคหรือบริโภคสินค้าในด้านรูปร่าง (form) ในด้านสถานที่ (place) ในด้านเวลา (time) และในด้านการครอบครองเป็นเจ้าของ (possession)

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม 2551

* Prof.Dr.Hans H.Munkner, Change of cooperatives in the Future, contribution to ICA.centennial 1895-1995,Marburg 1995, Germany.

สหกรณ์เป็นตลาดรูปแบบพิเศษ (2)*

ศาสตราจารย์พิเศษ อบ นค:จต (77)

คำว่า “หน้าที่การตลาด” (marketing functions) ประกอบด้วย 3 หมวดและ 9 หน้าที่ (ก) หน้าที่แลกเปลี่ยน ① ซื้อ ② ขาย (ข) หน้าที่เกี่ยวกับตัวสินค้า ③ ขนส่ง ④ แปรรูป ⑤ เก็บรักษา (ค) หน้าที่อำนวยความสะดวก ⑥ จัดมาตรฐานสินค้า ⑦ จัดหาทุนมาดำเนินงาน ⑧ เสี่ยงภัยในการดำเนินธุรกิจ และ ⑨ ให้ข่าวสารการตลาด แก่ลูกค้า คือ สมาชิก ตัวอย่างสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด (สอ.มก.) เป็นตลาดรูปพิเศษ

1. ตลาด สอ.มก. คือที่ทำการของสหกรณ์ ณ อาคาร สอ.มก. 36 ปี และสมาชิกจำนวน 6,171 คน และสมาชิกสมทบ 1,661 คน (ณ 31 ธ.ค. 2550)

2. สอ.มก. เป็นนิติบุคคลต่างหากจากบุคคลทั้งหลายซึ่งรวมกันเป็น สอ.มก. คือเป็นเจ้าของ ผู้ถือหุ้นและเป็นลูกค้าผู้ใช้บริการของ สอ.มก.

3. สินค้าที่จำหน่ายหรือซื้อขายใน สอ.มก. คือเงินและเงินทุน (เงิน ผู้กู้ยืมต้องส่งคืนภายในหนึ่งปี และเงินทุน ผู้กู้ยืมต้องส่งคืนภายในเวลามากกว่าหนึ่งปีที่กำหนด)

4. สอ.มก. ซื้อเงินออมจากสมาชิกในรูปหุ้นและในรูปเงินรับฝาก ราคาซื้อเรียกว่า ดอกเบี้ยเงินรับฝาก หรือเงินปันผลตามหุ้น และ สอ.มก. ขายเงินออมแก่สมาชิกหรือผู้กฎหมายอนุญาต ราคาขายเรียกว่า ดอกเบี้ยเงินกู้ การตั้งราคาซื้อหรือขายเงินและเงินทุนของ สอ.มก. ก็ต้องเป็นไปตามราคาตลาดเงินและตลาดทุนของประเทศ

ในรอบปีการบัญชี สอ.มก. ต้องจัดทำงบการเงิน งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสดให้ผู้สอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของ สอ.มก. ในฐานะผู้ประกอบการรูปพิเศษคนหนึ่งในระบบเศรษฐกิจการตลาดของประเทศไทย

เมื่อมีเงินส่วนเกินสุทธิ (net surplus) ตามภาษาวิชาการสหกรณ์ หรือกำไรสุทธิ (net profit) ตามภาษาวิชาการบัญชี ต้องจัดสรรกำไรสุทธินั้นไปตามที่ พ.ร.บ. สหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์กำหนดไว้และโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ จะเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอหรือไม่ หากไม่เห็นชอบรายการใด เช่น เรื่องเงินปันผลตามหุ้น หากที่ประชุมใหญ่ขอเพิ่ม เช่นจากร้อยละ 6 เป็น ร้อยละ 7 **ประธานในที่ประชุมต้องถอนเรื่องไปเสนอคณะกรรมการให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเรียกประชุมใหญ่วิสามัญให้พิจารณาข้อเสนอเรื่องเงินปันผลตามหุ้นอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่ปล่อยให้ตามเสียงที่ประชุมใหญ่ขณะนั้นได้เลย** (คำวินิจฉัยของนายทะเบียนสหกรณ์ หนังสือที่ กษ 0216/4588 วันที่ 12 เม.ย. 2545 เรื่องวินิจฉัยการลงมติของที่ประชุมใหญ่สหกรณ์) **เอกสิทธิ์ทางกฎหมายบางประการของสหกรณ์ในฐานะเป็นตลาดรูปพิเศษ**

1. เอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ส่วนที่ 7 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 (9) ว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจดังต่อไปนี้...ส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ...”

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 3 เดือนเมษายน 2551

2. เอกสิทธิตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 มาตรา 21 และมาตรา 42
3. เอกสิทธิตามประมวลรัษฎากร ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภาษีธุรกิจเฉพาะ) สมาชิกไม่ต้องเสียภาษีดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์หรือออมทรัพย์พิเศษ สมาชิกไม่ต้องเสียภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ได้รับยกเว้นเกี่ยวกับอากรแสตมป์หลายประการ (มาตรา 118)
4. เอกสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ม. 31
5. เอกสิทธิตาม พ.ร.บ. คู่สมรสแรงงาน ม. 76
6. เอกสิทธิตามประกาศกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 21 พ.ย. 2526 คัดดอกเบี้ยเกินร้อยละ เจ็ดครึ่งได้ หากลูกหนี้ผิดนัดตาม ป.พ.พ. มาตรา 224
7. เอกสิทธิตามมติ ค.ร.ม. เมื่อ 11 ก.ย. 2545
8. เอกสิทธิตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. 2547

สหกรณ์ออมทรัพย์...นั่น เป็นอะไรได้หลายอย่าง*

พิบูลศิลป์ วัชรนุพงศ์ (1283)

ดิฉันขอเรียนว่า เมื่อแรกเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น เราได้รับการเชิญชวนว่า สหกรณ์เป็นที่พึ่งทางการเงิน เวลาสมาชิกขาดสนหรือจะสร้างฐานะ เช่น จะกู้เงินสร้างบ้าน ซื้อรถยนต์หรือทำกิจกรรมอะไรก็ตามจะสะดวกสบายมาก ทุกคนเอ่ยถึงด้วยความชื่นชมว่า กู้ง่าย ดอกเบี้ยถูกกว่าธนาคารทั่วไป แถมยังอบอุ่นเมื่อไปใช้บริการ นอกจากนี้สหกรณ์ยังมีเงินปันผลให้สมาชิกอีกด้วย พวกเราในวัยทำงาน (40 กว่าปีล่วงมาแล้ว) จึงพอใจที่จะเป็นสมาชิก เพราะเห็นประโยชน์และพอใจมากหลังจากเป็นสมาชิก เพราะได้รับเงินปันผลปลายปี แม้จะน้อยนิดแต่เป็นขวัญกำลังใจในช่วงหนึ่ง เพราะต่อจากนั้นก็มีงานเกษรแพร์ เราได้ใช้เงินอันเป็นผลพลอยได้ซื้อสิ่งของต่างๆ ทั้งที่ควรซื้อหรือไม่จำเป็น แต่เป็นความสุขใจในงานเกษรแพร์ อันเป็นกิจกรรมที่ทำให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีเสน่ห์และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปที่ได้มีโอกาสมาเดินเล่นในรั้วมหาวิทยาลัย ประโยชน์ทางอ้อมเป็นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยไปในตัว

ระยะแรกๆ ที่เป็นสมาชิกเราไม่เคยได้ยินคำพูดว่า “สหกรณ์มีหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” “สหกรณ์สร้างความมั่นคงให้ชีวิตหลังเกษียณ” หรือ “ใช้เงินให้หาเงินต่อให้เรา” แม้จะมีการเชียร์หรือชักชวนให้ซื้อหุ้น แต่เราไม่ค่อยสนใจ รู้แต่ว่าเรามีเงินเดือนสูงขึ้น (ตามวันเวลาที่ผ่านไป) สหกรณ์จะมีเกณฑ์พิจารณาหักค่าหุ้นเพิ่ม แม้จะรับรู้ว่าเป็นการออมทรัพย์อย่างหนึ่ง แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจว่านี่คือเงินต่อเงินหรือให้เงินทำงานให้พวกเราอย่างไร

ดิฉันที่งั่งและได้ความรู้เพิ่มขึ้น เมื่อได้อ่านบทความของผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านซึ่งร่วมกันให้ความรู้แก่สมาชิกในระยะหลังๆ โดยเฉพาะ ดร.ทวีวัฒน์ ทศนวัฒน์ ที่ได้เขียนบทความอย่างต่อเนื่อง เพื่อบอกกล่าวกระตุ้นให้สมาชิกรู้จักการออมเงิน หรือเพิ่มเงินให้มีค่ายิ่งขึ้น ฯลฯ ควบคู่ไปกับข่าวคราวทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ในระยะหลังๆ ที่ให้ความรู้เรื่องการลงทุน หุ้น กองทุน ฯลฯ ทำให้คนทั่วไปได้รับความรู้ยิ่งขึ้น ซึ่งสมัยก่อนพูดถึงเรื่องเหล่านี้น้อยมาก

บทความ “สหกรณ์ออมทรัพย์...นั่น คืออะไร” ของ ดร.ทวีวัฒน์ ทศนวัฒน์ ในข่าว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 9 เดือนตุลาคม 2550 จึงไม่ใช่คำรำพันว่า “สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นไซร์ (ก็จะ) คือ หนาน้อยธรรมดา...ธรรมดา” เพราะสหกรณ์เป็นที่พึ่งของสมาชิกทุกระดับไม่ว่าในยามขาดสนหรือมั่งมีก็ตาม สหกรณ์ยังเป็นเพื่อนในทุกยาม อาทิ เจ็บไข้ วันเกิด วันเกษียณ ฯลฯ เพราะช่วยผ่อนความกังวลใจให้คลายทุกข์ ผู้ร่ำรวยก็มีสุขกับเงินเพิ่มต่อไป ขอขอบคุณและขอให้กำลังใจคณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นเป็นอะไรได้หลายอย่าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละท่าน

* ข่าว สอ.มก. ฉบับที่ 11 เดือนธันวาคม 2550

สหกรณ์ออมทรัพย์หรือสหกรณ์ออมหนี้บอบสมาชิก*

ศาสตราจารย์พิเศษ อาบ นคระวัต (77)

นักสหกรณ์แห่งชาติ สาขาวิชาการสหกรณ์

(1) ความเบื้องต้นและวัตถุประสงค์

เมื่อพมนำนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ไปดูงานสหกรณ์ในท้องถิ่นที่จังหวัดต่างๆ มีผู้เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ถามว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ หรือส่งเสริมให้สมาชิกเป็นหนี้กันแน่ เพราะว่าโดยทั่วไปประมาณร้อยละ 70 ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แต่ละแห่งล้วนเป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนจำนวนหนี้มีน้อยต่างกันไป บางคนเป็นสมาชิกมา 20 กว่าปี ก็เป็นหนี้สหกรณ์มา 20 ปี ไม่ขาดไม่เกิน

บทความนี้ ประสงค์จะพูดเกี่ยวกับข้อสงสัยข้างต้น แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ (1) สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นอะไร ทำหน้าที่อะไร และ (2) การเป็นหนี้สหกรณ์ คือการออมทรัพย์วิธีหนึ่งของสมาชิก เรื่องอื่นที่เกี่ยวกับคำถามดังกล่าว จะเขียนเป็นบทความอีกเมื่อมีโอกาส

(2) สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นอะไรและทำหน้าที่อะไร

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินส่วนบุคคลในรูปสหกรณ์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการธนาการพาณิชย์เพื่อประโยชน์ของสมาชิกตามกฎหมายสหกรณ์

อนึ่ง สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการตลาดส่วนบุคคลในรูปสหกรณ์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการตลาดการเงินและตลาดทุน เพื่อประโยชน์ของสมาชิกตามกฎหมายสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นทั้งเจ้าของและเป็นลูกค้าของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ย่อมไม่หากำไรจากสมาชิก ห้ามไม่ให้สหกรณ์ทำการเก็งกำไร ห้ามไม่ให้สหกรณ์ทำธุรกิจกับบุคคลผู้ไม่เป็นสมาชิก เว้นแต่กรณีที่กฎหมายอนุญาต แต่ก็จะนำรายได้จากผู้ไม่เป็นสมาชิกมาจัดเป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน เกินกว่าร้อยละ 20.00 ของจำนวนรายได้ทั้งหมดจากผู้ไม่เป็นสมาชิกไม่ได้ อีกร้อยละ 80.00 ต้องจัดเป็นทุนสำรองและทุนอื่นๆ เช่น เป็นทุนช่วยการดำรงชีพของสมาชิกอาวุโส ตามระเบียบของสหกรณ์เป็นต้น เพราะถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็จะเป็นการกระทำเยี่ยงบริษัทที่มีวัตถุประสงค์หากำไรจากบุคคลภายนอกมาแบ่งปันกัน

สหกรณ์ออมทรัพย์เปิดตลาดไว้ 2 ตลาด สำหรับบริการสมาชิกคือ (ก) ตลาดปัจจัยการผลิต (Factors market) คือตลาดรับฝากเงินออมประเภทต่างๆ จากสมาชิก รวมทั้งเงินออมเป็นหุ้นโดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้ต่างกัน คือ ราคาซื้อและ (ข) ตลาดผลผลิต (Product market) คือตลาดขายผลผลิตคือเงินที่ออมได้ของสมาชิก แก่สมาชิกผู้กู้ยืม (ซื้อ) เงินและเงินทุน อนึ่งสหกรณ์จะกำหนดอัตราเงินกู้ยืม (ราคาขาย) แต่ละประเภทของเงินกู้ยืมไว้ต่างกัน

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 21 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2547

สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แต่ละคนก็เป็นทั้งผู้ผลิต (ผู้ออมทรัพย์) และเป็นผู้บริโภค (ผู้ซื้อ/เงินออม) สมาชิกผู้ผลิตเงินออมก็มอบให้สหกรณ์เป็นตัวแทนขายผลิตผลของตน สมาชิกผู้บริโภคก็มอบให้สหกรณ์เป็นตัวแทนซื้อหรือจัดหาเงินและเงินทุนมาขายให้ตน

เงินรายได้จากการซื้อและการขายสินค้าคือเงินและเงินทุน เมื่อหักค่าใช้จ่ายในปีการบัญชีหนึ่งแล้วมีส่วนเหลือเรียกส่วนเหลือนั้นตามภาษาสหกรณ์ว่า “เงินส่วนเกินสุทธิ (net surplus)” เงินส่วนเกินสุทธิหรือกำไร (ซึ่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 ใช้ตามภาษาราชการบัญชี) ที่เกิดจากบริหารจัดการของตัวแทนคือสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นไม่ใช่เป็นของตัวแทนแต่เป็นของมวลสมาชิกสหกรณ์ ดังนั้น กฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับของสหกรณ์จึงให้สหกรณ์โดยคณะกรรมการดำเนินการนำเสนอที่ประชุมใหญ่ประจำปีเป็นผู้พิจารณาจัดสรรตามเกณฑ์ที่กฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับสหกรณ์กำหนดไว้

(3) การเป็นหนี้สหกรณ์เพื่อเพิ่มทรัพย์สินคือการออมทรัพย์อย่างหนึ่งของสมาชิก

การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น สมาชิกทุกคนตั้งใจที่จะออมทรัพย์ และตั้งใจที่จะกั๊ยเงินหรือเงินทุนจากสหกรณ์ไปซื้อทรัพย์สินที่ตนต้องการ หรือนำไปใช้หนี้เก่าที่ดอกเบี้ยสูงกว่าเงินกู้จากสหกรณ์ หรือนำไปใช้จ่ายรักษาโรคภัยที่ต้องใช้เงินมาก เป็นต้น

สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ล้วนเป็นผู้มีเงินได้รายเดือนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นนายจ้าง¹ เมื่อเริ่มทำงานอายุยังไม่มาก ต้องการที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองในราคาที่ตนจะกันเงินได้รายเดือนส่วนหนึ่งผ่อนส่งเงินกู้จากสหกรณ์ได้ จึงกู้เงินจากสหกรณ์ซื้อบ้านที่อยู่อาศัยโดยผ่อนส่งและนำบ้านที่อยู่อาศัยนั้นมาจำนองประกันเงินกู้กับสหกรณ์ หรือเมื่อสมาชิกกู้เงินซื้อรถยนต์เก๋งย้อมผ่อนส่งสหกรณ์ หรือเมื่อสมาชิกกู้เงินไปใช้จ่ายส่งลูกเรียนหนังสือโดยผ่อนส่งสหกรณ์จนลูกเรียนในระดับปริญญาตรี โท หรือเอกสำเร็จ เป็นต้น

ดังกล่าวมานั้นก็ต้องถือเป็นวิธีการออมทรัพย์อย่างหนึ่งของสมาชิก เพราะนี้ทำให้สมาชิกได้ทรัพย์สินมาโดยนำเงินได้รายเดือนส่วนหนึ่งของตน ผ่อนส่งต้นเงินและดอกเบี้ยให้สหกรณ์ เพราะหากสมาชิกจะออมเองไม่ใช้เงินออมของผู้อื่นก่อนก็ต้องใช้เวลานานมากจึงจะมีเงินพอซื้อบ้าน หรือรถยนต์ หรือส่งลูกให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้นดังกล่าว จึงต้องเรียกว่า “หนี้เงินกู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์คือการออมทรัพย์อย่างหนึ่งของสมาชิก”

¹ กฎหมายสหกรณ์ของประเทศญี่ปุ่นจึงเรียกสหกรณ์ออมทรัพย์ว่า “ธนาคารแรงงาน” (Labor Bank) เพราะเป็นตลาดออมทรัพย์ของผู้ขายแรงงาน

บทบาบทหน้าที่ของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการ สหกรณ์ออมทรัพย์ ทัศนศึกษา สอ.มก.

ศาสตราจารย์พิเศษ อาบ นະວັດ (77)
นักสหกรณ์แห่งชาติ สาขาวิชาการสหกรณ์

1. ความนำ

ผมได้รับเชิญจากประธานคณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ของ สอ.มก. คือ ดร.ทวีวัฒน์ ทัศนวัฒน์ ขอให้ผมเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการ” เป็นส่วนหนึ่งของโครงการอบรมสมาชิกผู้สนใจเป็นกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการของ สอ.มก. ที่จัดให้มีขึ้นระหว่างวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ 21 และ 22 พ.ศ. 2547 ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์

การบรรยายเรื่อง บทบาทหน้าที่ของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์นี้ ผมขอใช้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด หรือชื่อย่อว่า “สอ.มก.” ของพวกเราที่เป็นสมาชิกนี้เป็นกรณีตัวอย่าง หรือกรณีศึกษา (Inductive Method of Research) เพื่อหาข้อสรุปจากข้อเท็จจริงเฉพาะตัวอย่าง (particular facts) ซึ่งอาจนำไปใช้ได้แก่ สหกรณ์อื่นโดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นโดยอนุโลม

ดังนั้น การบรรยายเรื่องดังกล่าวนี้โดยสรุป มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการของ สอ.มก.
- (2) วิเคราะห์ผลการศึกษาตาม (1) ข้างต้น และ
- (3) สรุปและเสนอแนะ

3. คำศัพท์ที่ใช้ในการบรรยายนี้⁽¹⁾

“**บทบาท**” หมายความว่า ทำทำตามบท, รำตามบท

“**บท**” หมายความว่า ข้อความ, ความข้อหนึ่ง เช่น ธรรมบท, บทบัญญัติ

“**หน้าที่**” หมายความว่า วงแห่งกิจการ, กิจที่ควรทำ, กิจที่จะต้องทำ

“**อำนาจ**” หมายความว่า สิทธิ, ความสามารถ, กำลัง, ความรุนแรง, ความบังคับบัญชา, การบังคับ

4. บทบาทหน้าที่ของกรรมการ สอ.มก.

เมื่อพิจารณาความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการบรรยายนี้แล้ว ก็จะสรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ของกรรมการ สอ.มก. เกิดขึ้นจาก (ก) บทบัญญัติของกฎหมายสหกรณ์ คือ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 51 ที่ว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้ (ข) ข้อบังคับของ สอ.มก. ข้อ 48 (1) ถึง (26) และ (ค) ระเบียบต่างๆ ของ สอ.มก.

⁽¹⁾ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493

คำว่า บทบาทหน้าที่ที่เราพิจารณาอยู่นี้ต้องขยายความให้เต็มว่า บทบาท อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามหน้าที่ของคณะกรรมการ สอ.มก.

5. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของกรรมการ สอ.มก.

ดังนั้น เมื่อสรุปว่า บทบาทหน้าที่ของกรรมการเกิดจาก “บท” หรือข้อความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีไว้ใน กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบ รวมทั้งสิ่งแวดลอมทางวิชาการด้านอื่นๆ ที่ต้องนำมาประยุกต์ใช้กับ สอ.มก. โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ของกรรมการ สอ.มก. ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับข้อ 48 (1) ถึง (26) ของ สอ.มก. แล้วก็ อาจจะต้องมีความรู้หรือมีศักยภาพที่จะแสวงหาความรู้วิชาการด้านต่างๆ เช่น

- วิชาสหกรณ์ : อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการของสหกรณ์ (ส่วนใหญ่อยู่ในบทบัญญัติของ พ.ร.บ. สหกรณ์อยู่แล้ว)
- เศรษฐศาสตร์ : เศรษฐศาสตร์ที่ประยุกต์ใช้กับสหกรณ์และเศรษฐศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องกับ อาชีพของสมาชิกสหกรณ์
- การบัญชี : การบัญชีที่ประยุกต์ใช้กับกิจการสหกรณ์และการบัญชีทั่วไป
- กฎหมาย : กฎหมายสหกรณ์ และกฎหมายทั่วไปที่ต้องนำมาใช้ประกอบการดำเนินกิจการ สหกรณ์
- การบริหารจัดการ : หลักการบริหารจัดการทั่วไป และหลักการบริหารจัดการที่นำมาประยุกต์ใช้กับ กิจการสหกรณ์ เช่น หลักการบริหารจัดการ 3 M (man, momey, material)
- การตลาด : หลักการตลาดทั่วไปและหลักการตลาดที่ประยุกต์ใช้กับสหกรณ์ออมทรัพย์

ความรอบรู้วิชาการพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นจะทำให้ผู้เป็นกรรมการ สอ.มก. มีศักยภาพที่เหมาะสม ที่จะ ดำเนินบทบาท อำนาจหน้าที่ ตามที่บัญญัติในมาตรา 51 แห่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

- (1) ให้กรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการสหกรณ์ (สอ.มก.)
- (2) ให้กรรมการเป็นผู้แทนสหกรณ์ (สอ.มก.) ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก
- (3) ให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการ เป็นผู้ทำการแทน ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ มอบหมายในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก

6. หัวข้ออภิปรายเพื่อประกอบคำบรรยาย

ที่กล่าวไว้ใน 4 และ 5 ข้างต้น โดยมีเอกสารแจกสำหรับอ้างอิงการอภิปรายแล้ว ดังนี้

- (1) ตัวอย่างเรื่องใดเรื่องหนึ่งในข้อบังคับของ สอ.มก. ข้อ 48 (1) ถึง (26)
- (2) แผนธุรกิจของ สอ.มก.
- (3) การบริหารกำไรสุทธิประจำปี 2546 ของ สอ.มก.
- (4) ความสำเร็จของ สอ.มก. 3 ด้าน มาจากบุคคลกลุ่มใด
- (5) สรุปอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการปฏิบัติของสหกรณ์ (สอ.มก.)

7. บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการของ สอ.มก.

บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. ให้มีความหมายรวมกันว่า บทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในลักษณะเดียวกันกับของกรรมการ สอ.มก. ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ภายใต้ “บท” คือ บทบัญญัติของกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ รวมทั้งความรู้ และศักยภาพที่จะแสวงหาความรู้ วิชาการด้านต่างๆ ดังกล่าวใน 5. ซึ่งจะทำให้บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. มีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสม

ใน พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 บัญญัติว่า “ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนกำหนด”

อนึ่ง มีคำบัญญัติที่ใช้ใน พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน สหกรณ์เป็นผู้แต่งตั้ง คือคำว่า “ผู้สอบบัญชี” “ผู้ตรวจการสหกรณ์” และ “ผู้ชำระบัญชี” และนายทะเบียนสหกรณ์ อาจออกคำสั่งให้มี “การตรวจสอบหรือไต่สวน” เกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน หรือฐานะการเงินของสหกรณ์ ผู้แปล พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นฉบับภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า “cooperative inspector” แทนคำภาษาไทย คำว่า “ผู้ตรวจการสหกรณ์” ตามมาตรา 16 ของ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และใช้คำภาษาอังกฤษว่า “cooperative supervisor” แทนคำภาษาไทยที่ว่า “ผู้ตรวจสอบกิจการ” ตามมาตรา 53 ของ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ให้ความหมายคำว่า “ตรวจ” และคำว่า “สอบ” ไว้ดังนี้

“ตรวจ” : สอบสวน, สอบดู, ดูให้ถูกต้อง, สอดส่อง

“สอบ” : ตรวจ, ไต่เสียง, เทียบดู, ทดลองดู

ข้อบังคับของ สอ.มก. ข้อ 58 และข้อ 59 ได้กำหนดคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ ตามลำดับ คือผู้ตรวจสอบกิจการของ สอ.มก. ต้องมีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ในด้านธุรกิจ การเงิน การบัญชี การเศรษฐกิจ กฎหมายที่เหมาะสม และผู้ตรวจสอบกิจการที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในข้อ 59 รวม 6 ภารกิจ แต่ละภารกิจมีรายการที่เป็นการตรวจสอบและการติดตามแจจแจ้งไว้ และให้ผู้ตรวจสอบกิจการแจ้งผลการตรวจสอบ ประจำเดือนแก่คณะกรรมการในการประชุมประจำเดือนคราวถัดไป แล้วเสนอผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ ของ สอ.มก. ด้วย

ผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. ก็จะต้องมีความรู้หรือมีศักยภาพที่จะแสวงหาความรู้ในวิชาการหลายสาขา เหมือนกับของกรรมการ ดังที่กล่าวแล้ว

8. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก.

เมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. ดังกล่าวมาใน 7. ข้างต้นแล้ว พอสรุปความได้ว่า

- (ก) ที่ประชุมใหญ่ สอ.มก. เป็นผู้เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของ สอ.มก.
- (ข) ข้อบังคับของ สอ.มก. ได้กำหนดคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. ไว้เป็นเกณฑ์ให้ที่ประชุมใหญ่ สอ.มก. เลือกตั้งสมาชิกผู้มีคุณวุฒิ ความรู้และความสามารถเหมาะสมหลายด้าน หรือหลายสาขาความรู้ เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ รวมทั้งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ 6 ภารกิจดังกล่าวแล้วใน 7. ข้างต้น
- (ค) เท่าที่เคยปฏิบัติมาแล้ว ที่ประชุมใหญ่ สอ.มก. ให้สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่เสนอชื่อผู้ที่ตนเห็นว่าเหมาะสม หรือเสนอชื่อตนเองเพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งในวันประชุมตามวาระการประชุมเป็นผู้ตรวจสอบกิจการจึงไม่มีเวลาคัดเลือกและสรรหาสมาชิกผู้มีคุณวุฒิ ความรู้และความสามารถที่เหมาะสม สำหรับที่ประชุมใหญ่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ

9. หัวข้ออภิปรายเพื่อประกอบคำบรรยาย

เราจะอภิปรายใน 7. และ 8. ข้างต้น มีเอกสารแจกสำหรับอ้างอิงการอภิปรายแล้วคือ

- (1) (ร่าง) ข้อกำหนด สอ.มก. ว่าด้วยการสรรหาผู้ตรวจสอบกิจการ พ.ศ. 2547

10. สรุปและเสนอแนะ

คำบรรยายเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ : กรณีศึกษา สอ.มก.” นี้ มีข้อสรุปและเสนอแนะ ดังนี้

(1) อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. เกิดมาจาก “บท” คือบทบัญญัติของกฎหมายสหกรณ์ บทหรือข้อความที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและในระเบียบต่างๆ ของ สอ.มก.

ดังนั้น สมาชิก สอ.มก. ผู้สนใจเป็นกรรมการที่ดีหรือผู้ตรวจสอบกิจการที่ดีจึงต้องอ่านและศึกษาบทต่างๆ ดังกล่าวให้รอบรู้ก่อนจึงควรสมัครเพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าว

(2) ข้อบังคับของ สอ.มก. ข้อ 48 (2) ถึง (2) กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการไว้โดยละเอียด และ ข้อ 58, ข้อ 59 ได้กำหนดคุณวุฒิ ความรู้และความสามารถ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการไว้เป็นเกณฑ์โดยละเอียดเช่นกัน

ดังนั้นสมาชิก สอ.มก. ผู้สนใจเป็นกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการควรต้องมีความรอบรู้บ้างในวิชาการสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการ สอ.มก. เช่น วิชาสหกรณ์ เศรษฐศาสตร์ การบัญชี กฎหมาย การบริหารจัดการ และการตลาด เป็นต้น เพื่อเป็นฐานความเป็นผู้นำของ สอ.มก.

- (3) สอ.มก. ควรจัดโครงการอบรมลักษณะนี้ปีละ 4 ครั้ง (3 เดือนครั้ง)

แผนธุรกิจของ สอ.มก.

(ก) แผนบริหารการเงิน

- (1) งานบริหารกำไรสุทธิประจำปี
 - (2) งานบริหารเงินรับฝาก
 - (3) งานบริหารหุ้นและทุนสำรอง
 - (4) งานบริหารเงินกู้และหลักประกันเงินกู้
- ฯลฯ

(ข) แผนสร้างเสริมบริการแก่สมาชิก

- (1) งานบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิก กรณีชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยเมื่อถึงแก่กรรม
 - (2) งานจัดเงินดำรงชีพผู้ด้อยสมาชิก กรณีเกษียณอายุการทำงาน
 - (3) งานจัดหาที่อยู่อาศัยและส่งเสริมความสะดวกของครอบครัว
 - (3.1) ให้เงินกู้
 - (3.2) จัดหาที่อยู่อาศัยโดยสร้างที่อยู่อาศัยพร้อมที่ดินเป็นหมู่บ้านและหรือกลุ่มบ้าน
 - (3.3) ส่งเสริมความอยู่เป็นสุขของครอบครัว
 - (4) งานให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของตนเองหรือของลูกหลาน
- ฯลฯ

(ค) แผนสร้างเสริมความรู้ เพื่อพัฒนา สอ.มก.

- (1) งานบุคคลกลุ่มเป้าหมาย
 - (1) คณะกรรมการดำเนินการ
 - (2) เจ้าหน้าที่สหกรณ์
 - (3) ผู้ตรวจสอบกิจการ
 - (4) สมาชิกสหกรณ์
 - (5) ผู้เกี่ยวข้อง สอ.มก. ภาครัฐและภาคเอกชน
 - (2) งานจัดโครงการสร้างความรู้สำหรับบุคคล กลุ่มเป้าหมาย
- ฯลฯ

(ง) แผนแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์

- (1) งาน - กฎหมายสหกรณ์
 - (2) งาน - กฎกระทรวงตาม พ.ร.บ. สหกรณ์
 - (3) งาน - ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ เป็นต้น ของนายทะเบียนสหกรณ์
 - (4) งาน - ข้อบังคับ สอ.มก.
 - (5) งาน - ระเบียบ สอ.มก.
- ฯลฯ

(จ) แผนส่งเสริมความร่วมมือกับ มก.

- (1) งานก่อสร้างอาคารสถานที่ มก.
 - (2) งานทุนการศึกษาและการวิจัยแก่หน่วยงานของ มก.
 - (3) งานร้านสหกรณ์ มก.
 - (4) งานศูนย์หนังสือ มก.
- ฯลฯ

งานบริหารกำไรสุทธิประจำปี ขอบ สอ.มก.*

ศาสตราจารย์พิเศษ อบ นค:จต (77)

นักสหกรณ์แห่งชาติ สาขาวิชาการสหกรณ์

1. ความนำและวัตถุประสงค์

ผมเป็นสมาชิก สอ.มก. เลขที่ 77 มาตั้งแต่แรกตั้งในปี พ.ศ. 2502 เป็นคนหนึ่งที่ริเริ่มจัดตั้ง สอ.มก. ในปีนั้น และได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. มาหลายสมัย เวลานี้ก็เป็นที่ปรึกษาดังกล่าวอยู่

วัตถุประสงค์ในการเขียนบทความนี้ คือ

- 1) เพื่อเป็นเอกสารประกอบเรื่อง “แผนธุรกิจของ สอ.มก.” กรณีงานบริหารกำไรสุทธิประจำปี ซึ่งผมได้เสนอประธานกรรมการดำเนินการ สอ.มก. ผ่านคณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. โดยหนังสือลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2547 และ
- 2) เพื่อขยายความรู้ เรื่อง การบริหารกำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มก. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ หลักสหกรณ์และสิ่งแวดล้อมด้านการแข่งขันของตลาดเงินและตลาดทุน

2. หลักการของสหกรณ์เรื่องไม่ให้อำนาจกำไรมาจำแนกในสมาชิกนั้น

อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการปฏิบัติของสหกรณ์นั้น ได้มีการสรุปไว้ในพระราชบัญญัติสมาคมเพิ่มเติม พ.ศ. 2459 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสมาคม พ.ศ. 2457 กฎหมายทั้งสองฉบับนี้ เป็นกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ฉบับแรกของประเทศไทย

การสรุป คำว่า “สหกรณ์” โดยพระราชบัญญัติดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

“...ทรงพระราชปรารภการเกื้อหนุนประชาราษฎร์ ซึ่งประกอบกิจกรรม การค้าขาย ทรงพระราชดำริว่า **สหกรณ์** คือสมาคมชนิดที่ราษฎรผู้ทำการเพาะปลูก และหากินด้วยการทำของขาย รวบรวมกันตั้งขึ้น เพื่อยังความเจริญให้เกิดแก่หมู่ ด้วยวิธีรวมกำลังกันบำรุงตนเอง และประหยัดค่าใช้จ่ายแต่ที่พอควร **มิใช่ตั้งขึ้นเพื่อหากำไรมาจำแนกในสมาชิกนั้น...**”

² คำว่า “กำไรสุทธิประจำปี” เป็นคำที่ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ใช้ในมาตรา 60 ซึ่งใช้เพื่อให้ตรงกับคำว่า “กำไรสุทธิ” (net profit) ตามภาษาทางวิชาการบัญชี เพราะ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ใช้คำว่า “ปีทางบัญชี”, “การทำบัญชี”, “ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีอย่างน้อยครั้งหนึ่ง... ทุกรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์” ในมาตรา 64, มาตรา 65 และมาตรา 66 เป็นต้น แต่ภาษาทางวิชาการสหกรณ์ ไม่ใช้คำว่า “กำไรสุทธิ” (net profit) แต่ใช้คำว่า “เงินส่วนเกินสุทธิ” (net surplus) เพราะในระบบสหกรณ์นั้น สหกรณ์เป็นตัวแทนสมาชิก ทำการซื้อขายสินค้า ที่มวลสมาชิกต้องการให้ซื้อแทนสมาชิก และทำการขายสินค้า ที่สมาชิกต้องการขายแทนสมาชิก เพื่อให้เกิด “การประหยัดต่อขนาด” (Economies of scale) ตามหลักเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ กฎหมายสหกรณ์บัญญัติให้สหกรณ์เป็นตลาดมีรูปแบบพิเศษประเภทหนึ่ง (a formal market) จัดทะเบียนวัตถุประสงค์ว่า เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ ต้องจดทะเบียนสมาชิก ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับ (มาตรา 33 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542) จะให้บริการแต่เฉพาะสมาชิกผู้เป็นทั้งเจ้าของและเป็นลูกค้าผู้ใช้บริการ จะให้บริการแก่ผู้ไม่เป็นสมาชิกได้เฉพาะกรณีที่กฎหมายสหกรณ์ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอนุญาตให้ทำได้เท่านั้น

* รายงานกิจการประจำปี 2547 สอ.มก. วันที่ 27 มกราคม 2548

3. กำไรสุทธิประจำปี 2546 ของ สอ.มก.

กำไรสุทธิประจำปี 2546² ของ สอ.มก. นั้น เกิดจากรายได้ ซึ่งแยกเป็น 4 รายการ (ดูงบกำไรขาดทุน ปี 2546 ของ สอ.มก.) ดังตารางที่ 1

รายการ	ปี 2546 (ล้านบาท)	
	รายได้	กำไรสุทธิประจำปีจากที่มาแต่ละรายการ
1) ดอกเบี้ยรับให้เงินกู้แก่สมาชิก	93.05 (25.41)	47.09 (25.41)
2) ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น	83.39 (22.77)	42.19 (22.77)
3) ผลตอบแทนจากการลงทุน	181.27 (49.50)	91.73 (49.50)
4) รายได้อื่น	8.59 (2.32)	4.30 (2.32)
รวม (ล้านบาท)	366.21 (100.00)	185.31 (100.00)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ ร้อยละของยอดรวมรายได้ และกำไร

การที่ สอ.มก. แยกรายได้ให้เห็นที่มาชัดเจนดังกล่าวนั้น นับว่าเป็นวิธีการปฏิบัติของสหกรณ์ที่ถูกต้องแล้ว ควรที่นายทะเบียนสหกรณ์จะวางระเบียบให้สหกรณ์ทั่วไปถือปฏิบัติอย่างที่ สอ.มก. ปฏิบัติ เพราะจะทำให้งานบริหารกำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มก. และของสหกรณ์ทั่วไปมีข้อมูลพร้อมสำหรับพิจารณาและบริหารให้เป็นไปตามอุดมการณ์ และหลักการของกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ดังกล่าวที่ว่า สหกรณ์.....มิใช่ตั้งขึ้นเพื่อหากำไร (จากผู้อื่น) มาจำแนกในสมาชิคนั้น....(เหมือนบริษัทและนิติบุคคลอื่น ที่ตั้งขึ้นโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และโดยกฎหมายอื่น) เพราะสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งมักจะแจ้งในงบกำไรขาดทุนแต่เพียง 2 รายการ คือ รายได้จากดอกเบี้ย ไม่แจ้งว่าดอกเบี้ยจากสมาชิก หรือดอกเบี้ยจากผู้ไม่เป็นสมาชิก และรายได้อื่น

4. การบริหารกำไรสุทธิประจำปี 2546 ของ สอ.มก.

การบริหารกำไรสุทธิ ประจำปี 2546 จำนวน 185.31 ล้านบาท ของ สอ.มก. นั้น คณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. ได้จัดสรรไปตามที่เคยปฏิบัติ คือ เป็นเงินปันผลไม่เกินร้อยละ 10 ตามกฎกระทรวงและเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี ดังแสดงในตารางที่ 2 ต่อไปนี้ แต่ยังคงถือว่าบริหารกำไรสุทธิประจำปีไม่ถูกต้อง

การจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปี 2546 ของ สอ.มก.

1. ทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ	51,886.84	
	(28.00)	
2. ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย		
ร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ ไม่เกิน 10,000.-บาท	10.00	
	(0.01)	
3. เงินปันผลร้อยละ 5.5 ตามหุ้นที่ชำระแล้ว		
(ปี 2545 อัตราร้อยละ 6.5)	84,063.58	
	(45.36)	
4. เงินเฉลี่ยคืน ร้อยละ 25 ของดอกเบี้ยเงินกู้ที่ชำระแล้ว	22,964.25	
(12.39)		
5. เงินโบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่ไม่เกินร้อยละ 10		
ของกำไรสุทธิ	3,803.68	
	(2.05)	
6. ทุนรักษาระดับเงินปันผลไม่เกินร้อยละ 2		
ของทุนเรือนหุ้น	4,615.74	
	(2.49)	
7. ทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ	9,071.17	
	(4.90)	
8. ทุนสวัสดิการสมาชิกไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ	8,894.88	
	(4.80)	
รวม (ล้านบาท)	185.31	
	(100.00)	

เฉพาะในกรณีที่ สอ.มก. นำกำไรจากผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ มาจัดสรรเป็นเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน เกินกว่าที่ควรทำตามหลักการของสหกรณ์ ก็เพราะเคยปฏิบัติเช่นนั้นติดต่อกันมานาน โดยไม่มีผู้ใดแนะนำหรือ ทักท้วงให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เพิ่งมาเข้าใจดีขึ้นและนำมาปฏิบัติเมื่อสองปีมานี้ โดยผู้เขียนบทความนี้เป็นผู้แนะนำ คณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. ได้พิจารณาและรับฟัง แต่ก็วางแผนทำให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์แบบ ละเมียดละไมไปแต่ละปี จนกว่าจะถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักการดังกล่าว

แนวทางที่ถูกต้องหลักการสหกรณ์นั้น สอ.มก. ควรปฏิบัติดังนี้

กำไรสุทธิประจำปี 2546 จำนวน 185.31 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 1 ข้างต้น ควรจะจัดสรรให้ถูกต้องตามหลักการสหกรณ์ดังนี้คือ

ก) รายการที่ 1) รายได้จากสมาชิก	47.09	ล้านบาท
รายการที่ 4) รายได้อื่นๆ	4.30	ล้านบาท
รวม	51.39	ล้านบาท

กำไรสุทธิ 51.39 ล้านบาทนี้ จะนำไปจัดสรรเป็นเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนสมาชิกทั้งหมด 51.39 ล้านบาทเลขก็ทำได้โดยถูกต้อง เพราะได้มาจากสมาชิก

ข) รายการที่ 2) รายได้จากสหกรณ์อื่น	42.19	ล้านบาท
รายการที่ 3) รายได้จากการลงทุน	<u>91.73</u>	ล้านบาท
รวม	133.92	ล้านบาท

กำไรสุทธิที่ได้จากผู้ไม่เป็นสมาชิก 133.92 ล้านบาทนี้ ไม่ให้นำไปเป็นเงินปันผล และเป็นเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกตามหลักการสหกรณ์ แต่ให้นำไปเป็นเงินรายการจัดสรรอย่างอื่น ๆ ได้ทุกอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นทุนสำรอง ซึ่งเป็นฐานแห่งความมั่นคงของสหกรณ์ยิ่งกว่าทุนเรือนหุ้น เพราะทุนเรือนหุ้นนั้น สมาชิกเบิกคืนได้เมื่อพ้นสมาชิกภาพ อย่างไรก็ตาม กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ของต่างประเทศ เช่น กฎหมายสหกรณ์การเกษตรของประเทศไทย ปล่อยให้สหกรณ์ทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณธุรกิจและอาจนำกำไรสุทธิของสหกรณ์จากผู้ไม่เป็นสมาชิกนั้นไปใช้เป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนได้ หากอนุโลมตามเกณฑ์ของกฎหมายการเกษตรของประเทศไทย กำไรสุทธิประจำปี 2546 ของ สอ.มก. ที่ได้จากผู้ไม่เป็นสมาชิกจำนวน 133.92 ล้านบาทนั้น ก็อาจหักจากจำนวนนั้น 26.78 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.00 ไปรวมกับจำนวน 51.39 ล้านบาท รวมเป็น 78.17 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกได้ ดังนั้นเงินกำไรสุทธิจากผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์จะเหลือจำนวน 107.14 ล้านบาท และ สอ.มก. สามารถจัดสรรเป็นทุนสำรอง และเป็นตามรายการจัดสรรอื่นๆ โดยเฉพาะเงินทุนสวัสดิการแก่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ

เมื่อพิจารณาตัวเลขในตารางที่ 2 จะเห็นว่า สอ.มก. ได้จัดสรรเงิน 84.06 ล้านบาทเป็นเงินปันผลตามหุ้นร้อยละ 5.5 ต่อหุ้น (หุ้นมีมูลค่า 10 บาท เท่ากับได้ปันผล + 0.55 บาทต่อหุ้น) และจัดสรรเงิน 22.96 ล้านบาทเป็นเงินเฉลี่ยคืนร้อยละ 25 ของดอกเบียเงินกู้ รวมสองรายการนี้เป็นเงิน 107.20 ล้านบาท เกินไปจำนวน 28.85 ล้านบาทจากจำนวนเงิน 78.17 ล้านบาท ที่ควรจัดสรรเป็นเงินปันผลและเฉลี่ยคืนที่คำนวณไว้ เท่ากับว่า สอ.มก. นำเงินกำไรสุทธิจากผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ไปจัดสรรเป็นเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก รวมเป็นร้อยละ 41.54 ($26.78 + 28.85 = 55.63/133.92$) แทนที่จะเป็นร้อยละ 20.00 ตามเกณฑ์อนุโลมดังกล่าว

5. การบริหารอัตราเงินปันผลและอัตราเงินเฉลี่ยคืนของ สอ.มก.

พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 บัญญัติไว้ว่า “.....กำไรสุทธิที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย **ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับ** ดังนี้

1) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

2) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี....”

ปัจจุบันนี้ อัตราเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว กฎกระทรวงออกตามกฎหมายนี้ กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 10 สำหรับสหกรณ์ทุกประเภท ส่วนอัตราจ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ ภายใต้บทบัญญัติของ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 ดังกล่าว ในทางปฏิบัติ สอ.มก. จะต้องกำหนดวิธีบริหารอัตราเงินปันผล

ภายใต้อัตราที่กฎหมายกำหนด และอัตราเงินเฉลี่ยคืนไว้ในข้อบังคับให้เป็นแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการแต่ไม่ได้กำหนดไว้ จึงบริหารเรื่องนี้โดยกำหนดอัตราเงินปันผล (ไม่เกินร้อยละ 10) ตามกฎหมาย และอัตราเงินเฉลี่ยคืนตามแต่คณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. จะพิจารณาเห็นสมควรแล้วเสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาอนุมัติในแต่ละปีการบัญชี ผู้เข้าประชุมใหญ่ได้เสนอขอเพิ่มอัตราเงินปันผลให้สูงขึ้นกว่าอัตราที่คณะกรรมการเสนอ ทำให้เกิดการปรับอัตราเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วสูงเกินค่าเสียโอกาสของการลงทุนในตลาดทุนทั่วไปในประเทศไทย เช่น ธนาคารพาณิชย์ และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น แต่ก็ไม่ได้มีอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าไม่เกินร้อยละ 10 สำหรับสหกรณ์ทุกประเภท ซึ่งเป็นอัตราตามกฎหมาย แต่ไม่ใช่อัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับตามมาตรา 60 ของ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้

หากวิเคราะห์บทบัญญัติของ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 ดังกล่าวให้ละเอียดรอบคอบ จะเห็นว่า กฎหมายประสงค์ให้สหกรณ์ทุกประเภทกำหนดอัตราเงินปันผลและอัตราเงินเฉลี่ยคืนไว้ในข้อบังคับแตกต่างกันไป ป้องกันไม่ให้เกิดการแสวงกำไรจากหุ้นมากเกินไปกว่าค่าเสียโอกาส เพราะกฎหมายเขียนไว้ว่า “...ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ตามข้อบังคับดังนี้...” ซึ่งตีความได้ว่ากฎหมายกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 10.00 ก็จริง แต่ทุกสหกรณ์ต้องพิจารณากำหนดไว้ในข้อบังคับอีกด้วย เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาอีกชั้นหนึ่งในตอนจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์ประเภทนั้นๆ ว่าอัตราเงินปันผล และอัตราเงินเฉลี่ยคืน จะให้เป็นเท่าใดตามความเหมาะสมแก่สหกรณ์แต่ละประเภท และตีความได้อีกว่านายทะเบียนต้องให้สหกรณ์ทุกประเภทกำหนดเรื่องอัตราเงินปันผลและอัตราเงินเฉลี่ยคืนไว้ในข้อบังคับจึงจะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ได้ เพื่อจำกัดอัตราเงินปันผลไว้ในอัตราปานกลาง อัตราเงินปันผลตามหุ้นนั้น อาจกำหนดได้โดยเหมาะสมแต่ละปีการบัญชีตามข้อบังคับ แต่ต้องไม่เกินที่กฎหมายกำหนดไว้ ส่วนอัตราเงินเฉลี่ยคืนควรกำหนดในอัตราที่เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น ให้สอดคล้องกับนโยบายธุรกิจของสหกรณ์ เรื่องนี้ สอ.มก. อาจทำได้โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับของ สอ.มก. โดยแก้ไขเพิ่มเติมความของข้อบังคับข้อ 65 ดังต่อไปนี้

แก้ไขข้อบังคับของ สอ.มก. ฉบับที่ใช้อยู่

กำไรสุทธิประจำปี

ข้อ 65 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเมื่อสิ้นปีทางบัญชี และได้งบบัญชีโดยหักค่าใช้จ่ายต่างๆ และค่าเสื่อมราคาแห่งทรัพย์สินแล้ว ปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรตามความในวรรคก่อนนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาจัดการดังนี้

(1) เป็นเงินปันผลตามหุ้นของทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วของสมาชิกบนฐานของค่าเสียโอกาสของการลงทุนตามภาวะเศรษฐกิจการลงทุนในรูปแบบเงินฝากประจำของสถาบันการเงินของประเทศ กล่าวคือ

- (ก) ให้ใช้อัตราเงินรับฝากที่สูงที่สุดเฉลี่ยทั้งปีการบัญชีนั้นๆ ของ สอ.มก. เป็นฐานคำนวณแล้วให้เพิ่มอัตราฐานที่ได้นั้นอีกไม่เกินร้อยละสอง เช่น อัตราฐานเท่ากับร้อยละ 3.00 เพิ่มให้อีกร้อยละ 1.5 หรือร้อยละ 2.00 รวมเป็นอัตราเงินปันผลร้อยละ 4.50 หรือร้อยละ 5.00 ตามลำดับ หรือ
- (ข) ให้ใช้อัตราเงินรับฝากที่สูงที่สุดเฉลี่ยทั้งปีของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่สุดห้าธนาคารของประเทศไทย เป็นฐานคำนวณแล้วให้เพิ่มอัตราฐานอีกไม่เกินร้อยละสองตามตัวอย่างใน (ก) แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องนี้

(2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก ตามส่วนจำนวนรวมแห่งดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งสมาชิคนั้นๆ ได้ส่งแก่สหกรณ์ ในระหว่างปี แต่สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใดๆ มิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น

อนึ่ง อัตราเงินเฉลี่ยคืนดังกล่าวให้คำนวณให้มีอัตราเหมาะสม สำหรับส่งเสริมให้สมาชิกทำธุรกิจต่างๆ กับสหกรณ์ให้มากขึ้น ในการปฏิบัติตามระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น กำหนดอัตราเงินเฉลี่ยคืนไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 6.00 อัตราเงินเฉลี่ยคืนร้อยละ 30.00 ของดอกเบี้ยเงินกู้ ก็จะทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลงจากร้อยละ 6.00 เป็นร้อยละ 4.2 หากสมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์ 200,000.-บาท จ่ายดอกเบี้ย 6.00% เป็นเงิน 12,000.-บาท หากสมาชิกได้รับเงินเฉลี่ยคืนในอัตราร้อยละ 30 ของอัตราเงินกู้หรือร้อยละ 30 ของจำนวนดอกเบี้ยที่จ่ายให้สหกรณ์ 12,000 บาท นั้น สมาชิกก็จะได้รับเงินเฉลี่ยคืน 3,600.- บาท

(3) เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนตาม (1) และ (2) ข้างต้นรวมกัน คณะกรรมการอาจจ่ายให้ผู้รับเป็นเงินสดไม่เกินร้อยละ 5 นอกนั้นอาจจ่ายเป็นเงินฝากประจำ 12 เดือนหรือเป็นหุ้นให้ผู้รับก็ได้ ในกรณีที่ผู้รับเป็นลูกหนี้ของสหกรณ์อยู่หรือในกรณีที่สมาชิกยังมีหุ้นไม่ถึงหนึ่งหมื่นหุ้น

(4) เป็นโบนัสแก่กรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(5) เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ไม่เกินร้อยละสองแห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ ตามที่มีอยู่เมื่อวันสิ้นปีนั้น จนกว่าจะมีจำนวนถึงร้อยละแปดแห่งทุนเรือนหุ้นดังกล่าว

(6) เป็นทุนสวัสดิการ หรือการสงเคราะห์แก่สมาชิก และครอบครัวสมาชิกไม่เกินร้อยละสิบห้าของกำไรสุทธิสำหรับใช้จ่าย เช่น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของสมาชิกที่ถึงแก่กรรม และต้องชำระหนี้สินแก่สหกรณ์ หรือเพื่อจ่ายเป็นเงินดำรงชีพของสมาชิกที่อายุครบ 60 ปีแล้ว และยังคงดำรงความเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่อไป ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

(7) เป็นทุนสาธารณประโยชน์ หรือการกุศลไม่เกินร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิประจำปี เช่น เพื่อการศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาอบรม การค้นคว้าวิจัย การประชุมสัมมนาทางสหกรณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

(8) กำไรสุทธิส่วนที่เหลืออยู่ (ถ้ามี) ให้สบทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

(9) ข้อเสนอการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ที่คณะกรรมการดำเนินการเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ห้ามไม่ให้มีการเสนอเพิ่มยอดเงินในรายการใดรายการหนึ่งให้สูงขึ้น แต่ให้มีการเสนอลดได้ และให้นำเงินที่เสนอลดนั้นไปเป็นทุนสำรอง

(10) ห้ามนำกำไรสุทธิประจำปี จากรายได้ของผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่นจากสหกรณ์อื่น หรือจากผลการลงทุน ตามที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุนประจำปีของ สอ.มก. มาจัดสรรเป็นเงินปันผลตามหุ้น หรือเป็นเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกเกินร้อยละยี่สิบของยอดเงินกำไรสุทธิประจำปี จากผู้ไม่เป็นสมาชิกดังกล่าว และให้นำกำไรสุทธิดังกล่าวที่เหลือจากที่หักออกแล้วร้อยละ 20 ไปเป็นทุนสำรองร้อยละ 80 ที่เหลือให้จัดเป็นทุนสวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและทุนอย่างอื่น

การกำหนดข้อความใหม่ไว้ในข้อบังคับข้อ 65 ของ สอ.มก. จะนำผลดีหลายประการให้เกิดแก่ สอ.มก. (และสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วไป) คือ

- 1) ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุม ซึ่งไม่มีความรู้ละเอียดเรื่องผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ในปีการบัญชีก่อนหน้า และปัจจุบัน เท่ากับที่คณะกรรมการรู้ รวมทั้งไม่มีความรู้เรื่องหลักการของสหกรณ์เพียงพอแล้ว เสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาเพิ่มอัตราเงินปันผลตามหุ้นให้สูงขึ้น แต่ก็ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด ซึ่ง สอ.มก. เคยพบเหตุเช่นนี้มาแล้วหลายครั้ง
- 2) ทำให้คณะกรรมการ สามารถจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เป็นทุนสำรองได้มากขึ้นกว่าอัตราอย่างต่ำที่กฎหมายสหกรณ์กำหนด (10%) เพราะหากมีทุนสำรองจำนวนมาก สอ.มก. ก็จะมีความมั่นคงทางการเงินมาก ทุนเรือนหุ้น เป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงทางการเงิน แต่ก็ไม่เท่ากับทุนสำรอง เพราะทุนเรือนหุ้นนั้น สมาชิกถอนคืนได้ทุกเวลาที่หมดสมาชิกภาพ
- 3) ทำให้คณะกรรมการสามารถจัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ได้ โดยลดอัตราเงินปันผลตามหุ้นลงบ้างให้เหมาะสม แล้วนำไปเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามนโยบายส่งเสริมสมาชิกให้ทำธุรกิจต่างๆ กับสหกรณ์ให้มากขึ้นตามนโยบายที่วางไว้
- 4) ทำให้คณะกรรมการสามารถหลีกเลี่ยงการนำกำไรสุทธิประจำปีจากผู้ไม่เป็นสมาชิกมาจัดสรรเป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ทั้งที่อาจรู้ว่ามีกฎหมายและหลักการสหกรณ์
- 5) ป้องกันสมาชิกผู้ไม่สุจริต นำเงินตนเองหรือเงินผู้อื่น มาซื้อหุ้นจำนวนมาก เพื่อเก็งกำไรเงินปันผลที่มีอัตราสูงในแต่ละปี สูงกว่าอัตราผลตอบแทนการลงทุนหรือฝากเงินประจำในสถาบันการเงินในและนอก สอ.มก.
- 6) การที่นายทะเบียนสหกรณ์ ให้สหกรณ์กำหนดข้อความดังกล่าวข้างต้นไว้ในข้อบังคับข้อ 65 (9) ที่ขอแก้ไขข้างต้น มีกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ของต่างประเทศหลายประเทศกำหนดไว้ เพื่อให้หลักการสหกรณ์ว่าด้วยไม่ให้สหกรณ์มุ่งหากำไรมาแจกในสมาชิกเกิดเป็นผลทางปฏิบัติ เช่น กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ในประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นต้นตำราตัวอย่างการสหกรณ์ในประเทศไทย ก็มีบทบัญญัติไว้³
- 7) การกำหนดข้อความดังกล่าวไว้ในข้อบังคับของ สอ.มก. จะทำให้คณะกรรมการสามารถบริหารกำไรสุทธิประจำปี ที่ค่อนข้างสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ที่ไม่ใช่สหกรณ์ออมทรัพย์ เหตุที่ทำให้สหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ รวมทั้ง สอ.มก. มีอัตรากำไรสุทธิค่อนข้างสูงมาก เพราะสิ่งแวดล้อมทำให้เป็นเช่นนั้น ไม่ใช่ความสามารถของคณะกรรมการแต่อย่างใดเลย ดังจะกล่าวต่อไป

³ P.E. Weeraman, R.C. Dwivedi P. Sheshadri; Indian Co-Operative Laws vis_a_vis Co-Operative Principles, chapter VI : The Laws Relating to The Principles of Profit- Elimination; 1986, ICA, Regional Office for South East Asia, Bonow House, 43 Friends Colony (East) New Delhi, 110065, India, 1986

6. การบริหารอัตรากำไรสุทธิประจำปี อัตรารับฝาก และอัตรารักษาเงินให้กู้ของ สอ.มก.

ในระบบวิชาการบัญชีเกี่ยวกับเรื่องทางบุคคล และงบการเงินประจำปีการบัญชีของหน่วยธุรกิจ รวมทั้งของ สอ.มก. และสหกรณ์ทุกประเภท กำไรสุทธิประจำปี ย่อมขึ้นอยู่กับว่าขนาดของรายจ่าย จะน้อยกว่ารายได้เท่าใด เช่น ถ้ารายได้ 100 และรายจ่าย 60 กำไรสุทธิประจำปีก็จะเป็น 40 ถ้ารายจ่าย 55 กำไรสุทธิประจำปีก็จะเป็น 45 ดังนี้ เป็นต้น

ข้อมูลอัตรากำไรสุทธิประจำปี ของสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ทั่วประเทศ เฉลี่ย 5 ปี (ปี 2538 – 2542) อยู่ในอัตราร้อยละ 55.17⁴ ส่วนข้อมูลอัตรากำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มก. เฉลี่ย 5 ปี ระหว่าง (ปี 2542 – 2546) อยู่ในอัตราร้อยละ 40.93⁵ หากกล่าวโดยเปรียบเทียบกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์จะสูงกว่าของสหกรณ์ประเภทอื่นโดยเฉลี่ย 11.20 เท่าตัวในระหว่าง 5 ปี (2538 - 2542)⁶ หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าสหกรณ์ประเภทอื่นที่ทำธุรกิจสินเชื่อ ก็จะมีกำไรสุทธิประจำปีเฉพาะธุรกิจสินเชื่อมากกว่าธุรกิจอย่างอื่น

ต่อไปนี้จะวิเคราะห์เฉพาะกรณีของ สอ.มก. กล่าวคือ เหตุที่ สอ.มก. มีกำไรสุทธิประจำปีค่อนข้างสูงนั้นเนื่องมาจาก 2 กรณี คือ

1) กรณีการบริหารอัตรารับฝาก และอัตรารักษาเงินให้กู้ยืมให้เท่ากับหรือใกล้เคียงกับอัตราที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปปฏิบัติในแต่ละปีธุรกิจ เช่น เวลานี้ สอ.มก. บริหารอัตรารดอกเบีย ดังนี้

เงินฝากออมทรัพย์	1.75% ต่อปี
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	2.50% ต่อปี
เงินฝากประจำ	2.75% ต่อปี
เงินกู้	5.50% ต่อปี

โดยทั่วไป ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารอัตรารดอกเบียของ สอ.มก. มักจะเข้าใจว่าอัตรารดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์พิเศษและเงินฝากประจำดังกล่าวนั้นต่างจากอัตรารดอกเบียเงินกู้ยืมอยู่เพียง 3% (5.5-2.5%) หรือเพียง 2.75% (5.5-2.75%) ดูเหมือนไม่สูงมาก แต่เมื่อคิดค่าซื้อสินค้ามาหน่วยละ 2.50 บาท หรือหน่วยละ 2.75 บาท

⁴ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์; สถิติผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในรอบ 10 ปี ปี 2533-2542

⁵ รวบรวมจากรายงานกิจการประจำปี 2542-2546 ของ สอ.มก. ซึ่งปรากฏดังนี้

	รายได้ (ล้านบาท)	รายจ่าย (%)	กำไรสุทธิ (%)
2542	458.34	65.94	34.06
2543	369.99	65.54	34.46
2544	400.94	62.22	37.78
2545	387.76	52.25	47.75
2546	366.21	49.40	50.60
เฉลี่ย 5 ปี	396.65	59.07	40.93

⁶ กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เฉลี่ยระหว่างปี 2538-2542 (5 ปี) มีดังนี้

สหกรณ์การเกษตร	6.36%	สหกรณ์ร้านค้า	3.72%
สหกรณ์ประมง	2.25%	สหกรณ์บริการ	8.21%
สหกรณ์นิคม	4.16%	สหกรณ์ออมทรัพย์	55.17%

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่อ้างแล้ว

แล้วขายไปหน่วยละ 5.5 บาท ก็พบว่า ซื้อมาถูกและขายแพงมากทีเดียว กล่าวคือ ซื้อจากฟากออมทรัพย์พิเศษ ขายไปสูงกว่ายอดซื้อ 120% ส่วนซื้อจากฟากประจำขายไปสูงกว่าราคาซื้อ 100% กล่าวคือ (5.5-2.5/3.0) และ (5.5-2.75/2.75) ตามลำดับ

เหตุที่ สอ.มก. ต้องบริหารอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ดังกล่าว ก็เพราะ สอ.มก. เป็นผู้ตามในการตั้งราคา (Price Taker) ไม่ใช่ผู้นำในการตั้งราคา (Price leader) ในการซื้อ (ดอกเบี้ยเงินฝาก) และในการขาย (อัตราดอกเบี้ยเงินกู้) จึงมีความจำเป็นให้ต้องทำเช่นนั้น เพราะอยู่ในวงจรกิจการเงินที่มีการแข่งขันของตลาดเงินและตลาดทุนบีบบังคับ ถ้ากำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากไว้ต่ำ สมาชิกก็จะไม่ฝากเงินกับสหกรณ์ ถ้ากำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไว้ต่ำ สมาชิกก็จะกู้เงินกับสหกรณ์ไปฝากธนาคารพาณิชย์ที่ให้ดอกเบี้ยสูงกว่า ประเด็นนี้จึงจะตำหนิ สอ.มก. ไม่ได้ และสหกรณ์ประเภทอื่นที่ทำธุรกิจสินเชื่อ ก็คงต้องปฏิบัติเหมือนกันไม่เฉพาะแต่สหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ ดังนั้น ประเด็นที่ควรพิจารณาปฏิบัติให้เหมาะสมก็คือ การบริหารกำไรสุทธิประจำปี ในกรณีเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว ไม่ให้สูงเกินไปกว่าค่าเสียโอกาส ที่จะถอนหุ้นไปลงทุนอย่างอื่น เช่น นำไปฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์อื่น ซึ่งก็คงไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยฟากออมทรัพย์พิเศษ และเงินฝากประจำใน สอ.มก. ดังกล่าวแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการ สอ.มก. จึงน่าจะพิจารณากำหนดอัตราเงินปันผลตามหุ้น โดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระหว่างปีโดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งอาจหาได้จากธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นฐานสำหรับกำหนด เช่น ถ้าอัตราเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เป็นร้อยละ 2.75 สอ.มก. ก็เพิ่มให้อีก 2% หรือไม่เกิน 2% เช่น หากให้ 1% อัตราเงินปันผลตามหุ้น 3.75% ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกำไรสุทธิประจำปีที่จะจัดสรรได้และดุลพินิจของคณะกรรมการรวมทั้งนโยบายบริหารเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนของธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ ที่เน้นการส่งเสริมให้สมาชิกทำธุรกิจกับ สอ.มก. ให้มากขึ้น เช่น กำหนดอัตราเงินเฉลี่ยคืนให้สูงขึ้น เช่น อัตราเงินเฉลี่ยคืน 30% หากสมาชิกจ่ายดอกเบี้ยในปีการบัญชีนั้นไป 11,000.-บาท ก็จะได้คืนมา 3,300.-บาท (11,000 x 0.30) หรือเท่ากับลดอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 5.5% ลงเป็นร้อยละ 3.85 จากต้นเงินกู้ 200,000.-บาท

2) กรณีการบริหารทุนสำรอง กล่าวคือ กำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มก. แต่ละปีนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการนำเงินทุนสำรองให้สมาชิก หรือผู้ไม่ใช่มหาชิกที่กฎหมายสหกรณ์อนุญาต กู้ยืม เช่น โดยเฉลี่ยปี 2545-2546 ทุนสำรองของ สอ.มก. มีอยู่ 198.28 ล้านบาท หากให้กู้ไปในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5.50 ต่อปี ก็จะเป็นดอกเบี้ยประมาณ 11 ล้านบาท

หากนำเงินกำไรสุทธิประจำปี 2546 ที่ได้จากผู้ไม่ใช่มหาชิกจำนวน 107.14 ล้านบาทดังกล่าวแล้ว ในหน้า 4 ร้อยละ 70.00 ไปเป็นทุนสำรองก็จะเป็นเงิน 75.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.47 ของกำไรสุทธิประจำปี 2546 จำนวน 185.31 ล้านบาท

เรื่องการบริหารทุนสำรองเพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่สหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ มีความสำคัญมาก กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ของต่างประเทศ เช่น ของประเทศญี่ปุ่น กำหนดให้สหกรณ์สะสมทุนสำรองให้มากกว่าทุนเรือนหุ้น 2 เท่าตัว เช่น ในปี 2546 สอ.มก. มีทุนเรือนหุ้นอยู่ 1,645.47 ล้านบาท หากสะสมทุนสำรองได้ 3,300.00 ล้านบาท แล้ว สอ.มก. อาจปฏิบัติเหมือนสหกรณ์บางประเภทของประเทศญี่ปุ่น คือ อนุญาตให้สมาชิกของดส่งเงินค่าหุ้นได้

⁷ The Institute for the Development of Agricultural Cooperative in Asia; Model By-law of Agricultural Cooperative Society (in the case of multi-purpose of cooperative society with share capital)

ศึกษาความคิดเห็น

บอกรวมการดำเนินการ สอ.มก.

เรื่อง ความสำเร็จของ สอ.มก. ขึ้นอยู่กับอะไรดังต่อไปนี้

.....

ข้อ 1. ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ สอ.มก. อาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้ได้หรือไม่? ถ้าได้ให้ใส่เครื่องหมาย ✓
ถ้าไม่ใช่ใส่เครื่องหมาย ✕

(1) บริการแก่สมาชิก (Better Services)

- ดีกว่าเดิม
- มากกว่าเดิม
- หลากหลายบริการกว่าเดิม
- บริการเหล่านั้น
 - เพิ่มทรัพย์สินมากกว่าเพิ่มหนี้สิน
 - เพิ่มการบรรเทาความเดือดร้อนในการชำระหนี้สิน เมื่อผู้กู้ถึงแก่กรรม
 - เพิ่มความมั่นคงของรายได้ดำรงชีพเมื่ออายุพ้นวัยทำงาน
- อื่นๆ

(2) ความเจริญเติบโต (Better Growth Rate)

- หุ่นเพิ่ม
- ทุนสำรองเพิ่ม
- ระเบียบการหรือแผนงานดีขึ้น, เพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างบริการที่ดีขึ้นดังกล่าวใน (1)
- เงินฝากเพิ่ม
- อัตราผลตอบแทนธุรกิจอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าหรือใกล้เคียงกับของภาพรวมสรุปของ สอ. ทั้งประเทศหรือ สอ. มหาวิทยาลัยทั่วไป
- อื่นๆ

(3) ความมั่นคง (Better Stabilization)

- อัตราการชำระคืนเงินกู้ และดอกเบี้ยของสมาชิกโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
- อัตราการชำระคืนเงินกู้ และดอกเบี้ยของสหกรณ์อื่นที่ให้ผู้กู้ยืม (หรือที่รับฝากเงินจาก สอ.มก.) โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
- อัตราผลตอบแทนการลงทุนอื่นๆ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
- อัตราสำรองหนี้สงสัยจะสูญ อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
- อัตราส่วนหนี้ต่อทุนของสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

- เงินฝากจำนวนมากจากบุคคลเดียวมีจำนวนน้อยราย จำนวนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดหรือมีเงื่อนไขการถอนเงินฝากให้กระจายไปในอนาคตหลายปี เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อความมั่นคงของ สอ.มก. เมื่อผู้ฝากถอนเงินฝากจำนวนมากออกไป (เช่น เงินรับฝากปัจจุบันที่มีอยู่ หากมีผู้ถอนคืน 50% ของจำนวนเงินรับฝาก จะกระทบความมั่นคงของ สอ.มก. หรือไม่ เพียงใด)

(4) อื่นๆ (ให้ระบุ).....

ข้อ 2. ขอให้ท่านให้คะแนนปัจจัยที่จะทำให้ สอ.มก. ประสบความสำเร็จตามข้อ 1 ดังต่อไปนี้

ปัจจัยความสำเร็จ	คะแนน
1) สมาชิกสหกรณ์	0-10
2) คณะกรรมการดำเนินการ	0-10
3) พนักงานสหกรณ์	0-10
4) ผู้ตรวจสอบกิจการ	0-10
5) ราชการ	0-10
- นายทะเบียนสหกรณ์.....	
- กรมส่งเสริมสหกรณ์.....	
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.....	
6) อื่นๆ (ให้ระบุ) 0-10	

ขอบคุณมากที่ให้ความร่วมมือ

(รศ.อาบ นคะจัต)

21 พฤษภาคม 2547

สมาชิกเลขที่ 77

ที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก.

สหกรณ์ออมทรัพย์ทำให้ชีวิตเราดีขึ้นอย่างไร*

อุทาร์ศน์ เสียมมอย (5994)

เมื่อพูดถึงสหกรณ์ สมาชิกหลายคนอาจจะนึกถึงแต่เรื่องการกู้ ซึ่งน่าจะนึกถึงในเรื่องของการออมมากกว่า จากความหมายของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า “สหกรณ์ออมทรัพย์คือ งานร่วมมือกัน เพื่อหากำไรหรือ**เพื่อประโยชน์อื่นๆ** ในงานนั้นๆ ร่วมกัน โดยมีคณะบุคคล ซึ่งได้รับการคัดเลือกร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์”

สำหรับคำว่า **คุณภาพชีวิตดีขึ้น** ตามความหมาย ถึงลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลที่มีความเป็นอยู่ในลักษณะที่เป็นไปในทางที่ต้องการ นำปรารถนา

ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์จะทำให้ชีวิตเราดีขึ้นอย่างไร จึงขึ้นอยู่กับบุคคลที่ทำหน้าที่ร่วมกันด้วยดีสองกลุ่ม คือ กลุ่มคณะบุคคลที่ทำหน้าที่ร่วมกันดำเนินกิจการสหกรณ์ กับกลุ่มสมาชิกที่ทำหน้าที่ มีบทบาทและเกี่ยวข้องด้วยกัน

ผู้ดำเนินการ หรือคณะกรรมการ ต้องมีความรู้ความสามารถและซื่อสัตย์สุจริต บริหารจัดการต้องเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผนอย่างทันสมัยและทันเหตุการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จึงจะเป็นผู้ที่เข้ามาบริหารงานของสหกรณ์ มาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสมาชิก ด้วยความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม ยุติธรรม อันเป็นหัวใจหลักสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ และการจะได้ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ก็ต้องเกี่ยวข้องกับสมาชิกที่จะต้องสละเวลา และใช้พิจารณาญาณให้ถ่องแท้ สรรหาผู้ที่เห็นว่า เป็นผู้เหมาะสมเข้ามาบริหารจัดการ และควบคุมดูแลตรวจสอบสหกรณ์ของเราให้เจริญก้าวหน้า เมื่อหน่วยงานมีความมั่นคงแล้ว สมาชิกก็ต้องรู้จักใช้หรือเกี่ยวข้อง**เป็น** คือ**ใช้เป็น** ในความเป็นจริง สหกรณ์ออมทรัพย์มุ่งหวังให้สมาชิกเก็บออมทรัพย์ หรือใช้ประโยชน์จากทรัพย์ให้เกิดคุณค่า ถ้าเราเกี่ยวข้องผิดหรือ**ใช้ผิด** ชีวิตจะดีขึ้นได้อย่างไร เราไม่คิดจะออมคิดแต่จะกู้ก็ต้องกู้เป็น ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานไว้เมื่อ 4 ธันวาคม 2540 เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนในปี 2541 ว่า “การกู้เงิน เงินนั้นต้องเกิดประโยชน์ มิใช่กู้สำหรับไปเล่น ไปทำอะไรที่ไม่เกิดประโยชน์ ถ้ากู้เงินแล้ว ทำให้มีรายได้ ก็เท่ากับใช้หนี้ได้ ไม่ต้องติดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ”

คณะกรรมการที่อนุมัติเงินกู้ที่ผิดระเบียบเป็นกรณีพิเศษ ก็ต้องเสี่ยงต่อการได้รับชำระหนี้คืนตามกำหนดเวลา และเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้สินของสมาชิกได้ แล้วชีวิตจะดีขึ้นได้อย่างไร

การที่สหกรณ์ออมทรัพย์จะช่วยเหลือและแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกอย่างแท้จริงก็ด้วยการให้คำปรึกษา การใช้จ่ายของครัวเรือนสมาชิก เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน จัดทำแผน การให้คำปรึกษาและเงินกู้ของสมาชิก ด้านการครองชีพ ในลักษณะของสินเชื่อ ประกอบคำแนะนำก็จะเป็นการสร้างโอกาสให้แก่สมาชิกที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในลักษณะการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ ที่สำคัญคือ การสร้างวิสัยทัศน์การครองชีพตามวิถีทางสหกรณ์และเศรษฐกิจพอเพียง

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 22 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2548

สมาชิกของสหกรณ์ต้องมีคุณลักษณะในความพอเพียงที่พอเหมาะตามฐานะ ไม่เปรียบเทียบที่ความ สะดวกสบายกว่ามีความเป็นอยู่บนหลักของความพอใจกับความพอเพียงตามอัตภาพตน จึงเป็นชีวิตที่มีความสุข และการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การให้ทุนส่งเสริมการศึกษาประเภทเรียนดี การเปิดโอกาสให้มีเงินฝากเพื่อการลงทุน การประกันชีวิตกลุ่ม หรือเงินให้สมาชิกกู้เพื่อสร้างโอกาสให้สมาชิกที่มีความคิดวิจรรย์ญาณที่ดี ใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งการให้ค่าครองชีพ การให้เงินช่วยเหลือเงินทำศพทั้งพ่อ แม่ หรือคู่สมรส ล้วนทำเพื่อเกิดประโยชน์กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ของเรายังมุ่งเน้นให้สวัสดิการต่างๆ ในหลายรูปแบบ ในกรณีคนโสดหรือผู้ที่จะแต่งงาน เป็นต้น ทั้งหมดเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นใช่หรือไม่

โดยสรุป สหกรณ์ออมทรัพย์จะทำให้ชีวิตของสมาชิกดีขึ้นก็ด้วยทุกคนทำหน้าที่ของตนโดยสมบูรณ์ ตัวสหกรณ์ (หน่วยงาน) เองก็จะก้าวหน้าและเจริญขึ้นเป็นลำดับ ทั้งสถานที่และการดำเนินงาน ตัวสมาชิกของสหกรณ์ก็จะมี การใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ หรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น **หากทั้งสองไม่ร่วมมือทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องแล้ว ทั้งสหกรณ์และสมาชิกก็อาจไม่ติดตั้งหัวข้อความเรียงนี้ และจะทำให้กฎเกณฑ์และแนวทางที่สหกรณ์พยายาม ตั้งขึ้น ไร้ความหมายและเป็นตรงกันข้าม**

ดังนั้นจึงขอสรุปว่า การทำให้ถูกต้องและการใช้ให้เป็น ชีวิตจะมีคุณภาพดี ทั้งหมดจึงเป็นหลักการและ ข้อสรุปที่จะกล่าวได้ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ทำให้ชีวิตเราดีขึ้น

ความเป็นอิสระของสหกรณ์*

ศาสตราจารย์พิเศษ อาบ นคระวัต (77)

สหกรณ์เป็นบุคคลหนึ่งตามระบบกฎหมายของไทย คือ เป็นนิติบุคคลตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ ซึ่งมีมาแล้ว 3 ฉบับ คือ ฉบับ พ.ศ. 2459, พ.ศ. 2471, พ.ศ. 2511 และฉบับปัจจุบัน คือ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542

นิติบุคคลตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ ย่อมเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) มาตรา 5 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “นิติบุคคลจะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น” มาตรา 66 ซึ่งบัญญัติว่า “นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ ตามบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่ หรือวัตถุประสงค์ ดังได้บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้ง”, และมาตรา 67 ซึ่งบัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 66 นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 7 แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 (9) บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจดังต่อไปนี้

...(9) ส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระ และการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ ตลอดจนให้การรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อดำเนินการด้านเศรษฐกิจ...

อย่างไรก็ดี แม้รัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองระบบสหกรณ์ (คือ สหกรณ์ทุกประเภท กลุ่มเกษตรกร และ สสท.) ให้เป็นอิสระ แต่ก็**ต้องเป็นอิสระ**ในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่กฎหมายสหกรณ์บัญญัติไว้ เพราะรัฐธรรมนูญดังกล่าวอีกเหมือนกัน ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 28 บัญญัติว่า “...บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาล เพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง หากการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใด มีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้”

โดยสรุป ความเป็นอิสระของสหกรณ์ หรือนิติบุคคล ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 84 (9) ต้องเป็นไปตามที่ พ.ร.บ. สหกรณ์มีบทบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพของสหกรณ์ หรือนิติบุคคลตาม พ.ร.บ. สหกรณ์กำหนดไว้รวมทั้งที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ และที่กำหนดโดยข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์

การออมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดียามเกษียณ*

รศ.อุทิศ จารุพันธ์ (2279)

ผู้เขียนได้มีโอกาสเป็นวิทยากรบรรยายให้ผู้สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันปฐมนิเทศสมาชิกใหม่บ่อยครั้ง หลายครั้งจะมีหัวข้อเรื่อง การออมเพื่อใช้ในยามเกษียณ ซึ่งสมาชิกหลายคนก็ได้สงสัยว่าทำไมต้องพูดถึงเรื่องนี้ต่างๆ ที่เพิ่งทำงาน ยังมีเวลาคิดอีกนาน และผู้เขียนก็ได้ทำความเข้าใจให้สมาชิกและอยากจะถ่ายทอดให้สมาชิกของ สอ.มก. ของเราได้ทราบสถานการณ์อันเป็นที่น่าห่วงใยดังนี้

ข้าราชการยุคใหม่ที่เรียกว่า พนักงาน ไม่ว่าจะป็นพนักงานเงินงบประมาณ พนักงานเงินรายได้ พนักงานราชการ ล้วนแต่ไม่มีระบบบำนาญรองรับ เป็นสมาชิก กบข. ไม่ได้สวัสดิการค่ารักษาพยาบาลเป็นคนละระบบกับของราชการ เพราะใช้ระบบประกันสังคม เมื่อเกษียณอายุราชการ สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลไม่มี ต้องจ่ายเอง บำนาญไม่มีอาศัยเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพียงอย่างเดียว ถึงแม้ว่าเงินเดือนเริ่มต้นมากกว่าข้าราชการ 1.5 เท่าก็จริง แต่ถ้าไม่เก็บออมวันนี้ อีก 35 ปีเกษียณอายุราชการ (ถ้าเริ่มทำงานอายุ 25 ปี) เดือดร้อนแน่ ถ้าไม่มีสมบัติติดตัวมาก่อน

สิ่งที่ต้องเผชิญยามเกษียณอายุราชการในอีก 35 ปีข้างหน้า

1. รายได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายยังคงมีอยู่ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอาหารบำรุงสุขภาพของผู้สูงอายุ ภาษีสังคม (งานแต่งงาน งานศพ) นอกจากนี้ ปัจจุบันการแพทย์ก้าวหน้า คนอายุยืนขึ้น คนที่ผ่านอายุ 60 ปีมาแล้ว โดยเฉลี่ยจะมีอายุถึง 80 ปีโดยประมาณ 20 ปีที่จะต้องมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ เป็นเรื่องที่ต้องเตรียมตัวเตรียมใจตั้งแต่เนิ่นๆ
2. ผู้สูงวัยน้อยคนที่จะไม่เป็นโรคอะไรเลย สถิติที่เขาสำรวจมาแล้วพบว่า ร้อยละ 42.66 จะมีโรคหัวใจ และหลอดเลือด ร้อยละ 24.34 เป็นโรคเกี่ยวกับฮอร์โมน เช่น เบาหวาน ฯลฯ อีกร้อยละ 20.85 เป็นโรคเกี่ยวกับกระดูก กล้ามเนื้อ เอ็น ที่สำคัญคือเป็นพนักงานเกษียณแล้วต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง
3. มีคนดูแลน้อยลง สถาบันวิจัยประชากรและสังคม (2549) สำรวจไว้ พบว่า เมื่อปี 2543 คนไทยมีจำนวนคนในวัยทำงาน (อายุ 19-59) ต่อผู้สูงอายุในอัตราส่วน 7:1 หมายความว่า ผู้สูงอายุ 1 คน มีลูกหลานญาติ ในวัยทำงานอยู่ 7 คน แต่ไม่ได้หมายความว่า 7 คน จะมาดูแลเพียงแค่นั้น ใน พ.ศ. 2578 อัตราส่วนจะเป็น 2.4 ต่อ 1 เพราะอัตราการเกิดน้อยลง แต่คนอายุยืนขึ้น ภาวะเศรษฐกิจจะทำให้คนไทยมีลูกน้อยลง ผู้หญิงแต่งงานช้าลง เป็นโสดมากขึ้นเพราะสตรีปัจจุบันมีการศึกษาสูง รับผิดชอบตัวเองได้

การออมอย่างเป็นระบบจะทำให้มีเงินเก็บเพื่อใช้ยามเกษียณตามสถานะของตน

การออมอย่างเป็นระบบก็คือ การออมแบบบังคับ เช่น ออมหุ้นรายเดือนโดยหักจากเงินเดือน ฝากประจำรายเดือน การออมประเภทที่ถอนไม่ได้ หรือถอนได้ยากและเสียประโยชน์ ทำให้เกิดความเสียดาย

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 3 เดือนเมษายน 2553

ตัวอย่างที่สมาชิกใหม่ทำได้ทันทีก็คือ ออมโดยการซื้อหุ้นสหกรณ์ และเพิ่มอัตราการออมทุกปี ไม่ต้องมาก เพียงเดือนละ 30 บาท (วันละ 1 บาท) ออมติดต่อกัน 35 ปี โดยไม่นำเงินปันผลมาใช้เลย (ได้มาทำอะไรก็ซื้อหุ้นหมด ทบตันไปเรื่อยๆ) ถ้าท่านออมเดือนละ 1,200 บาท ในเดือนแรก (มีนาคม 2553) ปีต่อไปออมเพิ่มเป็นเดือนละ 1,230 1,260 1,290 บาท จนถึงปีที่ 35 ท่านจะถูกหักเดือนละ 2,220.-บาท ซึ่งตอนนั้นเงินเดือนก็หลายหมื่นแล้ว ปีที่เกษียณท่านจะมีหุ้นสะสมถึง 2,241,538.-บาท ได้เงินปันผล (อัตราร้อยละ 6.25) 140,096.-บาท เฉลี่ยเดือนละ 11,674.-บาท เงินจำนวนนี้อย่างน้อยก็ช่วยสมทบกับเงินอื่นๆ ที่ท่านจะได้รับจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตัวอย่างที่ยกมานี้เขาทำโปรแกรมคำนวณไว้แล้ว อยู่ในเว็บของสหกรณ์หน้าแรก ลองเข้าไปดูครับ เมนูชื่อ

คำนวณเงินออมจากการสะสมหุ้น

การออมนั้นใช้ระยะเวลายาวนาน ถ้าสามารถทำได้จนเป็นความเคยชิน ท่านจะไม่มีรู้สึกเป็นภาระเลย

ถ้าไม่เริ่มออมวันนี้...ลำบากแน่*

ศาสตราจารย์ ดร. เจริญศักดิ์ โธณฤทธิพิเชษฐ์ (6716)

ในอนาคตสังคมไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุ คาดว่าในปี 2553 จะมีคนที่อายุเกิน 60 ปี ร้อยละ 12 ในอีก 16 ปี ข้างหน้า หรือในปี พ.ศ. 2568 คนที่อายุเกิน 60 ปี จะเพิ่มเป็นร้อยละ 21.5 และเป็นร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2576 (24 ปี ข้างหน้า) ภาระการเลี้ยงดูและรักษาพยาบาลผู้สูงอายุจะเป็นภาระอันยิ่งใหญ่ในอนาคต ซึ่งอาจเป็นภาระของลูกหลานรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันคนโสดมากขึ้น ในขณะที่ครอบครัวที่มีลูก ก็มีกัน ครอบครัวละ 1-2 คนเท่านั้น ปัจจุบันคนอายุยืนยาวขึ้น อายุเฉลี่ยของผู้ชายไทยอยู่ที่ 71.8 ปี ผู้หญิง 80.6 ปี ภาระการเลี้ยงดู การรักษาพยาบาลผู้สูงวัยจะเป็นภาระอันหนักอึ้งของสังคม ดังนั้น **คนที่อยู่ในวัยทำงานขณะนี้ หากไม่รีบเก็บออมเสียตั้งแต่วันนี้ ในอนาคตอาจจะมีชีวิตที่ลำบาก**

นายยุทธนา ทัพเจริญ ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้สัมภาษณ์ ผ่านหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 16-19 เมษายน 2552 ว่า รถไฟไทย ต้องจ่ายบำนาญให้พนักงานรถไฟที่เกษียณอายุไปแล้ว 12,000 คน ต้องจ่ายบำนาญ ปีละ 2,700 ล้านบาท และในอนาคตจะมีพนักงานเกษียณอายุอีก 13,000 คน รวมเป็น 25,000 คน และถ้าแต่ละคนอายุเฉลี่ย คนละ 75 ปี คิดเป็นเงินบำนาญที่จะต้องจ่ายรวมเป็นเงินถึง 1.58 แสนล้านบาท ถ้าจะแก้ปัญหาดังกล่าว จะต้องหาเงินจำนวนถึง 52,000 ล้านบาท มาตั้งเป็นกองทุนในปัจจุบัน เพื่อนำดอกผลมาจ่ายบำนาญในอนาคต

ข้อมูลของอุตสาหกรรมรถยนต์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็เช่นกัน ระบบบำนาญที่ออกแบบมาเมื่อ 30 ปีที่แล้ว ที่ดูแลพนักงานตั้งเกิดจนตาย เริ่มใช้ไม่ได้แล้ว เพราะในขณะนั้นคนเกษียณที่อายุ 65 ปี และเฉลี่ยเสียชีวิตที่อายุ 66 ปีเท่านั้น แต่ในปัจจุบันบริษัทให้พนักงานเกษียณอายุเร็วขึ้น และพนักงานมีอายุยืนยาวขึ้น ภาระที่ต้องจ่ายเงินบำนาญกับค่ารักษาพยาบาลจึงเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล เฉพาะบริษัท จี. เอ็ม. บริษัทเดียว 15 ปีที่ผ่านมา จ่ายเงินบำนาญและค่ารักษาพยาบาลไป 103,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นเงินไทยเท่ากับ 3,675,000 ล้านบาท (1 เหรียญสหรัฐฯ เท่ากับ 35 บาท) เมื่อมีวิกฤตเศรษฐกิจ บริษัทจึงทำท่าจะล้มละลาย (นิตยสารไทม์ ฉบับวันที่ 15 ธันวาคม 2552 หน้า 23-27)

เมื่อพิจารณาข้อมูลข้างต้นแล้ว น่าตกใจ เพราะทั้งข้อมูลของประเทศที่พัฒนาแล้วและของไทยต่างบ่งชี้ว่า ค่าใช้จ่ายบำนาญและค่ารักษาพยาบาลของผู้สูงอายุจะเป็นภาระของสังคมอย่างมหาศาล ดังนั้น ในขณะที่เรายังมีเรี่ยวแรงทำงานกันอยู่ คงต้องยึดหลัก ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ทำงานและออกกำลังกายให้มาก แต่ควรบริโภคให้น้อยลง สุขภาพจะได้แข็งแรง

หากยังไม่ได้ออม หรือออมไว้น้อยเกินไป ในอนาคตคงจะต้องลำบากแน่

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 26 ฉบับที่ 4 เดือนพฤษภาคม 2552

ออม...อม...อม...*

ศาสตราจารย์ ดร. เจริญศักดิ์ โธณกุลพิเชษฐ์ (6716)

ประเทศไทยมีอัตราการออมของครอบครัวโดยเฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 13 ของรายได้ที่หักภาษีเงินได้แล้ว ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับในประเทศญี่ปุ่นที่มีการออมโดยเฉลี่ย ประมาณร้อยละ 18 ของรายได้ของครอบครัว การออมของคนในครอบครัว แสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง

รัฐบาลไทย มีนโยบายให้มีการออมภาคบังคับกับข้าราชการ ผ่านกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ร้อยละ 3 ของเงินได้ และลูกจ้างออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ร้อยละ 3 เช่นเดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้มีการออมในประเทศเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ พบว่า คนไทยกว่าร้อยละ 80 ไม่มีการออมเงินเป็นประจำ และในจำนวนนี้ กว่าครึ่ง ไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณ

เราโชคดีที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มีการออมเป็นประจำ โดยชำระค่าหุ้นรายเดือน อย่างต่ำร้อยละ 3 ของเงินได้ แต่สมาชิกส่วนหนึ่งได้ออมไว้มากกว่ากำหนด

นอกจากนี้ เรายังได้เก็บออมไว้ในรูปของเงินฝาก ในสหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคาร สถาบันการเงิน พันธบัตรรัฐบาล ประกันชีวิต ตั๋วเงิน และอื่นๆ และจากข้อมูล พบว่า การฝากเงินในธนาคารพาณิชย์ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 70 ของเงินออมในระบบทั้งหมด

ในสถานะแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ที่ลดลงโดยลำดับ การฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ เพราะดอกเบี้ยเงินฝากได้รับการยกเว้นภาษี ผลกำไรก็กลับมาสู่มวลสมาชิกในรูปของเงินปันผล ตามมูลค่าหุ้นของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งก็ได้รับการยกเว้นภาษีด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ สหกรณ์ฯ ยังมีเงินเฉลี่ยคืน สำหรับสมาชิกที่กู้เงินสหกรณ์ฯ เงินกำไรส่วนหนึ่งยังจัดสรรมาเป็นสวัสดิการแก่สมาชิก ทูนาสาธารณประโยชน์ ทูนาสำรอง และอื่นๆ

สหกรณ์ออมทรัพย์ จึงเป็นเสมือนสถาบันทางการเงิน ที่สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน การที่สมาชิกได้เก็บออมเงินกับสหกรณ์ฯ จึงเป็นการสร้างความมั่งคั่ง มั่นคงให้กับครอบครัวของสมาชิกและของประเทศชาติไทยของเราไปพร้อมกัน

แล้วครอบครัวของเราล่ะครับ ได้มีการเก็บออมไว้แล้วร้อยละเท่าไร

ลองไปคิดคำนวณกันดูเล่นๆ ก็ได้ครับ จะได้ทราบว่าครอบครัวของเรามีอัตราการออมน้อยกว่า มากกว่า หรืออยู่ที่ค่าเฉลี่ยของการออมของทั้งประเทศ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 26 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2552

หากอัตราการออมของครอบครัวเรา อยู่ที่ร้อยละ 13 ของรายได้ คือเท่ากับค่าเฉลี่ย หรือน้อยกว่า ร้อยละ 13 เราอาจจะต้องมาช่วยกันจตุรการค่าใช้จ่ายของครอบครัวทั้งหมด แยกเป็นรายคน เริ่มจากการตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไปก่อน แล้วตามด้วยการปรับลดค่าใช้จ่ายที่เป็นลึง เพียงเท่านี้ เราก็จะมีเงินเหลือไปเก็บออมได้เพิ่มขึ้น วิธีการนี้ไม่ยุ่งยากและสามารถทำได้เอง เพียงแต่เราต้องยอมลดความสะดวกสบายที่เคยชินลงไปบ้างเท่านั้นเอง

กรณีที่เราัดเข้มงวดจนเต็มที่แล้ว แต่ก็ยังไม่มีเงินเหลือออมเพิ่มได้ แถมยังติดลบ เป็นหนี้เป็นลึงอยู่ เราคงจะต้องมองหาลู่ทางในการเพิ่มรายรับ ในทางที่สุจริตและไม่กระทบต่อหน้าที่การงานที่รับผิดชอบอยู่ ซึ่งวิธีการหลังนี้ไม่่ง่ายเหมือนวิธีการแรกครับ

ขอให้ทุกครอบครัวประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจ และมีเงินออมเพิ่มมากขึ้นนะครับ

วางแผนทางการเงิน...เพื่อใคร*

พูนทรัพย์ บุญรำพรรณ (6451)

ดิฉันเคยวางแผนทางการเงินเอาไว้ว่าหากออมเงิน (ด้วยการซื้อหุ้น) เดือนละ 1,000 บาท เป็นเวลา 30 ปี เมื่อเกษียณอายุราชการแล้ว จะมีเงินหุ้นทั้งสิ้น 360,000 บาท และหากได้รับการปันผลร้อยละ 6 บาท/ปี ก็จะมีเงินปันผลปีละ 21,600 บาท หรือมีเงินใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 1,800 บาท บวกกับเงินบำนาญที่จะได้รับก็น่าจะเพียงพอต่อการดำรงชีวิตตอนแก่แล้ว แต่หลังจากได้อ่านบทความหลายๆ บทความของท่านอาจารย์ทวีวัฒน์ ทศน์วัฒน์ แล้ว ทำให้ได้แง่คิดว่า ตัวเองวางแผนการเงินได้ไม่รอบคอบพอ ทำให้เสียโอกาสดี ๆ ไป 10 ปี ปล่อยให้โอกาสที่เสียไปนั้น ก็คือการนำเงินปันผลของแต่ละปีออกมาใช้ ซึ่งก็เป็นการใช้จ่ายที่ไม่ค่อยมีความจำเป็นแก่ชีวิตมากนัก **หากเราไม่นำเงินปันผลออกมาใช้ แต่ออมกลับไปเป็นหุ้น จะทำให้เราได้รับเงินเพิ่มอีกมากมายแสนบาท** ดังนั้นดิฉันจึงขอเชิญชวนเพื่อนสมาชิกทุกท่าน นำเงินปันผลมาซื้อหุ้นเพิ่มกันเถอะคะ ดิฉันมีเหตุผลสนับสนุนเพิ่มเติมค่ะ

จากตัวเลขประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แสดงให้เห็นว่าในอีกประมาณ 20 ปี ข้างหน้า ประมาณการอายุขัยโดยเฉลี่ยของคนไทยจะสูงขึ้นอีก โดยชายไทยจะมีอายุ 75 ปี และหญิงไทยจะมีอายุถึง 80 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความก้าวหน้าทางด้านทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ได้ส่งผลให้คนไทยโดยเฉลี่ยมีอายุยืนยาวขึ้น นั่นหมายความว่า โดยความน่าจะเป็นแล้วคุณที่เป็นเพศชายจะมีอายุหลังเกษียณยาวนานถึง 15 ปี และคุณที่เป็นผู้หญิงจะมีอายุหลังเกษียณยาวนานถึง 20 ปี (ส่วนเพศอื่นยังไม่มียืนยัน) **คุณจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร ถ้าไม่มีการวางแผนการเงินเพื่อชีวิตหลังเกษียณ**

นอกจากแนวโน้มอายุขัยที่ยืนยาวขึ้นแล้ว ขนาดของครอบครัวก็เล็กลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตหลังเกษียณในช่วง 10-20 ปีข้างหน้าด้วยเช่นกัน คนรุ่นพ่อรุ่นแม่เรานั้น อาจอาศัยลูกๆ หลานๆ ช่วยเหลือเจือจุนได้ เพราะสังคมไทยแต่เดิมนั้นอาศัยอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ แต่ในปัจจุบันสังคมไทยมีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปเป็นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และแต่ละครอบครัวก็มีลูกน้อยลง การจะพึ่งพาลูกหลานเหมือนในอดีตจึงเป็นสิ่งที่คาดหวังได้ยาก

ดิฉันยังมีเวลาเหลือในชีวิตราชการอีก 20 ปี จึงคิดที่จะวางแผนทางการเงินใหม่ โดยซื้อหุ้นเพิ่มและจะไม่นำเงินปันผลออกมาใช้ จะเขียนคำร้องให้สหกรณ์นำเงินปันผลซื้อหุ้นให้โดยอัตโนมัติ เมื่อดิฉันเกษียณอายุราชการแล้ว คาดหวังว่าจะมีรายได้จากเงินปันผลเฉลี่ยเดือนละ 10,000 บาท ดิฉันมองเห็นตัวเองในอีก 20 ปี ข้างหน้า นอกจากจะมีชีวิตอยู่โดยไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานแล้ว ดิฉันยังมีโอกาสให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหลานและสังคมได้อีกด้วย

เราหันมาใส่ใจกับตัวเองกันดีกว่า เตรียมความพร้อมให้ตัวเองมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ด้วยการวางแผนทางการเงิน ไม่ใช่เพื่อใคร แต่เพื่อตัวเราเองและคนที่เรารักค่ะ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 21 ฉบับที่ 8 เดือนกันยายน 2547

ถูกบังคับให้ออม*

พูนทรัพย์ บุญราชมรรณ (6451)

การที่คนเราจะตั้งใจเพื่อออมนั้น คงมีน้อยคนนักที่จะชนะใจตนเองได้ เพราะมนุษย์เงินเดือนอย่างพวกเรา แค่พยายามให้รายรับเท่ากับรายจ่ายก็ยากแสนยากเต็มทน ยิ่งในสมัยนี้มีสิ่งยั่วยวน เช่น ตลาดนัดในเกษตร (เกือบทุกวัน) เทคโนโลยีที่ทันสมัยจนตามเกือบไม่ทันอย่างโทรศัพท์มือถือ (กลัวเพื่อนล้อว่าเชย) ค่าน้ำมันที่พุ่งสูงขึ้นๆ รวมทั้งค่าครองชีพอื่นๆ อีกมากมาย แล้วอย่างนี้จะมีเงินเหลือเพื่อออมได้อย่างไร

แต่เรายังโชคดีที่ได้มีโอกาสเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพราะต้องออมด้วยการถูกบังคับ โดยหักเงินเดือนของเราเป็นทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ **และก็มีคนจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียวที่เมื่อเกษียณอายุแล้วจะมีทุนเรือนหุ้นเท่ากับการถูกหักเงินเดือน แต่ก็ยังมีคนอีกจำนวนหนึ่งที่เข้าใจในหลักการ महत्ศรยของเงินปันผลทบต้น** ด้วยการที่จะไม่นำเงินปันผลที่ได้รับในแต่ละปีออกมาใช้ แต่กลับใช้ให้เงินปันผลในแต่ละปีนั้นไปทำงานให้เรา นำเงินปันผลนั้นไปซื้อหุ้นสมทบทุกปีๆ เงินที่เราใช้ให้ไปทำงานนี้มันจะกลับมาช่วยเราได้ ในยามที่เราเดือดร้อนหรือเมื่อเราเกษียณอายุ

ถ้าเราถูกบังคับให้ออมเงินตั้งแต่เริ่มทำงานจนเกษียณเดือนละไม่เท่ากัน ที่อัตราดอกเบี้ยเท่ากันเพื่อให้มีเงินใช้หลังเกษียณไปจนตลอดชีวิต 18 ปี (อายุเฉลี่ยของคนไทยคือ 78 ปี) เงินที่เราจะมีใช้ (ตอนเกษียณ) แต่ละเดือนจะไม่เท่ากัน เช่น น้องปูเริ่มออมเงินตั้งแต่อายุ 25 ปี ออมเดือนละ 100 บาท ออมไปเรื่อยๆจนถึงอายุ 60 ปี โดยไม่นำเงินปันผลมาใช้ ได้ปันผลทบต้นปีละ 5% เมื่อเกษียณจะมีเงินใช้เดือนละ 955 บาท แต่ถ้าหากออมเดือนละ 1,000 บาท เมื่อเกษียณจะมีเงินใช้เดือนละ 9,549 บาท เชียวค่ะ

จำนวนเงินที่สามารถใช้ได้หลังเกษียณ 18 ปี บาท/เดือน						
จำนวนเงินออมในช่วงทำงาน (บาท/เดือน)	อัตราเงินปันผลที่ได้รับ (% ต่อปี)					
	5%	6%	7%	8%	9%	10%
100	955	1,322	1,843	2,585	3,643	5,159
500	4,755	6,612	9,217	12,925	18,218	25,797
1,000	9,549	13,224	18,434	25,849	36,436	51,595

เห็นหรือยังคะว่านี่ขนาดถูกบังคับให้ออม เรายังมองเห็นอนาคตที่สดใสอยู่ข้างหน้า แต่ถ้าจะให้ชีวิตสดใสด้วย สุขสบายด้วยละก็ **อย่าให้เขาบังคับให้เราออมชิคะ เรามากำหนดการออมด้วยตัวของเราเอง ออมให้มากกว่าที่เขาบังคับ ชีวิตของเรา เรากำหนดเองได้** ขอเป็นกำลังใจให้ค่ะ

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2549

กัทรอบอบเบินออม*

พูนทรัพย์ บุญรำพรรณ (6451)

ความสามารถในการออมของแต่ละคนแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับอุปนิสัย โลกทัศน์ วินัย วัลย์ทัศน์ ความเฉลียว (โดยไม่จำเป็นต้องฉลาด) ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการออมได้มีอยู่อย่างเดียวคือ **“การกินอยู่ต่ำกว่าฐานะ”** ของตนเอง ไม่ว่าเราจะมีเงินมากมหาศาลหรือน้อยเพียงใด เงินออมหรือเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากเรากินอยู่เกินกว่าฐานะของตนเอง

อย่างไรก็ตาม ชาวร้ายสำหรับผู้ **“กินอยู่ต่ำกว่าฐานะ”** ยังมีอุปสรรคหรือศัตรูตัวร้ายของเงินออม ที่เราควรทำความรู้จักกับมันไว้ เพื่อเตรียมรับมือกับมันเสียก่อนคือ

ศัตรูตัวแรก ได้แก่ สิ่งไม่คาดฝันอันเกิดขึ้นอย่างฉุกเฉิน เช่น ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุในครัวเรือน ไฟไหม้ รถชน และเรื่องต่างๆ ทั้งหลายที่อยู่นอกเหนือแผนการใช้จ่าย วิธีที่จะลดอันตรายจากศัตรูตัวนี้ก็คือ รักษาสุขภาพให้ดี ระวังระวัง รอบคอบ การประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ เพราะเมื่อเราได้ใช้ชีวิตโดยไม่ประมาทหรือทำประกันแล้ว เงินออมจะไม่ถูกนำไปใช้ในเรื่องไม่คาดฝันเหล่านี้ เงินออมก็จะอยู่รอดปลอดภัย

ศัตรูตัวที่สอง ได้แก่ เงินเฟ้อ ซึ่งเป็นตัวบั่นทอนค่าของเงิน เช่น ปีที่แล้วกางเกงตัวละ 100 บาท ถ้าอัตราเงินเฟ้อ 5% พอปีหน้าจะซื้อกางเกงตัวเดิมด้วยเงิน 100 บาทไม่ได้แล้ว เพราะขึ้นราคาไปเป็นตัวละ 105 บาท เสียแล้ว ศัตรูตัวนี้กำจัดไม่ได้เพราะเกิดขึ้นจากระบบการเงินไม่ใช่เกิดจากผู้ออม แต่เราสามารถเอาชนะได้ด้วย การลงทุนในอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าอัตราเงินเฟ้อ

ศัตรูตัวที่สาม ได้แก่ ความไม่มีวินัยในการออม ศัตรูตัวนี้ต่างไปจากเงินเฟ้อตรงที่เกิดขึ้นจากตัวเราเอง เป็นศัตรูที่เรากำจัดได้แต่กำจัดยาก เพราะส่วนใหญ่จะถูกปลุกฝังมาเป็นนิสัย ขอบปลัดวันประกันพรุ่ง ไม่สามารถบังคับตัวเองให้ทำตามแผนได้ เป็นตัวร้ายที่จะทำให้ไปไม่ถึงเป้าหมายการออม

ศัตรูตัวที่สี่ ได้แก่ ความโลภ อยากได้ผลตอบแทนจากเงินออมเสียจนตามีดมัว ละเลยความจริงที่ว่าผลตอบแทนมากก็เสี่ยงมาก ผลตอบแทนน้อยก็เสี่ยงน้อย ความโลภตัวนี้ถือเป็นศัตรูตัวร้ายที่สุดก็ว่าได้ เพราะเป็นสาเหตุใหญ่ประการหนึ่งที่ทำให้วินัยในการออมเสียไป บางคนโลภมากอยากได้ผลตอบแทนสูงๆ ไปลงทุนในสิ่งที่มีความเสี่ยงสูงจนหมด โดยไม่คิดว่าตัวเองจะรับความเสี่ยงเหล่านั้นได้เท่าไร เหมือนคนเล่นการพนัน พอเล่นได้ก็ติดใจ ทุ่มเงินเล่นไปเรื่อยๆ มารู้สึกตัวอีกที (ไฟสวยจ้งตั้งค์หมดจ้อย) เจ้ามือเอาไปจนหมด หมดทั้งเงินเดือนและเงินออม ต้องกลับมาเริ่มต้นออมแบบนับหนึ่งใหม่

เราจะเห็นได้ว่า การมีเงินออมนั้นเป็นเรื่องยาก แต่การดูแลรักษาเงินออมให้คงอยู่โดยไม่ถูกศัตรูงานไปเสียก่อนเป็นเรื่องยากกว่ามากมายนัก

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 3 เดือนเมษายน 2549

วิสัยทางการเงินและการออม : ทางออกของปัญหาการเงินระดับบุคคล*

พศ.ดร.สังสรรค์ ปิติปัญญา (6390)

หากแบ่งคนตามสถานการณ์ทางการเงินที่เป็นอยู่ อาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีรายได้ น้อยกว่ารายจ่าย กลุ่มที่มีรายได้พอๆ กับรายจ่าย และ กลุ่มที่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นที่ชัดเจนว่าคนในกลุ่มที่ 1 มีปัญหาทางการเงินในปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าปัญหาดังกล่าวจะยิ่งรุนแรงขึ้นในอนาคต ส่วนคนในกลุ่มที่ 2 โดยภาพรวมแล้วอาจกล่าวได้ว่าไม่มีปัญหาทางการเงินในปัจจุบัน แต่น่าจะมีปัญหาในอนาคตเมื่อเกษียณอายุหรือไม่ มีรายได้แล้ว ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยเมื่อระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น สำหรับกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีเงินเหลือ โดยภาพรวมแล้วไม่มีปัญหาทางการเงินในปัจจุบัน ยิ่งกว่านั้นถ้ามีเงินออมมากพอจะไม่มีปัญหาในการดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุด้วย เนื่องจากเงินออมที่มีอยู่จะเป็นเครื่องจักรในการผลิตรายได้ ทำให้คนกลุ่มนี้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่มีปัญหาทางการเงิน

เมื่อพิจารณาคณะทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีจุดที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนคือ “การออม” จึงควรอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้ทุกคนออมเงินอย่างสม่ำเสมอเพื่อความมั่นคงทางรายได้และความสุขในอนาคต อย่างไรก็ตาม มักมีคำถามอยู่เสมอ โดยเฉพาะจากกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยว่าจะออมได้อย่างไร ในเมื่อทุกวันนี้รายได้ที่มียังไม่พอกับรายจ่ายเลย? สำหรับคำถามนี้ได้รับการพิสูจน์อย่างกว้างขวางแล้วว่าไม่มีทางออก เช่นคนในประเทศบังคลาเทศ โดยเฉพาะกลุ่มแม่บ้านในชนบทซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มคนที่ยากจนที่สุดในประเทศ (หรืออาจกล่าวได้ว่ายากจนที่สุดในโลก) ไม่มีรายได้ มีเพียงอาหารพอรับประทานเท่านั้น ยังสามารถร่วมมือกันออมและสร้างธนาคารประชาชนของประเทศ (กรามินแบงก์) ได้ และธนาคารนี้เพิ่งได้รับรางวัลโนเบลไปเมื่อเร็วๆ นี้ หรือตัวอย่างในเมืองไทยคนในชุมชนแออัดที่ห้วยขวางก็สามารถออมเงินรวมกันในรูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จนมีเงินทุนเป็นร้อยๆ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การที่จะทำเช่นนั้นได้ต้องมี**การปรับปรุงวินัยทางการเงินของคนให้ดีขึ้นก่อน** ทั้งนี้คนที่มียินัยทางการเงินจะใช้เงินอย่างมีเหตุมีผล ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ใช่เงินมากกว่าที่ตนเองทำมาหาได้ และที่สำคัญมีการจัดสรรเงินเป็นเงินออมสำหรับอนาคตด้วย

การสร้างวินัยทางการเงินนั้นมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับ “การจัดการความอยาก” หรือที่บางท่านเรียกว่า “**การจัดการใจ**” ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบ แต่ในที่นี้ขอเสนอให้เริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการบริหารการเงิน จากที่เคยมองว่า **เงินออม = รายได้ - รายจ่าย** เป็น **รายจ่าย = รายได้ - เงินออม** ทั้งนี้เนื่องจากกรณีแรก “เงินออม” คือเงินที่เหลือจากการเอารายได้ไปใช้จ่ายใช้สอยแล้ว ถ้าไม่พอจ่ายก็จะไม่มีการออมเกิดขึ้น ในขณะที่กรณีหลังมีความหมายว่าเมื่อมีรายได้แล้วจะต้องกันรายได้อส่วนหนึ่งเป็นเงินออมก่อน ที่เหลือจึงจะไปใช้จ่ายใช้สอย ซึ่งจะทำให้เกิดการออมขึ้นอย่างแน่นอนและต่อเนื่อง

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2551

นอกจากเปลี่ยนวิธีคิดในการบริหารการเงินแล้ว เงินออมสามารถเพิ่มขึ้นจากการลดรายจ่ายลง ทั้งนี้ในความเป็นจริงแล้วรายจ่ายบางรายการอาจมากเกินไปกว่าความจำเป็น สามารถลดลงได้ อย่างไรก็ตามคนทั่วไปมักไม่ทราบว่ารายจ่ายรายการใดตนเองมากเกินไป ทั้งนี้เนื่องจากไม่เคยมีการบันทึกรายจ่ายได้รายจ่าย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการจัดทำ **“บัญชีรายได้รายจ่ายส่วนตัวหรือบัญชีครัวเรือน”** ขึ้น แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ถ้าพบว่ารายจ่ายรายการใดบ้างเกินความจำเป็น ก็ควรตัดลงให้เหลือเท่าที่จำเป็น ซึ่งเงินส่วนนี้ก็จะกลายเป็นเงินเหลือหรือเงินออมที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว การเพิ่มขึ้นของเงินออมอาจทำได้โดยการเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี อย่างไรก็ตามวิธีการที่เลือกทำควรเป็นวิธีที่เหมาะสมกับแต่ละคน คือต้องเป็นเรื่องที่ตนเองมีความถนัด ไม่ใช่เงินทุนมากนัก และที่สำคัญต้องไม่ทำให้งานประจำที่ทำอยู่เกิดความเสียหาย หากผู้ใดสามารถปฏิบัติได้ตามที่กล่าวมาแล้วได้ ก็น่าเชื่อได้ว่าจะสามารถออมเงินเพื่ออนาคตได้ไม่ยากนัก

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการออมในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เลวร้ายในปัจจุบัน สอ.มก. ควรเร่งผลักดันให้สมาชิกตระลึกถึงความสำคัญของการออม และใช้วิกฤตในขณะนี้ให้เป็นโอกาสในการสร้างวินัยทางการเงินให้เกิดขึ้นในหมู่สมาชิก ทั้งนี้อาจมีการส่งเสริมให้สมาชิกทำบัญชีส่วนตัว/ครัวเรือน และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการการเงิน ยิ่งกว่านั้นการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมแก่สมาชิกก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ สอ.มก. ต้องเร่งดำเนินการด้วยเช่นกัน ... **การออมเป็นไปได้เสมอครับ** สวัสดิ์

วางแผนออมดี รวยก่อน สบายกว่า*

ยุพิน กวพศ์สุภัทร (6617)

การปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวสหกรณ์ออมทรัพย์ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา รายละเอียดเนื้อหาข่าวมีสาระน่าสนใจ ทำให้ดิฉันในฐานะสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ อ่าน และติดตามข่าวมาตลอด ต้องขอชื่นชมผู้จัดทำและผู้มีส่วนร่วมทุกท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

ดิฉันเข้าใจว่ากรรมการ และสมาชิกหลายท่านพยายามเขียนบทความ สาระต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ และให้ข้อคิดกับเพื่อนสมาชิก และผู้สนใจทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องของการออม ไม่ว่าจะเป็นออมก่อนรวยก่อน สบายกว่า ออมเพื่ออนาคต ใช้เงินลงทุนในภาวะดอกเบี้ยต่ำ ใช้เงินทำงาน ฯลฯ ซึ่งเป็นบทความที่ให้ข้อคิดที่ดี น่าสนใจ และสมควรอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการออม เพื่ออนาคต แต่แต่ละคนอาจจะมีแนวทางการออมที่ไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดทั้งสิ้น ก็ต้องเริ่มที่การวางแผนที่ดีก่อน จึงจะประสบความสำเร็จ เลยอยากแลกเปลี่ยนประสบการณ์การออมของดิฉัน เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนสมาชิกบ้าง ความคิด บุคลิกนิสัยของดิฉันอาจจะแตกต่างจากหลายท่าน บวกกับสิ่งที่ได้รับสอนสั่งมา จึงมีแนวปฏิบัติสำหรับตนเอง และเข้าใจว่าตัวเองรวยแล้ว ดังนี้

1. การไม่มีหนี้ ก็ถือว่ารวยแล้ว อย่างน้อยก็เหลือเงินเดือนเต็มๆ ไว้เป็นรายจ่าย และเงินออมได้ ดังนั้นหากไม่จำเป็นที่สุดก็อย่าพยายามเป็นหนี้
2. ตั้งแต่เริ่มต้นทำงาน ดิฉัน มักได้ยินเพื่อนฝูงพูดว่า เงินเดือนแรก / เงินปันผลออก (รวมแม้กระทั่งเงินกู้) ต้องฉลอง ต้องไปเที่ยว ซื้อเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง เพอร์นิเจอร์ แต่ดิฉันคิดว่า **ต้องออม** เก็บไว้ก่อน
3. ดิฉันมักได้ยินว่า วันเกิดของเรา ให้รางวัลกับชีวิต ซื้ออะไรก็ได้ที่ตนเองอยากได้ แต่ดิฉันคิดว่าเงินอยู่กับเราเป็นของเรา มันก็เป็นของเรา ซื้อให้ตัวเองเมื่อไรก็ได้
4. วางแผน ตั้งเป้าหมายการออม ดิฉันมักวางเป้าหมายของเงินออม โดยเริ่มตั้งเป้าวงเงินน้อยๆ ก่อน เช่น ขอมีเงินแค่ 10,000 บาท ก็พยายามสะสม เมื่อครบก็ขยับเป้าหมายเป็น 20,000 บาท, 50,000 บาท, 100,000 บาท ตั้งเป้าแล้วพยายามทำให้ได้ตามเป้าหมาย อย่าลืมนัดเป้าหมายระยะเวลาด้วย ดิฉันไม่อยากจะบอกว่าในแต่ละเป้าถ้าทำได้จะมีแรงจูงใจให้ขยับเป้าหมายต่อไปเรื่อยๆ ได้สำเร็จ ที่สุดเมื่อเปิดบัญชีทุกวัน เห็นตัวเลขแล้วมีความสุข
5. แรกเริ่มของการวางแผนการออม ดิฉัน คำนึงถึงเพียงวงเงินตามเป้าหมายที่กำหนด โดยไม่ได้คำนึงถึงผลที่ได้ เช่น ดอกเบี้ยเงินออม เพราะดูเหมือนจะน้อยนิด แต่อยากจะบอกว่า เมื่อวงเงินตามเป้าหมายเติบโตแล้ว สิ่งก็ตามมา ผลที่ได้จากดอกเบี้ย จนเกือบจะบอกได้ว่า ณ เวลานั้นเงินต้นเป้าหมายของคุณเป็น **แรงงานทำงานหาเงิน** ให้คุณได้ดีในภายหลังที่สุด คุณก็มาวางแผนใช้เงินต้นทำงานหาเงินได้ โดยเลือกลงทุนออมกับสถาบันการเงินที่ค่าผลตอบแทนดี และอย่าลืม High risk high expect return
6. การใช้จ่าย หากยังไม่ได้มีเงินออมพอสมควร ควรเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ เช่น ขึ้นรถเมล์ ซื้อรถ (เพื่อขับมาเอง) สร้างหนี้สิน ดอกเบี้ยต้องจ่าย ค่าน้ำมันรถยนต์ ค่าซ่อมบำรุงรักษารถยนต์ ที่ส่งผล

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 22 ฉบับที่ 4 เดือนพฤษภาคม 2548

ให้วงเงินตามเป้าหมายคุณเดบิตโต้ซ่า หรือยาก อย่าลืมต้นทุน (ดอกเบี้ย) ของการใช้เงินจากเงินกู้ก่อนตัดสินใจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าทันสมัย รายการที่อยากได้ จำเป็น จำเป็นที่สุด ทุกครั้ง (ยกเว้นคนที่สามารถหารายได้เก่ง ใช้เก่งได้) เพราะจะเป็นตัวทำลายเป้าหมายการออมของคุณ

ทั้งหมด เป็นเพียงประสบการณ์ การวางแผนของดิฉันที่อาจจะเป็นประโยชน์ บางคนอาจจะมีภาระอยู่มาก และบอกว่าคงไม่สามารถทำได้ แต่ดิฉันเชื่อว่าการวางแผนที่ดี การคิดให้รอบคอบก่อนการใช้จ่ายก็จะทำให้การวางแผนการออมประสบความสำเร็จได้ อย่าลืมว่าเงินออมเพื่ออนาคตมีเป้าหมาย เพื่อลดความเสี่ยง (ต่อมูลค่าเงินในอนาคตที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ ที่คุณจะมีค่าเงินลดลง และเพิ่มความสบายให้คุณใช้ชีวิตหลังเกษียณได้อย่างไม่ต้องกังวล) ดิฉันรับราชการมากกว่า 19 ปี และวางแผนการออมเบื้องต้นมาตลอด ณ เวลานี้เงินออมตามเป้าหมายทำงานหาเงินเพิ่มให้ดิฉันแล้ว (เดือนละ 5,000 บาทที่ได้จากผลตอบแทนหุ้นสหกรณ์) และหวังว่าเพื่อนสมาชิกคงจะใช้เงินหาเงินเพิ่มให้ได้ด้วยค่ะ

ดิฉันต้องขอภัยหากประสบการณ์ของดิฉันอาจขัดแย้งกับการซื้อความสุข และคงขอจบลงด้วย คติพจน์ทุกรูปแบบของเงินที่หามาได้ และที่เกี่ยวข้องกับเงินที่น่าสนใจ

“Money is a good servant but it is a bad master”

“มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบหาก
อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
มีเงินใช้ให้พอพอพอพอ
อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน”

“ไว้รักษานอง่าพอพร
บุญมีดวงมากได้เงินทอง
ความร่ำรวยหากอกันได้
โลกนี้ก็ไม่มิดนจน”

อิทธิฤทธิ์ขอบ...การทบต้นด้วย...เงินปันผล*

ทวีวัฒน์ ทักทวัฒน์ (2210)

ไอน์สไตน์ (Albert Einstein) นักวิทยาศาสตร์ ผู้ค้นพบระเบิดปรมาณู เคยตอบคำถามไว้ว่าสิ่งที่อัศจรรย์ที่สุดสิ่งหนึ่งในศตวรรษที่ 20 คือ การทบต้นของดอกเบี้ย ซึ่งก็คือ การใช้ “ดอกเบี้ย” ไป “ทำงาน” ทำให้ได้ “ดอกเบี้ยของดอกเบี้ย” ซึ่งพบว่ามากกว่าที่คิดมาก (นำชัย เตชะรัตนะวีโรจน์ และคณะ 2546, อยากกรวยต้องรู้ เล่ม 1)

การเอา “ปันผล” ที่ได้จากการออมหุ้นเดือนละ 500 บาท ไป “ทบต้น” เป็นเวลาติดต่อกัน 10, 20 และ 30 ปี โดยมีอัตราปันผลระหว่าง 2-10% ผลลัพธ์ที่ได้ของมันเป็นไปตามตารางข้างล่างนี้ ครับ

อัตราปันผล (%)	ปีที่ออม (ปี)					
	10		20		30	
	เงินต้นออม (บาท)	เงินปันผล (บาท)	เงินต้นออม (บาท)	เงินปันผล (บาท)	เงินต้นออม (บาท)	เงินปันผล (บาท)
2	60,000	6,410	120,000	27,364	180,000	66,045
4	60,000	13,597	120,000	62,540	180,000	163,800
6	60,000	21,655	120,000	107,887	180,000	309,765
8	60,000	30,686	120,000	166,470	180,000	529,150
10	60,000	40,840	120,000	242,264	180,000	860,425

หากนำเงินปันผลที่ได้ในแต่ละปีไปใช้หมด เงินที่เราเก็บออมไว้ไม่ว่าจะนาน 10, 20 หรือ 30 ปี ก็จะได้แค่ 60,000, 120,000 หรือ 180,000 บาทตามลำดับเท่านั้น แต่ถ้าหากนำปันผลที่ได้ทั้งหมดไป “ทบต้น” ผลที่เกิดขึ้นจะมีความแตกต่างอย่างมหาศาล ยอดเงินรวม (เงินต้นออม+เงินปันผล) จะยิ่งมากขึ้นตามระยะเวลาและอัตราปันผลดังตารางข้างบน ซึ่งหากแสดงความสัมพันธ์เป็นจำนวนเท่าจะได้นี้

เวลาออมที่เพิ่มขึ้น (เท่า)	ยอดเงินรวมที่เพิ่มขึ้น (เท่า) ตามอัตราเงินปันผล				
	2%	4%	6%	8%	10%
2 (2x10 ปี)	2.20	2.50	2.80	3.16	3.60
3 (3x10 ปี)	3.70	4.70	6.00	7.82	10.32

จากตารางพบว่า ยอดเงินรวมที่ได้จะเพิ่มเป็นจำนวนเท่าที่สูงกว่าระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นเสมอ ซึ่งจะเห็นความแตกต่างอย่างยิ่งเมื่ออัตราเงินปันผลเพิ่มขึ้น ในทำนองเดียวกันจะพบว่าเงินปันผลที่ได้ (ในตารางแรก) จะมากกว่าจำนวนเท่าของอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 21 ฉบับที่ 9 เดือนตุลาคม 2547

เงินปันผล หากนำไป **“ทบต้น”** จะเพิ่มพูนอิทธิฤทธิ์ของต้นเงินออมให้มากขึ้นดังตัวเลขที่แสดงไว้ หากนำไปใช้หมด **อัตราเงินเฟ้อ** จะทำให้มูลค่าของเงินต้นที่สูญุดสำหรับออมไว้หลายสิบปีมีค่าลดลง

ปีนี้ **“เงินปันผล”** ซึ่งเป็นเงินในอนาคต บางท่านอาจจะมีแผนใช้หมดแล้ว (ตามแรงกระตุ้นจากสื่อ?) แต่ในปีต่อๆ ไปขอให้พยายาม **“เจียด”** มา **“ทบต้น”** บ้าง

จะได้มีโอกาสเจอปาฏิหาริย์ของ **“ปันผลทบต้น”** เหมือนคนอื่นๆ บ้างไงครับ

มีเงินเหลือวันละหนึ่งบาท... ลงทุนอะไรดี?*

ทวีวัฒน์ ทักมวัฒน์ (2210)

นำชัย เตชระรัตนวิโรจน์และคณะ (อยากรวยต้องรู้ เล่ม 1, 2546) เขียนไว้ว่า การวางแผนการเงิน คือ การที่รู้จักวางแผนในเรื่องการเงินอย่างเหมาะสม ซึ่งเชื่อมโยงทั้งรายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ภาษี การจัดการหนี้ และการจัดการความเสี่ยง

ในภาวะที่ของทุกอย่างแพงขึ้น วางแผนทางการเงินอย่างไร? ถึงจะมีเงินเหลือวันละบาท

มีเงินเหลือวันละบาท หมายความว่าเดือนหนึ่งจะมีเงินเหลือ 30 บาท สำหรับคนทุกๆ ไปนั้น **ช่องทาง การลงทุน** ด้วยเงินที่เหลือเดือนละ 30 บาท แล้วได้ผลตอบแทนพอสมควรโดยไม่วุ่นวายนัก ดูจะยุ่งยากไม่น้อย แต่สำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ทุกคนสามารถนำเงินที่เหลือดังกล่าวมา “ลงทุน” ในรูปของการเพิ่มหุ้นได้ ทุกเดือน

หากเงินปันผลอยู่ที่ 5.5% เงินเหลือวันละบาทสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำไม่น้อย ดังตารางข้างล่างนี้

หน่วย : บาท

สิ้นปีที่	ยอดเงินต้นลงทุนสะสม	เงินต้น + ปันผลทบต้น	ปันผลสะสม
1	360	371	11
5	1,800	2,069	269
10	3,600	4,773	1,173
15	5,400	8,307	2,907
20	7,200	12,927	5,727
25	9,000	18,964	9,964
30	10,800	26,854	16,054
35	12,600	37,166	24,566

ไม่น่าเชื่อนะครับ เงินเหลือวันละบาทนำไป “ลงทุน” ในหุ้น สอ.มก. ทุกเดือน ผ่านไป 35 ปี จะได้ยอดเงินรวมทั้งสิ้น 37,166 บาท โดยเป็นยอดเงินต้น 12,600 บาท และเป็นเงินส่วนเพิ่ม 24,566 บาท ที่เป็นเช่นนี้ได้มีเงื่อนไขนะครับคือ เงินปันผลที่ สอ.มก. จ่ายให้ทุกปีต้อง “ลงทุน” เพิ่มเข้าไปทุกปีเช่นกัน

วางแผนใช้จ่ายเงินให้มีเหลือวันละบาท ทุกปลายเดือนนำ 30 บาท นั้นมาลงทุนในหุ้น สอ.มก. จะได้ผลตอบแทนตามตารางข้างบน หากสามารถมีเงินเหลือมากขึ้นเป็น 3 บาทและนำมาลงทุนดังกล่าว ผ่านไป 35 ปี จะมีเงินเป็นแสนได้เหมือนกัน ($37,166 \times 3 = 111,498$ บาท)

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 22 ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2548

เงินเหลือวันละบาท “ทำงาน” ให้เจ้าของได้ไม่น้อย หากใช้ให้เป็น

ในภาวะน้ำมันแพง สินค้าและของใช้จำเป็นราคาขึ้นราคา ขณะที่รายรับอีก 3-4 เดือนถึงจะได้เพิ่ม การวางแผนใช้เงินให้มีเหลือไม่ใช่เรื่องง่าย การทำบัญชีครัวเรือน ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก อด ละ เลิก รายจ่ายเกินจำเป็น (เหล้า บุหรี่ หวย พนันบอล ฯลฯ) อย่างชุมชนบ้านสามขา อ.แม่ทะ จังหวัดลำปาง (ข่าว สอ.มก. มิ.ย. 48) เป็นหนทางที่พอจะบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้าได้ แต่ **ต้องทำด้วยสัจจะ และความมุ่งมั่น ถึงจะทำให้มีเงินเหลืออย่างน้อยวันละหนึ่งบาททุกวัน** เป็นเงินที่ “ออมได้” เพื่อนำไป “ลงทุน” ให้งอกเงยขึ้น

ทำได้ไหมครับ?

หุ้นที่เก็บออม...ແບ່ງออกมาใช้บ้างได้ไหม?*

ทวีวัฒน์ ทักทววัฒน์ (2210)

มีคำถามสำคัญทั้งจากสมาชิกที่อีกไม่กี่ปีจะเกษียณและสมาชิกที่เกษียณแล้ว เกี่ยวกับการใช้เงินที่ออมในรูปหุ้น หลายคนได้ใช้ แต่ “เงินปันผล” ส่วน “ต้นทุนออม” จะ “แบ่ง” มาใช้ให้ชื่นใจบ้างก็ไม่กล้า เพราะกลัวจะมีปัญหาในการส่งคืนเงินกู้ เนื่องจากรายได้หลังเกษียณลดลงไปเยอะ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้ไม่กล้าเพิ่มการออมในหุ้น เพราะกลัว “ออมแล้วไม่ได้ใช้” ทั้งๆ ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าการฝากเงิน

ให้หาทางแก้ปัญหานี้ให้หน่อยนะ สมาชิก สอ.มก. ผากมา

เอา “ต้นทุนออม” มาใช้โดยไม่เป็นภาระในการส่งคืนเงินกู้ ต้องยืดระยะเวลาในการผ่อน อาจารย์สิทธิชัย เกษตรเกษม บอก หากระยะเวลาในการส่งคืนเงินกู้เปลี่ยนจาก 180 งวด เป็น 300 งวดจะเป็นอย่างไร?

ถ้าเรามีหุ้นอยู่ 300,000 บาท กู้หุ้นตัวเอง 90% (270,000), 60% (180,000) หรือ 50% (150,000) ระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ 300 งวด อัตราดอกเบี้ยและปันผลเท่ากับปีที่แล้วคือ 5.5% ผ่อนแบบลดต้นลดดอก จะจ่ายดอกเบี้ยดังนี้ครับ

[วิธีคิดดอกเบี้ยสุทธิแบบลดต้นลดดอกอย่างคร่าวๆ ใช้สูตร (เงินต้น x อัตราดอกเบี้ย x ปี)/2]

หน่วย : บาท

ยอดเงินกู้	เงินต้นส่ง	ดอกเบี้ยเดือนแรก	ดอกเบี้ยเดือนที่ 300	ดอกเบี้ยสุทธิ 25 ปี
270,000	900	1,238	4	185,625
180,000	600	825	3	123,750
150,000	500	688	2	103,125

หุ้นออม 300,000 บาทจะได้เงินปันผลปีละ (300,000 x 5.5/100 x 1) 16,500 บาท หรือเฉลี่ยเดือนละ 1,375 บาท เป็นปันผลสุทธิ 25 ปี (16,500 x 25) 412,500 บาท

จากข้อมูลข้างบนเราสามารถเอาหุ้นออมมาใช้ได้ถึง 90% โดยเงินปันผลจะทำหน้าที่จ่ายดอกเบี้ยให้เรา แต่ถ้าเอามาใช้ให้ชื่นใจแค่ 50% เงินปันผลปลายปีจะจ่ายทั้งต้นทั้งดอกแทนเรา

คณะกรรมการดำเนินการ สอ.มก. ชุดที่ 46 เห็นชอบในหลักการให้ยืดระยะเวลาการส่งคืนเงินกู้จาก 180 งวดเป็น 300 งวด ในกรณี กู้หุ้นตัวเอง ขณะนี้กำลังยกร่างระเบียบฯ เพื่อประกาศใช้ต่อไป

ตั้งเป้าการออมใน 5-10 ปีข้างหน้าเมื่อได้ตามเป้าแล้ว หากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินปันผลใกล้เคียงกัน น่าจะ “กู้หุ้น” 50% ไปลงทุนเพื่อให้เงินออมโตขึ้น

เงินทองเป็นเรื่องที่ต้องใส่ใจ หากลงทุนแล้วมีกำไร อย่าลืมแบ่งมา “จุนเจือ” สังคมบ้างนะครับ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 เดือนพฤษภาคม 2547

ลดรายจ่ายเกินจำเป็น ด้วย บัญชีครัวเรือน*

ทวิวัฒน์ กัทธวัฒน์ (2210)

ราคาน้ำมันดีเซลปรับราคาขึ้นไม่หยุด มีผลกระทบต่อคนไทยซึ่งรวมทั้งสมาชิก สอ.มก. ทุกคน สำหรับสมาชิกที่มีรายรับ สูงกว่า รายจ่าย อาจจะไม่รู้สึกมากนัก แต่สำหรับสมาชิกที่แต่ละเดือนมี รายรับ พอๆ กับรายจ่าย จากนี้ไปชีวิตความเป็นอยู่จะลำบากขึ้นแน่นอน เพราะรายจ่ายต่างๆ จะเพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายรับเท่าเดิม

“รายจ่าย” เพิ่มขึ้นที่ “รายรับ” เท่าเดิม ชีวิตเสียสมดุลแน่ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ขนาดไหน? ถึงจะทำให้เศรษฐกิจของแต่ละคนเกิดความสมดุลตลอดอายุขัย เศรษฐกิจสมดุลตลอดอายุขัยหมายถึง ความเป็นอยู่พอเพียงหลังเกษียณด้วย ซึ่งหมายถึง “รายรับ” เมื่อหักด้วย “รายจ่าย” แล้วมี “เงินเหลือออม” ซึ่งเมื่อผ่านการจัดการที่ดีแล้ว สามารถทำให้เจ้าของมีชีวิตที่ดีพอควรแก่อดีตภาพตลอดอายุขัยได้

รายจ่ายเกินจำเป็น เป็นเป้าหมายที่จะต้องหามาให้เจอ เป็นสิ่งที่เมื่อลดแล้วไม่มีผลกระทบใดๆ กับชีวิตประจำวัน **มันอยู่ที่ไหนใน “รายจ่ายประจำวัน” ของเรา?**

“บ้านสามขา” อ.แม่ทะ จ.ลำปาง ชุมชนที่คนทั้งหมดบ้าน หกร้อยกว่าคนมีหนี้รวมกันเกือบ 20 ล้านบาท แต่ใช้เวลาไม่ถึง 10 ปี หนี้ดังกล่าวก็หมดไป แถมปัจจุบันมีเงินออมเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 5 ล้านบาท ให้คนในชุมชนกู้ยืม เขาแก้ปัญหาความยากจนและหนี้ ด้วยการทำบัญชีครัวเรือน การสร้างอาชีพ และบริหารด้วยระบบสหกรณ์

บัญชีครัวเรือน เป็นบันทึกรายรับ-รายจ่ายทุกครั้งที่มีกิจกรรมเกิดขึ้น เป็นเครื่องมือที่ชาวชุมชนบ้านสามขาใช้ในการหา **รายจ่ายเกินจำเป็น** ร่วมกับ **การปลูกทุกอย่างที่กินและกินทุกอย่างที่ปลูก** ตัวอย่างบัญชีครัวเรือนดังกล่าวแสดงอยู่ข้างล่างนี้ครับ

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รับ(บาท)	จ่าย(บาท)	คงเหลือ(บาท)
25/03/2548	เนื้อหมู		45	
27/03/2548	ขายเห็ด	200		
30/03/2548	ซื้อหอย		150	
31/03/2548	ซื้อเหล้า		40	
	พริก		5	-40

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 22 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2548

ชาวบ้านสามขาทำบัญชีครัวเรือน ด้วยสัจจะและความมุ่งมั่น แล้วดูบัญชีครัวเรือนเป็นระยะๆ ทำให้พบ **รายจ่ายเกินจำเป็น** ที่เป็นสาเหตุของการเป็นหนี้ เมื่อ **ลด ละ เลิก** ความฟุ้งเฟ้อ การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ชื้อห่วย ฯลฯ ซึ่งเป็นรายจ่ายเกินจำเป็นเหล่านั้น ร่วมกับ **การปลูกทุกอย่างที่กิน** และ **กินทุกอย่างที่ปลูก** ทำให้รายจ่าย ยิ่งลดลงและเริ่มมีเงินเหลือออกมาจากการขายของปลูกที่เหลือจากการกิน ชาวบ้านสามขาค้นหาสิ่งที่สร้างปัญหา เศรษฐกิจของตนเองด้วย บัญชีครัวเรือน แล้ว แก้ไขปัญหาด้วยการลด ละ เลิก ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก ทำให้มีชีวิตใหม่ที่สุขสงบพอเหมาะพอควร

ใช้บัญชีครัวเรือน ค้นหา รายจ่ายเกินจำเป็น อาจพบ “รายจ่ายเกินจำเป็น” ในค่าโทรมือถือ การส่ง SMS การเปลี่ยน Ring Tone ชื้อห่วย แพงบอล ฯลฯ ปรับลดรายจ่ายเกินจำเป็นที่ค้นพบ ทำความสมดุลของ รายรับ-รายจ่ายให้เกิดขึ้น

เข้มงวดกับ “รายจ่ายเกินจำเป็น” เพื่อความมั่นคงของเรา

เกลือไม่เรียกพี่ หรอกครับ

สัญญาณอันตรายจากปัญหาเรื่องเงิน*

พูนทรัพย์ บุญราษฎร์ (6451)

“เงินเป็นได้ทั้งเพื่อนและศัตรู ถ้าเป็นเพื่อน มันจะอกเอยให้เราทุกวินาที
แต่ถ้าเป็นศัตรู มันก็จะทิ่มแทงเราทุกวินาทีเช่นกัน”

คำพูดเกี่ยวกับเรื่องเงินๆ ทองๆ เหล่านี้ได้ยินกันอยู่บ่อยๆ จนเป็นเครื่องเตือนใจเรา แต่ทุกคนได้นำมาใช้หรือไม่ และมีสัญญาณอะไรไหมที่จะบอกได้ว่า บัดนี้เราได้ตกอยู่ในอันตรายเรื่องเงิน

การได้จับจ่ายใช้สอยซื้อของตามที่ตนเองต้องการนั้นเป็นเรื่องน่าสนุกสำหรับผู้คนปกติทั่วไป มากบ้าง น้อยบ้าง มีเงินเหลือเก็บบ้าง ไม่เหลือเก็บบ้าง เป็นหนี้เป็นสินบ้าง บางคนมีแผนการใช้จ่ายและแผนการออมเพื่อเหลือไว้ใช้จ่ายวันหน้า แต่บางคนก็ไม่มีแผนการใดๆ เลย อยู่เพื่อปัจจุบันโดยแท้

เราจึงต้องมาสังเกตตัวเองว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านไปหลายปีที่เราใช้ชีวิตอย่างสุขสบายนั้น มีไฟแดงกระพริบเป็นสัญญาณเตือนระหว่างทางหรือไม่ หากไม่สังเกต ใช้จ่ายเงินเกินตัว อาจจะทำให้ชีวิตในอนาคตกำลังจะลำบากกว่าจะรู้สึกตัวก็คงจะสายเกินไปแล้ว เพราะเงินบางส่วนที่ควรเก็บออมไว้หรือลงทุนในวัยหนุ่มสาวได้ละลายหายไปกับความบันเทิงใจอย่างน่าเสียดาย และวันเวลาเหล่านั้นจะไม่วันย้อนกลับมาอีก

สัญญาณที่อาจเป็นตัวแทนของไฟแดงที่จะคอยเตือนให้เรารีบปรับตัวก่อนสายเกินไป คือ

1. รายได้ส่วนหนึ่งของคุณถูกใช้เพื่อชำระหนี้เพิ่มมากขึ้นทุกที
2. คุณจ่ายเงินชำระหนี้เงินกู้หรือหนี้บัตรเครดิตด้วยจำนวนเงินต่ำสุดเท่าที่เขาจะยอมให้ชำระได้
3. คุณได้ใช้เงินเต็มวงเงินกู้ของบัตรเครดิต
4. คุณจ่ายเงินชำระบิลที่ส่งมาเรียกเก็บเงินด้วยเงินที่คุณตั้งใจจะเอาไว้ใช้สำหรับอย่างอื่น
5. คุณใช้บัตรเครดิตชำระเงินเพื่อซื้อของ ทั้งๆ ที่เมื่อก่อนคุณจ่ายเป็นเงินสด
6. คุณจ่ายเงินชำระบิลที่ส่งมาเรียกเก็บเกินกำหนดเวลาอยู่บ่อยๆ
7. คุณพักผ่อนหรือไม่ไปหาหมอหรือหมอฟันเพราะเงินขาดมือ
8. คุณถูกเตือนใช้ชำระบิลที่ยังค้างชำระอยู่บ่อยๆ
9. คุณทำงานล่วงเวลาหรือทำงานหาเงินพิเศษตัวเป็นเกลียวเพื่อหาเงินสดมาชำระบิลที่ส่งมาเรียกเก็บ
10. เงินเป็นเรื่องที่คุณกังวลอยู่เสมอเมื่อนึกถึงมัน

หากสัญญาณใดสัญญาณหนึ่งตามที่กล่าวมาเกิดขึ้นกับตัวคุณก็แสดงว่าคุณต้องเริ่มทำอะไรสักอย่างแล้ว อาการเช่นนี้บอกได้ทันทีว่า มีสาเหตุมาจากความไม่สมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย ทางแก้แบบกำปั้นทุบดินก็คือหารายได้ให้พอกับรายจ่าย หรือ ลดรายจ่ายให้พอดีกับรายได้

การแก้ไขโดยหาเงินมาเพิ่มเติมให้พอกับรายจ่ายนั้น ทำได้ยากกว่าการลดการใช้จ่ายให้พอดีกับรายได้ เพราะเราเคยชินกับการใช้จ่ายแบบไม่ยั้ง ส่วนการแก้ไขโดยการลดรายจ่ายให้ดีกับรายได้จะเป็นหนทางที่มีเหตุผลมากกว่า เพราะถึงแม้จะเจ็บปวด แต่ก็กระทำได้ง่ายกว่า

วันนี้อย่าลืมหันกลับมาดูว่าหน้าบ้านของคุณมีไฟแดงกระพริบอยู่หรือเปล่า

* ช่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2549

ความต้องการเป็นเอกลักษณ์ของสมาชิก*

ศาสตราจารย์พิเศษ อบ นค.จัต (77)

ในทางปฏิบัติ ภายใต้ พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46 และมาตรา 62 สหกรณ์ทุกประเภท **เป็นสถาบันการเงิน¹** ทั้งนี้ เพราะบัญญัติให้สหกรณ์ทุกประเภทรับฝากเงินจากสมาชิกและสหกรณ์อื่นได้ และอนุญาตให้นำเงินที่รับฝากไว้ให้สมาชิกกู้ยืมได้ หากมีเงินเหลือจากให้สมาชิกกู้ สหกรณ์ก็อาจนำเงินนั้นไปฝากหรือลงทุนในสถาบันการเงินตามมาตรา 62 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และในตลาดทุนของประเทศได้

ในทางเศรษฐศาสตร์ ถือว่า**ความต้องการเงินเป็นความต้องการสืบเนื่อง หรืออุปสงค์สืบเนื่อง (Derived demand)** เพราะว่าเป็น**ความต้องการที่สืบเนื่องมาจากความต้องการสินค้า (goods) หรือบริการ (Service) ที่สมาชิกผู้ถือหุ้นระบุชื่อไว้** ซึ่งถือว่าเป็น**ความต้องการเบื้องต้น หรือ อุปสงค์เบื้องต้น (Original demand)**

วิธีบริหารธุรกิจการเงิน โดยเฉพาะเงินทุนดำเนินงาน (Financial Capital) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ และใหญ่มากตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนมากก็ใช้วิธีการง่ายๆ คือ ให้สมาชิกซึ่งรู้ราคาเงินกู้ (ดอกเบี้ยเงินกู้) และเงื่อนไขการชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ย ยื่นคำขอขอกู้บอกความต้องการเงินและจำนวนเงิน (Demand for money) ว่าจะนำเงินไปใช้เพื่อซื้อสินค้าหรือบริการอะไร? ซึ่งนิยมเรียกว่า **“การให้กู้ตามวัตถุประสงค์การกู้”**

ตัวอย่างการให้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ การกู้ของสมาชิก สอ.มก. ณ วันที่ 15 มีนาคม 2553 ปรากฏในตารางท้ายบทความนี้ ซึ่งสรุปได้ 9 รายการ ในจำนวน 9 รายการนี้วิเคราะห์แล้วจะพบว่า เป็น**ความต้องการเงินสืบเนื่องมาจากความต้องการเบื้องต้น** คือ ต้องการบ้าน ที่ดิน และอาคารที่อยู่อาศัย ซึ่งอาจรวมเรียกว่า**ความต้องการอสังหาริมทรัพย์** (ดูรายการที่ 4, 5 และ 6 ของรายการ) แยกเป็นกู้สามัญ 1,003 สัญญา เป็นเงิน 398.16 ล้านบาท และเป็นเงินกู้พิเศษ 431 สัญญา เป็นเงิน 552.95 ล้านบาท รวมกันเป็น 1,434 สัญญา เป็นเงิน 951.11 ล้านบาท และหากนำเงินกู้รายการที่ 2 ซึ่งกู้สามัญ 24 สัญญาเป็นเงิน 7.01 ล้านบาทและกู้พิเศษ 33 สัญญา เป็นเงิน 36.69 ล้านบาท รวมเป็นเงิน 43.70 ล้านบาท หากวิเคราะห์ว่าเป็นการกู้เงินส่วนหนึ่งไปชำระหนี้ที่เกิดจากการซื้ออสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแล้วนั้นด้วย และประมาณว่าเป็นร้อยละ 50.00 ของเงิน 43.70 ล้านบาทนั้น ก็จะเป็นเงิน 21.85 ล้านบาท บวกกับเงินกู้ตามรายการที่ 4, 5 และ 6 ในตาราง ก็จะเป็นเงิน 972.96 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.43 ของเงินกู้สามัญและเงินกู้พิเศษเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ของสมาชิกรวมกัน 2,196.36 ล้านบาท ดังปรากฏในตารางที่อ้างถึง

“ข่าว สอ.มก. เดือนพฤษภาคม 2553” แจ้งว่า

ณ วันที่ 30 เมษายน 2553 สอ.มก. มีสินทรัพย์อยู่ 17,584.58 ล้านบาท ในจำนวนนี้คำนวณแล้วเป็นทุนดำเนินงาน 16,757.87 ล้านบาท หรือร้อยละ 95.30 ของสินทรัพย์ ในทุนดำเนินงานนี้เป็นของ สอ.มก. ร้อยละ 26.00 นอกนั้นเป็นทุนดำเนินงานประเภทหนี้สินหมุนเวียน หรือเงินรับฝากจากสมาชิกร้อยละ 74 อนึ่งทุนดำเนินงาน

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2553

¹ เงิน ไม่ว่าจะเงินธนบัตรหรือเป็นเหรียญกษาปณ์ ก็เป็นประโยชน์หลายอย่างทางเศรษฐกิจ เช่น (1) เป็นสิ่งชำระหนี้ได้ (Means of payment), (2) เป็นสื่อการแลกเปลี่ยน (Method of exchange), (3) เป็นหน่วยวัดมูลค่า (Unit of account) และ (4) เป็นสิ่งรักษามูลค่า (Store of Value)

16,757.87 ล้านบาทนั้นให้สมาชิกกู้ ให้สหกรณ์อื่นกู้ และลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุน ร้อยละ 19.31, 13.70 และ 67.20 ตามลำดับ

หากสมมติว่า สอ.มก. จะนำเงินจำนวน 1,000 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 6.00 ของเงินทุนดำเนินงาน 16,757.87 ล้านบาทนั้น จัดทำหมู่บ้านจัดสรรหรืออาคารชุดในทำเลที่เหมาะสมหลายแห่งให้สมาชิกกู้เงินไปซื้อ ฟ่อนส่ง จะไม่เป็นการให้บริการแก่สมาชิกดีกว่านำเงินออมของสมาชิกไปให้ผู้อื่นใช้หาผลกำไรของเขาเองหรือ? หากคณะกรรมการกลัวความรับผิดชอบก็ควรนำเสนอโครงการหมู่บ้านจัดสรรหรืออาคารชุดดังกล่าวต่อที่ประชุมใหญ่ให้อนุมัติโครงการไว้ก่อนแล้วจึงดำเนินการนั้นก็ย่อมทำได้⁽¹⁾ เมื่อดำเนินการโครงการเสร็จแล้ว หมู่บ้านจัดสรรหรืออาคารชุดก็เป็นทรัพย์สินของ สอ.มก. อยู่จนกว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ให้สมาชิกที่ซื้อฟ่อนส่งเป็นรายๆ ไป โดยไม่ต้องเสียภาษีการโอน หมู่บ้านจัดสรรหรืออาคารชุดเป็นทรัพย์สินที่เป็นหน่วยรักษามูลค่าของตนได้ดีกว่าทรัพย์สินอื่นๆ หลายอย่าง

สรุป คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่และใหญ่มาก รวมทั้งของ สอ.มก. ควรต้องพิจารณาเรื่องนำเงินทุนดำเนินงานที่เหลือจากให้สมาชิกกู้ตามวัตถุประสงค์การกู้ ซึ่งเป็นความต้องการเงินแบบสืบเนื่องของสมาชิก ไปจัดทำหมู่บ้านจัดสรรหรืออาคารชุดในทำเลที่เหมาะสมหลายแห่งให้สมาชิกเช่า-ซื้อ ซึ่งเป็นการนำสินค้าและบริการที่เป็นความต้องการเบื้องต้นของสมาชิกมาให้สมาชิกซื้อ จะทำให้สมาชิกได้บ้านพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดที่มีคุณภาพดีในราคาถูกกว่า จะเป็นการส่งเสริมประชาคม มก. ให้มีบ้านที่อยู่อาศัยเป็นชุมชนเดียวกันได้อีกวิธีหนึ่งด้วย และจะทำให้ทรัพย์สินของ สอ.มก. เพิ่มขึ้นอย่างต่ำ 1,000 ล้านบาท หรือมากกว่า ถ้าอุปสงค์บ้านจัดสรรหรืออาคารชุดสูงขึ้น

⁽¹⁾ ดูมาตรา 1170 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สินเชื่อเพื่อการพัฒนา*

พท.สุบิน ปลื้หจินดา (7315)

การจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ในอดีต มีความสำคัญกับการการส่งเสริมการออมของสมาชิกในรูปทุนเรือนหุ้นเป็นส่วนใหญ่ เพราะการออมรูปแบบนี้เป็นการออมระยะยาว นอกจากจะช่วยให้สมาชิกมีเงินออมไว้เป็นค่าใช้จ่ายในอนาคตแล้ว เงินออมทั้งหมดเมื่อนำมารวมกัน สามารถใช้เป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อนำไปบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่สมาชิกรายคนและโดยรวมได้ **กิจกรรมหรือการให้บริการแก่สมาชิกที่มักทำควบคู่กับการส่งเสริมการออม คือการให้เงินกู้แก่สมาชิก** ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การออมของสมาชิกเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกันไป จนมีนิสัยรักการออม รวมทั้งให้มีเงินออมสะสมไว้จำนวนมากเพียงพอสำหรับใช้ในการดำรงชีพในอนาคตดังกล่าวแล้ว ในอดีตสหกรณ์ที่ดำเนินการในลักษณะนี้ จำนวนเงินทุนของสหกรณ์ที่ได้จากการสะสมเงินออม มักจะมีเพียงพอที่จะรองรับปริมาณเงินกู้ตามความต้องการของสมาชิก อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบัน มีขนาดและฐานะทางการเงินที่แตกต่างกัน บางแห่งใช้ลำพังเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์เอง (ของสมาชิกร่วมกัน) สำหรับให้กู้แก่สมาชิกได้อย่างเพียงพอ ในขณะที่สหกรณ์บางแห่งจำเป็นต้องหาทุนจากการรับฝากจากสมาชิกและจากการกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก เพราะสมาชิกมีความต้องการกู้เงินจำนวนมากเกินกว่าความสามารถในการสะสมเงินทุนของสหกรณ์เอง

โดยธรรมชาติของสหกรณ์ออมทรัพย์ จะมีสมาชิกกลุ่มหนึ่งมีความสามารถในการออมสูง ในขณะที่สมาชิกอีกกลุ่มหนึ่งมีความต้องการใช้สินเชื่อเกินความสามารถในการออมของตนเองในขณะนั้น **สหกรณ์ออมทรัพย์จึงต้องเข้าไปมีบทบาทในการสร้างความเกื้อกูลระหว่างสมาชิกทั้งสองกลุ่ม** ในลักษณะการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามอุดมการณ์สหกรณ์ และในการเกื้อกูลกันนี้ จำเป็นต้องเข้าลักษณะการช่วยเหลือตนเอง หรือการพัฒนาตนเองควบคู่กันไปด้วย โดยสมาชิกกลุ่มที่กู้เงินจะต้องใช้เงินกู้เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด เช่น **เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ควรนำไปใช้เมื่อมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนจริงๆ เงินกู้สามัญควรนำไปใช้ในสิ่งที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว ส่วนเงินกู้พิเศษควรนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างฐานะความมั่นคงหรือสร้างประโยชน์นอกวงเงยให้กับครอบครัว** เป็นที่น่าสังเกตว่า สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภคมากกว่าสินเชื่อเพื่อการผลิต คือผู้กู้ไม่สามารถสร้างรายได้กลับคืนมาด้วยจำนวนเงินกู้นั้น แต่ก็ยังถือได้ว่าเป็นเงินกู้ที่มีประโยชน์ หากสมาชิกได้กู้ตามความจำเป็นที่แท้จริง และทำให้คุณภาพชีวิตของผู้กู้และครอบครัวดีขึ้น

ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้สมาชิกบางรายมีความจำเป็นต้องสร้างหนี้สินเพิ่มขึ้น หากความจำเป็นดังกล่าวสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตสมาชิกและครอบครัวให้สูงขึ้นได้ อาจถือเป็นหน้าที่ของสหกรณ์ที่จะต้องอำนวยความสะดวกในการให้บริการ โดยการจัดหาเงินทุนและให้เงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็นที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการส่งเสริมการออมซึ่งยังคงเป็นวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ การจัดหาเงินทุนในกรณีนี้ สหกรณ์ต้องจัดหาทั้งในจำนวนและแหล่งที่เหมาะสม เพราะหากจัดหาจากแหล่งภายนอกในสัดส่วนที่สูงกว่าเงินทุนของสหกรณ์เอง อาจส่งผลต่อความเสี่ยงด้านความสามารถในการชำระหนี้และสภาพคล่องของสหกรณ์ ในขณะเดียวกันการพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิก สหกรณ์ต้องพิจารณาอย่างรัดกุม โดยคำนึงถึงความ

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2553

จำเป็นที่แท้จริงและความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกควบคู่กันไป การให้เงินกู้ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวนี้ นอกจากจะเป็นสินเชื่อเพื่อช่วยพัฒนาสมาชิกแล้ว ยังทำให้องค์กรหรือสหกรณ์ได้รับการพัฒนาให้เป็นสหกรณ์ที่เข้มแข็งและมั่นคงยิ่งขึ้นจากการที่มีสินทรัพย์ที่มีคุณภาพและมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สินทรัพย์เหล่านี้จะช่วยสร้างรายได้ให้สหกรณ์เพื่อนำกลับไปสู่สมาชิกในรูปการจัดสวัสดิการต่างๆ ทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นทุนดำเนินงานเพื่อให้บริการแก่สมาชิกได้ครอบคลุมความต้องการและความจำเป็นของสมาชิกเพิ่มขึ้น

ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอคือ **สินเชื่อที่ให้แก่สมาชิกควรเป็นสินเชื่อเพื่อการพัฒนา เป็นสินเชื่อที่ไม่ได้ให้เพียงเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงินในระยะสั้นเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงสินเชื่อที่ช่วยเพิ่มทรัพย์สินและสร้างฐานะความมั่นคงให้กับสมาชิกในอนาคตด้วย** สินเชื่อเพื่อการพัฒนาควรเป็นสินเชื่อที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ ที่ต้องอาศัยการช่วยเหลือตนเองของสมาชิกผู้กู้ สมาชิกต้องตระหนักถึงความจำเป็นด้านการเงินของตนเองอย่างแท้จริง รู้ถึงการใช้ประโยชน์จากเงินกู้อย่างคุ้มค่า รวมทั้งการมีวินัยด้านการเงิน สมาชิกต้องตระหนักว่าเงินกู้ทั้งหมดหรือบางส่วนนั้นได้มาจากเงินออมของเพื่อนสมาชิกที่เข้ามาช่วยเหลือกัน และบางส่วนอาจได้มาจากการก่อหนี้จากภายนอก ซึ่งสมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน ในขณะที่สหกรณ์ต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาเงินกู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นที่แท้จริง รวมทั้งฐานะและความสามารถชำระหนี้ของสมาชิก ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงของสหกรณ์ในที่สุด

การออมและการบริการการออมที่แอ็บ วัตถุประสงค์ล่วงหน้าในสหกรณ์ออมทรัพย์ : กรณี สอ.มก.*

ศาสตราจารย์พิเศษ อบ นค.จัต (77)
นักสหกรณ์แห่งชาติ สาขาวิชาการสหกรณ์

ขอสนับสนุน ดร.ทวีวัฒน์ ทศนวัฒน์ ที่เขียนเขียนบทความลงใน “ข่าว สอ.มก.” ซึ่งชวนให้เพื่อนสมาชิก ออมรายได้ประจำเดือนส่วนหนึ่งไว้กับ สอ.มก. ในรูปเงินค่าหุ้นหรือในรูปเงินฝากประเภทต่างๆ

บทความนี้ประสงค์จะเสนอให้ สอ.มก. (คณะกรรมการดำเนินการ) บริหารเงินทุนดำเนินการ (สินทรัพย์) โดยมีข้อมูลที่ได้จากการออมที่สมาชิกแจ้งวัตถุประสงค์ล่วงหน้า เช่น ระยะเวลาออมติดต่อกันไม่น้อยกว่ากี่ปี จำนวนเงินที่ออมต้องเป็นกี่ % ของเงินที่จะกู้ยืม เพื่อซื้อทรัพย์สินที่ระบุไว้ เช่น บ้านและที่ดิน, ห้องชุดในอาคารชุด, อาคารพาณิชย์, อาคารสำนักงาน, คอมพิวเตอร์, รถยนต์, ที่ไร่นาทำการเกษตร, เงินเพื่อการศึกษาของคนในครอบครัว เหล่านี้ เป็นต้น เป็นการเสริมข้อมูลให้ สอ.มก. จะได้จากการสำรวจ ส่วน สอ.มก. ก็ต้องวางระเบียบเงินออมที่แจ้งวัตถุประสงค์ล่วงหน้าไว้ว่า จะมีวิธีการสนองการออมที่แจ้งวัตถุประสงค์ล่วงหน้าอย่างไร จะให้ความช่วยเหลือในการจัดหาทรัพย์สินที่สมาชิกประสงค์อยากได้นั้นอย่างไร จะจัดสรรงบประมาณเงินกู้สำหรับการออมประเภทนี้ไว้ปีละเท่าใด จะลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่างจากอัตราปกติเท่าใด จะกำหนดระยะเวลาผ่อนส่งตามเกณฑ์ปกติหรือแตกต่างอย่างไร รวมทั้งแบบฟอร์มการออมและการขอกู้เงินประเภทนี้ เหล่านี้เป็นต้น

ภายใต้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยอุปสงค์ (Demand) ต่อปัจจัยการผลิตทางเศรษฐศาสตร์ (Factors of production) คือ ที่ดิน (Land) แรงงาน (Labor) และทุน (Capital) นั้น ท่านว่าเป็นอุปสงค์สืบเนื่อง (Derived demand) ซึ่งมาจากอุปสงค์แท้ (Original demand) ดังนั้น ความต้องการเงินทุน (capital) ของสมาชิก สอ.มก. ที่แจ้งไว้ล่วงหน้าว่า ขอออมไว้ส่วนหนึ่ง เช่น 30% (600,000.-บาท) ของราคาบ้านและที่ดิน 2 ล้านบาทโดยจะออมติดต่อกัน 3 ปี เดือนละประมาณ 17,000.-บาท จึงเป็นความต้องการสืบเนื่องมาจากความต้องการแท้ คือ ต้องการบ้านและที่ดินราคา 2 ล้านบาท

เมื่อ สอ.มก. มีระเบียบว่าด้วยเงินออมที่แจ้งวัตถุประสงค์ล่วงหน้า ก็มีโอกาสวางแผนการให้เงินกู้ล่วงหน้าได้ โดยจัดสรรงบประมาณเงินกู้ประเภทนี้ไว้ในแต่ละปีการบัญชี

สมาชิกที่อ่านบทความนี้แล้ว เห็นชอบว่า สอ.มก. ควรพิจารณาทำเรื่องนี้ให้แจ้งไปที่ ประธานคณะกรรมการ การศึกษาและประชาสัมพันธ์

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 4 เดือนพฤษภาคม 2549

กุ้ออย่างไรเพื่อการบำบัดทุกข์ – บำรุงสุข (1)*

มาโนช สุวรรณศิลป์ (2757)

ณ ช่วงเวลานี้เป็นยุค “ข้าวยาก น้ำมันแพง” ดัชนีภาวะเงินเฟ้อ เป็นตัวเลขใกล้ 2 หลักแล้ว เงินที่มีอยู่ซื้อสิ่งของได้น้อยลง เป็นที่เดือดร้อนสำหรับสมาชิกผู้มีรายได้น้อยยิ่งนัก เงินเดือนไม่พอใช้จ่าย เพราะฉะนั้นแหล่งที่พึ่งเงินกู้ที่ดีที่สุด ณ เวลาคือ สอ.มก. ซึ่ง “เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นนำ เลิศล้ำสวัสดิการฯ” ที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่า **จัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิก**

ก่อนที่จะกล่าวถึงการกู้ได้อย่างไรบ้างนั้น ใครขอนำผลการวิจัย สอ.มก. ซึ่งพบว่า

- 1) บุคลากร มก. ร้อยละ 80 สมัครเป็นสมาชิก สอ.มก. เพื่อกู้เงิน
- 2) สมาชิกที่มีเงินได้รายเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (คู่สมรสไม่มีรายได้ มีบุตร 1 คน) เงินจะไม่พอใช้จ่าย (แม้จะใช้จ่ายอย่างประหยัด)
- 3) มีสมาชิก สอ.มก. ประมาณ 1,000 คน จะกู้เงิน สอ.มก. **ซ้ำซาก**

ในห้วงการสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยกันได้ยกย่องสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัดว่าเป็น สหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นนำ ด้านสวัสดิการ เรียกได้ว่าผู้ที่ เป็นสมาชิก สอ.มก. นั่นคือ **ผู้ที่อุมบุญมาเกิด**ที่เดียว การกู้เงินนั้นมิได้เป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างใด เมื่อมีความจำเป็น ดังคำกล่าวที่ว่า “การออมที่มั่นคง คือการกู้ยืมอย่างมีเหตุผล”

สอ.มก. นั้นได้จัดหมวดหมู่การกู้ไว้หลายประเภท ผู้เขียนใคร่ขอแยกแยะว่า กุ้ออย่างไรไปสู่ความสุขในบั้นปลายของชีวิต ชีวิตคนเรานั้นแสนจะสั้น วันหนึ่งๆ ก็มีแต่เรื่องทุกข์กับสุขคละเคล้ากัน

ทุกข์ คือ ความยาก ความลำบาก ความวิบัติ ความชั่วร้าย **ความเดือดร้อน**

สุข คือ ความสบาย ความสำราญ

สมาชิกอย่างเราๆ ท่านๆ นั้นจะมีความเดือดร้อนในเรื่องต่อไป นี้ เช่น เงินได้รายเดือนไม่พอใช้จ่าย ทั้งส่วนตัวและในครอบครัว ค่าเล่าเรียนลูก เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ก่อให้เกิดให้มีความทุกข์ สอ.มก. ก็จัดสวัสดิการด้านนี้ให้เพื่อ **บำบัดทุกข์** (บำบัด = ทำให้เสื่อมคลาย ทำให้หาย) คือ ให้กู้ฉุกเฉิน (ฉ.ฉ.) ได้ ซึ่งตามระเบียบ สอ.มก. ว่าไว้ ดังนี้

การให้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน จะให้ได้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการดำเนินการ

สอ.มก. อาจให้กู้เพื่อเหตุฉุกเฉินแก่สมาชิกโดย กู้ได้ไม่เกิน 3 เท่า ของเงินคงเหลือรับจริง หรือไม่เกินร้อยละเก้าสิบของค่าหุ้น หรือจำนวนไม่เกิน 60,000 บาท (หกหมื่นบาทถ้วน) สุดแต่จำนวนไหนน้อยกว่าที่สุด ทั้งนี้เงินคงเหลือรับรายเดือนหลังจากหักชำระหนี้คืนสหกรณ์ทุกประเภททั้งเงินต้นและดอกเบี้ยแล้ว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกาศของ สอ.มก. (ผ่อนชำระภายใน 3 เดือน)

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2551

ก่อนจบตอนที่ 1 ใครขออนุโมทนากับเพื่อนสมาชิกที่งดเหล้าเข้าพรรษา เพราะท่านได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ทำความดีถวายแด่ในหลวงของเรา ไม่เพียงจะช่วยให้ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น การลดหรืองดเหล้าในช่วงเข้าพรรษาจะทำให้สุขภาพร่างกายของท่านดีตามมาด้วยและขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้อ่านทุกท่าน

ใครขอให้ติดตามตอนต่อไป (ตอนที่ 2) จะได้กล่าวถึงการกุ้อ่างไรเพื่อบำรุงสุข (แต่ดัชนีความสุขของแต่ละท่านเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล)

กู้ยืมอย่างไรเพื่อการบำบัดทุกข์ - บำรุงสุข (2)*

มาโนช สุวรรณศิลป์ (2757)

ข่าว สอ.มก. ฉบับที่ 7 ประจำเดือนสิงหาคม 2551 ผมได้ปิดท้าย (ตอนที่1) ไว้ว่ากู้ยืมอย่างไรเพื่อการบำรุงสุข (แต่ดัชนีความสุขของแต่ละท่านเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล) และผมได้กล่าวถึงผลการวิจัย สอ.มก. ซึ่งพบว่าผู้มีสมาชิก อยู่กลุ่มหนึ่งจะมีเงินได้รายเดือนไม่พอใช้จ่าย เป็นเหตุต้องกู้เงิน สอ.มก. **ซ้ำซาก** กล่าวคือ จะกู้เงินทุกๆ 3 เดือน กู้สามัญทุกๆ 6 เดือน และหากมีหนี้เงินกู้พิเศษอยู่ก็จะกู้ทุกๆ 1 ปี สอ.มก. เองก็มีได้นิ่งเฉยในเรื่องนี้ ได้จัดโครงการต่างๆ ขึ้น เพื่อให้การช่วยเหลือตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ เช่น โครงการฝึกอบรม เรื่องการวางแผน **อนาคตเพื่อสร้างชีวิตใหม่** โดยให้ความรู้กับสมาชิกเรื่องการเพิ่มรายได้ - ลดรายจ่าย มีการวางแผนและรู้ถึงวิธี แก้ปัญหาหนี้สินที่ถูกต้องวิธี เป็นต้น

ดังที่ผมได้กล่าวมาแล้วว่า การกู้เงินนั้นมีได้เป็นเรื่องเสียหายแต่อย่างไรเมื่อมีความจำเป็น แต่ใคร่ขอฝาก ข้อคิดเตือนใจไว้ว่า **คิดก่อนกู้** (ชีวิตนั้นมีขั้นตอนของมันอยู่ทั้งทุกข์และสุข) และเมื่อรับเงินกู้แล้วควรวางแผนการ ใช้จ่ายเงินอย่างระมัดระวังและรอบคอบ

การให้เงินกู้แก่สมาชิก สอ.มก. พิจารณาให้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการ ดำเนินการเห็นสมควร แต่จะให้กู้**เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายไม่ได้** ซึ่งตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก สอ.มก. พ.ศ. 2550 นั้น ตามแนวคิดของผมพอจะจัดหมวดหมู่การ**กู้เพื่อการบำรุงสุข** (บำรุง = ทำให้เจริญ) ได้ดังนี้

- 1) เงินกู้สามัญ ที่จะขอกู้ได้จำนวนเท่าใด คณะกรรมการดำเนินการจะพิจารณาให้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงสภาพความจำเป็นของการกู้ รวมทั้งสภาพของสมาชิกที่สามารถชำระหนี้ วงเงินกู้ ได้สูงสุด 500,000.- บาท ชำระหนี้กำหนดไม่เกิน 100 งวด ตามแบบฟอร์มคำขอกู้จะให้สมาชิกระบุ ว่ากู้เพื่อนำไปใช้ในการ ซ่อมแซมบ้าน, การศึกษา, ใช้จ่ายในครอบครัว, ซื้อบ้าน/ที่ดิน (การกู้เงินเพื่อนำไปใช้จ่ายในครอบครัว = บำบัดทุกข์ นอกนั้นจัดได้ว่า บำรุงสุข)
- 2) เงินกู้พิเศษ วงเงินกู้สูงสุด 6,000,000.- บาท ต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในอายุ 60 ปี โดยวัตถุประสงค์เพื่อการ**ส่งเสริมฐานะความมั่นคง** หรือเพื่อ**ก่อให้เกิดประโยชน์นอกวงกับสมาชิกผู้ขอกู้** เช่น การกู้เพื่อการเคหะสงเคราะห์ ได้แก่ ซื้อที่ดิน ซื้ออาคารพร้อมที่ดิน สร้างอาคาร ต่อเติมปรับปรุงอาคาร หรือที่ดิน ซื้อห้องชุดในอาคารชุด และกู้เพื่อการลงทุนประกอบอาชีพ ซื้อยานพาหนะหรือการศึกษา เป็นต้น

การกู้เงิน สอ.มก. ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ถือได้ว่าเป็นการกู้เพื่อบำรุงสุข ทำให้ดัชนีชี้วัดความสุขใน บั้นปลายชีวิตของสมาชิกผู้กู้เจริญงอกงาม มีความมั่นคงในชีวิต ดังคำกล่าวของศาสตราจารย์อินทรี จันทรสถิตย์¹ ประธานกรรมการดำเนินการ สอ.มก. ท่านแรก ที่ว่า **“สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีประโยชน์มากสำหรับผู้รู้จักกู้ไปทำประโยชน์”**

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 9 เดือนตุลาคม 2551

¹ จากหนังสือ 36 ปี สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน : แนวคิดและวิธีการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ค้า*

พศ.ดร.สังสรรค์ ปิติปัญญา (6390)

ระยะเวลา 2 ปีเศษ ที่ได้เข้ามาทำงานในฐานะกรรมการดำเนินการ ผมพบว่า สอ.มก. เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีการวางรากฐานการบริหารไว้ค่อนข้างดี มีระบบสวัสดิการที่จัดให้สมาชิกอย่างเป็นรูปธรรม และเชื่อว่าจะสามารถพัฒนาไปสู่ “สหกรณ์สวัสดิการ” ที่จัดสวัสดิการที่ดีให้แก่สมาชิกตั้งแต่เกิดจนตายได้ในอนาคตอันใกล้นี้ อย่างไรก็ตามหากถามว่าการดำเนินธุรกิจทั่วไปโดยเฉพาะการให้กู้แก่สมาชิกนั้นมีปัญหาเรื่องการชำระหนี้บ้างหรือไม่ ก็คงต้องยอมรับว่า “มี” แต่อยู่ในระดับต่ำมากเมื่อเทียบกับยอดรวมของการให้สินเชื่อทั้งหมดของสหกรณ์ (ต้องถือว่าต่ำมากเมื่อเทียบกับสหกรณ์ในภาพรวม) ทั้งนี้ เนื่องจาก สอ.มก. สามารถหักชำระหนี้เงินกู้จากเงินเดือนของผู้กู้โดยตรง และมีระบบการค้ำประกันหนี้ที่ดี หากผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืน สอ.มก. ก็สามารถเรียกหนี้คืนจากผู้ค้ำประกัน (ในกรณีของเงินกู้สามัญ) หรือ ฟ้องยึดทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกัน (ในกรณีของเงินกู้พิเศษ) ได้ อย่างไรก็ตามกรณีเรียกหนี้คืนจากผู้ค้ำนั้น ย่อมสร้างความเดือดร้อนให้แก่สมาชิกที่เป็นผู้ค้ำอย่างรุนแรง คำถามสำคัญที่ต้องการหารือกันในที่นี้ก็คือ ทำอย่างไรจึงจะบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ค้ำเหล่านี้ได้ โดยที่สหกรณ์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

การศึกษาข้อมูลของสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งพบว่าจำนวนหนึ่งได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดตั้ง “กองทุนช่วยเหลือผู้ค้ำประกัน” ขึ้น ซึ่งโดยส่วนตัวผมคิดว่าเป็นวิธีการที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ที่จะนำมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อที่เราจะสนใจตั้งกองทุนลักษณะนี้ขึ้นมาบ้าง แนวคิดหลักของกองทุนนี้ คือ (1) ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ค้ำประกันจากการที่ต้องชำระหนี้แทนผู้กู้ (2) สหกรณ์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด และ (3) ผู้กู้ที่ไม่ชำระหนี้ยังต้องรับผิดชอบทางกฎหมายในสิ่งที่ตนเองกระทำไป และ (4) การแก้ปัญหาวางอยู่บนพื้นฐานของการร่วมมือช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กรอบคิดข้างต้นได้ถูกแปรมาเป็นแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- 1) **ผู้กู้เงินแบบสามัญทุกคนต้องจ่ายเงินเข้ากองทุน** ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดเป็นสัดส่วนกับจำนวนเงินกู้ เช่น ร้อยละ 0.5 เป็นต้น ทั้งนี้อาจจ่ายครั้งเดียวหรือเป็นงวดก็ได้ (ขึ้นอยู่กับระเบียบที่ออก) เงินจำนวนนี้จะถอนคืนได้เมื่อชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว
- 2) **สหกรณ์จ่ายสมทบส่วนหนึ่งเข้าไปในกองทุน** ซึ่งเงินดังกล่าวอาจจัดสรรจากกำไรสุทธิตามที่ประชุมใหญ่เห็นสมควร เช่น ร้อยละ 1 หรือ 2 ของกำไรสุทธิที่ได้รับจากเงินกู้สามัญ เป็นต้น
- 3) **เงินทั้ง 2 ส่วน (จากข้อ 1 และ 2) จะถูกนำมาฝากไว้กับสหกรณ์** ดอกผลที่ได้ให้สมทบไว้เป็นส่วนหนึ่งของกองทุน
- 4) **กรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ผู้กู้ไม่ชำระหนี้คืนตามเงื่อนไข** สหกรณ์จะเรียกให้ผู้ค้ำชำระหนี้แทนตามเงื่อนไขทั่วไป ทั้งนี้กองทุนจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ค้ำโดยนำเงินของกองทุนมาจ่าย

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 4 เดือนพฤษภาคม 2551

ชำระคืนหนี้ (รวมดอกเบี้ยด้วย) บางส่วน เช่นไม่เกินครึ่งหนึ่งของของหนี้ที่เหลืออยู่ (หลังจากหักผลประโยชน์ต่างๆ ของผู้กู้ที่พึงได้รับจากหน่วยงานและสหกรณ์แล้ว) แต่ไม่เกิน 80,000 บาท เป็นต้น ภาระหนี้ที่เหลือออกจากรั้วผู้ค้ำยังคงต้องชำระคืนแก่สหกรณ์ ต่อไป

- 5) สัญญาเงินกู้สามัญระหว่างสหกรณ์และผู้กู้ที่ไม่ยอมชำระหนี้ ยังคงมีผลผูกพันตามกฎหมายต่อไป ซึ่งหมายความว่า การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ค้ำจากเงินกองทุนมิได้ทำให้ผู้กู้พ้นภาระหนี้สินจึงยังต้องรับผิดชอบตามกฎหมายตามสัญญาเงินกู้อยู่ สหกรณ์จะติดตามทวงถามหนี้จนถึงที่สุด และเมื่อเรียกหนี้คืนจากผู้กู้ได้ จะนำมาแบ่งคืนแก่กองทุนและผู้ค้ำตามสัดส่วนที่ได้จ่ายชำระหนี้แทนไป

ผมคิดว่าวิธีการที่เล่าให้ฟังนี้ น่าสนใจ แต่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกมีความร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจัง เพราะผู้กู้ต้องยอมเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้กับสหกรณ์ (ได้รับคืนเมื่อชำระหนี้หมดแล้ว) ขณะที่สหกรณ์เองต้องจัดสรรเงินจากกำไรบางส่วนเข้ากองทุน (เงินยังสะสมอยู่ที่สหกรณ์ตราบเท่าที่ยังไม่มีใครเบียดหนี้) อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องย้ำไว้ตรงนี้ก็คืองกองทุนนี้ไม่ใช่กองทุนประกันหนี้ ผู้ใดที่เบียดหนี้ยังต้องถูกดำเนินการตามกฎหมายโดยไม่มีภาระเว้น

“ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ สอ.มก. จะตั้งกองทุนลักษณะนี้?”

วิกฤติเงินบาทแข็งค่า สร้างปัญหาให้สหกรณ์หรือเปล่า?*

ศาสตราจารย์พิเศษ อบ นค:จัด (77)

นักสหกรณ์แห่งชาติ สาขาวิชาการสหกรณ์

วิกฤติเงินบาทแข็งค่า

ปี 2549 เงินบาทแข็งค่าขึ้น 10.52% เมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ และตั้งแต่ต้นปี 2550 ถึง สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนกรกฎาคมเงินบาทแข็งค่าต่ออีก 8.43% เมื่อต้นปี 2550 อัตราแลกเปลี่ยน 36.08 บาทต่อดอลลาร์ เป็น 33.26 บาทต่อดอลลาร์ เมื่อสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนกรกฎาคม พ่อค้าส่งออกขาดทุนย่ำแย่ดอลลาร์ละ เกือบ 3 บาท แสดงว่า แบงก์ชาติและ กกง. (คณะกรรมการนโยบายการเงิน) ไม่สามารถกำกับค่าเงินบาทที่ “ปล่อยลอยตัวโดยกำกับ” (managed floating) ให้มีเสถียรภาพได้

ประเทศคู่แข่งและคู่ค้าของไทยอย่างจีน เงินหยวนแข็งค่าขึ้น 3.15%, เงินริงกิตของมาเลเซียแข็งค่าขึ้น 2.47% เงินดอลลาร์สิงคโปร์แข็งค่าขึ้น 1.15%, แต่เงินเยนญี่ปุ่นอ่อนค่าลง 2.39% (เก็บความจาก น.ส.พ.ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 ก.ค. 2550 และ Bangkok Post, Business, July 18, 2007)

สร้างปัญหาให้สหกรณ์หรือเปล่า?

พ่อค้าส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อส่งออกที่ขายสินค้าเป็นดอลลาร์ย่อมจะขาดทุน เพราะอัตราแลกเปลี่ยนเงิน ส่วนสหกรณ์ภาคเกษตรและสมาชิก จะพบปัญหาขายสินค้าเกษตรส่งออกไม่ได้หรือ ได้ยาก เพราะราคาสินค้าเกษตรจะแพงขึ้นเมื่อคิดเป็นดอลลาร์สหรัฐ ดุลการค้าสินค้าเกษตรส่งออกที่เคยเกินดุล ตลอดมา จะมีแนวโน้มลดต่ำลง ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ภาคเกษตรปี 2549 ซึ่งมีมูลค่า 141,182 ล้านบาทนั้นก็จะมีมูลค่าตกต่ำลง

สหกรณ์นอกภาคเกษตรที่ประกอบด้วยสหกรณ์ร้านค้า, สหกรณ์บริการ, สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งมีปริมาณธุรกิจรวมกันในปี 2549 เป็นมูลค่า 735,541 ล้านบาท นั้น ก็จะมีมูลค่าลดต่ำลง เพราะเศรษฐกิจนอกภาคเกษตรโดยรวมจะมีภาวะซบเซาด้วย

สรุป

วิกฤติเงินบาทแข็งค่าย่อมจะสร้างปัญหาให้สหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ทุกประเภทได้หากแบงก์ชาติ และ กกง. รวมทั้งรัฐบาลด้วยไม่สามารถกำกับดูแลค่าเงินบาทให้มีเสถียรภาพได้

คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ควรใส่ใจมากขึ้นในการดำเนินกิจการของ สอ.มก. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจการ “เงินฝากเพื่อการลงทุน” (5,115.26 ล้านบาท ในช่ว สอ.มก. กรกฎาคม 2550) ควรจะนำเงินนั้นมาสร้าง กิจการ “หนี้เพิ่มทรัพย์” แก่สมาชิกให้มากขึ้น

* ช่าว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 8 เดือนกันยายน 2550

ทำไม? สอ.มก. จึงมีเสถียรภาพ*

มาโนช สุวรรณศิลป์ (2757)

ณ 30 เมษายน 2551 สอ.มก. มีสมาชิกอยู่ 6,238 คน เปรียบได้กับอาคาร (KU HOME) ที่มีฐานรากเสาเข็มรองรับอยู่ จำนวน 6,238 ต้น

6,238 คน ทำงานจัดการโดยร่วมกัน เพื่อบำรุงความเจริญทั้งส่วนรวมและส่วนตัว เรียกว่า “สหกรณ์” ผ่านกระบวนการประชาธิปไตยด้วยการเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปจัดการงานร่วมกัน กล่าวคือ สมาชิกเลือกกรรมการดำเนินการ กรรมการดำเนินการเลือกฝ่ายจัดการ และสมาชิกเลือกผู้ตรวจสอบกิจการ กลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม ทำหน้าที่อะไรบ้าง อย่่างไรบ้าง เพื่อความมั่นคงของ สอ.มก.

คณะกรรมการดำเนินการ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์ และตามมติที่ประชุมใหญ่ กับทั้งการดำเนินงานในทางอันจะทำให้เกิดความเจริญแก่สหกรณ์ทุกประการ ซึ่งรวมทั้งการพิจารณาดำเนินการในเรื่องการรับเงินฝากและกู้ยืมเงิน, การพิจารณาดำเนินการและควบคุมในเรื่องการให้เงินกู้, กำหนดระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ เสนอบนดุลกับรายงานประจำปีแสดงผลงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ ตรวจสอบการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีให้เป็นไปโดยถูกต้องตามมติแห่งที่ประชุมใหญ่, ดูแลการรับจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินของสหกรณ์ กับทั้งตรวจสอบบัญชีใบสำคัญ และเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการเงินตลอดจนเงินสดของสหกรณ์ให้ถูกต้อง และพิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิกและเจ้าหน้าที่แห่งสหกรณ์ ตลอดจนดูแลสอดส่องดูแลโดยทั่วไปเพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี

เจ้าหน้าที่แห่งสหกรณ์ (ฝ่ายจัดการ) หมายถึง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ ความสามารถ ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งต่างๆ ของคณะกรรมการดำเนินการ สำหรับ **ผู้จัดการ** นั้น มี **หน้าที่จัดการทั่วไป** และรับผิดชอบเกี่ยวกับบรรดากิจการประจำของสหกรณ์ รวมทั้งเป็นธุระในการเก็บเงินค่าหุ้น จ่ายคืนค่าหุ้น และชักจูงให้สมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์ รับเงินฝาก จ่ายคืนเงินฝาก และส่งเสริมการฝากเงินในสหกรณ์ กำหนดหน้าที่และวิธีปฏิบัติงานของบรรดาเจ้าหน้าที่อื่นๆ แห่งสหกรณ์ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่เหล่านั้นให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย เป็นธุระกวาดขันในเรื่องการออกใบรับ เรียกใบรับ หรือมีใบสำคัญโดยครบถ้วน รับผิดชอบในการรับจ่ายเงินทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้อง รวบรวมใบสำคัญและเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการเงินไว้โดยครบถ้วน และเก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด และรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีและทะเบียนต่างๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ตลอดจนระวังรักษาการเบิกจ่ายเงินไม่ให้บกพร่องและเกิดการทุจริต

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนพฤษภาคม 2551

ผู้ตรวจสอบกิจการ มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ทั้งในการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน บัญชี ทะเบียนและการเงิน ตลอดจนทรัพย์สินและหนี้สินของสหกรณ์เพื่อทราบฐานะและข้อเท็จจริงของสหกรณ์ที่เป็นอยู่จริง ตรวจสอบหลักฐาน และความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจแต่ละประเภทของสหกรณ์เพื่อประเมินผลและอาจให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของสหกรณ์ทั้งทางวิชาการและทางปฏิบัติในกิจการนั้นๆ ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงาน และการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณของสหกรณ์ และข้อสังเกต ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และสามารถปฏิบัติได้จากที่ประชุมใหญ่ ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์หรือกิจการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร หรือที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดผลดีแก่การดำเนินการของสหกรณ์ รวมถึงการเสนอผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

กลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม ดังกล่าว ถือเป็น **3 เสาหลักใหญ่** ที่ค้ำบ้านหลังนี้ให้มีความมั่นคงและแข็งแรง หรือเปรียบเป็น **พลัง 3 ขา** ที่สร้างความสมดุลให้แกกันและกัน อันนำมาซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงของสหกรณ์ ดัง **“กระถางรูป”** แม้จะมีขนาดเล็ก แต่ก็สามารถรองรับน้ำหนักทั้งจากทรายและก้นรูปได้เป็นจำนวนมากหรือเต็มพื้นที่ของกระถางรูป โดยไม่มีทางล้มเป็นอันขาด ทรายใต้ที่กระถางรูปยังคงมี 3 ขา เสถียรภาพ ความสมดุล และความมั่นคง ก็ยังคงมีอยู่ตลอดไป...

ความมั่นคงอย่างยั่งยืนของ สอ.มก.*

รศ.อุทิศ จารุพันธุ์ (2279)

ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา สมาชิก สอ.มก. ของเราได้เข้ามาซื้อหุ้นของสหกรณ์เพิ่มเติมจากการถือหุ้นโดยการหักเงินเดือนรายเดือนตามปกติอย่างต่อเนื่องประมาณเดือนละ 30-40 ล้านบาท สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการได้รับเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน เมื่อปลายเดือนมกราคม 2553 จึงนำมาซื้อหุ้นเพิ่ม อีกส่วนหนึ่งที่ยังซื้อหุ้นเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง น่าจะเป็นเพราะผลตอบแทนร้อยละ 6.25 เป็นสิ่งจูงใจ ซึ่งอัตราเงินปันผลระดับนี้นับว่าสูงกว่าการลงทุนเกือบทุกประเภทในประเทศขณะนี้ พันธบัตรรัฐบาลให้ผลตอบแทนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 4 ต่อปี พันธบัตรรัฐวิสาหกิจในปัจจุบันที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ผลตอบแทนก็ต่ำกว่าร้อยละ 4 หุ้นกู้เอกชนที่มีความเสี่ยงสูงผลตอบแทนอาจสูงถึงร้อยละ 5 ร้อยละ 6 แต่ต้องยอมรับความเสี่ยงในระดับสูงมากเช่นกัน

ผู้ที่ลงทุนหรือผู้ที่ออมเงินโดยการถือหุ้นสหกรณ์มักจะมีคำถามอยู่เสมอว่า สหกรณ์ของเรามันคงจริงหรือ เพราะหุ้นนั้นจะถอนออกไปได้ต่อเมื่อพ้นจากการเป็นสมาชิกเท่านั้น แต่กระนั้นทุนเรือนหุ้นของ สอ.มก. ก็เติบโตขึ้นเป็นลำดับ เพียงวันที่ 30 เมษายน 2553 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น 3,624.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปลายปี 2552 ถึง 206 ล้านบาท หากอัตราการซื้อหุ้นเพิ่มยังอยู่ในระดับเดิม ทุนเรือนหุ้นของ สอ.มก. น่าจะถึง 4,000 ล้านบาท เมื่อสิ้นปี 2553 แสดงว่าสมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อสหกรณ์ของเรา ดังนั้นคงเป็นภาระที่หนักพอสมควรในการบริหารเงินในสถานะปัจจุบันที่จะทำผลกำไรได้มากพอที่จะจ่ายเป็นเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นในอัตราที่เป็นที่น่าพอใจ

เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ของการบริหารงานในสหกรณ์ออมทรัพย์ของเราจะพบว่า มีหลายปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ของเรามันคงและก้าวหน้ามาเป็นลำดับ มีกำไรเพิ่มทุกปี แต่อัตราการเพิ่มของกำไรจะมีเพียงปี พ.ศ. 2543 เท่านั้นที่อัตราการลดลงอันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ซึ่งในช่วงนั้นสถาบันการเงินต่างๆ ต้องมีอันล้มหายตายจากไปจำนวนมาก ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้สหกรณ์ออมทรัพย์ของเรา มีความมั่นคงน่าจะมาจาก

1. สหกรณ์มีภูมิคุ้มกันจากรัฐ ทำให้ธุรกิจมีความเสี่ยงน้อยมาก อาทิ การหักเงินได้รายเดือนชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนเจ้าหน้าที่ภายนอก ทำให้มีหนี้เสียน้อยมาก
2. ธุรกรรมด้านการเงินของสหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี ซึ่งหากไม่ได้รับการยกเว้นแล้ว เราคงไม่ได้เห็นสหกรณ์เติบโตเช่นปัจจุบัน
3. ธุรกิจของสหกรณ์มีการแข่งขันกันเองน้อยมาก เพราะกฎหมายจะคุ้มครองไว้ ระบบปลาใหญ่กินปลาเล็ก ไม่เกิดขึ้นในสหกรณ์ สหกรณ์ขนาดเล็กไม่ต้องแข่งขันกับสหกรณ์ใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นกับมวลสมาชิกเท่านั้น ไม่อาจขยายธุรกิจไปมากกว่านี้ได้ ดังนั้นวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศ และต่างประเทศ จึงกระทบต่อสหกรณ์น้อยมาก
4. การลงทุนของสหกรณ์มีกรอบที่กำหนดไว้โดยคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งรัดกุมและแทบจะไม่มีความเสี่ยง สอ.มก. ของเราได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2553

5. โครงสร้างการบริหารงานของ สอ.มก. ที่กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงสุดคือ อธิการบดี หรือรองอธิการบดีเท่านั้นที่จะสมัครเป็นประธานกรรมการดำเนินการได้ ทำให้การบริหารงานของสหกรณ์ของเราปรี่นมาโดยตลอด ต่างฝ่ายต่างสนับสนุนซึ่งกันและกัน และทำให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานของสหกรณ์

นอกจากนี้การบริหารงานโดยมีกรรมการจากสายวิชาการ สายธุรกิจ อย่างละครึ่งได้ช่วยเติมเต็มในแต่ละฝ่ายที่ความถนัด ความชำนาญ แตกต่างกัน ทำให้เสริมกันได้เป็นอย่างดี

สอ.มก. ของเรามือถือประกอบ ปัจจัยเกื้อหนุนหลายอย่างที่ทำให้เกิดความมั่นคงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ การที่จะให้ความมั่นคงนี้ยั่งยืนตลอดไปนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่มวลสมาชิกต้องร่วมมือ ร่วมใจ ดูแลสหกรณ์ของเราให้มีความเจริญก้าวหน้าและอยู่คู่กับชาวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตลอดไป

คิดเห็นอย่างไรเมื่อได้ร่วมสัมมนา กับ สอ.มก.*

รศ.ป.สุทนต์ อัญญา (3071)

ดิฉันเป็นครูสาธิตบางเขน เป็นสมาชิก สอ.มก. มาแล้ว 31 ปี แม้จะมีความรักและความผูกพันกับ สอ.มก. มานานปี แต่ความรู้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับ สอ.มก. ค่อนข้างผิวเผินมาโดยตลอด ตั้งแต่เป็นสมาชิกมาเคยไปร่วมประชุมประจำปีครั้งเดียว ด้วยภาระงานครูต้องดูแลนักเรียนที่ลูกศิษย์ไปประชุมหลายชั่วโมงไม่ได้ ยิ่งเดี๋ยวนี้มี ATM แดมให้กับบัตรสมาชิกสหกรณ์ ยิ่งไม่ค่อยได้พบปะเจ้าหน้าที่ สอ.มก. เลย แต่ก็ได้ติดตามข่าวสาร สอ.มก. ทุกฉบับอย่างตั้งใจทุกเดือน ขอชื่นชมว่าทำได้ดียิ่งและชอบอ่านมาก

สืบเนื่องจากการได้ทราบข่าว สอ.มก. ว่าเชิญสมาชิกร่วมสัมมนาเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ พวกเรากลุ่มสมาชิกครูอายุมากในโรงเรียนราว 10 คน ก็ชักชวนกันสมัครในรอบแรก 20-21 พฤษภาคม โดยคาดเดาไม่ถูกว่าจะพบกับอะไรบ้าง เพราะไม่มีข้อมูลบอกล่วงหน้า

ในการสัมมนาที่กาญจนบุรี ดิฉันและเพื่อนๆ เป็นเด็กนักเรียนที่ดีมาก ศึกษาเล่าเรียนจากวิทยากรทุกท่านร่วมรับฟัง แสดงความคิดเห็นอย่างตั้งใจโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ แล้วเราบางคนก็ได้พูดคุยกันว่า เราได้อะไรรู้สึกอย่างไรกับการสัมมนาครั้งนี้ พอสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. **ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สอ.มก.** ซึ่งในชีวิตประจำวันเรารู้แต่ว่ามี การ ผ่า-ถอน-กู้-ขอทุน ให้ลูก แต่มีอีกหลายอย่างที่เรารู้เท่าไรเลย ได้เห็นข้อมูลภาพรวมด้านต่างๆ ตั้งแต่ปีก่อนๆ มาจนปัจจุบัน ซึ่งท่านวิทยากรได้จัดกระทำข้อมูลมานำเสนออย่างเข้าใจง่ายและไม่น่าเบื่อ **เราได้รับสิทธิประโยชน์ บทบาทสมาชิก ได้เข้าใจในระบบคิด วิสัยทัศน์ของสหกรณ์ ได้รับคำแนะนำการวางแผนการเงินของตนเอง และครอบครัว** และค่อนข้างตื่นเต้นที่รู้ว่าสหกรณ์มีทรัพย์สินนับหมื่นล้านบาท
2. **ได้รู้จักผู้บริหารของ สอ.มก.** ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นในความมั่นคงและยั่งยืนของ สอ.มก. มากขึ้นกว่าเดิมในระดับมาก การบรรยาย ชี้แจง ตอบคำถามของรองประธาน และวิทยากรทุกท่าน **ทำให้เข้าใจว่าระบบสหกรณ์คือสมาชิกทุกคนร่วมเป็นเจ้าของ เป้าหมายหลักคือ ประโยชน์สุขของสมาชิกอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งผลงานจะบรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารจัดการต้องมีคุณภาพ** จากการร่วมสัมมนา ได้พบว่าเรามีผู้แทนที่บริหารเงินให้เราที่เป็นทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ วิทยุวุฒิ มีสติปัญญา คุณธรรม และแนวความคิดที่เชื่อว่าจะสามารถดูแลเงินทองของเราได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. **ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับผู้ร่วมสัมมนาซึ่งเป็นสมาชิกต่างคณะ และสถาบัน มีทั้งผู้สูงวัยและสมาชิกรุ่นลูกหลาน ได้พูดคุยกับผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ รองประธาน กรรมการ เจ้าหน้าที่ สอ.มก. และบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ** ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้กิจกรรมที่จัดยังสนุกสนาน ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง และได้เพื่อนใหม่พอสมควร

* ข่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2549

4. ประทับใจในความตั้งใจ เอาใจใส่ดูแล บริการให้ความสะดวกและอบอุ่น จากทีมงานผู้จัดสัมมนา ซึ่งเห็นดีเห็นชอบเพื่อสมาชิก หากที่พักได้บรรยากาศที่สวยงาม จัดงานให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกได้เกินคุ้ม เมื่อเทียบกับงบประมาณที่เสียไป

ด้วยความขอบคุณและขอให้ สอ.มก. ได้เป็นสหกรณ์ดีเด่น หวังว่าคงจะได้ร่วมสัมมนาอีกใน 5 ปีข้างหน้า ตามข้อกำหนดของ สอ.มก.

ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk)*

ลักษณะ เพี้ยชัย (6161)

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหาย หรือความเสียหายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในอนาคต สำหรับการบริหารความเสี่ยง คือ การดำเนินการเพื่อเพิ่มโอกาสที่จะได้รับผลที่ดี และลดโอกาสที่จะได้รับผลในทางที่ไม่ดี โดยการควบคุมสาเหตุของความเสี่ยงที่เป็นปัจจัยภายใน และลดผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เราควบคุมไม่ได้

ความเสี่ยงจึงเกิดขึ้นจากความผันผวน หรือความไม่แน่นอนที่เกิดจากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อฐานะ และการดำเนินงานของกิจการ

ความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีอยู่ 5 ประเภท คือ

1. ความเสี่ยงจากสินเชื่อ (Credit Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากสหกรณ์ออมทรัพย์ปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิก หรือแก่สหกรณ์อื่น ปกติหลักการพิจารณาในการปล่อยเงินกู้ มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1.1 วัตถุประสงค์ของการกู้ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ควรคำนึงถึงด้วย เพราะการกู้ไปทำอะไร หรือทำทำไม จะทำให้เรารู้ถึงความเสี่ยงที่สหกรณ์ออมทรัพย์ และผู้ค้ำประกันต้องผูกพัน เช่น การกู้ไปเที่ยว หรือเพื่อการบริโภค จะเสี่ยงสูงกว่ากู้เพื่อการปลูกบ้านหรือที่อยู่อาศัย

1.2 หลักประกันการกู้ การปล่อยสินเชื่อทุกประเภท จำเป็นต้องมีหลักค้ำประกันเพื่อป้องกันความเสี่ยง ปกติหลักประกันที่ดีที่สุด คือ เงิน เช่น เงินหุ้น หรือเงินฝาก หรือเงินในรูปแบบตราสารทางการเงิน หลักประกันที่รองลงมา คือ หลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ บุคคล ถือว่าเป็นหลักประกันที่มีความเสี่ยงสูง

1.3 ความสามารถในการชำระหนี้ ควรพิจารณาจากรายได้ปกติของผู้กู้ว่า มีมากน้อยเพียงใด และมีภาระผูกพันทางใดบ้าง โดยกิจการต้องกำหนดเกณฑ์ว่า จะให้ผ่อนชำระเป็นสัดส่วนเท่าไรของรายได้ประจำ ในส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ สามารถหัก ณ ที่จ่ายจากรายได้ประจำของผู้กู้ได้ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่มีความมั่นคงสูง เกณฑ์ที่กำหนดอาจไม่เหมือนกับธนาคารพาณิชย์

2. ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย โดยปกติดอกเบี้ยขาขึ้นในตลาดจะบริหารง่ายกว่าดอกเบี้ยขาลง ถ้าเราลดตามตลาดไม่ทัน ก็อาจต้องแบกต้นทุนที่สูง ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ขณะเดียวกัน สิ่งที่พึงระวังในช่วงดอกเบี้ยขาขึ้นก็คือ การลงทุนระยะยาวที่หวังได้ผลตอบแทนที่สูง ถ้าอัตราดอกเบี้ยขึ้นไปเรื่อยๆ จะทำให้เสียโอกาส บางครั้งอาจขาดทุนจากการเรียกคืนเงินทุนเพื่อหารายได้จากโอกาสใหม่ๆ ในตลาด

3. ความเสี่ยงจากสภาพคล่อง (Liquidity Risk) สภาพคล่องอาจเกิดจากความเสียหายจากการขาดแคลนเงินทุน หรือส่วนเกินของเงินก็ได้ สภาพคล่องขาดหาย ซึ่งอาจเกิดจากความไม่สมดุลของเงินทุนระยะสั้น กับเงินทุนระยะยาว เช่น นำเงินทุนระยะสั้นไปปล่อยกู้ระยะยาว หากสหกรณ์ออมทรัพย์แก้ไขปัญหาไม่ดี อาจเกิดปัญหาความเชื่อถือศรัทธา และความแตกตื่นของผู้ฝากเงิน

* ช่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2549

ส่วนสภาพคล่องที่มีมากเกินไป หรือมีเงินทุนเหลือล้น หากบริหารไม่ดีอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ และกำไร ทั้งยังอาจเกิดความประมาทจากการพิจารณานำเงินไปลงทุน หรือการพิจารณาปล่อยกู้อย่างหละหลวม

4. **ความเสี่ยงจากการตลาด** หรือการลงทุน (Market Risk or Investment Risk) เมื่อกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินเหลือจากการปล่อยให้สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นกู้ สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำเงินไปลงทุนหาผลตอบแทนในตลาดเงินตามกรอบที่กฎหมายกำหนดได้ แม้ว่าโดยกฎหมายจะกำหนดกรอบในการลงทุนไว้ค่อนข้างเสี่ยงน้อย แต่ความไม่แน่นอนของสถานการณ์วิกฤต ความเสี่ยงต่อความเสียหายก็อาจเกิดขึ้นได้เหมือนกัน เช่นที่เคยเกิดขึ้นในช่วงที่สถาบันการเงิน 56 แห่งถูกปิดเมื่อปี 2540 หลายสหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับผลกระทบ มีสมาชิกแตกตื่นมาถอนเงินจำนวนมาก
5. **ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน** (Operation Risk) การดำเนินงานของกิจการโดยเฉพาะสถาบันการเงิน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์นั้น เนื่องจากเป็นธุรกิจการเงิน ในแต่ละวันจึงต้องมีเงินหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก และมีการทำธุรกรรมด้วยวงเงินสูง ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่ มีเงินทุนจำนวนมาก ความเสี่ยงก็ยิ่งสูงขึ้น ดังนั้น ระบบการบริหารภายในสหกรณ์ออมทรัพย์ ต้องมีการควบคุมที่ดี จะต้องมีการจัดแบ่งงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน มีวิธีการคานอำนาจและการตรวจสอบ (Check and Balance) ที่ดี และต้องมีการปฏิบัติงานให้เป็นปัจจุบัน (Up-To-Date) นอกจากการควบคุมภายในที่ดีแล้วยังต้องมีการตรวจสอบกิจการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้ตรวจสอบที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์

ที่มา : ประมวลบทความเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ชสอ. โปษุณย์ แก้วเพทาย

บทบาทของสมาชิกต่อความยั่งยืนของสหกรณ์*

พศ.ดร.วิมลรัตน์ ปิติปัญญา (6390)

สำหรับคำถามที่ว่า สมาชิกมีความสำคัญหรือมีบทบาทต่อความยั่งยืนของสหกรณ์หรือไม่ สามารถตอบได้ทันทีว่ามีแน่นอน และสหกรณ์ต้องการการสนับสนุนจากสมาชิกอย่างจริงจัง จึงจะเกิดความยั่งยืนและสามารถแสดงบทบาทในการพัฒนาสมาชิกได้อย่างแท้จริง ถึงตรงนี้อาจมีผู้สงสัยว่า “สมาชิกมีบทบาทต่อการพัฒนาสหกรณ์หรือสหกรณ์มีบทบาทต่อการพัฒนาสมาชิกกันแน่” คำตอบก็คือทั้งสองฝ่ายต่างมีบทบาทหรือผลกระทบซึ่งกันและกัน ดังนั้นในภาพรวมแล้วการทำงานตามแนวคิดสหกรณ์จะก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งสมาชิกและสหกรณ์ไปพร้อมๆ กัน อย่างไรก็ตามในที่นี้มุ่งที่จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทหรือหน้าที่สำคัญๆ ที่สมาชิกควรทำเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ ซึ่งในที่สุดจะย้อนกลับมาเป็นประโยชน์แก่สมาชิกเอง หน้าที่สำคัญ ดังกล่าวได้แก่

1) ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงแนวคิดและหลักการของสหกรณ์ สหกรณ์เป็นองค์กรของสมาชิกที่จัดตั้งขึ้นมาภายใต้ความต้องการที่จะช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (เอื้ออาทรต่อกัน) ทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ รับผิดชอบ เห็นใจกัน และไว้วางใจกัน บนรากฐานแห่งความสามัคคีและยุติธรรม

2) ทำกิจกรรมกับสหกรณ์ คุณประโยชน์หลักของการรวมตัวเป็นสหกรณ์ก็คือ “การมีอำนาจต่อรองเพิ่มขึ้น” และ “การมีความประหยัดจากขนาดกิจกรรมที่ใหญ่ขึ้น” ดังนั้นยิ่งสมาชิกใช้บริการหรือทำกิจกรรมกับสหกรณ์มากขึ้นเท่าไร ก็จะทำให้ อำนาจการต่อรองของสหกรณ์ดีขึ้น มีผลต่อไปถึงความประหยัดจากขนาดของการทำกิจกรรม ทำให้สหกรณ์สามารถจัดบริการที่ดีกว่าเดิมได้ ซึ่งสุดท้ายก็จะกลายเป็นประโยชน์คืนกลับไปสู่สมาชิก (เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ ขณะที่ดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าท้องตลาด เป็นต้น) ในทางตรงกันข้ามสหกรณ์จะไม่มีอำนาจไปต่อรองเอาประโยชน์กลับมาให้สมาชิกได้เลย และกลายเป็นองค์กรที่ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

3) เลือกคนดีมีความสามารถเป็นกรรมการ เนื่องจากสมาชิกแต่ละท่านไม่มีเวลามากพอที่จะเข้ามาดูแลบริหารงานของสหกรณ์ได้ จำเป็นต้องเลือกสมาชิกด้วยกันที่เป็นคนดีและมีความสามารถเป็นตัวแทนของตนในฐานะกรรมการดำเนินการ ซึ่งบทบาทนี้ถือว่ามีค่ามากต่อความเจริญเติบโตของสหกรณ์ สหกรณ์ใดมีกรรมการที่ดีก็มีโอกาสที่จะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้ามสหกรณ์จะพบกับความถดถอย

4) ตรวจสอบและให้คำแนะนำการดำเนินงานของสหกรณ์ นอกจากเลือกกรรมการแล้ว สมาชิกยังมีหน้าที่สำคัญในการติดตามการดำเนินงานและให้ข้อเสนอแนะหรือแสดงออกถึงความต้องการแก่กรรมการผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้กรรมการนำไปพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการลักษณะนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพการดำเนินงานของสหกรณ์นั่นเอง

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 6 เดือนกรกฎาคม 2549

5) ขยายแนวคิดเรื่องสหกรณ์สู่ผู้อื่น เรื่องนี้มักได้รับการละเลยจากสมาชิกโดยทั่วไป เนื่องจากมองว่าไม่ใช่หน้าที่ของสมาชิก และไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของสหกรณ์ แต่ในความเป็นจริงแล้วหน้าที่หรือบทบาทนี้จะช่วยให้ขบวนการสหกรณ์สามารถขยายฐานสมาชิกออกไปได้กว้างขวางมากขึ้น โดยอาจเป็นการช่วยเพิ่มสมาชิกสหกรณ์ของตนเองมากขึ้น หรือ ช่วยให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งสหกรณ์เหล่านี้จะมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้กิจการสหกรณ์ของตนเองเจริญเติบโตและมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

เมื่อสมาชิกได้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นแล้วย่อมมีผลผลักดันให้สหกรณ์เจริญก้าวหน้า แต่ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวจะยั่งยืนหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับสหกรณ์ด้วยว่าจะสามารถใช้ประโยชน์จากความร่วมมือของสมาชิกมาสร้างประโยชน์กลับคืนสู่สมาชิกได้มากน้อยแค่ไหน โจทย์ข้อนี้คงต้องโยนกลับมาให้สหกรณ์นำไปพิจารณาดำเนินการอย่างจริงจังต่อไป

ผู้นำที่พึงปรารถนาของสหกรณ์*

พศ.ดร.สังสรรค์ ปิติปัญญา (6390)

เกริ่นกันก่อน

เมื่อไม่นานมานี้ผมได้คุยกับรุ่นพี่ท่านหนึ่งที่ผมให้ความเคารพมาก ถึงเรื่องของการบริหารงานสหกรณ์ และท่านได้กล่าวว่าสหกรณ์จะก้าวหน้าได้นั้นปัจจัยสำคัญที่สุด คือ “ผู้นำ” สหกรณ์ใดมีผู้นำดี ก็จะเจริญก้าวหน้า ในทางตรงกันข้ามก็จะพบกับความเสื่อม คำถามสำคัญที่เกิดขึ้นก็คือ ผู้นำที่ดีหรือที่พึงปรารถนาเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นประเด็นที่จะนำเสนอในวันนี้ อย่างไรก็ดี ขอเรียนว่าที่นำเสนอนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัว ที่อาจจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านผู้อ่านได้

ผู้นำที่พึงปรารถนา

ในระยะหลังมีการแบ่งผู้นำออกเป็น 2 กลุ่ม ตามแหล่งที่มา คือผู้นำที่เป็นทางการ กับผู้นำตามธรรมชาติ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นผู้นำกลุ่มไหน โดยภาพรวมแล้วก็คือ “คนที่ต้องนำพาผู้อื่นปฏิบัติภารกิจ” ซึ่งเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้นำก็คือผลงานที่ออกมา มีคำถามอยู่เสมอๆ ว่า ผู้นำที่พึงปรารถนาเป็นอย่างไร ในทัศนะของผม ผู้นำที่พึงปรารถนานั้น ต้องมีทั้ง “ความสามารถ” และ “ความดี” อยู่ในตัว หรือเป็นทั้ง “คนเก่ง และ คนดี”

คนเก่ง คือ คนที่สามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยทั่วไปแล้วคนเก่งต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) มีวิสัยทัศน์ หรือเป็นคนมองการณ์ไกล คือมองเห็นภาพในอนาคตที่น่าจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งการที่จะมีความสามารถเช่นนี้ได้จะต้องเป็นผู้ที่ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง กว้างขวาง และหลากหลาย
- 2) มีความรู้ในเรื่องที่ตนต้องบริหารเป็นอย่างดี หรือสามารถหาคนที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมาทำงานให้ตนได้
- 3) มีความสามารถในการบริหาร คือสามารถจัดหา และใช้ปัจจัยทางการจัดการที่สำคัญ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร รวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ อย่างเหมาะสม และได้รับผลลัพธ์ตามที่ต้องการภายใต้กรอบเวลา และเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนด
- 4) มีความสามารถจูงใจให้คนอื่นทำงานให้ด้วยความเต็มใจ (ประเด็นนี้อาจถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อ 2 ก็ได้)
- 5) มีความรอบคอบแต่กล้าตัดสินใจ ความรอบคอบหมายถึงความมีเหตุมีผล และความระมัดระวัง อย่างไรก็ตามผู้นำต้องกล้าที่จะตัดสินใจ และยอมรับกับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น ผู้นำที่มีความระมัดระวังจนไม่มีการตัดสินใจใดๆ เลย ไม่ถือว่าเป็นผู้ที่เก่ง เนื่องจากจะไม่มีผลงานใดๆ เกิดขึ้นเลย
- 6) มีความสามารถในการประสานประโยชน์ ผู้นำที่เก่ง ต้องสามารถประสานประโยชน์ของทุกฝ่ายเข้าด้วยกันได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์หรือความสำเร็จขององค์กร ไม่ใช่ประโยชน์ของพวกเขาเพียงอย่างเดียว
- 7) มีความสามารถในการนำเสนอหรือประชาสัมพันธ์ผลงานสู่ผู้เกี่ยวข้อง และสู่สาธารณชนตามแต่กรณี
- 8) มีความเข้าใจในระบบสหกรณ์ ผู้นำสหกรณ์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจถึงระบบสหกรณ์ ซึ่งหมายรวมถึงหลักการ อุดมการณ์ (จิตวิญญาณ) และระบบการบริหารจัดการสหกรณ์ เป็นอย่างดี

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 24 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2550

ส่วน **คนดี** นั้น หมายถึงผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการเบียดเบียน เอารอดเอาเปรียบ หรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายเดือดร้อน มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ยิ่งกว่านั้นจะต้องเป็นผู้มีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับจริยธรรมการบริหารงานของสหกรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องของการทำงานเป็นทีมหรือเป็นองค์คณะ การตัดสินใจใดๆ ของสหกรณ์ไม่ได้กระทำโดยคนใดคนหนึ่งแต่ทำโดยคณะบุคคล เรื่องใดที่ยังไม่มีมติจากองค์คณะที่ชัดเจน ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะไปแจ้งหรือให้คำมั่นสัญญาแก่สมาชิก เนื่องจากอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิก คณะกรรมการ และสหกรณ์ในภาพรวมได้

ส่งท้ายก่อนจาก

ผู้นำที่พึงปรารถนาของสหกรณ์ ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรม เข้าใจและปฏิบัติตามระบบหรือจริยธรรมในการทำงานของสหกรณ์ ผมมั่นใจว่าสหกรณ์ที่มีผู้นำดีจะพบกับความเจริญรุ่งเรือง ในทางกลับกันจะพบกับความเสื่อม ผมขอจบความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำที่พึงปรารถนาไว้เท่านี้ครับ แล้วโอกาสหน้าพบกันอีก สวัสดีครับ

สหกรณ์ เป็นของใคร?*

สุพรรณ สุโษิตี (3426)

หากมีใครสักคนหนึ่งเดินเข้ามาถามสมาชิกของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์เป็นของใคร?” คำตอบที่ได้รับทันทีก็คงจะเป็น “เป็นของพวกเรา” หรือ “เป็นของสมาชิกทุกคน” เมื่อถามต่อไปว่าสหกรณ์ที่ว่าเป็นของทุกคนนั้น “แต่ละคนมีส่วนเป็นเจ้าของมากน้อยแค่ไหน?” คำตอบที่ได้ก็คงจะประมาณว่า “เป็นของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน” และหากถามต่อไปอีกว่า “แล้วท่านมีกรรมสิทธิ์ใดๆ ที่แสดงความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินของสหกรณ์บ้าง?” คราวนี้เชื่อว่าหลายคนอาจต้องหยุดคิด และบางคนก็อาจตอบว่าไม่รู้

เรื่อง “ความเป็นเจ้าของ” ในสหกรณ์นั้น ผู้เขียนเองเห็นว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจและชวนให้ขบคิดอยู่ไม่น้อย ผู้เขียนเองบ่อยครั้งที่ถูกถามในประเด็นเหล่านี้ โดยเฉพาะในระยะหลังๆ จากบรรดาสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ตั้งมานานและมีมูลค่าสินทรัพย์สะสมอยู่เป็นจำนวนมาก คำถามส่วนใหญ่ก็จะเป็นทำนองว่า “ในเมื่อสหกรณ์เป็นของสมาชิกแต่ทำไมพวกเขาซึ่งเป็นสมาชิกจึงไม่สามารถเรียกร้องทรัพย์สินขององค์กรที่บอกว่าเป็นของพวกเขาได้” สมาชิกอาวุโสสองสามท่านปรารภให้ฟังว่า “เมื่อสามสิบปีที่แล้วตอนที่พวกผมสมัครเป็นสมาชิกใหม่ๆ ตอนนั้นสหกรณ์ยังไม่ค่อยมีอะไร สำนักงานยังเป็นเรือนไม้หลังเล็กๆ สหกรณ์ปล่อยสินเชื่อกับพวกผม รับผิดชอบต่อพวกผมไปจนมีเงินมีทองสร้างตึกใหม่ใหญ่โตอย่างที่เห็น รวมทั้งทุกวันนี้มีเงินทุนสำรองหลายร้อยล้านบาท สหกรณ์รวยเอาๆ แต่ผมผู้เป็นเจ้าของก็ยังคงยากจนอยู่เหมือนเดิม แล้วจะให้เชื่อได้อย่างไรที่มาบอกว่าผมเป็นเจ้าของธุรกิจร้อยล้านของสหกรณ์”

ในหมู่นักวิชาการสหกรณ์ชั้นนำของโลก การตีความในเรื่อง “ความเป็นเจ้าของ” ของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ก็ยังคงเป็นปัญหาที่มีการถกเถียงกันด้วยมุมมองที่แตกต่างกัน นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นคล้อยตามไปกับแนวคิดของสำนักที่เดินตามหลักซึ่งกำหนดโดย ICA (เป็นแนวคิดที่สหกรณ์ในบ้านเรายอมรับและยึดเป็นแนวปฏิบัติกันอยู่ในทุกวันนี้) คือ สมาชิกทั้งหมดไม่ควรเป็นเจ้าของทั้งหมดในสหกรณ์ที่เขาเป็นสมาชิก ทำให้มีการแบ่งส่วนของสมบัติว่าบางส่วนเป็นของสมาชิก และบางส่วนเป็นของสหกรณ์ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีคำอธิบายว่าส่วนที่เป็นของสหกรณ์นั้นก็คือส่วนของสมาชิกนั่นเองแต่เป็นส่วนของสมาชิกที่ดำรงการเป็นสมาชิกอยู่ปัจจุบัน และสิทธิในความเป็นเจ้าของนั้นก็ไม่ใช่สิทธิรายบุคคลที่จะสามารถครอบครองสมบัตินั้น แต่สิทธิที่มีเป็นสิทธิในฐานะที่เขาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสมาชิกเท่านั้น ในขณะที่บางสำนักคิดในทางตรงกันข้ามด้วยเห็นว่า สหกรณ์นั้นเกิดขึ้นมาก็จากสมาชิก ดังนั้นสมาชิกทั้งหมดก็ควรมีความเป็นเจ้าของทั้งหมดในสหกรณ์ที่เขาเป็นสมาชิก หมายความว่าไม่ควรมีการแยกส่วนสมบัติว่าส่วนไหนเป็นของสมาชิก และส่วนไหนเป็นของสหกรณ์เพราะเขาเห็นว่าสหกรณ์กับสมาชิกก็คือคนๆ เดียวกันนั่นเอง ผู้เขียนเองเห็นว่าแนวคิดทั้งสองที่ว่ามานี้ล้วนให้ข้อคิดที่พวกเราในฐานะสมาชิกล้วนๆ จะได้รับรู้และนำไปพิจารณากันต่อ จึงหยิบยกมาขยายความสู่กันฟัง

คำอธิบายความหมายของ “ความเป็นเจ้าของ” ตามแนวทางของ ICA ที่กำหนดให้สมาชิกมีกรรมสิทธิ์เพียงบางส่วนในสินทรัพย์ของสหกรณ์ มาจากแนวคิดที่ว่า “สหกรณ์” นั้นเป็นสมบัติที่บรรพบุรุษในอดีตหลายรุ่นได้สร้างขึ้นเพื่อมอบให้ผู้คนในยุคต่อๆ มาได้ใช้ประโยชน์ ดังนั้นจึงไม่อาจกล่าวได้ว่า “สหกรณ์” เป็นสมบัติเพียงแค่

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2551

ของสมาชิกปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังมีส่วนที่เป็นของบรรพบุรุษผู้สร้างมรดกนี้ให้กับสหกรณ์ด้วย และเพื่อเป็นหลักประกันว่าสมบัตินี้จะยังคงอยู่เพื่อให้ประโยชน์แก่คนรุ่นหลังๆ ในทางปฏิบัติจึงมีการกำหนดโครงสร้างของทุนในสหกรณ์ให้ผู้ที่ เป็นสมาชิกรายบุคคลได้มีกรรมสิทธิ์ได้เพียงบางส่วน และบางส่วนให้เป็นของสมาชิกทุกคนโดยรวม เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันจากธุรกิจของสหกรณ์ที่ยังดำเนินอยู่ แต่หากเมื่อใดสหกรณ์มีอันต้องเลิกกิจการไปไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม สินทรัพย์ส่วนรวมของสหกรณ์ที่ยังคงมีเหลืออยู่จึงถูกกำหนดให้โอนไปให้แก่สหกรณ์อื่นหรือองค์กรอื่นตามมติที่สมาชิกส่วนใหญ่เห็นชอบเพื่อสานเจตนารมณ์ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์จากสหกรณ์สืบต่อไป

อีกคำอธิบายหนึ่งที่พยายามจะบอกว่าเป็นการสมเหตุสมผลแล้วที่สมาชิกรายบุคคลไม่สมควรได้รับกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ส่วนที่เป็นสมบัติกลางของสหกรณ์ คือเหตุผลที่ว่า ก็ในเมื่อแรกเข้าเป็นสมาชิกใหม่ๆ ทุกคนก็สามารถเข้ามาได้อย่างง่ายๆ เพียงแค่จ่ายเงินซื้อหุ้นของสหกรณ์เพียงแค่หุ้นเดียว ด้วยราคาที่แสนจะถูก พวกเขาก็สามารถได้เป็นเจ้าของธุรกิจที่อาจมีมูลค่าหลายสิบล้านร้อยล้านที่สมาชิกก่อนหน้านั้นเขาสะสมเอาไว้ให้ โดยมีสิทธิ์ที่จะได้เป็นเจ้าของและร่วมใช้บริการจากสหกรณ์ได้เท่าเทียมกันกับสมาชิกเก่ารายอื่นๆ ด้วย ดังนั้นก็สมควรแล้วที่เมื่อถึงเวลาสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ไม่ว่าจะโดยตั้งใจลาออกหรือต้องออกด้วยเหตุผลใดก็ตาม ก็ไม่ควรจะร้องขอกรรมสิทธิ์ในส่วนที่เป็นสมบัติของส่วนรวมนี่

สำหรับฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางที่สหกรณ์จะมีทั้ง “สินทรัพย์ในนามของสมาชิกรายบุคคล” และ “สินทรัพย์ในนามของสหกรณ์” หรือที่ถือกันว่าเป็น “สินทรัพย์ของสมาชิกทุกคน” โดยเฉพาะเมื่อสินทรัพย์ในส่วนหลังนี้ถูกกำหนดให้ “แบ่งแยกไม่ได้” และหากสหกรณ์จะเลิกกิจการก็ไม่ให้นำมาแบ่งปันกันในหมู่สมาชิก แต่ให้บริจาคให้กับสหกรณ์หรือองค์กรอื่นไปเสีย ดังนั้นนักคิดในสำนักนี้จึงสรุปว่าสินทรัพย์ในส่วนหลังนี้แท้จริงแล้วไม่มีใครเป็นเจ้าของ และหากสหกรณ์พยายามสะสมทุนส่วนนี้ให้มากเท่าไรก็เท่ากับว่าสหกรณ์ ทำไปเพื่อความมั่นคงของใครก็ไม่รู้ที่ไม่ใช่สมาชิก พวกเขาเชื่อว่าการทำเช่นนี้จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ สมาชิกจะขาดแรงจูงใจในการร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ และอาจจะก่อปัญหาการกระจายผลประโยชน์อย่างไม่เป็นธรรมอื่นๆ ตามมาอีก ในแง่มุมของสำนักนี้มองว่าสหกรณ์ไม่เหมือนกับธุรกิจอื่นๆ ก็ตรงที่ สหกรณ์ไม่ต้องการแสวงหากำไรเพื่อตัวสหกรณ์เองแต่เพื่อคืนกลับบริการที่ดีที่สุดแก่สมาชิกของพวกเขา หรือสร้างกำไรใส่กระเป๋าสมาชิกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในส่วนตัวของผู้เขียนนั้นไม่ได้สนับสนุนหรือต่อต้านแนวคิดใดเป็นพิเศษ แต่อยากจะเป็นข้อสังเกตในเรื่องการสะสมสินทรัพย์ (ส่วนกลาง) ของสหกรณ์ที่อยู่ในรูปของ การลงทุนในสิ่งปลูกสร้างต่างๆ รวมทั้งในรูปของทุนสำรองที่ “เกินพอดี” โดยเฉพาะเรื่องทุนสำรองซึ่งบางคนพยายามปลุกฝังให้กับสมาชิกว่า “ควรจัดสรรกำไรให้เป็นทุนสำรองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ยิ่งมากกว่าที่กฎหมายกำหนดได้ยิ่งดี” เพราะปริมาณที่เกินพอดินั้น หากเกิดจากการเบียดบังในส่วนที่ควรจะเป็นของสมาชิกแล้ว ท้ายที่สุดก็จะเข้าอีหรอบที่ว่า เงินเนื่อจากสมาชิกไปสะสมเพื่อใครก็ไม่รู้!!

คณะกรรมการดำเนินการ...คนสำคัญในธุรกิจสหกรณ์*

สุพรรณ สุโษิตี (3426)

ข้อเขียนนี้เขียนขึ้นหลังจากที่ผู้เขียนได้ไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเลือกคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ออมทรัพย์ที่ผู้เขียนเป็นสมาชิกอยู่ บรรยากาศค่อนข้างจะเงียบเหงา ประมาณคร่าวๆ จากรายชื่อผู้มาใช้สิทธิ์ว่า คงไม่เกินร้อยละ 30 ของสมาชิกที่มี ดูเหมือนว่าสมาชิกจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งคณะกรรมการกันสักเท่าไร เท่าที่ถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องก็ว่า ไม่ใช่แต่ครั้งนี้เท่านั้น ครั้งไหนๆ ก็คล้ายๆ กัน แต่ครั้งนี้ผู้คนดูจะบางตาเป็นพิเศษ เหตุผลของแต่ละคนก็คงจะมีมากมาย ข้อเขียนนี้ตั้งใจจะเขียนเพื่อทบทวนให้เห็นว่า **คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์** ผู้ที่บรรดาสมาชิกผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของทั้งหลายจะต้องไปมอบอำนาจให้เข้าไปบริหารงานแทนด้วยการเลือกตั้งนั้น **มีภารกิจและความรับผิดชอบที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในรูปของสหกรณ์อย่างไร**

เป็นการยากที่จะทำความเข้าใจถึงบทบาทของคณะกรรมการดำเนินการโดยปราศจากความเข้าใจอย่างชัดแจ้งถึงแนวคิดของอำนาจในการควบคุมกิจการของสหกรณ์ การควบคุมดูแลกิจการสหกรณ์ ก็คือการตัดสินใจในนามของสมาชิกเพื่อสร้างผลประโยชน์ให้ตกอยู่กับสมาชิก ตามความคาดหวังของสมาชิกโดยทั่วไป คณะกรรมการดำเนินการจะเป็นผู้รับผิดชอบในการใช้และปกป้องทรัพยากรต่างๆ ของพวกเขาเพื่อที่จะช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขา เนื่องจากในทางปฏิบัตินั้นเป็นไปได้ยากที่จะให้สมาชิกของสหกรณ์ทุกคนเป็นผู้ตัดสินใจหรือสั่งการในการทำธุรกิจของสหกรณ์ **พวกเขาจึงต้องเลือกคณะกรรมการดำเนินการขึ้นมาและมอบอำนาจที่มีอยู่พร้อมด้วยทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจ** ไม่ว่าจะเป็นทุน บุคลากร เครื่องไม้เครื่องมือต่างๆ ให้กับตัวแทนด้วยความไว้วางใจ โดยหวังว่าทรัพยากรเหล่านี้จะถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ในทางกลับกันสำหรับคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์นั้น เมื่อได้รับมอบความไว้วางใจมาจากบรรดาสมาชิกแล้วจะต้องสามารถให้คำตอบหรือชี้แจงความเป็นเหตุเป็นผลในการกระทำกิจกรรมต่างๆ คณะกรรมการจะต้องให้คำอธิบายว่าได้ตัดสินใจอะไรลงไปบ้าง มีการใช้ทรัพยากรต่างๆ ของบรรดาสมาชิกไปอย่างไรบ้างและบรรลุผลเพียงใด **คณะกรรมการนั้นนอกจากจะถูกคาดหวังว่าจะสามารถทำกิจกรรมที่สนองความต้องการของสมาชิกแล้ว ยังเป็นที่คาดหวังว่าจะต้องสามารถให้คำตอบหรือชี้แจงสิ่งที่ทำให้กับพวกเขาได้อีกด้วย**

ในบริบทของการตัดสินใจ คณะกรรมการดำเนินการจะต้องตัดสินใจเป็นหนึ่งเดียวกัน ถึงแม้ว่าองค์คณะจะประกอบไปด้วยกรรมการรายบุคคลก็ตาม **กรรมการดำเนินการจะมีอำนาจก็เฉพาะเมื่อกระทำการในฐานะของคณะกรรมการ** นอกห้องประชุมแล้วเขาจะไม่มีอำนาจอะไรมากมายไปกว่าที่สมาชิกผู้เป็นเจ้าของสหกรณ์คนหนึ่งจะพึงมี ด้วยเหตุนี้ถึงแม้ว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการจะประกอบไปด้วยกรรมการตัวแทนรายบุคคลที่ต่างก็มีฝีมือ มีความสามารถ รวมทั้งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการตัดสินใจของกรรมการซึ่งเมื่อร่วมหารือกันแล้ว ผลของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการจะต้องมีเพียงหนึ่งเดียว หมายความว่ากรรมการรายบุคคลผู้ที่อาจไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมไม่ควรแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับมติของคณะกรรมการภายนอกห้องประชุม

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 12 เดือนมกราคม 2550

ในทางปฏิบัติมีสหกรณ์จำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้กำหนดลงไปในเรื่องละเอียดอย่างชัดเจนถึงบทบาทและความรับผิดชอบของบุคคลที่เข้ารับตำแหน่งกรรมการดำเนินการ บ่อยครั้งที่พบว่ากรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งรายใหม่ต้องประสบกับความยุ่งยากในการแยกแยะระหว่างหน้าที่ของพวกเขาในฐานะที่เป็นกรรมการ และในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการ และอีกเช่นกันที่สมาชิกของสหกรณ์เองบางรายก็ไม่ทราบแน่ชัดถึงการจัดแบ่งความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ

ในแง่ของกรรมการดำเนินการรายบุคคลนั้นความรับผิดชอบสำคัญที่ควรมีก็เช่น มีความสนใจติดตามข่าวสารของสหกรณ์และเข้าใจมากเพียงพอที่จะทำการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับสหกรณ์ได้ มีเวลาที่จะเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการได้ทุกครั้ง มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการด้วยการเสนอแนวคิดหรือตั้งประเด็นคำถามที่เหมาะสม ศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและทำความเข้าใจในนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นตัวแทนของสมาชิกทั้งหมดโดยไม่แสดงความลำเอียงกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นพิเศษ ตระหนักเสมอว่าการตัดสินใจของคณะกรรมการดำเนินการเป็นการตัดสินใจของกลุ่มซึ่งประกอบด้วยกรรมการรายบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย รวมทั้งต้องให้การสนับสนุนการตัดสินใจของที่ประชุมที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ นอกจากนี้ควรคำนึงเสมอถึงการแบ่งแยกภาระความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการดำเนินการกับฝ่ายจัดการ

แล้วอะไรบ้างคือสิ่งที่สมาชิกควรคาดหวังจากคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ สหกรณ์นั้นหากจะเปรียบไปก็เหมือนเรือลำใหญ่ที่กำลังแล่นไปยังจุดหมาย โดยมีสมาชิกเป็นผู้กำหนดว่าต้องการจะให้มุ่งไปยังที่ใด ส่วนคณะกรรมการดำเนินการนั้นจะเป็นฝ่ายกำหนดเส้นทางเดินเรือให้มุ่งไปตามจุดหมายที่สมาชิกต้องการ รวมทั้งให้หลักประกันว่าจะมีการเดินทางตามเส้นทางที่กำหนดเอาไว้จริง โดยมีผู้จัดการสหกรณ์เป็นกัปตันเรือที่ควบคุมลูกเรือให้แล่นไปตามเส้นทางที่กำหนดให้ถึงที่หมายอย่างปลอดภัย ดังนั้นในทางปฏิบัติสิ่งสำคัญที่สมาชิกควรคาดหวังจากการทำงานของคณะกรรมการดำเนินการ ก็คือ **ประการแรก การเชื่อมความสัมพันธ์กับสมาชิกผู้เป็นเจ้าของ** คณะกรรมการจะไม่สามารถดำเนินการกิจที่ได้รับมอบหมายได้เลยหากไม่รู้แน่ชัดว่าใครคือผู้ที่องค์กรจะต้องมุ่งให้บริการ ไม่ได้ค้นหว่าพวกเขาต้องการอะไรจากสหกรณ์ ดังนั้นการสานสัมพันธ์เพื่อความเข้าใจและรู้ถึงความต้องการของสมาชิกจึงเป็นภารกิจสำคัญประการแรก **ประการที่สอง** เป็นการกำหนดหนทางที่จะเดินไปสู่เป้าหมายที่สมาชิกต้องการ ซึ่งในทางปฏิบัติก็คือการ **“กำหนดนโยบาย”** ของคณะกรรมการนั่นเอง อย่างไรก็ตามนโยบายที่กำหนดเอาไว้รอบคอบก็อาจไม่เกิดประโยชน์หากนโยบายนั้นไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติให้เป็นจริง ดังนั้นจึงนำมาสู่สิ่งสำคัญ **ประการที่สาม** ที่คณะกรรมการจะต้องทำคือ การสร้างความมั่นใจว่านโยบายนั้นจะได้รับการสานต่อเป็นกิจกรรมปฏิบัติ หรือก็คือการสร้างให้เกิดระบบติดตามตรวจสอบ โดยติดตามให้มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

Bruce L. Anderson and Brian M. Henahan จากภาควิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์และการจัดการ มหาวิทยาลัย Cornell สหรัฐอเมริกา กล่าวถึงความรับผิดชอบที่สำคัญของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ว่า คือ การป้อนคำถามที่เหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผลต่อฝ่ายจัดการ Bruce เชื่อว่าเพียงแค่นโยบายจะตั้งคำถาม

ที่มีสาระต่อฝ่ายจัดการ ก็ส่งผลต่อการบริหารงานของสหกรณ์แล้ว เช่นคำถามที่ว่า สหกรณ์ของเราเป็นทางเลือกแรกที่สมาชิกจะใช้บริการหรือไม่? หากไม่ใช่ด้วยสาเหตุอะไร? ท่านสามารถบอกความพอใจที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์ของเราได้หรือไม่? ท่านรู้ได้อย่างไร? สหกรณ์ของเราสามารถให้บริการแก่สมาชิกด้วยค่าบริการที่แข่งขันได้กับธุรกิจอื่นหรือไม่? หากไม่ใช่ เพราะเหตุใด? สมาชิกของเราได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอในเรื่องสำคัญของสหกรณ์หรือไม่? ใครเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวที่สุดสำหรับสหกรณ์? เพราะอะไร? ส่วนคำถามที่เป็นเรื่องการบริหารงานภายในสำนักงาน เป็นต้นว่า จะจัดจ้างพนักงานระดับล่างอย่างไร จะซื้อรถยนต์ยี่ห้อไหน ควรปล่อยให้ เป็นหน้าที่ของผู้จัดการ ไม่จำเป็นที่คณะกรรมการดำเนินการจะต้องเสียเวลาพิจารณา

เห็นหรือยังว่าการมีคณะกรรมการดำเนินการที่เข้มแข็ง รู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ จะมีผลต่อเสถียรภาพและการเติบโตของสหกรณ์ รวมทั้งทำให้สหกรณ์ของท่านมีความเข้มแข็งได้อย่างไร

นักสหกรณ์...คนกลุ่มน้อยผู้จุดพลับความร่วมมือ*

สุพรรณภา ฐาโษติ (3426)

ได้มีโอกาสอ่านงานเขียนของ Lee Dye อดีตนักเขียนคอลัมน์วิทยาศาสตร์ของนิตยสาร Los Angeles Times ซึ่งเขียนถึงพฤติกรรมความร่วมมือกันของมนุษย์เรา เห็นว่าน่าสนใจดีและคิดว่าชาวสหกรณ์ผู้ที่นิยมใช้วิธีการร่วมมือกันในการทำงานอาจจะอยากรู้ จึงเก็บมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อจะได้ข้อคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานสหกรณ์กันบ้าง

Lee Dye ได้เขียนเล่าถึงความพยายามของนักจิตวิทยาสองคน คือ Robert Kurzban ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Pennsylvania และ Daniel Houser นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย George Mason ทั้งสองพยายามที่จะหาคำอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ ว่าทำไมจึงเต็มใจที่จะร่วมมือกันทุกๆ ที่หลายครั้งก็ต่อสู้แข่งขันกันเองอย่างดุเดือดเพื่อหาความก้าวหน้าให้กับชีวิต ในการศึกษาเพื่อหาคำตอบนั้นทั้งสองได้ทำการทดลองโดยคัดเลือกนักศึกษาจำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 4 คน สมาชิกของกลุ่มจะไม่เคยพบหรือรู้จักกันมาก่อน พวกเขาจะได้รับเงินคนละ 50 เหรียญ พร้อมกับคำชี้แจงว่าเขาสามารถที่จะเก็บเงินจำนวนนี้ทั้งหมดเอาไว้เองหรือบริจาคบางส่วนให้กับกองกลางของกลุ่ม ซึ่งเงินกองกลางนั้นจะมีมูลค่ามากขึ้นเป็นสองเท่าของจำนวนเงินที่มีผู้ใส่ลงไป และเมื่อการเล่นยุติลงเงินส่วนกลางก็จะถูกแบ่งสรรอย่างเท่าๆ กันในหมู่สมาชิกของกลุ่มโดยไม่มีข้อแม้ว่าใครจะร่วมบริจาคมากน้อยแค่ไหนหรือไม่ให้เลยก็ตาม ดังนั้นหากทุกคนไว้เนื้อเชื่อใจกันและลงขันให้กองกลางเต็มเท่าที่เงินที่มีอยู่ เมื่อสิ้นสุดการเล่นทุกคนก็จะได้รับเงินมากขึ้นเป็นสองเท่าของเงินที่ได้เมื่อเริ่มต้น แต่หากมีเพียงคนเดียวที่เทกระเป๋ากองกลางในขณะที่ยังมีสมาชิกคนอื่นๆ ไม่ให้เลย เขาคงนั้นก็จะได้เงินเพียงครึ่งเดียวจากที่ได้มา

การศึกษาครั้งนี้ Kurzban และ Houser พบว่า ในบรรดานักศึกษาที่เข้าร่วมทดลองนั้นสามารถจัดจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน **ประเภทแรก**เป็นกลุ่มที่ลงเงินให้กับส่วนกลางในทันทีอย่างไม่ลังเลใจโดยไม่สนใจว่าคนอื่นจะคิดจะให้หรือไม่ให้ก็ตาม กลุ่มนี้ทั้งสองเรียกว่าเป็น **“นักสหกรณ์”** ผู้ซึ่งเต็มใจให้ความร่วมมือที่จะแบ่งปันส่วนที่ตนมีเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมในทุกเมื่อ **ประเภทที่สอง**เป็นกลุ่มคนที่อยู่ในชั่วตรงกันข้ามคือไม่ยอมควักเงินให้กับส่วนกลางเลยหรือหากให้ก็น้อยมากอย่างเสียไม่ได้ กลุ่มนี้เขาจัดให้เป็นประเภท **“ผู้รอรับของฟรี”** ที่คอยเฝ้ารอรับประโยชน์จากส่วนรวมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น **ประเภทที่สาม**เป็นกลุ่มที่จะให้ความร่วมมือกับส่วนกลางก็ต่อเมื่อเห็นสัญญาณชัดเจนว่าตนจะได้รับประโยชน์ด้วยเท่านั้น กลุ่มนี้เขาเรียกว่า **“ผู้คอยสนองตอบ”** ที่จะรอดูท่าทีคนอื่น ๆ ก่อนว่าจะบริจาคกันมากน้อยอย่างไรก่อนที่ตัวเองจะร่วมบริจาคด้วย

และไม่ว่า Kurzban และ Houser จะทดลองศึกษากับนักศึกษาก็กลุ่มก็ตาม ผลที่ได้ก็ลงเอยเหมือนๆ กันว่า **ประมาณร้อยละ 63 ของผู้ที่ร่วมทดลองจัดเป็นพวก “ผู้คอยสนองตอบ”** ที่สงวนท่าทีก่อนที่จะให้ ร้อยละ 20 เป็น **“ผู้รอรับของฟรี”** โดยไม่ยอมควักเนื้อใดๆ ทั้งสิ้น และมีเพียงร้อยละ 17 ที่เป็น **“นักสหกรณ์”** ผู้เต็มใจให้เพื่อส่วนรวมโดยไม่ลังเลใจ Kurzban และ Houser ได้ให้ข้อคิดจากผลการศึกษาของเขาว่า ถึงแม้ว่าคนกลุ่ม

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 22 ฉบับที่ 8 เดือนกันยายน 2548

“นักสหกรณ์” จะเป็นกลุ่มน้อยของสังคมก็ตาม แต่จะเป็นกลุ่มคนที่มีพลังในการชักนำให้เกิดการร่วมมือ โดยทำให้กลุ่มใหญ่ที่เป็น “ผู้คอยสนองตอบ” ซึ่งไม่ต้องการตกขบวนผลประโยชน์ใดๆ ต้องติดตามและให้ความร่วมมือด้วย เพื่อรักษาสถานะของตนเอง การร่วมมือกันในวงกว้างจึงเกิดขึ้น เขาทั้งสองจึงสรุปว่า**นักสหกรณ์เป็นผู้เพาะและเผยแพร่เมล็ดพันธุ์แห่งความร่วมมือกันโดยแท้**

ถึงแม้ว่าการค้นพบข้างต้นจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย อีกทั้งทำขึ้นในต่างประเทศที่ผู้คนอาจจะมีพฤติกรรมและความนึกคิดที่แตกต่างไปจากบ้านเราบ้างก็ตาม ก็ยังให้ความรู้สึกดีๆ ที่ได้ว่าใน**แต่ละสังคมนั้น** ถึงแม้ว่าคนส่วนใหญ่จะค่อนข้างระวังเนื้อระวังตัวและสงวนท่าทีที่จะให้ความร่วมมือกับส่วนรวมก็ตาม ก็ยังมีคนจำนวนหนึ่งซึ่งแม้จะไม่มากนัก ที่พร้อมจะเป็นผู้เริ่มต้นและจุดพลังแห่งความร่วมมือให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ

ประโยชน์ของทุนสำรองของสหกรณ์*

ศาสตราจารย์พิเศษ อบ นค.จัต (77)

นักสหกรณ์แห่งชาติ สาขาวิชาการสหกรณ์

ทุนสำรองคืออะไร : ทุนสำรองคือทุนดำเนินงานประเภทหนึ่งของสหกรณ์ ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมอื่นๆ กำไรสุทธิ และเงินรับฝากและหรือเงินกู้ของสหกรณ์

ทุนสำรองมาจากไหน : องค์การธุรกิจในรูปแบบสหกรณ์มีที่มาของทุนสำรองดังนี้

- (1) การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินทางราชการ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด ถ้าการใช้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นกำหนดไว้เพื่อการใด ให้ใช้เพื่อการนั้น แต่ถ้ามิได้กำหนดไว้ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็น**ทุนสำรอง**ของสหกรณ์ (มาตรา 49 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542)
- (2) ในการจัดสรร**กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์** ให้จัดสรรเป็น**ทุนสำรอง**ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของ**กำไรสุทธิ** (มาตรา 60 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542) กรณีเช่นนี้ก็คือการบังคับให้สหกรณ์ (คือสมาชิกทุกคน) ออมทรัพย์จาก**เงินส่วนเกินสุทธิ (Net Surplus)** ประจำปีตามสาขาวิชาการสหกรณ์หรือ**กำไรสุทธิ (Net Profit)** ประจำปีตามสาขาวิชาการบัญชี ดังนั้น**ทุนสำรอง**จึงเป็น**ทุนรวมกัน**ของสมาชิกทุกคน แต่จะขอแบ่งส่วนจาก**ทุนสำรอง**เมื่อตอนพ้นสมาชิกภาพไม่ได้ ต่างจาก**หุ้น**ของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งสหกรณ์จะคืนให้แก่สมาชิกเจ้าของหุ้น เมื่อสมาชิกผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพโดยไม่มีหนี้สินกับสหกรณ์ (ม. 43 (5) พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542)
- (3) เมื่อสหกรณ์ขายทรัพย์สินของตน เช่น รถยนต์ โรงสีข้าว และที่ดิน ที่สร้างหรือซื้อไว้ก่อนแล้ว เงินค่าขายทรัพย์สินดังกล่าว โดยหลักการบัญชีและระเบียบของสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องนำเงินที่ขายได้เข้าบัญชีเป็น**ทุนสำรอง** มิให้นำเข้าบัญชีเงินรายได้จากการทำธุรกิจในปีที่ขายทรัพย์สินดังกล่าว
- (4) การ**แยกสหกรณ์** "...ถ้าที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเห็นชอบให้แยกสหกรณ์ให้พิจารณาแบ่งแยก ทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของสหกรณ์ ตามวิธีที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด..." (มาตรา 96 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542)

จะใช้ทุนสำรองเพื่อการใดได้บ้าง : ทุนสำรองของสหกรณ์ตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 จะถอนจากบัญชี**ทุนสำรอง**ได้เพื่อชดเชยการขาดทุน หรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชี**ทุนสำรอง**ให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแบ่งแยกจากสหกรณ์เดิมตามมาตรา 100 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542

ประโยชน์ของทุนสำรอง : ทุนสำรองมีประโยชน์หลายประการอาทิ ดังต่อไปนี้ :

- (1) ใช้เป็น**ทุนดำเนินงาน**ของสหกรณ์โดยไม่ต้องคิดค่าตอบแทน เหมือนที่คิดให้แก่**ค่าหุ้น** **ค่าเงินรับฝาก** หรือ**เงินกู้**ของสหกรณ์
- (2) ใช้เพื่อชดเชยการขาดทุนของสหกรณ์ได้ตลอดไป ตามมาตรา 60 พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542

* ช่าว สอ.มก. ปีที่ 26 ฉบับที่ 5 เดือนมิถุนายน 2552

- (3) ถ้าสหกรณ์มีทุนสำรองเท่ากับหรือเกินกึ่งของจำนวนเงินทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วจะไม่มีกรณีที่สหกรณ์จะขาดทุนเกินกึ่งของทุนเรือนหุ้นที่จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญของสหกรณ์ตามมาตรา 55 วรรคหนึ่ง พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพราะสหกรณ์สามารถใช้ทุนสำรองชดเชยการขาดทุนดังกล่าวได้ ดังนั้น จำนวนทุนสำรองจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งใช้ในการรักษามูลค่าหุ้นของสมาชิกไม่ให้ตกต่ำ
- (4) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อาจคำนวณค่าตอบแทนทุนสำรองที่สหกรณ์มีอยู่ในปีการบัญชีนั้นๆ ในอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราเงินฝากสูงสุด หรือไม่สูงกว่าอัตราเงินกู้สูงสุดของสหกรณ์อัตราใดอัตราหนึ่งที่เหมาะสม จัดสรรเป็นค่าตอบแทนทุนสำรอง แล้วนำเงินค่าตอบแทนที่คำนวณได้นี้มาจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ แก่สมาชิกในแต่ละปี เช่น ทุนสำรองของสหกรณ์มีอยู่ในปี 2551 จำนวน 460 ล้านบาท คิดอัตราค่าตอบแทนในอัตราเงินกู้ 5.50% จะเป็นเงินค่าตอบแทนทุนสำรองจำนวน 25.30 ล้านบาท ดังนั้น ถ้าสหกรณ์ใดมีทุนสำรองมาก คณะกรรมการดำเนินการก็อาจนำค่าตอบแทนที่คำนวณได้มาจัดสวัสดิการแก่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ ได้มาก

สรุป : หากสมาชิก สอ.มก. ประสงค์ให้ สอ.มก. จัดสวัสดิการแก่สมาชิกดีขึ้น และหลายรูปแบบมากขึ้น และประสงค์ให้มูลค่าหุ้นของตนมั่นคง ท่านต้องเรียกร้องให้คณะกรรมการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่ได้จากบุคคลผู้ไม่ใช่สมาชิกคือ จากกำไรที่ได้จากการให้สหกรณ์อื่นกู้และการลงทุนต่างๆ ของ สอ.มก. มาเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่า 15% แต่ไม่เกิน 30% ของทุกปี จนทุนสำรองไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้นของ สอ.มก.

ทุนสำรองบอบสภกรณก็คืออะไร ฐึให้ธิริบ*

ธส.วิวัณนึ แดงสุกา (1430)

① **ทุนสำรอง** คือเงินที่ต้งจัดสรรจากกำโรสุทธิประจำปีในแต่ละปีอย่างน้อย 10 เปอร์เซนต์ แต่สภกรณออมทรัพย์ มก. เราะจัดสรรปีละ 15-30 เปอร์เซนต์ รวมๆ กันมา 47 ปีแล้ว ได้ทั้งสิ้นขณะนี 366 ล้านบาท

② ทุนสำรองของสภกรณจะเป็นเงินทุนของสภกรณจริงๆ (ไม่เหมือนหุ้นหรือเงินรับฝากซึ่งเป็นของสมาชิก) จะไม่มีการลดลงอย่างเด็ดขาด แต่จะเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างน้อย 10% ของกำโรสุทธิในแต่ละปี และจะอยู่คู่กับสภกรณตลอดไป ใครจะนำไปใช้ไม่ได้เด็ดขาด แต่สภกรณจะได้ประโยชน์เพียงแค่นำไปลงทุนออกดอกผลได้เท่านั้น ดอกผลนี้ควรจะต้องคืนสู่สมาชิกในรูปสวัสดิการ จึงจะถูกต้องที่สุด และถ้าให้ถูกต้องกว่าที่สุดคือต้องคืนสู่สมาชิกที่เก่าแก่หรือมีอายุการเป็นสมาชิกมากๆ ที่สุด เพราะเขาได้ถูกหักกำไรที่พึงจะได้มาเป็นเงินทุนสำรองมากปีที่สุด (ควรคืนสู่สมาชิกมาก-น้อยตามจำนวนอายุการเป็นสมาชิก)

③ **ทุนสำรองหนี้สูญของธนาคาร**เป็นคนละเรื่อง เพราะธนาคารปล่อยหนี้สูญเยอะเยาะ บางธนาคารปล่อยกู้ 100 ล้าน สูญตั้ง 50-60 ล้าน (มากกว่า 50%) เลยโดนบังคับให้สำรองหนี้สูญ แต่หนี้สภกรณน่าจะสูญอย่างมากไม่เกิน 1-2% และก็จะต้องสำรองหนี้สูญไปหมดแล้วทั้ง 100 เปอร์เซนต์ทุกปีตามระเบียบข้อบังคับของกรมส่งเสริมสภกรณ และเมื่อได้ชำระหนี้คืนมากก็จะกลับมาเป็นกำไรภายหลัง

④ ความรับผิดชอบของสมาชิกในสภกรณประเภทจำกัดก็แค่เพียงค่าหุ้นในสภกรณเท่านั้น แต่อย่ากลัวเลยเพราะสภกรณจะไม่มีวันล้มเด็ดขาด ถ้ามหาวิทยาลัยยังจ่ายเงินเดือนให้สมาชิกอยู่ เพราะสภกรณก็ยังคงหักชำระหนี้ได้ทุกเดือน อย่างไม่มีทางบิดพลิ้ว

ขอขอบพระคุณที่สมาชิกท่านหนึ่งได้เป็นห่วงเป็นใยเรื่องเงินทุนสำรองของสภกรณและกรุณาแนะนำมาในเรื่องนี้ เลยขออธิบายให้พอเข้าใจ ถ้ายังสงสัยโปรดหาหรือพูดคุยกันได้ตลอดเวลา ด้วยความรักและเต็มใจยิ่ง

* ช่าว สอ.มก. ปีที่ 23 ฉบับที่ 12 เดือนมกราคม 2550

สวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์ : ควรจะเป็นอย่างไร... (1)*

ดร.วิวัฒน์ วัฒนสุภา (1430)

ในขณะนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ต่างๆ เริ่มจะมีการแข่งขันกันจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกมากขึ้นๆ ในรูปแบบต่างๆ มากบ้าง น้อยบ้าง และแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบ วิธีการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะลอกเลียนตามๆ กัน เพราะไม่มีลิขสิทธิ์ในการทำความคิดที่ก่อประโยชน์ให้กับสมาชิก

ความหมายแท้จริงของคำว่า “สวัสดิการ” คือ การให้ความช่วยเหลือด้านความเป็นอยู่นอกเหนือไปจากค่าจ้างประจำ จะเห็นว่าในความหมายนี้ เป็นการทำกับผู้ที่มิใช่ค่าจ้างประจำอยู่แล้วเท่านั้น แต่ในความหมายของสหกรณ์ออมทรัพย์ในขณะนี้ สวัสดิการ ควรจะหมายถึง การให้หรือการให้ความช่วยเหลือกับสมาชิกตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ ว่าด้วยสวัสดิการของแต่ละสหกรณ์

ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการ นั้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นคนกำหนด หรืออนุมัติ เพราะฉะนั้นสวัสดิการแต่ละอย่างเกิดขึ้นเมื่อไร เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย อย่างไรก็ดีเกณฑ์มีหลักฐานชัดเจนสืบค้นได้แน่นอน คณะกรรมการดำเนินการจึงมีความหมายมากในการกำหนดให้มีสวัสดิการใดๆ ขึ้นในสหกรณ์ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับสวัสดิการ

ความเหมาะสมของแต่ละสหกรณ์ การที่คณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดให้มีสวัสดิการขึ้นในสหกรณ์ ใด อย่างไรก็ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงความพอเหมาะพอควรของศักยภาพของแต่ละสหกรณ์ ซึ่งไม่เหมือนกัน ตลอดจนความต้องการและความเหมาะสมเป็นธรรมชาติของมวลหมู่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นสำคัญด้วย

ศักยภาพของสหกรณ์นั้น หมายถึง สหกรณ์ที่มีสินทรัพย์มาก และสินทรัพย์ที่มีความหมายมากก็คือ เงินทุนสำรองของสหกรณ์เอง และเงินรับฝากจากสมาชิกเพราะเงินทุนสำรองเป็นเงินของสหกรณ์เองที่หักไว้จากกำไรสุทธิแต่ละปี (อย่างน้อย 10% ตามกฎหมาย แทนที่จะไปเป็นเงินปันผล แจกคืน ให้กับสมาชิกในปีนั้นๆ) เงินนี้ไม่มีต้นทุน สหกรณ์จึงไปลงทุนเป็นกำไรได้เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ อีกอย่างคือเงินรับฝาก ซึ่งจะมีส่วนเหลือจากการนำไปลงทุนได้มากกว่า ดังนั้นสหกรณ์ที่มีเงินทุนสำรองมากและมีเงินรับฝากมากจึงจะทำกำไรได้มาก และสามารถนำไปจัดเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกได้มากกว่า ส่วนสินทรัพย์ที่เป็นเงินทุนในสหกรณ์นั้นแม้จะทำกำไรได้สหกรณ์ก็ต้องนำไปคืนให้กับสมาชิกในรูปแบบเงินปันผล ในอัตราค่อนข้างสูงอยู่ดี

การนำเงินมาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกจึงต้องเป็นเงินที่เหลือจากการคำนึงคำนวณถึงการจัดปันผล และเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกจนเป็นที่พอใจแล้ว สหกรณ์ขนาดเล็กเพิ่งเริ่มตั้งยังมีเงินทุนสำรองน้อย และมีเงินรับฝากไม่มากและทำกำไรได้น้อย แทบไม่พอปันผล แจกคืนด้วยซ้ำ จึงจะจัดสวัสดิการให้ได้มากเหมือนสหกรณ์ขนาดใหญ่ไม่ได้หรอก

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 7 เดือนสิงหาคม 2553

การจัดสวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์แท้จริงแล้วคืออะไร เมื่อมองอย่างทะลุปรุโปร่งแล้วการจัดสวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์ ก็คือ การคืนกำไร หรือจัดสรรกำไรให้สมาชิกโดยทางอ้อมนั่นเอง เพราะเมื่อสหกรณ์ใหญ่ขึ้นโดยมีการสะสมเงินทุนสำรองไว้มากขึ้นทุกปีตามอายุของสหกรณ์ และมีเงินรับฝากมากขึ้นพร้อมกับมีคณะกรรมการดำเนินการนำเงินไปลงทุนได้เก่งๆ ก็จะทำกำไรได้มาก ครั้นจะนำมาจัดสรรเป็นปันผล แจกคืน อีกทั้ง โบนัสมากนักก็จะไม่สมควรในฐานะที่เป็นองค์กรสหกรณ์ ซึ่งไม่ได้ส่งเสริมให้มีการลงทุนเพื่อได้กำไรสูงสุดแล้ว มาแบ่งปันกัน การนำกำไรหรือส่วนเหลือจากการบริหารธุรกิจ (ที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้จากธุรกิจ 30%) มาจัดสรรเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกจึงเป็นการสมควรยิ่ง และจะยิ่งดีมากถ้าจะแบ่งปันให้กับสังคมอื่นๆ เพื่อเป็นการเสียภาษีทางอ้อมบ้าง

การจัดสวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น บริหารจัดการได้อย่างไรบ้าง จึงจะเหมาะสมและเป็นธรรม และมากน้อยแค่ไหนอย่างไรจึงจะพอดีนั้น มีข้อคิดหลายประการ โดยเฉพาะใน สอ.มก. ของเรา ไว้ต่อฉบับหน้า แล้วกัน เพราะฉบับนี้ก็ยาวพอสมควรแล้ว ไม่ทราบ บก. จะให้ลงหรือเปล่า...

สวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์ : ควรอะไรดีสักแค่ไหน... (2)*

ดร.วิวัฒน์ วัฒนสุภา (1430)

“พอดี” ในส่วนของสหกรณ์ คือผู้จัดสรรให้สมาชิกจะต้องคาดคะเนได้ว่าสหกรณ์จะมีศักยภาพสักแค่ไหน ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้นที่ 1 จึงมาจัดสรรให้จำนวนเงินพอเหมาะพอดีได้ใน 2 รูปแบบคือ 1. ตั้งเป็นงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี 2. จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อประชุมใหญ่ตอนสิ้นปีมาตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ หรือใช้ทั้งสองรูปแบบผสมกันตามความเหมาะสมก็ได้

เรื่องนี้ต้องเป็นกุศโลบายของคณะกรรมการดำเนินการและลักษณะของสมาชิกในแต่ละสหกรณ์ซึ่งไม่เหมือนกัน และแต่ละรูปแบบจะมีข้อดีและข้อแตกต่างกัน ผู้จัดการและคณะกรรมการควรจะเข้าใจในเรื่องนี้ให้ทะลุปรุโปร่ง ไม่ใช่สักแต่จัดตั้งไปตามๆ เขาไปแบบไม่รู้เรื่องรู้ราว ผ่านไม่ผ่าน สำเร็จไม่สำเร็จ ช่างหัวมัน ไม่รับผิดชอบ เพราะจะคิดว่าตัวเองไม่เดือดร้อนด้วยนั้นไม่ได้ ควรจะเป็นเช่นเดียวกับการเสนองบประมาณของประเทศนั้นแหละ ถ้าเสนอแล้วไม่ผ่านรัฐบาลก็ “หน้าแตก” หรืออาจจะต้องลาออก หรือยุบสภาตามมารยาท ไม่อยากจะอธิบายเรื่องนี้ให้สมาชิกผู้มากัน ให้ลองไปคิดดูเองบ้างว่า **สิ่งไหนควรจะเป็นค่าใช้จ่ายในงบประมาณประจำปี และสิ่งไหนควรจัดสรรจากกำไรสุทธิไปตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ**

ความพอดี-พอเหมาะพอควรในส่วนของสมาชิกนั้น ไม่น่าจะมีขีดจำกัดเป็นรูปธรรมแต่ต้องยึดหลักความเหมาะสมถูกต้องเป็นธรรมกับสมาชิกส่วนใหญ่โดยรวม “สวัสดิการ” หมายความว่าสิ่งที่ก่อให้เกิดความสวัสดิ เพราะฉะนั้น**สิ่งใดที่เกิดความไม่สวัสดิกับสมาชิกสหกรณ์ก็เข้าไปช่วยเหลือจัดการได้ทั้งหมด** เช่น ความเดือดร้อนจากอุบัติเหตุต่างๆ ไฟไหม้ น้ำท่วม ลมพายุ อุบัติเหตุ เจ็บไข้ได้ป่วยจนกระทั่งตาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ใครก็ไม่อยากให้เกิด แต่เมื่อเกิดขึ้นสหกรณ์ก็ควรจะได้เข้าไปช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและทันท่วงทีตามกำลังของสหกรณ์ “ไม่ใช่บ้านสมาชิกไฟไหม้ น้ำท่วมหรือลมพัดพังไปเป็นเดือนๆ แล้วค่อยอนุมัติเงินไปช่วยเหลือ มูลนิธิช่วยคนอนาถาอื่นๆ เขาแจกไปตั้งแต่วันแรกๆ แล้ว”

เรื่องความเดือดร้อนนั้นต้องช่วยเหลือแน่ๆ แต่จะพอเหมาะพอดีแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับศักยภาพของสหกรณ์ ลักษณะความเสียหาย/เดือดร้อน ควรจะต้องมีกฎ ระเบียบ เกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ชัดเจนและยืดหยุ่นได้บ้างตามสมควร ความเดือดร้อนต่างๆ เหล่านี้ใครๆ ก็ไม่อยากจะให้เกิดขึ้น และสหกรณ์ก็ควรจะต้องช่วยเหลือ สมาชิกผู้ได้รับการช่วยเหลือก็ควรรู้ว่าสหกรณ์น่าจะช่วยได้แค่ไหนตามกฎหมายเกณฑ์ และฝ่ายบริหารก็ต้องรู้จักปรับเปลี่ยนกฎระเบียบตามสถานการณ์ด้วย สมาชิกผู้ที่ไม่เดือดร้อนและจะไม่ได้ได้รับการช่วยเหลือ ก็ควรจะอนุโมทนาด้วยบุญญาที่คนมีส่วนร่วมในฐานะเจ้าของสหกรณ์ ไม่ใช่ซ้ำอิจฉาคนที่ได้รับการช่วยเหลือ เลยคิดจะเผาบ้านตัวเองดูบ้างจะได้รู้ว่าสหกรณ์จะช่วยสักเท่าไร **การช่วยเหลือเมื่อสมาชิกได้รับความเดือดร้อนจึงไม่น่าจะมีปัญหาอะไรมากนัก ให้อธิบายให้กระจ่างชัด**

* ชาว สอ.มก. ปีที่ 27 ฉบับที่ 8 เดือนกันยายน 2553

ส่วนที่น่าจะมาวิเคราะห์และคิดกันให้รอบคอบชัดเจนก็คือ **การให้การช่วยเหลือในลักษณะเป็นรางวัล หรือเป็นการ “ตอบแทน” ที่ไม่ได้เกิดจากความเดือดร้อน** เช่น สวัสดิการวันเกิด สวัสดิการสาวโสด เป็นต้น การตอบแทนตอนเกษียณอายุราชการ หรือ “บำนาญสมาชิกเกษียณ” สิ่งเหล่านี้จะเป็นรูปแบบการคืนกำไรหรือผลประโยชน์ให้กับสมาชิกรูปแบบหนึ่ง จึงควรต้องรอบคอบและเป็นธรรมอย่างชัดเจน จะอธิบายในคราวนี้ก็ คงจะยาว เอาแบบสั้นๆ คงจะเข้าใจยาก จึงต้องขออธิบายต่อฉบับหน้านะครับ ตอนที่ 3 มีแน่ๆ แล้วน่าจะจบได้แล้ว

สวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์ : ควรอะไรดีสักแค่ไหน? (3)*

ดร.วิวัฒน์ วัฒนสุภา (1430)

พอดีสักแค่ไหนสำหรับสหกรณ์นั้น พอสรุปได้ง่ายๆ แล้วใช่ไหมว่าถ้าสหกรณ์**รวยเสียอย่าง** จะแจกสมาชิกมากเท่าไรก็**ไม่น่าเกลียด**หรอก แต่ถ้าสหกรณ์**จนๆ** แจกมากเกินตัว **“ซีตามข้าง”** ก็ดูจะน่าสงสาร (**แสบกัน**) สหกรณ์เล็กๆ ตั้งใหม่ๆ เงินทุนยังน้อย ทุนสำรองเพิ่งจะเริ่มมีไม่เท่าไร ก็ต้อง**นั่งดู** (ตาปริบๆ) สหกรณ์**เศรษฐกิจ**ต่างๆ เขา**อวดรวย**ไปก่อนแล้วกัน และอย่า**เผลอไป** “**ประชานิยม**” หรือ**ทำตามสมาชิกเรียกร้อง**ก็แล้วกัน เพราะเรื่องอย่างนี้ถ้าให้**แล้วมัน**ลด**ไม่ได้เด็ดขาด**...(มีแต่จะ**เพิ่ม**) แล้ว**สุดท้าย**สหกรณ์จะ**ทรุดลง**ด้วย

พอดี ในส่วนของสมาชิกนั้นต้อง**มองด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมกับมวลสมาชิกเป็นสำคัญ** พุดไปแล้วว่าถ้า**ช่วยเหลือ**เพื่อ**บรรเทาความเดือดร้อน**ตาม**ความหมายแท้จริง**ของ**คำว่าสวัสดิการ**แล้วก็**ช่วยไป**เกิดแต่**ต้องเหมาะสม** “**พอดี**” กับ**เหตุการณ์**และ**กำลังของสหกรณ์**ด้วย และ**กรรมการต้องคอยปรับปรุงพัฒนา** กฎระเบียบให้**เหมาะสมไปเรื่อยๆ** เพื่อ**ให้เกิดความพอดี**

ส่วน “**สวัสดิการ**” ใน**เชิงรางวัล** หรือ**เป็นการตอบแทน** ใน**เชิงเป็นการคืนกำไร** (ทุนสำรอง) ของ**สมาชิก** ที่**เก็บไว้ในสหกรณ์**นั้น**ต้องคิดให้รอบคอบและเป็นธรรม**มากๆ หน่อย แต่**ไม่ต้องถึงกับต้อง “เป๊ะๆ”** เพราะ**สหกรณ์มีหลักการสำคัญในเรื่องช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่แล้ว** ผู้ที่**ไม่ได้รับหรือได้น้อย**หน่อยก็**ควรคำนึงถึงความเสียสละ**บ้างก็จะได้บุญ ส่วน**คนที่ได้เปรียบอยู่บ้าง** ก็**ควรนึกถึงบุญคุณสหกรณ์** และ**นั่นคือบุญคุณจากมวลสมาชิก**บ้างด้วยเช่นกัน และ**ผู้ที่เสียโอกาสมากที่สุดคือบรรดาสมาชิกที่ตายหรือลาออกไปแล้วก่อนที่สวัสดิการ “ยาหอม” ต่างๆ** **เกิดขึ้น** เพราะ**สมัยก่อนนั้น** สมาชิก**ส่วนใหญ่จะลาออกไป หรือตายไปโดยไม่ได้อะไรเลย** นอกจาก**ค่าหุ้น** **หุ้นละ 10 บาทเท่าเดิม** และ**เงินช่วยเหลือค่าทำศพ**เล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น **มาสมัยนี้**จาก**ตัวเลขสรุปรายจ่ายเงินสวัสดิการสมาชิกในปีที่แล้ว (1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2552)**

สวัสดิการประเภท	จำนวน (บาท)
วันเกิด	6,979,105.-
มงคลสมรส	49,500.-
คลอดบุตร	37,500.-
โสด	51,200.-
คนไข้/อุบัติเหตุโรคร้ายแรง อัมพฤกษ์ อัมพาต	666,100.-
ทุนอุดหนุนการศึกษาบุตรผู้มีรายได้น้อย	964,600.-
ทุนส่งเสริมการศึกษาประเภทเรียนดี	1,520,200.-
ทุนการศึกษาสำหรับสมาชิก	329,475.-
ทุนการศึกษาบุตรสมาชิกที่คู่สมรสถึงแก่กรรม	431,000.-
เงินเสริมสร้างคุณภาพชีวิต (ย้อนหลัง)	2,117,158.-
เงินเพื่อการครองชีพ	3,833,400.-

สวัสดิการประเภท	จำนวน (บาท)
สมาชิกถึงแก่กรรม	1,955,100.-
บิดา/มารดา/บุตร ถึงแก่กรรม	1,334,625.-
ประสบภัยธรรมชาติ	42,300.-
รวมทั้งสิ้น	20,311,263.-

จากตัวเลขค่าใช้จ่ายด้าน “สวัสดิการ” แล้วจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นไปในด้านคืนกำไรให้กับสมาชิกเสียแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ **ความพอดีหรือความเหมาะสมและยุติธรรม ควรอยู่ตรงไหน**

เมื่อพูดถึงการ “คืนกำไร” หลักการจึงเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในสหกรณ์ เช่น เวลาหรืออายุการเป็นสมาชิก การถือหุ้นในสหกรณ์ การกู้เงินในสหกรณ์ และการเข้ามาฝากเงินในสหกรณ์ เป็นต้น แต่ในขณะนี้สหกรณ์ มก. ของเราจะเอา **อายุการเป็นสมาชิก (นับเฉพาะปีที่สะสมหุ้น)** มาเป็นเกณฑ์ในการจ่ายสวัสดิการรูปแบบนี้ซึ่งก็ยุติธรรมใช้ได้พอควร แม้จะไม่ละเอียดนัก และไม่ยุ่งยากหุยมหิมในการคำนวณ

การจะเพิ่มเติมรายการ “สวัสดิการ” แบบคืนกำไร (ยาหอม, ประชาานิยม) อื่นๆ อีกนั้นก็ต้องลองช่วยกันคิด **เพื่อให้เกิดความพอดี ทั้งฝ่ายสหกรณ์และฝ่ายสมาชิก** สหกรณ์เป็นของสมาชิก สมาชิกจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะ ขณะเดียวกันคณะกรรมการดำเนินการก็ต้องมีวิสัยทัศน์ และประสบการณ์กว้างไกลพอในเรื่องเหล่านี้ และที่สำคัญคือต้องมีใจกว้างพอในการคืนกำไร ในด้านสวัสดิการให้กับสมาชิก เพราะเป็นกรรมการต้องรู้ถึง “กำลัง” หรือ “ศักยภาพ” ของสหกรณ์ดี และสามารถมองทะลุถึงความ “พอดี” ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกได้แจ่มแจ้งชัดเจน

เรามามองกันให้ชัดๆ ว่าเงินรายได้ หรือ “กำไร” ของสหกรณ์ที่นำมาจ่ายสวัสดิการต่างๆ กันทุกวันนี้มาจากไหนกันแน่ เอาตัวเลขกลมๆ ง่ายๆ เฉพาะยอดใหญ่ๆ **โดยประมาณ** (ลวงหน้าเล็กน้อย)

สินทรัพย์รวมทั้งหมด (เงินทุน)	20,000.- ล้านบาท (100%)
- เงินรับฝากรวมทุกแบบ	15,000.- ล้านบาท (75%)
- เงินหุ้นสมาชิก	4,000.- ล้านบาท (20%)
- เงินทุนสำรองและทุนอื่นๆ	1,000.- ล้านบาท (5%)

1. เงินที่ทำรายได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย คือ **เงินทุนสำรองและเงินทุนอื่นๆ** เพราะไม่มีต้นทุน เป็นเงินของสหกรณ์เอง ไปลงทุนเท่าใดก็ได้ ส่วนเหลือเป็นกำไรทั้งหมด แต่ขณะนี้ มีประมาณน้อยเพียง 5% ของทุนทั้งหมด ยิ่งนานปีเข้าก็จะยิ่งมากขึ้นเรื่อยๆ

2. เงินรับฝาก เป็นเงินทุนของสหกรณ์ถึง **75%** และมีส่วนเหลือระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากกับอัตราดอกเบี้ยผลตอบแทนจากการนำไปลงทุน ประมาณ 0.5-2% **รายได้จากส่วนนี้แหละเป็นรายได้หลักของสหกรณ์ในขณะนี้** ที่นำมาจ่ายปันผล ในอัตราสูง (6.5%) เฉลี่ยคืน ในอัตราสูง (33%) และนำมาจ่ายสวัสดิการกันมากมายนานาชนิดซึ่งเป็นจำนวนปีละประมาณ **25 ล้านบาท**

3. เงินหุ้นสมาชิก ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้จริงๆ กับสหกรณ์เลย เพราะสหกรณ์ต้องจ่ายเงินปันผลในอัตราที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากการนำไปลงทุนด้วยซ้ำ สหกรณ์ต้องนำกำไรจากส่วนอื่น (ข้อ 1 และ ข้อ 2) มาจ่ายเงินปันผลด้วยซ้ำ

4. รายได้จากเงินให้สมาชิกกู้ เล็กน้อยมากและแทบไม่มีส่วนเหลือเพราะสมาชิกกู้กันเพียงประมาณ 3,500.- ล้านบาท สหกรณ์คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราต่ำและยังจ่ายเฉลี่ยคืนสูงถึงกว่า 30% รายได้จากการกู้ของสมาชิกจึงแทบไม่เหลือมาเป็นกำไรหรือมาจ่ายเป็นสวัสดิการหรอก

สรุปแล้วเงินรายได้หรือกำไรหลักของสหกรณ์นั้นอยู่ที่**เงินรับฝาก**ใช่ไหม ถ้าไม่มีเงินรับฝากหลายๆ ก็คงไม่มีเงินกำไรมาจ่ายปันผล เฉลี่ยคืนกันในอัตราสูงๆ กันหรอก และก็ไม่มีเงินมาจ่ายสวัสดิการต่างๆ กันมากมายอย่างที่เห็นอยู่อย่างเนิ่นอน **คงจะเห็นได้ชัดไหม่ว่าความมั่นคงของสหกรณ์อยู่ตรงไหนกันแน่โปรดดูแลและเอาใจใส่ผู้ฝากเงินดีๆ ทั้งสมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ ที่มีศรัทธามาฝากเงินกันเยอะๆ นั่นแหละคือต้นตอแห่งการทำรายได้ให้สหกรณ์** (เหมือนอย่างที่ธนาคารเขารวยๆ กันอยู่) และในจำนวนผู้ฝากรายใหญ่สูงสุดของ สอ.มก. ตั้งแต่ก่อตั้งมาก็คือ **มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**ของเราเอง ซึ่งยังไม่รู้เป็นสมาชิกสมทบหรือยังนะ แล้วสมาชิกผู้ฝากเงินได้รับสวัสดิการอะไรนอกเหนือจากดอกเบี้ยฝากบ้างหรือเปล่า? (คิดมาก-ปวดสมอง) ส่วนธนาคารให้ดอกเบี้ยเงินฝากน้อยกว่าตั้งเยอะแล้วก็ไม่เห็นแจกอะไร แถมยังชอบคิดค่าธรรมเนียมแพงๆ ด้วย แต่ก็ยังมีสมาชิก...ไปฝากกันอยู่ไม่น้อย

สรุปสุดท้าย ความพอดีสักแค่ไหนของสวัสดิการในสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น อยู่ที่กำไรของสหกรณ์ ถ้าสหกรณ์มีรายได้มากทำกำไรได้มาก เพื่อจัดสรรเป็นเงินปันผลหุ้นสมาชิก และเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ได้สูงมากจนไม่น่าเกลียดแล้ว ก็ควรจะต้องไปลงด้านสวัสดิการดูจะ “สวย” กว่า หรืออาจจะแบ่งปันเพื่อสาธารณประโยชน์ และสังคมบ้างก็จะดี (เป็นการเสียภาษีทางอ้อม)

สอ.มก. เราทำกำไรจากการนำเงินฝากและเงินทุนสำรองไปลงทุนเป็นสำคัญ ฉะนั้นพยายามจัดสรรทุนสำรองให้มากหน่อยในแต่ละปี และพยายามระดมให้สมาชิกได้มาฝากเงินกันเยอะๆ แล้วคณะกรรมการจักนำไปลงทุนอย่างฉลาดและรอบคอบ จะได้ทำกำไรมากๆ แล้วสวัสดิการก็ย่อมต้องมากตามไปด้วย แต่ถ้ากำไรลดลงจัดสรรเป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนไม่เป็นที่พอใจสมาชิก ก็อย่าหวังจะเหลือเงินสวัสดิการกันอย่าง “พอดี” เหมือนปัจจุบันเลย

อาคาร สอ.มก. 36 ปี

บทความวิชาการประกวดปี 2552

“สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ประสงค์จะออมทรัพย์ จะมีประโยชน์มาก
สำหรับผู้รู้จักนำไปทำประโยชน์ แต่จะมีโทษกับผู้ที่นำไปใช้ในทางสุรุ่ยสุร่าย”

ศาสตราจารย์อินทรี จันทรสติชัย
อดีตประธานกรรมการ สอ.มก. คนแรก

การใช้สิทธิออกมอรรถพรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

กตชา ตุ่นสกุล (7037)*

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สอ.มก.) ถือกำเนิดขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 แรกเริ่มก่อตั้งใช้ชื่อว่าสหกรณ์ข้าราชการกรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัดดลินใช้ มีสมาชิกแรกเริ่มอยู่ 110 คน จนกระทั่งเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2512 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด และมีการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเงินทุนต่างๆ ที่ใช้ในระบบสหกรณ์ พัฒนาสร้างความเจริญยิ่งขึ้นเรื่อยมา ตามลำดับจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า ต้องเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นนำ เลิศล้ำสวัสดิการ ดำเนินงานโปร่งใส ภูมิใจประชาคม มก. และมีพันธกิจต่อชาวประชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการส่งเสริมการออม พร้อมให้สินเชื่อ ส่วนเหลือลงทุนเรื่องสวัสดิการ บริการด้วยน้ำใจ ก้าวไกลเทคโนโลยี ความรู้มีโดยทั่วถึง พึ่งเอื้ออาทรสังคม ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้เขียนเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด นับแต่เริ่มเข้ารับราชการในปี 2532 นับถึงตอนนี้เป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว ได้มีโอกาสใช้สหกรณ์แห่งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองเป็นเวลาหลายครั้งหลายหนแล้ว รู้สึกประทับใจในการบริหารจัดการของคณะผู้บริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ แห่งนี้เป็นอย่างยิ่งในการดูแลเอาใจใส่สมาชิกให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว มีการบริการที่ดี พัฒนาความรู้ ใสใจในสวัสดิการให้กับสมาชิกนับแต่เริ่มสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ จนกระทั่งเสียชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความโปร่งใสของการดำเนินกิจการ จะมีระบบตรวจสอบที่เข้มข้น ถูกขั้นตอนตามกฎหมายทุกประการ ทำให้ผู้เขียนมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของรั้วรมนนทรีได้มีโอกาสเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมายที่ช่วยพัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งจะขอกล่าวไว้พอสังเขปดังต่อไปนี้

1. ใช้สหกรณ์ฯ ในการรู้จักการออมทรัพย์เพื่อสร้างอนาคต ระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ชื่อนั้นก็บอกอยู่แล้วว่าเป็นเรื่องของการออมทรัพย์ ผู้เขียนจะแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อการออมทรัพย์ด้วยการถูกหักจากเงินเดือน เพื่อเป็นมูลค่าหุ้น ซึ่งเงินจำนวนนี้จะถูกหักสะสมไว้ทุกเดือนเปรียบเสมือนการฝากเงินประจำไว้ที่ธนาคาร เงินเหล่านี้จะถูกเฉลี่ยคืนให้เป็นเงินปันผลในช่วงปลายปี เมื่อคิดดูแล้วจะได้มากกว่าดอกเบี้ยในธนาคาร ทำให้ในแต่ละเดือนผู้เขียนได้มีโอกาสรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักการบริหารเงิน รู้จักคุณค่าของเงิน และมีความหวังเมื่อถึงปลายปี เงินจำนวนนี้จะถูกสะสมเพิ่มมากขึ้นไปเรื่อยๆ จนกว่าผู้เขียนจะลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ลองคิดดูซิว่าถ้าทราบใดที่ผู้เขียนยังไม่ลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ เงินที่เพิ่มขึ้นทุกปีนั้นจะมีจำนวนเท่าใด นับเป็นเรื่องที่ทุกคนมีสิทธิที่จะนึกถึงได้

2. ใช้สหกรณ์ฯ ในการรู้จักการวางแผนการใช้เงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่นในระยะสั้น เมื่อคราวใดมีความจำเป็นต้องใช้เงินอย่างเร่งด่วนกะทันหัน ผู้เขียนก็ได้ใช้วิธีการกู้เงินแบบฉุกเฉิน ซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการที่สั้น มีความรวดเร็วเป็นอย่างมาก สามารถนำเงินสดนั้นมาใช้แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวได้อย่าง

* ผู้ที่ส่งบทความเข้าประกวด ได้รับรางวัลที่ 2 หุ่น สอ.มก. 5,000.-บาท

ทันท่วงทีโดยไม่มีเวลาจำเป็นต้องไปเสียดอกเบี้ยให้กับนายทุนนอกระบบ ส่วนในระยะยาว ผู้เขียนก็ใช้บริการเงินกู้สามัญ สร้างคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้นเช่นในขั้นต้น ผู้เขียนและบุตรต้องประสบปัญหาในเรื่องการเดินทางมาทำงานสายและบุตรต้องเข้าโรงเรียนล่าช้า เนื่องจากบ้านเช่าที่พักอาศัยนั้นอยู่ไกล และต้องใช้การเดินทางด้วยรถยนต์ประจำทาง ต่อมาเมื่อผู้เขียนมีทุนเรือนหุ้นมากพอสมควรและอยู่ในเงื่อนไขที่สามารถจะกู้เงินสามัญได้แล้วก็ได้ใช้โอกาสนั้นในการกู้ และนำเงินไปซื้อรถยนต์มือสองมาใช้สร้างความสะดวกให้กับตนเองและบุตรในทันที สำหรับเรื่องการซื้อบ้าน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญและเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ผู้เขียนก็ใช้วิธีดำเนินการเช่นเดียวกับการซื้อรถยนต์

3. ใช้สหกรณ์ฯ ในการแสวงหาความก้าวหน้าจากการศึกษาเล่าเรียนเพิ่มเติมภายหลังจากการจบการศึกษาในระดับเดิม เพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งผู้เขียนก็ได้ใช้โอกาสอันนี้จากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขอรับเงินทุนสาธารณประโยชน์เพื่อการศึกษาทั่วไป ประเภททุนการศึกษาสำหรับสมาชิก

4. ใช้สหกรณ์ฯ ในการทำให้บุตรของผู้เขียนมีความมานะ พยายามทำให้ตนเองมีผลการศึกษาล่าเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ทางสหกรณ์ฯ ได้กำหนดไว้ และมีโอกาสได้รับทุนส่งเสริมการศึกษาประเภทเรียนดีซึ่งมีการแจกให้ทุกปีเพื่อส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุตรสมาชิกที่มีความตั้งใจขยันหมั่นเพียรในการเรียนจนมีผลการเรียนดี ในพิธีมอบทุนนี้มีการจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่อลังการ เสมือนหนึ่งเป็นพิธีรับปริญญา บุตรสมาชิกทุกคนที่ได้รับทุนนี้จะมีความรู้สึกประทับใจกับพิธีการที่ให้ความสำคัญกับเด็กๆ จนกระทั่งมีความรู้สึกที่เป็นความภาคภูมิใจ มีความใฝ่ฝันที่จะเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ดังคำให้โอวาทของท่านอธิการบดีซึ่งมาเป็นประธานในการมอบทุนการศึกษานี้ทุกปี

5. ใช้สหกรณ์ฯ ในการทำให้ผู้เขียนรู้จักพัฒนาตนเองเพื่อให้ตนเองมีองค์ความรู้และวิสัยทัศน์เพิ่มมากขึ้น โดยในแต่ละปีทางสหกรณ์ฯ ได้จัดให้มีการอบรมสัมมนาแก่สมาชิก โดยวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีชื่อเสียงมาถ่ายทอดให้ความรู้ เพิ่มทักษะทั้งในและนอกสถานที่ เป็นระยะตามความเหมาะสมของเวลา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งในเรื่องการงาน และเรื่องส่วนตัวรวมถึงสุขภาพด้วย

6. ใช้สหกรณ์ฯ ในกรณีที่ผู้เขียนเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน หรือต้องการพักผ่อน ทางสหกรณ์ฯ ก็มีบ้านพักรับรองตากอากาศเพื่อเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิก ผู้เขียนได้มีโอกาสพักผ่อนร่วมกับครอบครัวในบรรยากาศชายทะเล และเติมเชื้อไฟในการทำงานให้กับตนเองได้เป็นอย่างดีอยู่หลายครั้ง

7. ใช้สหกรณ์ฯ ในการเรียนรู้หลักการ และมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยเพิ่มมากขึ้น เพราะในการบริหารจัดการของระบบสหกรณ์ฯ นั้น สมาชิกทุกคนมีหนึ่งเสียงเท่าเทียมกัน การดำเนินการต่างๆ ยึดหลักความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ด้วยวิธีการอภิปรายและออกคะแนนเสียงลงประชามติ เช่นในการเปิดประชุมใหญ่สามัญประจำปี จะมีวาระต่างๆ ที่กำหนดขึ้นให้สมาชิกได้ใช้สิทธิอภิปราย หรือมีข้อเสนอแนะเพื่อให้ทางผู้บริหารสหกรณ์ได้รับฟังเพื่อการแก้ไข หรือชี้แจงทำความเข้าใจให้ตรงกันเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หลักการนี้ถือเป็นรากเหง้าของระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

8. ทางสหกรณ์ฯ ยังได้กำหนดสวัสดิการต่างๆ ที่สมาชิกมีสิทธิได้รับไว้มากมาย ถ้าอยู่ในเงื่อนไขที่ทางสหกรณ์ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะมีเงื่อนไขเวลาเริ่มนับแต่การเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ จนกระทั่งลาออกจากการเป็น

สมาชิกหรือเสียชีวิต เมื่อพิจารณาแล้วก็ล้วนแต่เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองทั้งสิ้น ผู้เขียนก็ใช้สิทธิเหล่านี้เรื่อยมา จนเชื่อว่าสหกรณ์ฯ แห่งนี้สามารถบริการสมาชิกและครอบครัวตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายได้

ด้วยหลักคิดที่ว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตหมายถึง การปรับปรุง การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น ในหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างไรนั้น มีท่านผู้รู้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไว้มากมาย ยกตัวอย่างเช่น นักจิตวิทยาได้จำแนกหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชีวิตไว้ว่า การมีงานทำ การพักผ่อน การรับประทานอาหาร การหลับนอน การติดต่อทางสังคม การเป็นพ่อแม่ที่ดี การประกอบอาชีพที่มีรายได้มั่นคง การรักสิ่งแวดล้อม การยอมรับตนเอง และนายวอลแลนซ์ (Wallance.1974) เขียนไว้ในหนังสือ “Identific of Quality of Life Indicators for Use in Family Planing Programs” เกณฑ์ประเมินคุณภาพชีวิตประกอบด้วย มีสุขภาพและสวัสดิการ มีการติดต่อสื่อสารกันในสภาพสิ่งแวดล้อมของตนเป็นทรัพยากรมนุษย์สามารถติดต่อกับบุคคลได้ทุกคน มีสติปัญญาร่างกายและอารมณ์ดี มีการพัฒนาเศรษฐกิจ มีความมั่นคงปลอดภัยสำหรับเกณฑ์ประเมินคุณภาพชีวิตของคนไทยให้สังเกตที่ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมและศาสนา ความสามารถในการอาชีพ ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่และการปรับตัวในสภาพแวดล้อม สุขภาพกายและสุขภาพจิต การมุ่งมั่นในค่านิยมรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ฝังในจิตสำนึกคนไทยทุกคน การมีคุณธรรมจริยธรรม

ผู้เขียนคิดว่าเมื่อสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ของเราได้มีการบริหารจัดการและดำเนินการให้สมาชิกได้มีโอกาสเข้าถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองตามที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และเมื่อนำผลที่ได้รับนั้นมาเทียบเคียงเข้ากับหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิตของผู้รู้ทั้งหลายแล้วจะเห็นว่าสมาชิกทุกคนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด สามารถใช้สหกรณ์ฯ แห่งนี้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้เช่นเดียวกับผู้เขียนอย่างแน่นอน

การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

สพ.สุบงกช จามิกร (1905)*

จากกรุงเทพฯ มานานแล้ว หลังจากเออีรีไทร์ก็ย้ายภูมิลำเนามาอยู่เชียงใหม่ ทั้งๆ ที่ไม่ใช่คนเหนือ แต่ก็ได้เลือกแล้วว่าชีวิตหลังเกษียณควรจะมาอยู่เมืองที่ภูมิประเทศและภูมิอากาศดี ค่าครองชีพไม่สูงนัก การจราจรไม่คับคั่ง มีโรงพยาบาลค่อนข้างทันสมัย มีสนามบินที่จะกลับไปรักษาตัวที่กรุงเทพฯ ได้เมื่อยามเจ็บไข้ได้ป่วยมากๆ ก็เลยเลือกเชียงใหม่ โดยเตรียมการซื้อที่ซื้อทางไว้ตั้งแต่รับราชการอยู่ เมื่อมาอยู่แล้วก็ถือว่าเลือกไม่ผิด อยู่มาเกือบ 10 ปีแล้ว แต่ก็มีความรู้สึกที่ว่าทำไมเวลาผ่านไปรวดเร็วเหลือเกิน ดูเหมือนว่าเพิ่งเข้าไปเป็นอาจารย์เมื่อเร็วๆ นี้เอง ตอนเข้าไปสอนหนังสือใหม่ๆ หัวหน้าภาควิชาฯ บอกขอร้องแถมบังคับให้ไปเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ก็ติดต่อไม่ไปสักที ไม่ใช่อะไรหรอกเป็นเพราะว่ายังไม่รู้เรื่องว่าเป็นสมาชิกไปทำไม เป็นแล้วจะได้อะไรจากสหกรณ์ฯ บ้าง รู้แต่เพียงว่าจะต้องถูกหักเงินเดือนทุกเดือน โดยไม่รู้ว่าหักเอาไปซื้อหุ้น ซึ่งหุ้นนี้แหละจะเป็นหลักประกันที่มั่นคงต่อไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อยามเกษียณอายุแล้ว ฉะนั้นมีความคิดว่าสหกรณ์ฯ น่าจะทำการประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ใหม่ๆ หรือเก่าๆ ที่ยังไม่เป็นสมาชิกให้ทราบด้วย ถ้าทำแล้วก็ขอภัยด้วย คราวนี้ขอเล่าต่อนะ หัวหน้าภาควิชาฯ ท่านนั้นทนรำคาญไม่ไหวเลยพาไปสมัครด้วยตนเอง เป็นอันว่าได้เป็นสมาชิกเลขที่ 1905 ไม่ต้องบอกก็คงรู้ว่าเก่าก็ก๊วนาไหน (ขณะที่เขียนบทความนี้ยังรู้สึกขอบคุณหัวหน้าภาควิชาฯ ท่านนั้นไม่หาย ขอถือโอกาสขอบคุณมา ณ โอกาสนี้)

หลังจากเป็นสมาชิกแล้วก็ได้อาศัยสหกรณ์ออมทรัพย์ ม.เกษตรนี่เองเป็นสถาบันการเงินหลักเรื่อยมา โดยไม่ได้ไปหาแหล่งไฟแนนซ์ที่ไหนอีก ตอนปลูกบ้านก็กู้เงินสหกรณ์ฯ เงินกู้นอกจากจะเสียดอกเบี้ยต่ำกว่าท้องตลาดแล้วยังได้เงินปันผลเฉลี่ยคืนอีก ระยะเวลาเป็นระยะยาว ไม่แบกภาระค่าผ่อนส่งรายเดือนมาก ทำให้หายใจคล่องหน่อย

...อ้อ ยังมีเหตุการณ์หนึ่งที่ประทับใจมากไม่รู้ลืม จึงอยากเล่าให้ฟัง เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อลูกยังเล็ก ลูกชายอยากได้จักรยานไว้ถีบออกกำลังภายในหมู่บ้าน ลูกอยากได้มากและขอจักรยานจากแม่ ซึ่งปกติลูกจะไม่ร้องขอเอาโน่นเอานี่เหมือนเด็กสมัยนี้ แม่บอกว่าแม่ซื้อให้ลูกแน่จะ แต่ลูกต้องรอก่อนนะ อีกไม่นานเงินปันผลสหกรณ์ฯ ของแม่ก็จะออกมาแล้ว รอดันเดือนกุมภาพันธ์นะลูก ลูกเข้าใจและรอได้ พอตอนเย็นของวันที่เงินปันผลออก แม่ก็พาลูกไปเลือกจักรยาน ถึงแม้ว่าเวลาจะผ่านมาเนิ่นนานแล้ว แม่ยังจำจักรยานสีแดงและความดีใจของลูกที่ได้จักรยานคันแรกได้ และในยามที่บางครั้งในชีวิตเริ่มต้นของครอบครัว เมื่อมีเหตุการณ์ผิดปกติ ทำให้ขาดเงินในมือบ้างก็ได้พึ่งพาเงินกู้ฉุกเฉินจากสหกรณ์นี้เอง นับว่าสหกรณ์เป็นที่พึ่งยามยากได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้เสมอ เวลาผ่านไปรวดเร็วมากแต่ก็ยังไม่เคยลืม นึกถึงแล้วยังมีความสุขไม่หายสำหรับชีวิตช่วงตั้งตัว พอใช้บ้างไม่พอใช้บ้าง ทุกข์บ้างสุขบ้าง หมุนเวียนสลับเปลี่ยนไป ไม่มีอะไรคงที่ขอให้มีความสุขและปัญญาเข้าไว้ ต่อให้เผชิญกับปัญหาหนักแค่ไหนก็แก้ไขได้ ที่สำคัญคือให้ทำหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ดีที่สุดแล้วกัน ขอให้เชื่อเถอะว่าบุญคุณล้นจริงให้ทำดีที่สุดกับหน่วยงาน **อย่าคิดเล็กคิดน้อย ทำความดีไปเรื่อยๆ** บั้นปลายของชีวิตจะสุขสบายเอง

* ผู้ส่งบทความเข้าประกวด ได้รับรางวัลที่ 3 หุ้น สอ.มก. 3,000.-บาท

ชีวิตการทำงานเปรียบได้กับการเดินทางโดยรถไฟ บางครั้งตั้งเป้าหมายไว้ว่าเมื่อถึงสถานีปลายทางจะไปถึงจุดหมายได้อย่างเป็นสุขสมหวัง ระหว่างทางจึงไม่เคยที่จะขมวิวข้างทางว่าสวยงามแค่ไหน แม้อ้าวถ่มไถ่อย่าง รุ่งมาเร่ขายก็ไม่เคยซื้อขนม มุ่งหน้าไปเพื่อให้ถึงสถานีปลายทางอย่างเดียว เมื่อไปถึงแล้วอาจจะไม่สุขสมหวังอย่างที่คาดคิดก็ได้ ชีวิตคือการเดินทาง การเดินทางที่สนุก ปลอดภัยและถึงที่หมายได้ จะต้องรู้จักการวางแผนชีวิต วางแผนการเงินให้ดี ขอให้รู้ว่าพวกเราโชคดีแล้วที่มีแหล่งเงินทุนที่วางใจได้ ในการออมนั้นการซื้อหุ้นสหกรณ์เป็นการออมที่ฉลาด ค่อยเป็นค่อยไป โดยการที่ถูหักเงินเดือนนั้นก็ไม่ได้ทำให้เรารู้สึกและต้องลำบากมาก เงินเดือนขึ้นก็ซื้อเป็นหุ้นไว้ มีเงินเหลือก็เอาเข้าบัญชีเงินฝาก ทำไปเรื่อยๆ ไม่ต้องรีบร้อน ระหว่างรับราชการให้หาความสุขไปด้วยออมไปด้วย ระหว่างทางก็มีความสุข พอเกษียณไปแล้วจะได้เงินก้อนโตซึ่งสร้างความมั่นคงและมั่นใจในชีวิตได้แน่นอน

คราวนี้เรามาลองใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กับชีวิตความเป็นอยู่ดูบ้าง คิดว่าทุกคนคงรู้จักคำว่าอุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) กันบ้างแล้ว อุปสงค์ก็คือ ความต้องการของผู้บริโภค ส่วนอุปทานก็คือ ปริมาณสินค้าที่มีในท้องตลาด สินค้าชนิดใดมีอุปสงค์มากกว่าอุปทาน สินค้านั้นก็จะมีราคาสูง ราคาสินค้าจะเป็นจุดตัดของอุปสงค์กับอุปทาน ณ จุดนี้ถือว่าเป็นจุดสมดุล (equilibrium) ในชีวิตของมนุษย์ก็เช่นกัน แต่ละคนจะมีอุปสงค์คือ ความต้องการในสิ่งต่างๆ ทั้งรูปธรรมซึ่งได้แก่ เงินทอง บ้านเรือน สิ่งของเครื่องใช้เครื่องประดับและอื่นๆ อีกมากมาย ที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความมีหน้ามีตา ตำแหน่งหน้าที่การเงิน ตลอดจนลาภยศ สรรเสริญ เป็นต้น อุปทานของมนุษย์ได้แก่ ทรัพย์สินสมบัติที่มี รายได้ ศักยภาพในการสร้างรายได้ ฯลฯ ถ้าบุคคลใดมีอุปสงค์ตรงกับอุปทาน บุคคลผู้นั้นก็จะเข้าสู่ภาวะสมดุล จะเป็นบุคคลที่มีความพอหรือมีความพอเพียงซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความสุขกายสุขใจ เย็นกายเย็นใจ หรืออยู่ในสภาวะ “อยู่เย็นเป็นสุข” แต่ถ้าบุคคลใดมีความต้องการหรืออุปสงค์มากกว่าอุปทานของตนเอง ภาวะความไม่สมดุลจะเกิดขึ้น บุคคลผู้นั้นจะมีแต่ความไม่พอเพียง มีแต่ความอยาก เดิมเท่าไรก็ไม่รู้จักเต็ม และจะตกอยู่ในสภาวะ “อยู่ร้อนนอนทุกข์” ตลอดเวลาทั้งๆ ที่นอนอยู่ในห้องปรับอากาศที่เย็นฉ่ำก็ตาม การสร้างสมดุลให้กับชีวิตนั้น จะเห็นได้ว่าสามารถทำได้สองแนวทาง แนวทางหนึ่งคือ ลดอุปสงค์ลงหรือลดความอยาก ลดความต้องการลงให้พอดีกับอุปทานที่มีเส้นอุปสงค์ก็จะมาตัดกับเส้นอุปทานเอง หรืออาจจะไปอีกแนวทางหนึ่งก็คือ การสร้างอุปทานเพิ่มโดยไม่ต้องให้ชีวิตเดือดร้อนมาก นั่นก็คือการหารายได้เพิ่มโดย ทางเลือกหนึ่งก็คือ ลงทุนกับสหกรณ์ออมทรัพย์ เช่น ซื้อหุ้นเพิ่มเพื่อให้ได้เงินปันผลเพิ่มขึ้น เงินปันผลนี้เปรียบเสมือนเงินโบนัสประจำปีของสมาชิกสามารถใช้ท่องเที่ยว หรือใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ นอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายประจำ ซึ่งจะทำให้มีความคล่องตัวและสร้างความสุขได้ หวังว่าทฤษฎีเรื่องเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานดังกล่าวมาแล้วนั้น จะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้อีกแนวทางหนึ่ง

เรื่องที่จะขอกเล่าอีกเรื่องหนึ่งก่อนจบก็คือ ความประทับใจที่มีต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ซึ่งยังไม่เคยพูดออกมากให้ใครฟังเลย ประการแรกก็คือ สหกรณ์ฯ สร้างอุปนิสัยการออมให้โดยไม่รู้ตัว เป็นการออมแบบน้ำซึมบ่อทราย เมื่อถึงจุดๆ หนึ่งแล้วจะเกิดเป็นตาน้ำผุดขึ้นมาให้ได้ใช้ดื่มกินกันไม่รู้จักหมด และน้ำนั้นเป็นน้ำใสบริสุทธิ์ มิได้เกิดจากการประพุดพิรุณมิชอบใดๆ ทั้งสิ้น นำไปทำบุญก็ได้บุญมาก เพราะเป็นเงินบริสุทธิ์ บุญกุศลนี้จะส่งให้ชีวิตเป็นสุขได้อีกระดับหนึ่ง ประการที่สองได้แก่ ความมีน้ำใจอภัยของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ทำให้รู้สึกว่

ยังเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยไม่เชื่อที่จะไปเยี่ยมสหกรณ์ เหมือนกับว่าได้กลับไปสำนักงานเก่า กลับกรุงเทพฯ ที่ไรจะต้องไปทุกที ประการถัดมาก็คือ การรดอวยพรและของขวัญวันเกิด ของขวัญอาจจะไม่มากนัก แต่ก็ทำให้ดีใจ การรดอวยพรจะเอาไปตั้งไว้ที่บ้าน คนผ่านไปผ่านมาจะเห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ใช้เป็นเครื่องเตือนใจคนใกล้ชิดให้ได้ว่า อ้อ จะถึงวันเกิดคนสำคัญประจำบ้านแล้ว วิธีนี้ทำให้ไม่ต้องเสียหน้าที่ต้องแอบกระซิบบอกใครๆ สิ่งที่ยอยากขอคุณอีกอย่างหนึ่งคือ สวัสดิการต่างๆ ที่สหกรณ์ฯ จัดให้ไม่ว่าจะยามเจ็บไข้ การประกันสุขภาพ การให้ทุนการศึกษา และอะไรต่ออะไรอีกมากมาย

ครั้งหนึ่งเคยมีความคิดว่าเมื่อแก่มากๆ แล้วจะถอนหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ดีกว่า แต่คิดไปคิดมาก็ยังไม่เห็นแก่มากสักที ยังคงแก่เท่าเดิมอยู่นั้นแหละ และมานั่งนึกตรึกตรองก็เห็นว่าความเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ แล้วเราก็คงไม่มีต้นสังกัดที่ไหน นอกจากมีสถานภาพเป็นข้าราชการบำนาญเพียงอย่างเดียว จดหมายข่าว ส.อมก. ซึ่งมีเรื่องราวดีๆ ก็คงไม่ได้อ่าน เกิดป่วยเป็นคนไข้ในก็จะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือ ถ้าสามีมีอันเป็นไปก็อดได้รับเงินช่วยเหลือค่าทำศพ แล้วตัวเราก็กะ เกิดจับพลัดจับผลูตายไปก็คงขาดค่าทำศพแน่ๆ คิดไปคิดมาแล้วอย่างกระนั้นเลย เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ต่อไปจนชีวิตจะหาไม่ หุ้นและเงินฝากที่มีอยู่ก็ยกให้หลานๆ เป็นทุนการศึกษา ส่วนตัวเราขอเป็นปู่ เอ๊ย! เป็นย่าโสมเผ่าทรัพย์ต่อไปดีกว่า

การใช้สิทธิออกทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

ภารดี กล่อมดี (10109)*

ดิฉันเป็นสมาชิกของ สอ.มก. มาได้ 2 ปีกว่าแล้ว ทันทที่มีสิทธิ์สมัครสมาชิก ดิฉันไม่รอช้าเพราะเล็งเห็นแล้วว่ามิแต่ได้กับได้ ทั้งได้รับและได้ให้ แต่คงจะเป็นได้รับ (ประโยชน์) เสียมากกว่า เช่น การได้รับเงินปันผลจากหุ้นที่เป็นการลงทุนซึ่งจะเรียกได้ว่าไม่มีความเสี่ยงเลยก็ว่าได้ แถมได้เงินปันผลที่คุ้มค่าน่าลงทุนยิ่งนัก ดิฉันรู้สึกดีใจที่ได้ “มีสิทธิ” ถือหุ้นสหกรณ์ และภูมิใจทุกครั้งทีนึกถึงตัวเลขหุ้นที่มีอยู่ในสหกรณ์ ถึงแม้จำนวนตัวเลขในขณะนี้ยังไม่มากมายนัก แต่...ดิฉันกำลังวางแผนการเดินทางเพื่อไปให้ถึงจุดมุ่งหมายที่จะมีหุ้นในสหกรณ์ให้ได้จำนวนหนึ่ง (ตามกำลังความสามารถ โดยไม่เดือดร้อน) และเมื่อถึงวันนั้นดิฉันจะสงบทความ (น่าจะเรียกว่าจดหมายมากกว่า) เข้ามาอีกครั้งเพื่อรายงานให้ทราบถึงความคืบหน้าในการเดินทางของดิฉัน และอยากเชิญชวนท่านให้ร่วมเดินทางไปด้วยกัน เพื่อคุณภาพชีวิตของเราที่ดีในอนาคต (สำหรับท่านที่เดินทางไปไกลแล้วก็รอๆ กันบ้างนะคะ) จำนวนเงินไม่สำคัญแต่การวางแผนและความมุ่งมั่นทำให้เราไปสู่ความฝันได้ไม่ยาก เพดานความสุขของคนแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน แต่เชื่อว่าเพดานแห่งความพอใจเพียงของเรามีอยู่ไม่แตกต่างกัน ดิฉันเป็นผู้หนึ่งที่คอยติดตามข่าวสาร สอ.มก. อยู่ตลอดเวลา และประทับใจผู้เขียนบทความหลายๆ ท่าน ที่เป็นแรงกระตุ้นให้ดิฉันมุ่งมั่นคิดถึงอนาคต ขอขอบคุณผู้เขียนที่เป็นแรงผลักดันให้ดิฉันได้คิดและลงมือทำ ก่อนที่จะ “คิดได้เมื่อสายเกินไป”

นอกจากจะได้รับเงินปันผลจากหุ้นแล้ว สหกรณ์ยังเป็นนายทุนรายใหญ่ให้ดิฉันได้มีที่ดินเป็นของตัวเอง ซึ่งเป็นการลงทุนที่ดีอีกอย่างหนึ่ง ในอนาคตเราอาจปลูกบ้านสวยๆ บนที่ดินของเราเอง การให้บริการทางการเงินของสถาบันอื่นๆ ก็เป็นเรื่องที่ดี แต่อะไรจะมีความสุขเท่ากับใช้บริการของสหกรณ์ของเราเอง เพราะมีการปันผลคืนจากดอกเบี๋ยที่เสียไปอีก ปีที่แล้ว (ปี 2551) ปันผลคืนมาถึง 33 เปอร์เซ็นต์ คิดดอกเบี๋ยที่เสียไปจริงๆ เรียกได้ว่า “น้อยมาก” สหกรณ์ทำให้ฝันของหลายๆ คนเป็นจริง ดิฉันเห็นสมาชิกหลายๆ ท่านออมเงินโดยการซื้อที่ดิน ซึ่งอาจไม่มีมูลค่ามากมายนักในขณะที่ซื้อ (ถ้าแพงเราคงไม่ซื้อ) แต่เมื่อเวลาผ่านไป 5-10 ปี ที่ดินกลับมีมูลค่ามากมาย และหลายท่านได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าจากการขาย หรืออาจจะใช้เป็นสมบัติที่มีค่าให้ลูกหลานต่อไปในอนาคตก็ได้ ทั้งนี้ดิฉันคิดว่าเราควรวางแผนในการผ่อนส่งให้พอกับความสามารถของเรา เราก็จะอยู่ได้อย่างมีความสุขและมั่นคง โดยมีสหกรณ์เป็นรากฐานที่สำคัญให้เรา

สหกรณ์ให้ประโยชน์แก่เราในด้านอื่นๆ อีก เช่น มอบเงินสวัสดิการวันเกิด ทุนการศึกษาสำหรับสมาชิก และบุตรหลานของสมาชิก มอบเงินเพื่อการครองชีพ มอบเงินเมื่อสมาชิกหรือบุคคลในครอบครัวของสมาชิกถึงแก่กรรม มอบเงินสวัสดิการสำหรับสมาชิกที่เป็นโสด หรือแม้แต่ให้กู้ยืมเพื่อติดตั้งเชื้อเพลิงระบบก๊าซในรถยนต์ ฯลฯ นอกจากสหกรณ์จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเราด้านการเงินแล้ว สหกรณ์ยังพัฒนาคุณภาพชีวิตของเราในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วย เช่น การจัดโครงการสุขภาพกาย-สุขภาพจิต ที่ทำให้เราตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี โครงการทำบุญไหว้พระ 9 วัด ที่ช่วยให้เรามีจิตใจที่สงบขึ้น อยากจะขอใช้คำพูดที่ว่า “สุดยอดจริงๆ”

* ผู้สงบทความเข้าประกวด ได้รับรางวัลที่ 3 หุ้น สอ.มก. 3,000.-บาท

สหกรณ์ให้ดอกเบี้ยเงินฝากทุกประเภทมากกว่าธนาคารทั่วไป ดิฉันฝากเงินประเภทฝากประจำ 2 ปี ถึงแม้จะเพียงเดือนละ 1,000 บาท แต่สิ่งที่ได้มากกว่านั้นคือการสร้างนิสัยที่ดีในการออม ช่วยสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว เพราะเงินที่ออมนี้ตั้งใจว่าจะเก็บไว้ให้ลูก เกือบทุกครั้งจะไปฝากในแต่ละเดือน ดิฉันและสามีจะนำสมุดฝากให้ลูกดู และเล่าให้ลูกฟังว่า (ลูกอายุ 4 ขวบ) พ่อกับแม่ฝากเงินไว้ให้หนูเก็บไว้เรียนหนังสือตอนโต ลูกก็จะยิ้มดีใจ เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีและปลูกฝังนิสัยการออมให้ลูกได้ ถ้าฝากครบ 2 ปี เมื่อต้องปิดบัญชี ดิฉันก็จะเปิดบัญชีใหม่ทันทีและจะฝากด้วยจำนวนเงินที่เพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ และการได้ไปพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง ก็ช่วยสร้างความรู้สึกที่ดี ทำให้มีกำลังใจที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้

ส่วนการได้ให้หนี้ ดิฉันคิดว่าดิฉันเป็นเสมือนลูกค้าของสหกรณ์คนหนึ่ง อย่างน้อยดอกเบี้ยที่ดิฉันเสียไป (ถึงแม้จะน้อยนิด) มีส่วนช่วยให้สหกรณ์ก้าวหน้าและพัฒนา สหกรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ และประโยชน์นั้นก็กลับคืนมาสู่สมาชิกอีกครั้งหนึ่ง และที่ดิฉันได้ให้อีกอย่างหนึ่ง นั่นคือ ให้ความเป็นสมาชิกที่ดีของสหกรณ์ ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของสหกรณ์ ให้ความร่วมมือในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสหกรณ์ การเข้าร่วมประชุม เป็นต้น รวมทั้งดิฉันช่วยประชาสัมพันธ์และหาสมาชิกให้กับสหกรณ์ด้วย โดยการแนะนำให้ น้องๆ ที่ได้รับการบรรจุใหม่ว่าถ้ามีสิทธิ์ในการสมัครสมาชิกเมื่อไร ย่อรายเข้าไปรับมาสมัครทันที เพราะมีแต่ได้กับได้จริงๆ ยิ่งสมัครเร็วอายุการเป็นสมาชิกจะมีมาก สิทธิต่างๆ ก็จะตามมา ถึงแม้เราจะไม่คิดจะใช้บริการกู้ในตอนนี้ แต่อนาคตถ้าเราต้องการกู้ขึ้นมาล่ะ อย่างเช่นการกู้สามัญหรือกู้พิเศษก็ตาม ถึงแม้เราจะเป็นสมาชิกแล้ว แต่บางครั้งสหกรณ์พิจารณาอายุการเป็นสมาชิกด้วย ดังนั้นยอรายเข้าไป ถึงแม้จะยังไม่คิดที่จะบินในตอนนี้ แต่อนาคตใครจะรู้ว่าเราจะต้องการบินหรือเปล่า ดังนั้นมาให้สหกรณ์

“ติดปีก” เพิ่มคุณภาพชีวิตให้เราดีกว่า ถึงวันที่เราเลิกวิ่งเมื่อไร เราจะได้บินและร่อนอยู่ในอากาศได้อย่างสบายใจ

สุดท้ายนี้คงไม่ต้องสรุปแล้วว่าสหกรณ์พัฒนาคุณภาพชีวิตของเราได้อย่างไร สหกรณ์ทำให้เรามีความหวังก็ขอเป็นกำลังใจให้ท่านคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกท่านมีความสุขในการทำงาน ประโยชน์ที่ได้มอบให้กับสมาชิก ขอให้กลับคืนสู่ท่านด้วย และดิฉันหวังว่าบทความแสดงความรู้สึกจากสมาชิกตัวเล็กๆ คนหนึ่งคงจะเป็นอีกหนึ่งแรงกระตุ้นให้กับสมาชิกอีกหลายท่านที่ยังไม่ได้วางแผนการใช้สหกรณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ร่วมวางแผนและเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน และถ้าบทความนี้ตรงใจคณะกรรมการก็หวังว่าจะช่วยให้ดิฉันไปสู่ฝันในการมีหุ้นในสหกรณ์ครบ x,xxx,xxx บาท ตามที่ตั้งใจไว้ได้เร็วขึ้นสักหนึ่งหมื่นบาทก็ดีค่ะ.....ฮา ขอขอบคุณและสวัสดีค่ะ

การใช้สิทธิออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

วิรัตน์ สุวรรณภาทิ (7228)*

มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ เป็นสัตว์สังคมจะอยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม จะอยู่คนเดียวไม่ได้ มนุษย์จึงสร้างองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนส่วนรวม สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรหนึ่งเป็นที่รวมของสมาชิกที่ถือหุ้นและส่งค่าหุ้นขั้นต่ำเป็นรายเดือน จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงินเดือนของสมาชิกแต่ละคน เป้าหมายหลักเพื่อให้สมาชิกกู้เงินไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และส่งเสริมให้สมาชิกฝากเงินออมไว้ที่สหกรณ์เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ทางหนึ่ง แต่สมาชิกบางคนมีรายได้น้อย สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ดีจำเป็นต้องจัดหาสวัสดิการให้แก่สมาชิกให้มากขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของสมาชิกในวันข้างหน้า

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่ดีสหกรณ์หนึ่ง ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือสวัสดิการแก่สมาชิกและครอบครัวตั้งแต่ลูกเกิดจนตัวเองตาย นับว่าสหกรณ์จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกได้มากมายทีเดียว สมาชิกจะได้ตายนอนตาหลับไม่ต้องห่วงคนข้างหลัง

ในฐานะที่เราเป็นสมาชิก เราควรใช้สิทธิออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีที่สุด เมื่อคุณภาพชีวิตของเราดีจะทำให้ชีวิตของบุคคลรอบข้างเราไม่เดือดร้อน ทำให้สังคมชุมชน ดีตามไปด้วย ดังนั้นสมาชิกทุกคนควรใช้สิทธิออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีที่สุด

เริ่มแรกเมื่อเรามีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะสมัครเป็นสมาชิกได้จะต้องรีบสมัครทันที เพราะว่าสวัสดิการหลายๆ อย่าง จะนับอายุการเป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นเกณฑ์ในการให้สวัสดิการนั้นๆ เมื่อแต่งงานจะได้สวัสดิการการสมรสรายละ 1,000 บาท แต่งงานก็มีความสุขแล้ว แถมยังได้เงินอีก ครอบครัวจะสมบูรณ์ได้จะต้องมีตัวน้อยๆ มาอยู่ด้วย พอลูกเกิดมาจะได้เงินช่วยเหลือค่าคลอดบุตร ครั้งละ 1,000 บาท รวมแล้วไม่เกิน 3 ครั้ง สมาชิกหลายคนไม่ได้ใช้สวัสดิการเหล่านี้อาจจะลืมหรือไม่รู้ว่ามีสวัสดิการนี้ให้ สมาชิกอีกหลายคนไม่มีโอกาสได้ใช้เพราะไม่ได้แต่งงาน สำหรับคนโสดให้ขอสวัสดิการสมาชิกที่เป็นโสด แต่ต้องรอจนสูงอายุจึงจะมีสิทธิ์ขอ กล่าวคือ ต้องเกษียณอายุราชการหรือเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดหรือมีอายุการเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 25 ปีแล้วลาออกย้ายโอนไปอยู่ที่อื่น ดังนั้นถ้าต้องการได้สวัสดิการนี้เร็วๆ ต้องรีบแต่งงาน

ถึงวันเกิดอีกแล้ว ได้สวัสดิการวันเกิด ได้รับเงินโอนเข้าบัญชีออมทรัพย์ธนาคารไทยพาณิชย์ ไม่ต้องยื่นคำขอเหมือนสวัสดิการก่อนหน้านี๊ เพียงแต่มีบัตรสมาชิกพร้อมสมุดเงินฝากบัญชีออมทรัพย์ธนาคารไทยพาณิชย์ เงินโอนนี้ถึงแม้จะไม่มากแต่ถ้าสะสมหลายๆ ปีจะได้เงินไม่น้อยทีเดียว ยามจำเป็นก็ถอนมาใช้ได้

ลูกโตแล้วส่งเข้าโรงเรียน ขยันเรียนนะลูก จะได้ทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับบุตร ธิดา ของสมาชิกที่มีรายได้น้อย มีเงินเดือนไม่เกินขั้นต่ำที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด กำหนด ถ้าลูกเรียนดี

* ผู้ที่ส่งบทความเข้าประกวด ได้รับรางวัลชมเชย หุ้น สอ.มก. 1,000.-บาท

จนถึงเกณฑ์ที่สหกรณ์กำหนดจะมีสิทธิ์ขอทุนการศึกษาสำหรับบุตร ธิดา สมาชิกประเภททุนส่งเสริมการศึกษา ถ้ามีรายได้น้อยและผลการเรียนของบุตรอยู่ในเกณฑ์ดี จะมีสิทธิ์ขอทุนทั้งสองประเภท

ลูกโตมากแล้ว อยากจะเรียนต่อเพื่อเพิ่มคุณวุฒิการศึกษาของตนเองให้สูงขึ้น มีสิทธิ์ขอทุนการศึกษาสำหรับตัวสมาชิก โดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนด จะเห็นว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด สนับสนุนการศึกษาให้แก่บุตร ธิดา และตัวสมาชิก มากทีเดียว

ฝนตกไปส่งลูกลำบาก ต้องหารถยนต์สักคัน แต่เงินไม่พอ สามารถกู้สามัญหรือกู้พิเศษได้ ต้องช่วยกันประหยัด เพราะว่ารายจ่ายมีมากขึ้น ส่งลูกเรียน ส่งตัวเองเรียน ส่งเงินกู้ซื้อรถยนต์ และยังมีค่าใช้จ่ายภายในบ้านอีกวันดีคืนดี รถเสียไม่มีอาการบอกให้ทราบล่วงหน้า ทำไงดีเงินไม่พอจ่ายค่าซ่อมรถ สามารถกู้ฉุกเฉินได้ สหกรณ์เป็นที่พึ่งให้สมาชิกได้เสมอ ไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบซึ่งดอกเบี้ยแพงมาก ถ้าไม่มีจ่ายจะถูกทำร้ายร่างกายให้ได้ ราบดาเจ็บ อับอาย บางครั้งถึงตายได้ ดังที่เป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้

เรียนจบแล้ว เหลือแต่ลูกเรียนอยู่มหาวิทยาลัย อยากจะมีบ้านเป็นของตนเองสักหลังหนึ่งเพื่อเพิ่มความมั่นคงให้กับครอบครัว ต้องใช้เงินมากสำหรับบ้านหลังนี้ สามารถกู้พิเศษได้

บิดา มารดา เสียชีวิต ขอยื่นรับสวัสดิการช่วยเหลือกรณีบุคคลในครอบครัวสมาชิกถึงแก่กรรมได้ คู่สมรสถึงเสียชีวิตหรือบุตรอายุไม่เกิน 18 ปี เสียชีวิต สามารถยื่นรับสวัสดิการช่วยเหลือได้เช่นกัน

งานมากเหนื่อย ร่างกายรับไม่ไหว ประทับ ทำให้ป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล แพทย์สั่งให้อยู่โรงพยาบาลเพื่อดูอาการ ถ้าอยู่โรงพยาบาลไม่น้อยกว่า 14 ชั่วโมง สามารถเบิกเงินช่วยเหลือสมาชิกด้วยเหตุเจ็บป่วย 200 บาทต่อวัน ถ้าแพทย์วินิจฉัยโรคได้แล้ว สั่งให้นอนโรงพยาบาลเป็นคนไข้ใน สามารถเบิกเงินช่วยค่ารักษาพยาบาลได้วันละ 300 บาท จะเห็นว่าสหกรณ์ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของสมาชิกอยู่เสมอ

คู่ชีวิตอยู่ด้วยกันมา จากลากันโดยไม่กลับมาอีก คือเสียชีวิต แต่ลูกยังเรียนอยู่ยังไม่จบการศึกษา สหกรณ์ช่วยได้ ให้ขอทุนการศึกษาสำหรับบุตรของสมาชิกที่คู่สมรสถึงแก่กรรม

ทำงานมานานจนเกษียณอายุราชการหรือเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด ขอรับสวัสดิการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตได้ ถ้าโอน ย้าย ลาออกไปทำงานที่อื่น แต่มีอายุการเป็นสมาชิก 5 ปีขึ้นไปจะขอรับสวัสดิการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตได้เช่นกัน จะได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอายุสมาชิก

หลังจากรับเงินสวัสดิการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตมาแล้วครบ 1 ปี ยังได้รับสวัสดิการเพื่อการครองชีพอีก 15 ปี (ถ้าไม่เสียชีวิตก่อน)

สหกรณ์ยังจ่ายเงินขวัญฤกษ์กรณีเกษียณอายุราชการ โดยจ่ายให้กับสมาชิกที่เกษียณอายุราชการหรือเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด หรือลาออกและมีอายุการเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 25 ปี สมาชิกควรนำเงินก้อนนี้ไปสร้างสรรคุณภาพชีวิตในบั้นปลายให้ดีตามสถานภาพ ไม่ห่อเหี่ยวหรือร่วงโรยไปตามวัย

สหกรณ์ช่วยสมาชิกมากมาย ช่วยเยียวยาขาดตลอด สมาชิกต้องช่วยกันรักษาสหกรณ์ไว้ให้คงอยู่ให้มั่นคงตลอดไป โดยช่วยกันไปเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการสหกรณ์เพื่อเป็นตัวแทนทำงานด้านต่างๆ นอกจากนี้สมาชิกควรช่วยกันสอดส่องดูแลกิจการของสหกรณ์ เห็นอะไรไม่ดีซึ่งอาจจะทำให้สหกรณ์เสียหาย ต้องเสนอเรื่องให้พิจารณาในที่ประชุมวิสามัญหรือสามัญ ตามโอกาสและเวลา

เมื่อโอกาสสุดท้ายมาถึง สมาชิกต้องจากลาโลกอันแสนวิไล สดใส สวยงามไปแล้ว สหกรณ์ยังช่วยสมาชิกอีกเป็นโอกาสสุดท้ายของสหกรณ์เช่นกัน โดยช่วยสวัสดิการเงินสงเคราะห์เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม อย่าลืมหอกทายาทให้ยื่นคำขอรับสวัสดิการนี้ นอกจากนี้ถ้าเป็นสมาชิกโครงการเงินบริจาคฯ จะได้รับเงินบริจาคจากสมาชิกโครงการรายละ 30 บาท ตามข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2552 มีสมาชิกโครงการอยู่ 6,554 คน คนละ 30 บาท เป็นเงินไม่น้อยทีเดียวประมาณสองแสนบาท เงินก้อนสุดท้ายนี้จะช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของทายาทได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นสมาชิกสหกรณ์ท่านใดยังไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกโครงการนี้ ควรรีบสมัครโดยเร็ว เพื่อจะได้นอนตาหลับไม่ต้องห่วงคนข้างหลังมากนัก

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ช่วยเหลือสมาชิกมากมายดังที่กล่าวมาแล้ว สหกรณ์ยังหาสวัสดิการใหม่ๆ มาเพิ่มให้สมาชิกอีก เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงอนาคตของสมาชิก เมื่อสมาชิกมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตจะส่งผลให้ตั้งใจทำงาน ทำให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เจริญก้าวหน้ารุ่งเรือง เปรียบประหนึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เป็นเสาหลักของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพราะช่วยเหลือสวัสดิการแก่สมาชิกมากมาย นอกจากนี้เมื่อมหาวิทยาลัยขาดอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ยังสามารถกู้เงินจากสหกรณ์มาจัดหาสิ่งเหล่านี้ได้ ดังนั้นสมาชิกทุกคนต้องช่วยกันรักษาสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ให้คงอยู่คู่กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตลอดไป

การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

สท.ชานู บุญญศิริกุล (7264)*

การได้เข้ามาเป็นบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นับว่าโชคดี เพราะเป็นสถาบันที่เราสามารถจะทำงานอาชีพอย่างมั่นคงตลอดไป การทำงานอาชีพทุกอย่างย่อมหวังที่จะได้รับความสะดวกสบาย ความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของทุกๆ คน โดยชีวิตจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปเรื่อยๆ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สอ.มก.) เป็นหน่วยงานหนึ่งในด้านสวัสดิการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งจัดตั้งมาเป็นเวลา 50 ปี แล้ว (6 มกราคม 2502)

สมัยนั้นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สอ.มก. ขึ้นมาก็เพื่อจะให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยรู้จักออม รู้จักประหยัดในการใช้จ่ายจากเงินเดือนที่ได้รับแต่ละเดือน เป็นการสร้างนิสัยให้ทุกคนได้รู้จักความพอเพียง และยังเป็นการช่วยเหลือให้กู้ยืมเงินเมื่อมีความจำเป็น โดยชำระค่าดอกเบี้ยกู้ยืมในอัตราต่ำ สมัยแรกเริ่มจัดตั้ง สอ.มก. ก็มีสมาชิกเพียงไม่กี่ท่าน ต่อมาก็มีการเชิญชวนให้ข้าราชการ อาจารย์ และพนักงาน ลูกจ้างมหาวิทยาลัยได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นๆ ทุกๆ ปี และการออมสมัยนั้นเริ่มต้นตั้งแต่ 50.-บาทต่อเดือน โดยหักจากเงินเดือนของแต่ละคน และค่อยๆ ขยายเพิ่มขึ้นๆ ในเมื่อได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นซึ่งมีหลายระดับ 60, 70, 80, 90, 100, 200 บาทต่อเดือน แล้วแต่ละคนจะมีอัตราเงินเดือนมากน้อยต่างๆ กัน

การดำเนินกิจการของ สอ.มก. ในระยะแรกๆ นั้นนอกจากการออมทรัพย์ในลักษณะซื้อหุ้นและการให้กู้ยืมแล้ว ทาง สอ.มก. ก็ได้จัดสรรสวัสดิการใดๆ ให้แก่สมาชิกเหมือนกับในปัจจุบันนี้ ที่ทำงานของ สอ.มก. ก็ใช้ห้องเล็กๆ ข้างบันไดชั้นล่างของตึกเรียนคณะเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์ สมัยนั้นเป็นที่ทำงาน มีเจ้าหน้าที่เพียง 1-2 คนเท่านั้น สอ.มก. ได้พัฒนาเจริญเติบโตและขยายกิจการมาเป็นลำดับ การบริหารงานของ สอ.มก. สมัยนั้นมหาวิทยาลัยเป็นผู้ตั้งคณะกรรมการมาทำหน้าที่บริหาร การได้รับค่าตอบแทนก็ไม่มากอะไร ซึ่งต่างกับในปัจจุบันมากมายเหลือเกินที่มีผู้สมัครแข่งขันเพื่อรับเลือกตั้งไปทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการผู้บริหาร สอ.มก. ซึ่งมีจำนวน 15 คน มาจากบุคลากรสายวิชาการ 7 คน สายธุรการ 7 คน และอธิการบดีโดยตำแหน่งอีก 1 คน

คณะกรรมการบริหารได้รับเลือกจากสมาชิกเข้ามา จะมีการแบ่งสรรปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการบริหารการเงิน คณะกรรมการพัฒนาและแผนงาน (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยี) นอกจากจะมีคณะกรรมการบริหาร สอ.มก. แล้ว ยังมีผู้ตรวจสอบกิจการ สอ.มก. อีก 3 ด้าน คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านกฎหมายธุรกิจ/สหกรณ์ และด้านการเงิน/การบัญชี มีที่ปรึกษาอีกหลายท่าน เจ้าหน้าที่ สอ.มก. เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการอีกเกือบ 30 คน มีตึกทำงานเป็นของตนเอง นับว่าเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรเกี่ยวข้องปฏิบัติงานรับผิดชอบที่มั่นคงใหญ่โตมีใช้น้อย

ในฐานะสมาชิก สอ.มก. คนหนึ่งอยากจะเรียนให้ทราบว่ “การใช้ สอ.มก. พัฒนาคุณภาพชีวิต” ได้อย่างไร ต้องยอมรับว่า การสมัครเข้ามาเป็นสมาชิก สอ.มก. ทำให้มีโอกาสดีได้รับสิ่งต่างๆ ที่เป็นสวัสดิการของ สอ.มก. จัดสรรให้สมาชิกเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้หลายอย่างหลายประการดังต่อไปนี้

* ผู้ที่ส่งบทความเข้าประกวด ได้รับรางวัลชมเชย หุ่น สอ.มก. 1,000.-บาท

ข้อ 1. การได้สิทธิกู้ยืมเงินจาก สอ.มก. เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต โดยชำระค่าดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราต่ำกว่าสถาบันการเงินทั่วไป และให้เวลาผ่อนชำระในระยะยาว และยังมีเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยที่ชำระไปในเปอร์เซ็นต์ที่สูงด้วย

ข้อ 2. สมาชิกมีสิทธิซื้อหุ้นสหกรณ์ในรูปแบบการออมทรัพย์รายเดือน หรือกรณีพิเศษ และจะได้รับเงินปันผลรายปีในอัตราที่ค่อนข้างสูงกว่าที่จะทำธุรกิจการเงินแบบอื่นและมีความเสี่ยงน้อยที่สุด

ข้อ 3. ทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิต สมาชิกที่ได้รับอนุมัติศึกษาต่อเพิ่มเติมคุณวุฒิ มีสิทธิขอทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษาต่อตามระเบียบการให้ทุนการศึกษา แก่สมาชิกจาก สอ.มก. ได้อีกด้วย นอกจากนี้จะให้ทุนช่วยเหลือการศึกษาต่อของสมาชิกแล้ว สมาชิกยังมีสิทธิขอทุนการศึกษาของบุตรสมาชิกประเภทเรียนดี และประเภทสมาชิกมีรายได้น้อย ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการช่วยเหลือสมาชิกทางอ้อมอีกทางหนึ่ง

ข้อ 4. เงินช่วยเหลือสวัสดิการครอบครัว สมาชิกจะได้รับเงินสวัสดิการช่วยเหลือครอบครัวตั้งแต่เงินช่วยเหลือการสมรส การคลอดบุตร การรักษาพยาบาลเจ็บป่วย ทุพพลภาพ การเสียชีวิตของสมาชิก คู่สมรส และทายาทของสมาชิก

ข้อ 5. การช่วยเหลือเมื่อประสบภัยธรรมชาติ สมาชิกจะได้รับการช่วยเหลือเมื่อที่อยู่อาศัยของสมาชิกได้รับอุบัติเหตุ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม ซึ่ง สอ.มก. ก็มีเงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ให้ตามสมควร

ข้อ 6. การสร้างเสริมประสบการณ์ โครงการสุขภาพกาย-สุขภาพจิต สอ.มก. ได้จัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์และด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ภายในและภายนอกสถานที่ โดยสมาชิกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ แถมยังได้เบียดเบียนในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวอีกด้วย

ข้อ 7. ประกันชีวิตอุบัติเหตุส่วนบุคคล เป็นสวัสดิการที่ สอ.มก. ดำเนินการให้สมาชิกทุกคน โดยสมาชิกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด เมื่อท่านเสียชีวิตโดยอุบัติเหตุในวงเงิน 200,000.-บาท จะเห็นว่า สอ.มก. จัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิกตั้งแต่เกิด (แต่งงาน, คลอดบุตร) จนกระทั่งตายทีเดียว

สวัสดิการต่างๆ ดังที่กล่าวแล้ว อาจมีอีกหลายอย่างที่ยังไม่ได้กล่าวถึง จะเห็นว่า สอ.มก. เป็นองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ยาวไกล มุ่งหวังจะเสริมสร้างความเป็นอยู่ของมวลหมู่สมาชิกให้ได้รับความสะดวกสบายและมั่นคงในชีวิต เป็นอุดมการณ์ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกที่แท้จริงและยั่งยืนตลอดไป

ในฐานะสมาชิก สอ.มก. คนหนึ่งจึงรู้สึกดีใจ และภูมิใจที่ได้สมัครเข้ามาเป็นสมาชิก สอ.มก. ซึ่งเป็นองค์กรที่มีแต่ให้กับให้ทุกๆ อย่างแก่มวลสมาชิกแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และทำให้รู้สึกว่าการใช้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกเป็นเรื่องที่เป็นจริงและจับต้องได้ตลอดมา ท่านละ สมัครเป็นสมาชิก สอ.มก. แล้วหรือยัง ยิ่งสมัครช้า ท่านก็ยิ่งเสียโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่านและครอบครัวนะคะ

การใช้สิทธิออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก

พ.ม. กศ1118 (7483)*

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นนำ เลิศล้ำสวัสดิการ
ดำเนินงานโปร่งใส คุุใจประชาคม มก.

หากท่านเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในประชาคมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไม่ว่าจะมีส่วนใด ๆ ในสังคมแห่งนี้
และได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสามัญ สมาชิก
สมทบกิตติมศักดิ์ และสมาชิกสมทบ จะต้องมีโอกาสได้ใช้บริการหรือได้รับการบริการจากสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ
ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอย่างแน่นอน

ผมเข้ารับราชการที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประมาณกลางปี พ.ศ. 2534 ซึ่งทางกองการเจ้าหน้าที่ได้จัด
ให้มีการประชุมพิเศษข้าราชการใหม่และพร้อมกันนั้นได้ให้ความรู้ในเรื่องสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จำกัด ผมก็รับทราบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ มีบริการอะไรบ้าง และเจ้าหน้าที่แนะนำให้สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์ฯ และเงินส่งค่าหุ้นรายเดือน ตามอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ถ้าหากตอนนั้นมีโปรแกรมคำนวณเงินออม
จากการสะสมหุ้นแสดงให้เห็นเหมือนอย่างปัจจุบันก็คงจะดีไม่น้อย ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ
ได้ส่งเงินค่าหุ้นเพิ่มมากขึ้นตามความสามารถในการออมเหมือนอย่างที่ท่านบอกว่าจะออมเข้าไป 30 ปี
สิ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมในระยะแรกของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ คือผลตอบแทนจากเงินปันผลที่ถูกหัก
เป็นค่าหุ้นในแต่ละเดือนซึ่งทางสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ จะจ่ายเงินให้กับสมาชิกประมาณปลายเดือนมกราคมของทุกปี

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ยังมีบริการอื่นๆ อีกมากมาย อาทิ การทำประกัน
ชีวิตกลุ่ม นอกเหนือจากการทำประกันเงินกู้ มีการทำประกันสุขภาพหรือ การสมัครเข้าร่วมโครงการบริจาคเมื่อ
สมาชิกถึงแก่กรรม และเกณฑ์การถือหุ้นรายเดือนหรือถ้าหากสมาชิกอยากจะออมเพิ่มก็อาจขอซื้อหุ้นพิเศษเป็น
ครั้งคราวก็สามารถทำได้ เนื่องจากผลตอบแทนจากเงินค่าหุ้นสูงกว่าการฝากเงินมากโดยสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ จะมี
หลักเกณฑ์ในการซื้อหุ้นเพิ่มไว้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีบริการเงินฝาก วงเงินกู้และเงื่อนไขการชำระหนี้และวิธีคิดดอกเบี้ย หรือสมาชิกอาจจะใช้
วิธีกู้เงินโดยใช้หุ้นของตัวเองค้ำประกันเงินกู้ก็ได้ โดยทางสหกรณ์ฯ กำหนดให้กู้ได้ 90% ของหุ้นที่มีอยู่ หรืออาจจะ
ใช้เงินฝากค้ำประกันเงินกู้ได้ 80% ของวงเงินในบัญชีเงินฝาก (ค่าดอกเบี้ยที่ส่งจะถูกคืนในรูปของเงินเฉลี่ยคืน
20-25% โดยประมาณ)

ด้านค่าใช้จ่ายในการประเมินหลักทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกร้อยละ 50
ของค่าบริการตรวจสอบและประเมินหลักทรัพย์ แต่ทั้งนี้ไม่เกิน 1,000.- บาทต่อราย เพื่อเป็นการแบ่งเบาค่าใช้จ่าย

* ผู้ที่ส่งบทความเข้าประกวด ได้รับรางวัลชมเชย หุ้น สอ.มก. 1,000.-บาท

ให้กับสมาชิก ในส่วนของการค้าประกันและการทำประกันชีวิตกลุ่ม สมาชิกสามารถค้าประกันสมาชิกด้วยตนเอง ได้ไม่เกิน 2 คน พร้อมกับการทำประกันสำหรับผู้ค้าประกันอีกด้วย

สิทธิที่สมาชิกทุกคนจะได้รับจากสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ อีกประการหนึ่ง คือสวัสดิการต่างๆ ซึ่งทางสหกรณ์ ออมทรัพย์ฯ ได้ออกระเบียบว่าด้วยการใช้ทุนสวัสดิการแก่สมาชิก พ.ศ. 2548 ซึ่งประกอบด้วยสวัสดิการ 10 ประเภท ได้แก่ สวัสดิการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต สวัสดิการเพื่อการครองชีพ เงินขวัญถุงกรณีเกษียณอายุราชการ เงินสงเคราะห์เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม เงินช่วยเหลือกรณีบุคคลในครอบครัวสมาชิกถึงแก่กรรม เงินช่วยเหลือ สมาชิกด้วยเหตุเจ็บป่วย เงินช่วยเหลือค่าคลอดบุตร สวัสดิการสมาชิกที่เป็นโสด สวัสดิการการสมรส และ สวัสดิการวันเกิด เป็นต้น

ในด้านทุนการศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ยังได้จัดสรรเงินให้กับสมาชิกและทุนการศึกษาสำหรับบุตร ธิดา สมาชิกประเภททุนส่งเสริมการศึกษา ทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับบุตรธิดาของสมาชิกที่มีรายได้น้อยและทุนการศึกษาสำหรับบุตรของสมาชิกที่คู่สมรสถึงแก่กรรม ตลอดจนการช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ เป็นต้น ซึ่งความช่วยเหลือต่างๆ ดังกล่าวแม้ว่าจะเป็นเงินเพียงเล็กน้อย แต่ก็มีประโยชน์อย่างมากในยาม จำเป็นเฉพาะหน้า

นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ยังมีแนวคิดที่จะส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีขึ้นด้วยการจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และอาจเป็นอาชีพเสริมหรือพัฒนาเป็นอาชีพหลัก เป็นการเพิ่มรายได้ และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังจัดให้มีการดูงาน สัมมนา หรือทัศนศึกษาอย่างที่ต่างๆ ตามแต่โอกาสและ ความต้องการของสมาชิก

อย่างไรก็ตามแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ในปัจจุบันอาจจะยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะสมาชิกที่สังกัดอยู่ในวิทยาเขตที่ห่างไกล ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการได้รับการบริการ เช่น การสัมมนา ทัศนศึกษาหรือการพัฒนาอาชีพที่ส่วนใหญ่มักจะจัดเฉพาะในส่วนกลาง หากมีการ กระจายไปตามวิทยาเขตต่างๆ เพิ่มขึ้นจะดีมาก หรือถ้าหากเป็นไปได้สหกรณ์ออมทรัพย์ฯ อาจจะมีเพิ่มทุนการศึกษา ทุนช่วยค่าครองชีพสำหรับสมาชิกที่มีบุตรมาก รางวัลสำหรับการเป็นสมาชิกครบ 10 ปี 20 ปี 30 ปี และเพิ่มทุน สวัสดิการแก่สมาชิก จากที่มีอยู่ 10 ประเภทให้มากขึ้นทั้งในด้านปริมาณและจำนวนเงิน เนื่องจากทุนสวัสดิการนี้ สมาชิกจะได้รับประโยชน์ค่อนข้างทั่วถึงเสมอกัน ต่างจากเงินปันผลค่าหุ้นที่สมาชิกที่มีหุ้นมากซึ่งมีฐานะดีจะได้รับ ประโยชน์มากกว่า

จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของสมาชิก แทบทุกจังหวะของชีวิตที่แปรเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลา รวมไปถึงเกื้อกูลต่อครอบครัวของสมาชิกอีกด้วย เพียง แต่ว่าสมาชิกจะใช้ประโยชน์จากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ให้สมประโยชน์อย่างมี ความพอประมาณ มีสติและเหตุผลเพียงใด

ตลอดระยะเวลา 18 ปี ที่ผมเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด แห่งนี้ ทำให้ผมได้เรียนรู้และวางแผนการใช้เงินและบริหารเงินของตนเองและครอบครัว หาเงิน ออมเงินและลงทุนให้เกิดประโยชน์จากเงินที่มีอยู่โดยให้เงินทำงานแทนเรา รู้จักความพอดี ความพอเพียง มีความสุขตามอัตภาพ แยกแยะความแตกต่างระหว่าง ความจำเป็น และความต้องการ เมื่อจะใช้เงิน และสอนลูกให้รู้จักค่าของเงินที่ไม่ได้กดออกมาจากตู้เอทีเอ็มได้ตลอดเวลา ต้องทำงาน ต้องเหนื่อยถึงจะมีเงิน ผมได้เห็นความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาในด้านต่างๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ อย่างต่อเนื่องมีการนำระบบไอทีมาให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว การฝากเงิน ถอนเงินหรือแม้กระทั่งการกู้เงินก็ไม่จำเป็นต้องยื่นเข้าแถวเพื่อทำธุรกรรมทางการเงินหรือเข้าไปที่สำนักงานสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ อีกต่อไป รวมถึงการให้ข้อมูลแก่สมาชิกทางเว็บไซต์เมื่อสมาชิกมีปัญหา จนกระทั่งปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด มีผลการดำเนินงานที่ก้าวหน้า มีอาคารสำนักงานเป็นปีกแผ่นถาวรมั่นคง แม้ว่าในบางช่วงของการดำเนินงานจะมีการบริหารงานในด้านการลงทุนที่พลาดเข้าไปบ้าง แต่ก็ยังนับได้ว่า อยู่ในขั้นที่พอจะยอมรับได้

จากวิสัยทัศน์ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ที่ได้แสดงไว้กับสมาชิกเปรียบเสมือนคำมั่นสัญญา ที่มุ่งมั่นจะทำให้ระบบคิด ในการครองชีวิตของสมาชิกดีขึ้น เป็นองค์กรที่ส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสมาชิก บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างมีคุณธรรม รู้จักแบ่งปัน เอื้ออาทรต่อสังคม และการให้ ทั้งนี้เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของมวลสมาชิกให้ดีขึ้นตามอัตภาพของสมาชิกแต่ละคน ด้วยความยั่งยืน ซึ่งได้ผ่านการพิสูจน์แล้วตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา

ด้วยจิตคารวะต่อคณะกรรมการดำเนินการ ที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบภายใน ตลอดจนเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ทุกชุด ทุกสมัยที่ผ่านมาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้ริเริ่มก่อตั้ง จนทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ดำรงอยู่คู่มวลสมาชิกอย่างมั่นคงตลอดไป สมดังเจตนารมณ์ที่วางไว้ทุกประการ

សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារ
Campus Center

វិទ្យាស្ថានប្រចាំប្រទេស
សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានប្រចាំប្រទេស
សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានប្រចាំប្រទេស
សម្រាប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារ

វិទ្យាស្ថានប្រចាំប្រទេស

KU HOME

อาคาร สอ.มก. 36ปี

จากประสบการณ์ของสมาชิก สอ.มก.

“สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ประสงค์จะออมทรัพย์ จะมีประโยชน์มาก
สำหรับผู้รู้จักนำไปทำประโยชน์ แต่จะมีโทษกับผู้ที่นำไปใช้ในทางสุรุ่ยสุร่าย”

ศาสตราจารย์อินทรี จันทรสติชัย
อดีตประธานกรรมการ สอ.มก. คนแรก

ช่วยเหลือดิฉันให้มีชีวิตครอบครัวที่ดี มีความสุขและช่วยแก้ไขปัญหาชีวิตด้วยดีตลอดมา...นางพิกุล แพทย์สิทธิ์ (4053)

มีส่วนทำให้ดิฉันมีรถ มีบ้าน มีครอบครัวที่มีคุณภาพดี และมีฐานะมั่นคง...สมบูรณ์ ไทรแจ่มจันทร์ (1314)

ช่วยให้ข้าพเจ้าได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง และบุตรข้าพเจ้าทั้งสามคนได้มีการศึกษาที่ดี...นางฉลวย อังกุลดี (3719)

ทำให้ผมได้ซาบซึ้งถึงความหมายของกิจการว่า มิใช่เพียงแต่สถาบันที่ทำธุรกิจเท่านั้น แต่ยังให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลแก่มวลสมาชิกในฐานะเพื่อนมนุษย์ และนี่คือสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นคุณค่าของสหกรณ์ มาก. อย่างแท้จริง....กฤตนิรันดร์ สามะพุทธิ (6809)

ข้าพเจ้าขอยอมรับว่าการเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่ก่อนนี้มีประโยชน์ได้แค่การกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่าย ในความจำเป็นเท่านั้น จึงมิได้สนใจที่จะเพิ่มหุ้นให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ของตนเองในบั้นปลายของชีวิตที่จะอยู่ อย่างพอเพียง จนกระทั่งได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการสัมมนา และได้รับฟังการบรรยายของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ จึงได้เข้าใจว่าการออมทรัพย์ไว้มากเท่าไร ก็จะเป็นผลดีเท่านั้น ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่ได้รับรู้ข้อมูลช้าไปหน่อย ฉะนั้น ข้าพเจ้าอยากให้สหกรณ์ออมทรัพย์ เชิญชวนให้สมาชิกฯ ที่ยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์ของการออม โดยการ สะสมหุ้นให้มากๆ และลดการกอหน้ล้นที่เกินความจำเป็น...นางสุวิไล หว่างพัฒน์ (1122)

ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุกรูปแบบที่ไม่ยากและไม่ตึงกับกฎเกณฑ์...ชลพรรณ ภิรมย์ชาติ (1282)

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นผู้ที่มีแต่ให้ ให้การเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ให้ลูกได้เรียนสูงๆ พร้อมมีทุนหนุนส่ง เกิดก็ได้ ตายก็ได้ แถมมีเงินขวัญถุงอีกด้วย...อำนาจ ทรัพย์ฤทธา (4298)

จนกระทั่งได้เข้าร่วมสัมมนากับสหกรณ์จึงทราบว่า ถ้าเราเพิ่มการสะสมเงินหุ้นเรือนหุ้นให้มากขึ้น เมื่อเกษียณอายุเราจะได้รับเงินปันผลที่สหกรณ์จ่ายคืนให้สมาชิกทุกปีเป็นเงินรายได้อีกก้อนหนึ่ง และในกรณีที่ เรามีปัญหาด้านการเงิน ก็สามารถใช้จ่ายเงินหุ้นเรือนหุ้นค้ำประกันการกู้ได้ด้วย...ผศ.จินตนา เพียรพิจิตร (2715)

สหกรณ์ออมทรัพย์ ให้สิ่งที่ดีๆ แก่ดิฉันและครอบครัวเป็นอย่างมาก...ผศ.ภัคพร วงษ์สิงห์ (1983)

ขอให้ผู้บริหารจงยึดหลัก “มีความซื่อตรง และซื่อสัตย์อย่างมั่นคง” ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญ จากจิต วิญญาณของนักพัฒนาที่ดี...นางสาวกัลยา กลั่นสอน (1999)

เป็นหน่วยงานสำคัญในการสนับสนุนความมั่นคงทางทรัพย์สินและความมั่นคงทางจิตใจให้แก่สมาชิก...รศ.ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2178)

ได้มอบสิ่งล้ำค่าที่สุดในชีวิตให้ผู้เขียนสองสิ่ง สิ่งแรกคือ บ้านหลังแรกในชีวิต และอีกสิ่งหนึ่งที่ติดตัวผู้เขียน ตลอดไปสิ่งนั้นก็คือ วินัยในการใช้จ่ายเงิน การเก็บออม และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง...รศ.กิตติ พัฒนตระกูลสุข (2421)

เป็นสถาบันการเงินที่สนับสนุนและสร้างชีวิตครอบครัวให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีวินัยในการใช้เงินอย่างมีเหตุผล...**รศ.กัญจนะ มากวิจิตร** (2455)

ทำให้ข้าพเจ้าสามารถซื้อที่ดินและสร้างบ้านได้สำเร็จ ถึงแม้ว่าบ้านข้าพเจ้าหลังจะไม่ใหญ่โต แต่ก็มีความภาคภูมิใจเป็นที่สุด เพราะสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการในวัยหลังปลดเกษียณคือมีบ้านให้ลูกหลานอยู่...**นายสมชาย สุตโต** (2528)

มีเรื่องที่ผมและสมาชิกส่วนหนึ่งกังวลใจ คือ การเจริญเติบโตแบบไม่ยั่งยืนหยุดของ สอ.มก. ทำให้ สอ.มก. กลายเป็นสถาบันการเงินระดับใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ระบบการบริหารยังเป็นแบบ part-time (ผู้บริหารมาจากบุคลากรที่มีหน้าที่ประจำในมหาวิทยาลัย) และรายได้ของ สอ.มก. ส่วนใหญ่มาจากการลงทุนซื้อพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งมีผลตอบแทนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับภาวะเงินเฟ้อ จึงเป็นความท้าทายขององค์กรว่า จะต้องมีความพยายามปรับปรุงวิธีการบริหารองค์กรการเงินอย่างไรในอนาคต จึงจะลดความเสี่ยงที่อาจมีขึ้นได้ **ศ.ดร.พีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์** (2575)

ได้มีที่อยู่อาศัย และได้ส่งลูกเรียนมาจนจบ และยังให้อะไรระผมอีกหลายอย่าง เช่น เงินวันเกิด ช่วยเหลือบุตรและกับพ่อแม่ที่เสียชีวิต...**นายสวัสดิ์ ชี้แจง** (2714)

ดิฉันได้รับสิ่งที่ดีๆ มาโดยตลอด ทั้งการได้เข้าร่วมกิจกรรม การสัมมนาโครงการต่างๆ ที่สหกรณ์จัดการบริการให้มีการกู้เพื่อเคหสงเคราะห์ ดิฉันจึงมีบ้านพร้อมที่ดินเป็นของตนเอง ดิฉันประทับใจในสถาบันการเงินที่ยิ่งใหญ่และมั่นคงของเราชาวเกษตร...**น.ส.นุชรีย์ สุภาพันธ์** (2778)

เสียดายที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ ซ้ำไป ทำให้เสียโอกาสดีๆ ไปมากมาย...**รศ.ดร.บัญญัติ เศรษฐฐิติ** (2822)

ได้มีบ้าน มีรถ ก็เพราะสหกรณ์ ได้รับสวัสดิการมากมาย...**นายสมชาย ทองวิลัย** (2910)

จากที่เคยไม่มีสิ่งที่ตนต้องการ ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำให้ได้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนปรารถนา ตามชีวิตความเป็นอยู่ตามอัธยาศัย...**นายสมาน พรหมหาญ** (2948)

ในอนาคตที่เป็นห่วงก็คือ ไม่อยากให้สหกรณ์ออมทรัพย์ มก. เสี่ยงต่อการลงทุนที่จะทำให้องค์กรนี้ขาดทุนและเป็นที่หวังวิตกของสมาชิก...**ศ.ดร. เตือน คำดี** (3084)

ประทับใจกับหลักการ ที่สอนประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน ฟังพอใจกับการให้บริการที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...**วราภรณ์ เทพสัมฤทธิ์พร** (3151)

คอยช่วยทำให้สมาชิกทุกคนมีหลายๆ อย่างที่ต้องการ ทำให้ผมมีบ้านอยู่ มีที่ดิน มีรถ และอีกหลายอย่างที่สหกรณ์ทำให้มี...**นายนิรันดร์ ญาวิชัย** (3223)

สหกรณ์ฯ เป็นแรงบันดาลใจให้ผมกำลังใจเก็บออม ทำให้รู้จักจัดระบบการเงินของครอบครัว ช่วยให้รู้จักการบริหารเงิน ให้เงินช่วยทำงานได้อีกแรงหนึ่ง...**ผศ.อารดา เตชะโกศิยวณิช** (3244)

การออมเป็นสิ่งประเสริฐที่สมาชิกพึงกระทำ แต่การมีหนี้ก็เป็นคุณ หากมีการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม และพอเพียง...**รศ.สุวัฒน์ อรรถธรรม** (3258)

มีบ้าน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สอ.มก. เป็นเสมือนแก้วสารพัดนึก คืออยากได้อะไรก็ได้ตั้งใจทั้งหมด กู้พิเศษ กู้สามัญ กู้ ฉ. ใช้บริการครบครน ขอขอบคุณเพื่อนร่วมสถาบันฯ ที่ช่วยเซ็นค้ำประกันให้.....**นายเสาร์ พรหมพิณิจ** (3279)

ช่วยสร้างวินัยในการออมเงิน เป็นที่พึ่งในยามยาก ช่วยสร้างอนาคต...**รศ.กมลพรรณ นามวงศ์พรหม** (3367)

ความมั่นคงในชีวิตของข้าพเจ้า และครอบครัว เกิดขึ้นได้ทุกวันนี้ก็เพราะเป็นสมาชิกสถาบันการเงินที่ชื่อ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด...**นางวนิดา เจือพันธ์** (3441)

“เป็นแหล่งเงินกู้ในยามเดือดร้อน” **นายสุพจน์ ลัจจาพิทักษ์** (3553)

เป็นสถาบันการเงินที่ให้สมาชิกออมเงินเพื่ออนาคตในวันข้างหน้าต่อไป...**นางสาวบุญนาค นIVIDานนท์** (3571)

เป็นผู้ให้ชีวิตใหม่ตั้งแต่ที่กิน ที่อยู่อาศัย (บ้าน) ยานพาหนะ ถ้าไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์ก็คงจะไม่มีวันนี้...**นายสามารถ ปลั่งอุดม** (3581)

ให้กู้เงินสร้างบ้านใหม่ ให้กู้เงินส่งลูกเรียนจบปริญญาตรี มีรถยนต์ ได้ใช้เพื่อประกอบอาชีพหลังเกษียณ...**นายบุญชู รารอด** (3591)

องค์กรที่ทำงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของสมาชิก...**รศ.สุภาพร อสิริโยดม** (3731)

ทำให้สามารถส่งลูกเข้ารับการศึกษามีที่ดินและบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง...**นางชั้นทอง สุขมัน** (3888)

ผมเคยได้รับความเอื้อเฟื้อจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ในการอนุมัติให้กู้เงินเพื่อเป็นต้นทุนชีวิต ถ้าไม่มีโอกาสในวันนั้น ก็จะได้ไม่ได้โอกาสทำงานต่างๆ ในวันนี้...**นายอดิศักดิ์ บัวนภียาพันธุ์** (4399)

มีส่วนช่วยเหลือครอบครัวของดิฉันมาก มีเงินกู้ เพื่อใช้จ่ายในครอบครัว เพื่อการศึกษาบุตร ทำให้การดำเนินชีวิตครอบครัวราบรื่น และมีความสุขมาก มีเงินออมไว้ใช้เมื่อครบปลดเกษียณอายุราชการ...**นางสุทิน ญาณผล** (4429)

คิดย้อนหลังไปหากไม่มีสหกรณ์ฯ อะไรที่เกี่ยวกับสวัสดิการชีวิตคงลำบาก ก็ต้องขอขอบคุณสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นอย่างสูง...**ดิเรก รุจิรัตน์วรการ** (5496)

เป็นที่พึ่งทางการเงินที่ดีที่สุด เป็นแหล่งเงินออม ได้รับประโยชน์หลายอย่างจากสหกรณ์ฯ ทำให้ได้มีโอกาสสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต...**นายอ่อน วงษ์ศรีทรา** (5505)

ทำให้ข้าพเจ้าและครอบครัวของข้าพเจ้า มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างมั่นคงด้วยการออมทรัพย์และเมื่อมีความจำเป็นเดือดร้อนทางการเงินก็ได้สหกรณ์ออมทรัพย์ของเราช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนลงไปได้ และยังให้สวัสดิการกับมวลสมาชิกอย่างทั่วถึง...**นายบัวขาว รสชเอม** (5636)

มีบ้านที่อยู่อาศัยในทุกวันนี้ เนื่องจากการกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มาปลูกบ้าน... **นางดวงดาว พุ่มประทีป** (5910)

ด้านหนึ่งที่ สอ.มก. ควรให้ความสำคัญมากขึ้น คือ การบริหารความเสี่ยงในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วมด้วย เพื่อให้โครงสร้างเงินฝาก สินเชื่อ การลงทุนและการให้บริการด้านอื่นๆ มีความสอดคล้องกันและมีความเสี่ยงในระดับและลักษณะที่บริหารจัดการได้ โดยไม่สร้างปัญหาด้านผลประกอบการและด้านจิตวิทยา เช่น การสร้างทุนสำรองที่เพียงพอ เป็นต้น...**อาจารย์จිරศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร** (6354)

เป็นองค์ประกอบในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของฉัน...**นางละออง รุ่งโรจน์** (7242)

สหกรณ์คือพวกเรา พวกเราคือสหกรณ์ เราผนึกมือกันดำรงรักษาสหกรณ์เพื่อมอบสิ่งดีไว้ให้แก่พวกเราเอง...**นางสาวธัญสุดา นิลกำแหง** (7350)

ขอให้ช่วยกันจรรโลง ปรับปรุง และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามเพิ่มขึ้นๆ ขึ้น เป็นแหล่งเงินออมที่ดี และเป็นแหล่งสนับสนุนการเงินให้กับบุคลากร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างต่อเนื่อง...**นายชูเกียรติ ทรัพย์ไพศาล** (7554)

ช่วยให้ความเป็นอยู่ของข้าพเจ้าและครอบครัวมีความมั่นคงมากขึ้น....**รศ.ดร.ธีระ วิณิน** (8373)

ตอนนี้ผมมีรถยนต์ มีที่ดิน มีบ้านหลังใหม่ มีร้านค้าขายของเล็กๆ ในหมู่บ้าน สหกรณ์ให้ทุกสิ่งทุกอย่างกับชีวิตและครอบครัวของผม...**นายสมคิด ไชยกระโทก** (8865)

ก่อนเกษียณอายุราชการสิบปี ดิฉันหมดหนี้สินกับสหกรณ์ฯ และมีบ้านเป็นของตนเอง มีทุนเรือนหุ้นเป็นเงินเก็บ และเงินออมทรัพย์บ้างพอสมควร นอกจากนี้ ดิฉันยังได้รับสวัสดิการต่างๆ มากมายทั้งเป็นแบบตัวเงิน การเข้าร่วมอบรมสัมมนาและกิจกรรมที่จัดโดยสหกรณ์ฯ...**นางจรูโร พุทธิเกษตริณ** (1729)

สหกรณ์ได้ช่วยให้ดิฉันเป็นคนประหยัด อุดออม รู้จักใช้จ่ายไม่สุรุ่ยสุร่าย และจะกู้เงินสหกรณ์เมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น ครั้งหลังสุดได้กู้เงินสหกรณ์เพื่อสมทบจ่ายในการซื้อบ้านเป็นที่อยู่อาศัย ทำให้มีสินทรัพย์เป็นของตนเอง มีวันนี้ได้ก็เพราะสหกรณ์ ดิฉันรู้สึกซาบซึ้งและเป็นหนี้บุญคุณสหกรณ์เสมอมา...**บัณฑิตา ผ่องอำไพ** (2230)

สอ.มก. ช่วยให้ข้าพเจ้าได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง และบุตรข้าพเจ้าทั้งสองคนได้มีการศึกษาที่ดี ยามที่เดือดร้อนเรื่องเงินคิดถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ช่วยเราได้ และยังช่วยเหลือให้สวัสดิการต่างๆ กับสมาชิกทุกท่านอย่างสม่ำเสมอ...**นางสัมพันธ์ คำสอน** (2936)

ดิฉันเป็นคนที่ต้องใช้ชีวิตด้วยตนเองตลอดมา เริ่มต้นการทำงานด้วยเลขศูนย์จริงๆ เพราะไม่เคยได้รับทรัพย์สินมรดกจากทางใด สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นที่พึ่ง เป็นผู้มีพระคุณต่อดิฉันในยามยาก กับการที่พยายามใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ ขณะนี้ดิฉันจึงภูมิใจอย่างมากที่สามารถมีบ้านและรถเป็นของตนเอง จึงเป็นหลักในอนาคตให้ลูกชายของดิฉันได้พอสมควร และไม่ต้องเป็นหนี้สินใคร (นอกจากสหกรณ์)...**นางกฤษณา บริบูรณ์** (2273)

มีแต่สิ่งดีๆ เกิดขึ้นกับชีวิตและครอบครัวของกระผม เช่น กระผมมีลูก 2 คน ซึ่งกระผมก็ได้ส่งเสียให้ลูกได้เรียนจนจบ และมีงานที่มั่นคงทำ และตัวกระผมเองก็ได้ซื้อที่ดินไว้ทำกินหลังเกษียณแล้ว...**นายทองเหมาะ เกิดมนตรี (6817)**

ผมอยากได้อะไร ผมก็ได้ เช่น มีที่ดิน มีบ้าน และให้การศึกษาบุตรเพราะเงินสหกรณ์ทั้งสิ้น แต่ถ้าไม่มีสหกรณ์ผมคิดว่าทุกอย่างที่ผมมี คงยากครับท่านที่จะได้...**นายบุญสม คำมิ่ง (1037)**

ผมมามือเปล่า ไม่มีที่ดิน บ้าน และรถยนต์ รวมไปถึงทรัพย์สินอื่นๆ จนเดี๋ยวนี้ กระผมมีฟาร์มวัวนม, ที่ดิน และเครื่องมือทางการเกษตร มีความมั่นคงในชีวิต ก็เพราะเงินกู้ของสหกรณ์ทั้งนั้น...**นายประวัติ รักไท (1178)**

ผมกู้เงินจากสหกรณ์เพื่อสร้างหลักฐานของตัวเอง ถ้าไม่มีสหกรณ์ ผมเชื่อเหลือเกินว่า ผมคงไม่มีบ้านอยู่ ไม่มีรถใช้ ไม่มีวัวเลี้ยงเป็นของตนเองอย่างแน่นอน คือ ผมกู้ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงวันเกษียณ ผมเตรียมตัวเตรียมใจ วัวมีเลี้ยง บ้านมีอยู่ ก็คงสบายบ้าง ไม่มากก็น้อย...**ทอง ปลิงกระโทก (705)**

เปรียบเสมือนเพื่อนที่ดีเป็นที่พึ่งแต่มวลสมาชิกในยามต่างๆ...**รศ.ลินชัย พารักษา (1548)**

ข้าพเจ้าและครอบครัวสามารถมีที่ดินเพื่อปลูกบ้านพักอาศัยเป็นของตนเองได้ก็เพราะสหกรณ์ออมทรัพย์...**นางสุวณี คันธพนิต (4164)**

ช่วยให้ครอบครัวของข้าพเจ้ามีความมั่นคงในฐานะการเงินดี รู้จักการออมทรัพย์ฝากสหกรณ์ที่ละน้อยๆ ตามฐานะเงินเดือน...**รศ.วิสูตร กองจินดา (2858)**

เป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่สมาชิก...**นายประยงค์ สังขมาลัย (2536)**

สหกรณ์ให้ทุกอย่างที่เราพึงจะได้ เช่น บ้าน-ที่ดิน-การศึกษาของบุตร ตลอดจนความเป็นอยู่ของครอบครัว...**สมจิตร พลิกกระโทก (1049)**

สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ช่วยเหลือเรื่องเงิน ทำให้บุตรได้มีการศึกษาที่ดีขึ้น และได้รับความสะดวกในการนำเงินไปซื้อที่อยู่อาศัย ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น...**ฉิ่ง แสงสุข (1203)**

ได้ช่วยให้ผมเป็นคนประหยัด รู้จักอดออม...**นายบุญธรรม กิจประชา (6833)**

ที่พึ่งแห่งหนึ่งของข้าพเจ้าในชีวิตราชการ...**นายประวัติ พัฒนิบูลย์ (1794)**

ช่วยให้ดิฉันตั้งตัวได้ มีเงินใช้ยามจำเป็น...**รศ.รัชนีวรรณ เวชพฤติ (2068)**

การจะออมเงินรายได้ไว้เพื่ออนาคตไม่มีทางใดดีไปกว่าการให้หักเงินเดือนเสียแต่ต้นมือ...**รศ.ศิริลักษณ์ ลิ้มภักดี (7772)**

ถือประโยชน์ของสมาชิกเป็นหนึ่งมาโดยตลอด...**กมลพรรณ ชั่งทอง (1859)**

ให้สิ่งที่ดีและมีประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคนในด้านการเงิน และสวัสดิการต่างๆ มากมาย...**บุษกร ยวงจอหอ (1416)**

เป็นแหล่งเงินทุนที่ช่วยให้ครอบครัวของข้าพเจ้าประสบผลสำเร็จนานาประการตลอดมา...**ทองอยู่ บุญดวง (6572)**

ทำให้ผมมีโอกาสสร้างตัว สร้างอนาคต ให้เจริญก้าวหน้า...**นายมานิตย์ ตรีเจริญ** (6276)

เป็นที่พึ่งทางด้านการเงินที่ดีที่สุด...**สุมาศ สกุลคง** (1011)

สามารถพึ่งพาสหกรณ์ยามเดือดร้อน...**อลิสสา นิตธรรม** (5993)

เป็นที่พึ่งทางการเงินตลอดชีวิตการทำงานและตลอดไป...**รศ.ดร.ไชแสง รักวานิช** (3533)

เป็นแหล่งเงินออมและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในมวลหมู่สมาชิก...**รศ.ดร.สมพงษ์ วัฒนการาร** (1591)

บริการต่างๆ ที่ สอ.มก. ได้จัดไว้เพื่อบริการแก่สมาชิก หากเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับตนแล้ว จะเป็นตัวแรงที่สำคัญตัวหนึ่งที่ทำให้สมดุลของสมการถึงเร็วกว่าการใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป...**นายสุรเดช จินตกานนท์** (2260)

เป็นแหล่งแก้ปัญหาทางการเงินให้กับครอบครัวของดิฉันเป็นอย่างดี...**บรรจง กลิ่นจันทร์** (3564)

เป็นเหมือน “เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ใจ” ที่แท้จริงของครอบครัวดิฉัน...**พัชรินทร์ ภูษอุม** (1846)

เป็นหลักหนึ่งของชีวิตข้าราชการส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย...**รศ.ชัยณรงค์ คันธพนิต** (3831)

การได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกทำให้ผมมีโอกาสกู้เงินเพื่อนำมาสร้างบ้านไว้อยู่หลังจากที่ได้เกษียณไปแล้ว และพอมีเงินไว้ลงทุนทำสวนบ้างก็เพราะว่าได้มีโอกาสออมเงินไว้กับทางสหกรณ์ออมทรัพย์ มก. ...**นายยงยุทธ ไหมลิงงาม** (6453)

สหกรณ์เป็นที่พึ่งยามยาก ทุกครั้งที่ขัดสนจะนึกถึงสหกรณ์เป็นอันดับแรก...**สมานชัย โพธิ์แก้ว** (1554)

การให้บริการที่เป็นกันเองและอบอุ่น สบายใจที่มีที่พึ่งยามเดือดร้อน ไร้ความกังวลใจเพราะได้ข้อมูลข่าวสารครบถ้วนไม่เคยขาดหาย...**วิไลรัตน์ ศรีคำ** (8544)

สหกรณ์ออมทรัพย์คือที่พึ่งยามมีความจำเป็นในเรื่องการเงิน...**ผศ.ดร.จรรย์ พณิชยกุล** (3504)

ประทับใจในบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เสมอ...**รศ.บรรลุ พุฒิกร** (5826)

สอ.มก. เป็นที่พึ่งและที่พักพิงที่ดีที่สุดของข้าพเจ้า...**นางสดศรี จินดาพล** (4070)

ชาว มก. หลายคน รวมทั้งดิฉันด้วยสามารถสร้างครอบครัวที่มั่นคงเป็นปีกแผ่นจากโอกาสที่ สอ.มก. มอบให้...**นางปรีณีเยม ทองแพ** (2199)

สมาชิกมีที่อยู่กิน เพราะเรามี สอ.มก...**จำปี เมฆปั้น** (6442)

เป็นที่พึ่งพิงแก่พวกเราชาวเกษตรศาสตร์ ทั้งยามสุข และยามทุกข์ ยามเดือดร้อนและไม่เดือดร้อน ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม...**เกื้อกุล ทาลิทธิ** (2058)

ความหวังจะให้สหกรณ์เป็นที่สำหรับอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเงิน...**ผศ.ปัญญา รั้งสีกาญจน์ส่อง** (1936)

สอ.มก. เป็นหนึ่งในสหกรณ์ออมทรัพย์ของประเทศ ที่มีความเจริญก้าวหน้า และมีทุนทรัพย์มาก...**รศ.ดร.สุปรียา ตรีวิจิตรเกษม** (1971)

ได้รับประโยชน์จากสหกรณ์มากมายในหลายๆ ด้าน...**สมคิด ตันติกุล** (6133)

อยู่มาจนก่อนชีวิตราชการจึงมีที่ดินได้หนึ่งแปลง ก็คงมีได้แค่นี้แหละ จนปีสุดท้ายเพราะสภกรณ์ออมทรัพย์ มก. จึงสมหวังมีบ้านอยู่อาศัยหลังเกษียณ...**นายเสน่ห์ ทองเอี้ย (874)**

บ้านปลายของชีวิตข้าพเจ้ามีบ้าน มีรถยนต์และมีครอบครัวที่สมบูรณ์ เพราะ สอ.มก. ทำให้สมาชิกมีความมั่นคงในการเป็นอยู่ดีขึ้น สอ.มก. จะช่วยทั้งยามสุข ยามทุกข์ และยามเดือดร้อน และไม่เดือดร้อน ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมก็พึ่งพา สอ.มก. ได้ตลอดเวลา “เวลาอันมาออม เวลาพอมมากู้ สอ.มก...”**นายชาญชัย ไล่เลิศ (986)**

ดิฉันมีทุกอย่าง มีรถ มีบ้าน เพราะให้ความสะดวกในการกู้ยืม ให้คำแนะนำดี ข้อคิด! ก่อนกู้ยืมควรคิดเสียก่อนว่าจะเอาเงินมาทำอะไรให้เป็นประโยชน์...**นางทองคำ แก้วความครัญ (999)**

กู้มาซื้อที่เพื่อปลูกบ้าน ซื้อรถยนต์และของใช้ภายในบ้าน ซึ่งมีครบ นับได้ว่า สภกรณ์เป็นที่ให้ความอบอุ่น ความสมบูรณ์ควบคู่ไปกับงานที่ทำ...**นายฉัฐรัตน์ เลิศประเสริฐ (1238)**

ทำให้ข้าพเจ้ามีที่ดิน และต่อมาก็มีบ้านเป็นของตัวเอง และทำให้ครอบครัวของข้าพเจ้ามีความสุข และมีอะไรหลายๆ อย่างให้กับครอบครัวของข้าพเจ้า...**อุไร แก่นทอง (1240)**

ผมมีลูกหลายคน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกู้ และกู้สภกรณ์ เพื่อใช้จ่ายในครอบครัว ใช้ในการศึกษาของบุตร จนบุตรของผมทุกคนประสบความสำเร็จและมั่งคั่งทำที่ดีทุกคน ผมมีรถยนต์และบ้านหลังใหม่ซึ่งก็อาศัยเงินยืม สภกรณ์...สภกรณ์จึงเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวผม ที่ให้ทุกสิ่งแก่ผม...**นายแป้น สุกกระโทก (1267)**

สมาชิกได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน และสร้างชีวิตได้ตามความประสงค์...**สิทธิชัย เกษตรเกษม (1576)**

ช่วยเหลือเกื้อหนุนครอบครัวและสนับสนุนการศึกษาของลูก ดูแลเรายามเจ็บป่วย ช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเวลาขาดสน ช่วยผ่อนหนักเป็นเบา เมื่อประสบภัยพิบัติเดือดร้อน สภกรณ์ฯ เป็นแหล่งออมเงินไว้เป็นทุนเมื่อเกษียณราชการ และเป็นที่พักพิงการเงินอย่างดีเยี่ยม...**นายอำนาจ กำริสุ (1635)**

เป็นระบบรวมพลังสามัคคี ด้วยความเห็นใจจากรุ่นพี่ที่บุกเบิกไว้ให้รุ่นน้องได้แก้ปัญหาปากท้อง นานาประการ...**ผศ.นิลวรรณ โรจนสกุล (1719)**

สภกรณ์ออมทรัพย์ มก. เป็นที่พึ่งพาอาศัยของบุคลากรมหาวิทยาลัย มีบริการให้สมาชิกหลายอย่างและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ที่สำคัญคือเป็นที่ให้เราเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ...**รศ.ตรีทิพย์ รัตนไพศาล (1758)**

ผมมีความสบายใจและอุ่นใจที่มีทุนสำรองส่วนตัวในรูปหุ้นและเงินออม พอเพียงที่จะดำรงชีวิตและดูแลครอบครัวได้ตามสมควรกับอัตภาพ จึงเป็นคุณประโยชน์ของการเป็นสมาชิก สอ.มก. เป็นอย่างยิ่ง...**รศ.น.สพ.ดร.ธีระศักดิ์ ตรียมงคลกุล (1881)**

ข้าพเจ้าเคยใฝ่ฝันว่าอยากจะมีบ้านเป็นของตนเอง ก็ไม่สามารถซื้อเองได้ จึงได้มาปรึกษากับทางเจ้าหน้าที่และกรรมการสภกรณ์ จนสภกรณ์ได้ดำเนินการให้โดยให้ข้าพเจ้าทำเรื่องขออนุมัติจัดซื้อบ้านโดยผ่อนกับสภกรณ์ จนกระทั่ง ณ บัดนี้ข้าพเจ้าได้มีบ้านเป็นของตัวเองหลังเกษียณข้าพเจ้ามีความสุขมาก...**นายถาวร ไชระกุล (2018)**

สามารถมีบ้าน รถ เป็นของตนเองได้ก็เพราะสหกรณ์ ทำให้ชีวิตมีความมั่นคงขึ้น ยามใดที่เดือดร้อนเรื่องเงิน สหกรณ์ช่วยได้เสมอ...นางนิภา ตลับนาค (2159)

ขอฝากข้อคิดสำหรับผู้ที่ต้องการจะสร้างหนี้สิน ต้องมีความมั่นใจว่าจะสามารถบริหารหนี้และการใช้จ่ายให้สมดุลกัน สำหรับผมหนี้สินที่เกิดกับสหกรณ์ฯ ช่วยให้ผมมีความแข็งแรงในสุขภาพ เพราะจะต้องทำงานเพื่อให้บริหารหนี้สินได้...รศ.ดร.วีเศรษฐภักดี (2259)

รับฟังเสียงสมาชิกส่วนใหญ่ แล้วนำไปบริหารงานอย่างรอบคอบ และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง... น.ส.จริยา ภักดีอักษร (2291)

ทำให้ชีวิตสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะทำให้เกิดการออม มีบ้านอยู่ มีรถใช้ อีกทั้งสวัสดิการต่างๆ ที่สหกรณ์ฯ จัดให้กับสมาชิกก็ล้วนแต่มีประโยชน์ทั้งสิ้น...นางสุเทวี ศุขปรการ (2417)

ข่าวสารจาก ข่าว สอ.มก. นับเป็นวารสารที่ออกได้สม่ำเสมอ มีสาระที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก เอกสารประชาสัมพันธ์ ช่วยให้สมาชิกเข้าใจว่าสหกรณ์เป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร ผลประโยชน์ที่เพิ่มพูนขึ้นจะเป็นผลประโยชน์ของสมาชิกทุกคนร่วมกัน และช่วยให้สมาชิกรับรู้การดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดในการบริหารสินทรัพย์ของสหกรณ์...นายบัญชา พนเจริญสวัสดิ์ (3334)

นอกจากช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจแก่สมาชิกแล้ว ยังช่วยส่งเสริมพัฒนาทางสังคมและจิตใจแก่สมาชิกอีกด้วย...นายจำนง อติวัฒนสิทธิ์ (3507)

เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้าในด้านการเงินเป็นอย่างดี ตั้งแต่แรกเริ่มเข้าเป็นสมาชิก ซื้อที่ดิน ซื้อยานพาหนะ ปลูกบ้าน ซ่อมแซมบ้าน การศึกษาของบุตร ค่าใช้จ่ายในครอบครัว ให้ความรู้ในด้านต่างๆ จากการอบรม สัมมนา และข่าวสาร...นายเลียม ทองดอนเหมือน (4191)

มีบ้านที่อยู่ ลูกเรียนสำเร็จได้ เพราะกู้เงินสหกรณ์...นางหนูน ก่อมเกลี้ยง (4369)

อีกส่วนหนึ่งที่ผมต้องขอชมเชยคือ ข่าวสหกรณ์ออมทรัพย์ มก. เป็นเอกสารที่มีสาระและเป็นประโยชน์มาก สำหรับคนที่อ่าน นอกจากได้ทราบการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ มก. แล้ว ยังได้ความรู้ต่างๆ ภายในเล่มอีกมาก และบทความหลายเรื่องที่ผมสามารถนำไปปฏิบัติและเกิดประโยชน์กับตัวเอง...ศ.ดร.สายชล เกตุษา (6197)

ให้คุณประโยชน์ด้านการเงินแก่ผม และครอบครัวอย่างมากมายมหาศาล ในยามเมื่อผมขัดสน เดือดร้อน ลูกผม 1 คน หลาน 2 คน ศึกษาจบปริญญา ผมได้เงินต่อเติมบ้านจากชั้นเดียวเป็น 2 ชั้น ได้ปรับปรุงสวนมะม่วงกล้วย 1 ไร่เศษ จนมีผลิตผลรายได้พอสมควรและคุณประโยชน์อื่นๆ อีก ผมพูดดังๆ ได้เลยว่าสหกรณ์ฯ ช่วยเหลือผมทั้งสิ้น...นายสุรภิต คุณุทัย (6294)

ดิฉันส่งลูกเรียนหนังสือและมีที่ดิน มีบ้าน มีรถยนต์จนทุกวันนี้ ดิฉันมีพร้อมทุกอย่าง มีความสุขเพราะการช่วยเหลือที่ได้รับจากสหกรณ์ มก. ...นางมณี เกิดมนตรี (829)

ส่งลูกจนเรียนจบทั้งสองคน โดยใช้แหล่งเงินจากสหกรณ์เสียส่วนใหญ่...นางชลฤทัย สุขก้อน (980)

จรรยาบรรณของกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิกสหกรณ์*

จรรยาบรรณสำหรับกรรมการดำเนินการสหกรณ์

1. มุ่งมั่น และอุทิศ เพื่อพัฒนาการบริหารงานของสหกรณ์ให้ก้าวหน้า ด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์ และสุจริต โดยยึดมั่น อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์
2. พึ่งรักษา ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกโดยรวม และตัดสินใจบนพื้นฐานประโยชน์สมาชิกอย่างเป็นธรรม
3. พึ่งปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด รวมถึงยึดหลักจริยธรรม วัฒนธรรม อันดีงาม
4. มุ่งพัฒนาความรู้ คักยภาพของตนและบุคลากรของสหกรณ์อย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสหกรณ์
5. กำกับ ดูแลการจัดการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่แทรกแซงสายการบังคับบัญชา แต่จะสร้างความยุติธรรมแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการปฏิบัติงาน
6. ไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่ง หน้าที่ ในสหกรณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน ญาติและพวกพ้อง
7. หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจส่วนตนที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสหกรณ์ และเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในองค์กรหรือธุรกรรมใดที่ขัดกับประโยชน์ของสหกรณ์
8. ละเว้นการให้สัญญาต่างตอบแทนแก่บุคคล องค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง ผลประโยชน์ของตน
9. ไม่นำเอาทรัพย์สิน อุปกรณ์ บุคลากรของสหกรณ์ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนและพวกพ้อง และไม่กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์ และเป็นคู่แข่งชั้นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่สหกรณ์

1. พึ่งปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์และคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการอย่างเคร่งครัด ภายใต้อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
2. พึ่งให้บริการแก่สมาชิกและผู้ใช้บริการด้วยความเต็มใจ และประทับใจ
3. พึ่งรักษาข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกเป็นความลับและไม่นำไปแสวงหาประโยชน์เพื่อตนและพวกพ้อง
4. ให้บริการแก่สมาชิกอย่างเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใดผู้หนึ่งเป็นการเฉพาะ
5. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
6. พึ่งรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์อย่างประหยัด คุ่มค่ามากที่สุด รวมถึงไม่นำเอาไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตน
7. พึ่งรักษาและเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์และหลีกเลี่ยงการสร้าง ความขัดแย้ง ปัญหา หรือการกระทำอันเป็นการสร้างความแตกแยก

* ที่มา : สมาคมเศรษฐศาสตร์สหกรณ์แห่งประเทศไทย

8. พึงให้ข่าวสารการดำเนินงานสหกรณ์ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย ขณะเดียวกันก็รับฟังปัญหาความต้องการของสมาชิกเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในโอกาสต่อไป
9. พึงละเว้นการรับทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นใดจากสมาชิก หรือบุคคลภายนอกเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือพวกพ้องอย่างมีศักดิ์ศรี
10. หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นคู่แข่งกัน หรือเป็นปฏิปักษ์กับสหกรณ์

จรรยาบรรณสำหรับสมาชิกสหกรณ์

1. มุ่งมั่นและอุทิศเพื่อพัฒนาให้สหกรณ์ก้าวหน้า โดยยึดมั่น อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์
2. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด
3. สอดส่องดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง
4. ร่วมทำธุรกิจของสหกรณ์ ในฐานะเจ้าของสหกรณ์
5. ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ พัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง
6. มุ่งมั่น ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คณะผู้บริหาร

สภกรณ์อ้อมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ประจำปี 2553

ที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการ

1 ศ.ดร.กำพล	อดุลวิทย์
2 ศ.พิเศษ ดร.อาบ	นคะจัด
3 ดร.วิวัฒน์	แดงสุภา
4 ผศ.ดร.รังสรรค์	ปิติปัญญา
5 นายวิบูลย์	ตั้งกิตติภาภรณ์

คณะกรรมการดำเนินการ

1 รศ.วุฒิชัย	กปิลกาญจน์	ประธานกรรมการ
2 รศ.บพิธ	จารุพันธ์ุ	รองประธานกรรมการ คนที่ 1
3 นายนิพนธ์	ลิ้มแหลมทอง	รองประธานกรรมการ คนที่ 2
4 ผศ.ดร.ทวีวัฒน์	ทัศนวัฒน์	รองประธานกรรมการ คนที่ 3
5 ร.อ.รศ.ปราโมทย์	ลำไย	รองประธานกรรมการ คนที่ 4
6 นายวิเชียร	ไล่เลิศ	รองประธานกรรมการ คนที่ 5
7 ผศ.สุชิน	ปลีหะจินดา	เลขานุการ
8 นายนพดล	ระโยธี	ผู้ช่วยเลขานุการ
9 นายชาญชัย	ไล่เลิศ	กรรมการ
10 ดร.ปรีชา	สิทธิกรณ์ไกร	กรรมการ
11 นางพูนทรัพย์	บุญรำพรรณ	กรรมการ
12 ผศ.ภัคพร	วงษ์สิงห์	กรรมการ
13 นายพงศ์พันธ์	เหลืองวิไล	กรรมการ
14 รศ.ดร.วัลลภ	อารีรบ	กรรมการ
15 นายสมนึก	ตั้งสุวรรณเสมา	กรรมการ

ผู้ตรวจสอบกิจการ

1 ศ.ดร.สมเพียร	เกษมทรัพย์	ประธานผู้ตรวจสอบกิจการ
2 นายมาโนช	สุวรรณศิลป์	เลขานุการผู้ตรวจสอบกิจการ
3 นางพรรณวิภา	เอื้อสุนทรวัฒนา	ผู้ตรวจสอบกิจการ

คณะผู้บริหาร

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ประจำปี 2554

ที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินการ

1 ศ.ดร.กำพล	อดุลวิทย์
2 ศ.พิเศษ ดร.อาบ	นคะจัด
3 รศ.วุฒิชัย	กปิลกาญจน์
4 ดร.วิวัฒน์	แดงสุภา
5 รศ.บพิธ	จารุพันธุ์
6 ผศ.สุชิน	ปลีหะจินดา
7 นายวิบูลย์	ตั้งกิตติภรณ์

คณะกรรมการดำเนินการ

1 นายนิพนธ์	ลิ้มแหลมทอง	ประธานกรรมการ
2 ผศ.ดร.ทวีวัฒน์	ทัศนวัฒน์	รองประธานกรรมการ คนที่ 1
3 ผศ.ดร.รังสรรค์	ปิติปัญญา	รองประธานกรรมการ คนที่ 2
4 ร.อ.รศ.ปราโมทย์	ลำไย	รองประธานกรรมการ คนที่ 3
5 นายบุญช่วย	เอี่ยมประพัฒน์	รองประธานกรรมการ คนที่ 4
6 นายพงศ์พันธ์	เหลืองวิไล	รองประธานกรรมการ คนที่ 5
7 นายนพดล	ระโยธี	เลขานุการ
8 นายสุพจน์	ยุตติยงค์	ผู้ช่วยเลขานุการ
9 ดร.จิรศักดิ์	พงษ์พิษณุพิจิตร	กรรมการ
10 นายชาญชัย	ไล่เลิศ	กรรมการ
11 ดร.ปรีชา	สิทธิกรณ์ไกร	กรรมการ
12 ผศ.ภัคพร	วงษ์สิงห์	กรรมการ
13 รศ.ดร.วัลลภ	อารีรบ	กรรมการ
14 นายอรรถพงษ์	คำอาจ	กรรมการ

ผู้ตรวจสอบกิจการ

1 นางพรรณวิภา	เอื้อสุนทรวัฒนา	ประธานผู้ตรวจสอบกิจการ
2 นายมาโนช	สุวรรณศิลป์	เลขานุการผู้ตรวจสอบกิจการ
3 นางผ่องศรี	จิตตอนุนท์	ผู้ตรวจสอบกิจการ

ขอขอบพระคุณ

บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟ ซี จำกัด (มหาชน)

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิงคอร์ปอเรชั่น จำกัด

บริษัท เอส อินเตอร์แอสไซซ์เอส จำกัด

บริษัท ไทยมารุกิ จำกัด

บริษัท แคนดुकอนสตรัคชั่น จำกัด

ที่สนับสนุนการจัดพิมพ์